

قوانین اداری مرتبط با شهرداری

آنچه یک شهردار باید بداند
جلد سوم

تهیه و تنظیم:

معاونت آموزشی

پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آنچه یک شهردار باید بداند

جلد سوم

قوانین اداری مرتبط با شهرداری

نویسنده:

عبدالرضا عباس زاده

استاداری خراسان شمالی
معاونت امور عمرانی
دفتر امور شهری و شوراهای

وزارت کشور

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور
پژوهشگاه مدیریت شهری و روستایی

سری منابع آموزشی شهرداری ها

سرشناسه: عباس‌زاده، عبدالرضا، ۱۳۳۶ -، گردآورنده
عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور: قوانین اداری مرتبط با شهرداری / تهیه و تدوین عبدالرضا عباس‌زاده، همکاران حامد کرمانی،
غلامرضا غفاری؛ تهیه و تنظیم معاونت آموزشی پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی سازمان شهرداری‌ها و
دهیاری‌های کشور؛ مجری استانداری خراسان شمالی.
مشخصات نشر: تهران: راه‌دان: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، انتشارات، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری: ۲۵۵ ص
فروست: آنچه یک شهردار باید بداند: ج. ۳. ... سری مجموعه منابع آموزشی شهرداری‌ها.
شابک: ۱- ۷۳-۵۹۵۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران
شناسه افزوده: غفاری، غلامرضا، ۱۳۵۱-، گردآورنده
شناسه افزوده: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور. پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی. معاونت آموزشی
شناسه افزوده: استانداری خراسان شمالی شناسه افزوده: سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور. انتشارات
رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ق ۲ / ۲۹۳۲۷ KMH
رده بندی دیویی: ۳۴۲/۵۵۰۹
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۸۸۴۲۶

عنوان: قوانین اداری مرتبط با شهرداری

ناشر: انتشارات سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، راه‌دان
تهیه و تنظیم: معاونت آموزشی پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی
مجری: استانداری خراسان شمالی
مدیر پروژه: احمدرضا عفتی، حسین رجب‌صلاحی، گل محمد الهی
ناظر پروژه: جواد نیکنام، حامد رضا کرمانی
نویسنده: عبدالرضا عباس‌زاده

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول
تاریخ چاپ: زمستان ۱۳۹۰
قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال
شابک: ۱- ۷۳-۵۹۵۰-۶۰۰-۹۷۸
نظارت چاپ: عقیق ۴- ۸۸۹۳۲۴۰۳

پیشگفتار

بسمه تعالی

قال علی علیه السلام: اوصیکم بتقوی الله و نظم امرکم
شما را به تقوی الهی و نظم در کارهایتان توصیه می کنم.

بنام آفریدگار دانا و توانای یکتاکه سپیدی سحر را آفرید تا انسان های آگاه و بشر دوست هم
زمان با آغاز هر روز برای افزایش رفاه هم نوعان خود تلاش کنند.

مدیریت شهری یکی از پیچیده ترین مدیریت های فعلی جامعه می باشد. و در رأس مدیریت
شهری، نهاد شهرداری نقش ارزنده ای دارد که می توان گفت در نوع خود و تنوع مأموریت
قابل مقایسه با هیچ نهاد خدمت دهنده نمی باشد.

مدیر این نهاد مردمی بنام شهردار، باید با تمام قوانین و مقررات و وظایف شهرداری و هم چنین
مقررات دیگر ادارات و ارگان های جامعه که به نوعی با وظایف شهرداری نقش آفرینی دارند و
خدمت در تعامل با هم انجام می گیرد آشنایی کامل داشته باشند.

علیرغم وجود مجموعه قوانین و وظایف شهرداری در جامعه اما بنا به دلایلی منجمله پر حجم
بودن کتب و یا ناهماهنگ بودن هر مقدار قوانین مندرج در کتب تاکنون مجموعه های فعلی
نتوانسته اند بخوبی و با سرعت لازم و به روز اطلاع رسانی داشته باشند.

در سالهای اخیر با تلاش بی وقفه جناب آقای مهندس رجب صلاحی معاون محترم آموزشی
جهت تهیه متون آموزشی زیادی اقدامات زیر بنایی صورت گرفته که واقعا در افزایش
اطلاعات کارکنان و کارشناسان استانداری ها، فرمانداری ها، شهرداری ها و بخشداری ها و
اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا اثر بخش بوده است. اما جای مجموعه قوانین دسته
بندی شده و در حجم مناسب که به راحتی قابل حمل و مطالعه باشد برای مهمترین عرضه
این نهاد محترم بنام شهردار خالی بود.

جایگاه والای آموزش بخصوص برای شهرداران که با وظایف کثیری در خدمات رسانی به
جامعه می تواند از طرق مختلفی صورت گیرد اما بعلت مشغله کار شهرداران و عدم امکان
حضور آنان در دوره های آموزشی در کلاس ها نیز مزید علتی برای عدم تسلط آنان بر قوانین و
مقررات بوده است.

مهمترین مسئولیت شهرداری تسلط شهرداران بر قوانین مرتبط می باشد فلذا تهیه و تدوین

مجموعه قوانین و مقررات آنچه یک شهردار باید بداند که در مرحله اول به تعداد چهار جلد توسط استانداری خراسان شمالی برای اولین بار در کشور تهیه شده است را به فال نیک گرفته و یقیناً ریاست محترم پژوهشکده جهت کامل شدن مجموعه فوق اقدامات لازم معمول خواهند داشت.

بدون شک دانایی و تسلط بر قوانین و مقررات نقش بسزایی در صحت و دقت و کیفیت مدیریت شهری داشته و هیچ مدیری بدون اطلاعات و آگاهی قادر به رسیدن اهداف سازمانی نمی باشد از طرف دیگر آگاهی مدیران بر قوانین حاکم بر محیط کاری بهره وری و خدمات شهروندان را افزایش داده و رشد قابل توجهی در خدمت رسانی و رفاه عمومی جامعه فراهم می سازد لذا با توجه به اهمیت و نقش دانایی جهت دستیابی به علوم و فنون مورد نیاز، ضمن تقدیر و تشکر از همکاران عزیز خود در معاونت امور عمرانی (احمد رضا عفتی) و دفتر امور شهری و شوراها (گل محمد الهی) و همکاران مجموعه و همچنین از آقای عبدالرضا عباس زاده که در تهیه و تدوین این مجموعه ارزشمند تلاش نموده اند، از شهرداران و کارکنان محترم شهرداریها و کلیه نیروهای فنی شهرداری انتظار می رود که با دقت هرچه بیشتر آن را مورد مطالعه قرار داده و بدانید که توانمندی شما در انجام امور بستگی به میزان دانایی شما دارد.

در پایان از شهرداران محترم انتظار می رود با مطالعه این مجموعه که مقدمه عمل به قوانین و مقررات است نظم و هماهنگی در کلیه امور نهادینه و مردم عزیز و شهروندان گرامی نیز در اجرای قوانین و نظم و هماهنگی از یکدیگر سبقت گیرند.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

ابوطالب شفقت
استاندار خراسان شمالی

محمد رضا بمانیان
رئیس پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی
سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول: مفاهیم
۱۳.....	فصل دوم: قوانین اداری مرتبط با شهرداری
۱۴.....	قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱.....
۴۱.....	قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷.....
۶۰.....	قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قوانین مربوط به شهرداری و نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۵۱/۴/۷.....
۶۰.....	قانون اصلاح تبصره ۲ ماده ۷۸ قانون شهرداری مصوب ۱۳۵۲/۳/۷.....
۶۱.....	قانون الحاق دو تبصره به ماده ۵۵ و اصلاح تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۷.....
۶۲.....	قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری مصوب ۱۳۵۴/۷/۲۹.....
۶۳.....	لایحه قانونی راجع به لغو برخی از مواد اصلاحی قانون شهرداری و اصلاح بند ب ماده ۴۴ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها ۱۳۵۹/۴/۲۴.....
۶۴.....	قانون الحاق یک بند و ۳ تبصره به عنوان بند ۳ به ماده ۹۹ قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۱.....
۶۵.....	قانون تفسیر بند ۳ ماده واحده قانون الحاق یک بند و ۳ تبصره به عنوان بند ۳ به ماده ۹۹ قانون شهرداری‌ها مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۰.....
۶۵.....	قانون اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری مصوب ۱۳۹۰/۱/۲۸.....
۶۷.....	آیین‌نامه اجرایی تبصره ۶۶ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور مصوب ۱۳۶۳/۵/۷.....
۷۴.....	آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۷۳/۲/۱۸.....
۷۸.....	آیین‌نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی مصوب ۱۳۷۸/۳/۱۹.....
۸۲.....	طرح شناسایی و جمع‌آوری افراد متکدی مصوب ۱۳۷۸/۲/۱۵ شورای عالی اداری.....
۸۵.....	قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵/۳/۹.....
۹۳.....	قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحات مصوب ۱۳۷۵.....
۹۷.....	قانون اصلاح مواد از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور و الحاق یک ماده و یک تبصره به آن مصوب ۱۳۶۰/۷/۱۹ و اصلاح تبصره ۳ ماده ۳ مصوب ۱۳۷۵/۵/۷.....
۹۹.....	آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰.....
۱۱۸.....	تصویب‌نامه در خصوص طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری مصوب ۱۳۸۱/۶/۳.....
۱۱۹.....	دستورالعمل نحوه تشویق و تنبیه کارکنان موضوع مصوبه طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۰ شورای عالی اداری.....
۱۲۲.....	اصلاح مصوبه طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۱ شورای عالی اداری.....
۱۲۳.....	اصلاح نحوه اجرای طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۷.....
۱۲۳.....	قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۷.....
۱۲۴.....	آیین‌نامه اجرایی قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱.....

- ۱۲۷..... آئین نامه اجرایی تحقق دولت الکترونیک مصوب ۱۳۸۱/۴/۱۵ شورای عالی اداری
- ۱۳۲..... ایجاد مجتمع‌های اداری - خدماتی مصوب ۱۳۷۱/۲/۳۰ شورای عالی اداری
- ۱۳۵..... طرح ایجاد مراکز خدمات‌رسانی الکترونیکی در استان‌های پیشرو مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۵
- ۱۳۸..... طرح اطلاع‌رسانی نحوه ارائه خدمات دستگاه‌های دولتی به مردم مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۳ شورای عالی اداری
- ۱۳۹..... نحوه حل اختلافات فی‌مابین دستگاه‌های اجرایی مصوب ۱۳۶۵/۳/۷
- ۱۴۰..... شیوه‌نامه رسیدگی و رفع اختلاف دستگاه‌های اجرائی مصوب ۱۳۸۷/۴/۵
- ۱۴۵..... قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷
- ۱۵۰..... آیین‌نامه اجرایی قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴
- ۱۵۴..... قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹
- ۱۵۵..... قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰
- ۱۵۵..... قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب دهم آذر ماه ۱۳۶۲ مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۱۸
- ۱۵۷..... قانون الحاق یک تبصره به قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۷۶/۱۱/۱۹
- ۱۵۸..... قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷
- ۱۵۹..... آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی - ۱۳۷۰ مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵
- ۱۶۳..... قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۱۹
- ۱۶۴..... الحاق تبصره‌ای به ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۸/۸/۲
- اصلاح تبصره الحاقی ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۹/۳/۱۸
- ۱۶۵.....
- ۱۶۵..... اصلاح آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۳/۷/۴
- ۱۶۶..... اصلاح ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۳/۹/۲۹
- ۱۶۷..... قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۳/۹/۲۹
- ۱۷۰..... اساسنامه شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۶
- تصویب‌نامه در خصوص شرایط فعالیت دفاتر پیشخوان خدمات توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۷/۱
- ۱۷۷.....
- ۱۸۳..... لایحه قانونی اختیارات استانداران کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۹
- ۱۸۴..... طرح تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنان مصوب ۱۳۷۷/۷/۲۸
- تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنان مصوب ۱۳۷۸/۲/۲۵ شورای عالی اداری
- ۱۹۱.....
- ۱۹۳..... آیین‌نامه نامگذاری شهرها، خیابانها، اماکن و مؤسسات عمومی مصوب ۱۳۷۵/۹/۱۶ شورای عالی فرهنگی
- ۱۹۵..... برنامه ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۰
- ۱۹۹..... قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶
- ۲۰۴..... آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۲
- ۲۰۹..... قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷
- ۲۱۱..... قانون اصلاح قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۱
- ۲۱۵..... قانون الحاق ۳ تبصره به ماده ۱۰ قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب تیر ماه ۱۳۴۹ مصوب ۱۳۵۴/۳/۵
- ۲۱۵..... قانون الحاق سه تبصره به ماده ۴ قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷

قانون الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون ایمنی راه‌ها مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲.....	۲۱۶
تصویب آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راه‌ها و راه آهن مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۱۶.....	۲۱۷
اصلاح بند (و) ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راه‌ها و راه آهن مصوب	
۱۳۸۶/۵/۲۴.....	۲۲۱
قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶.....	۲۲۲
آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۴/۳/۴.....	۲۲۷
قانون محل دفاتر روزنامه و مجله مصوب ۱۳۷۷/۲/۱۳.....	۲۳۰
آیین‌نامه محل تأسیس دفاتر مطبوعات مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷.....	۲۳۰
قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب ۱۳۷۵/۹/۱۴.....	۲۳۱
آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب ۱۳۷۸/۲/۱۹.....	۲۳۳
آیین‌نامه ممنوعیت استعمال و عرضه سیگار و سایر مواد دخانی در اماکن عمومی مصوب ۱۳۷۶/۸/۷.....	۲۳۵
آیین‌نامه نحوه نظارت بر انتخاب، ساخت و نصب مجسمه و یادمان در میدانها و اماکن عمومی مصوب ۱۳۷۸/۳/۴.....	
شورای عالی انقلاب فرهنگی.....	۲۳۶
منابع و مأخذ.....	۲۳۹

فصل اول

مفاهیم

آزمون تخصصی؛

آزمون‌هایی است که به منظور سنجش دانش فنی و به‌گزینی متقاضیان در رشته شغلی مربوط به صورت نیاز توسط دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی سازمان مدیریت برگزار می‌گردد. (آیین نامه امتحانات یا مسابقات استخدامی و نحوه اجرای امتحانات اداری مصوب ۱۳۸۱/۲/۹ شورای امور اداری و استخدامی)

آزمون توانمندی‌های عمومی؛

آزمون‌هایی است که به منظور سنجش اطلاعات و معلومات پایه، نگرش‌ها، علایق، رغبت، استعدادهای ذهنی، خلاقیت، قدرت تصمیم‌گیری و رهبری و نظایر آن اجرا می‌گردد. (آیین نامه امتحانات یا مسابقات استخدامی و نحوه اجرای امتحانات اداری مصوب ۱۳۸۱/۲/۹ شورای امور اداری و استخدامی)

آزمون عملی؛

آزمون‌های مهارتی است که برای سنجش توانمندی‌های فیزیکی و مهارت‌های فنی مورد نیاز مشاغل در صورت نیاز توسط دستگاه اجرایی با هماهنگی سازمان مدیریت به اجرا در می‌آید. (آیین نامه امتحانات یا مسابقات استخدامی و نحوه اجرای امتحانات اداری مصوب ۱۳۸۱/۲/۹ شورای امور اداری و استخدامی)

آموزش ضمن خدمت؛

آموزش‌هایی که کارکنان در مسیر شغلی خود به منظور متناسب ساختن دانش، مهارت و بینش خود با نیازهای شغل مورد تصدی طی می‌نمایند. (آیین نامه اجرایی ماده (۱۵۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۹/۷/۶ هیأت وزیران)

آموزش‌های بهبود مدیریت؛

که برنامه‌ریزی و محتوا و اجرای این دوره‌ها با مرکز آموزش مدیریت دولتی است و کماکان به مرحله اجرا در می‌آید. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

ارزشیابی شایستگی؛

عبارتست از سنجش میزان تلاش و حدود موفقیت کارمند در اجرای وظایف شغلی و تکالیف رفتاری مورد انتظار، این سنجش به گونه ای صورت می گیرد که موجب تشویق کارکنان به افزایش کارآیی و تحقق اهداف سازمانی شود. با توجه به این تعریف اقدامی که برای ارزشیابی به عمل می آید شامل دو بخش است. الف: بررسی عملکرد و تعیین میزان موفقیت کارمند در مقایسه با استانداردها یا حدود انتظار تعیین شده. ب: بررسی رفتار و اخلاق و تعیین حدود انطباق آنها با الگوهای رفتاری تعیین شده. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

ارزشیابی کننده (سرپرست بلافصل)؛

مسئولی است که از لحاظ سازمانی حداقل رییس اداره، قسمت، گروه، بخش و عناوین مشابه بوده و مسئولیت ارجاع کار به کارمند و سرپرستی وی را برعهده دارد در شهرستانهایی که بالاترین سطح تشکیلاتی واحد سازمانی «اداره» می باشد. معاون اداره، سرپرست بلافصل کارمند محسوب می شود. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

ارزشیابی؛

فعالیتی مستمر تلقی می شود، بدین معنا که عملکرد کارمند در طول دوره یکساله مورد بررسی قرار می گیرد. از این رو برخلاف برخی از نظامهای ارزشیابی که اظهار نظر فقط در یک مقطع زمانی انجام می گیرد. در این طرح قضاوت درباره عملکرد کارمند در طول دوره و در وضعیتهای مختلف فعالیت شغلی و رفتارهای سازمانی وی به عمل می آید. این امر موجب می شود که خطاهای رایج در ارزشیابی کاهش یافته و ارزشیابی براساس اطلاعات موثق و مستند انجام شود. به علاوه تدابیری که سرپرست در طول دوره جهت اصلاح و بهبود عملکرد ضعیف به کار می برد. شانس موفقیت کارمند را در انجام وظایف و نیل به اهداف شغلی بیشتر می کند. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

اضافه کار؛

فوق العاده کار منحصرأ به مستخدمینی که علاوه بر ساعات کار اداری با دستور کتبی مقام صلاحیت دار کار

اضافی انجام می‌دهند پرداخت می‌شود. (آیین نامه اضافه کار ساعتی، موضوع بند الف ماده ۳۹ قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۸/۶/۲۹ هیأت وزیران)

انتقال؛

عبارت از آن است که مستخدم رسمی از خدمت یک وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مشمول این قانون بدون آنکه جریان خدمت وی قطع گردد. با حفظ گروه و پایه و پیشینه خدمت خود بخدمت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر مشمول این قانون در آید. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

انضباط اداری؛

به حفظ نظم و ترتیب و رعایت مقررات کار، انضباط اداری می‌گویند. (کتاب سبز شهرداری، مدیریت شهری و شهرداری‌ها، جلد یازدهم، وزارت کشور، سازمان شهرداری‌ها، ۱۳۷۹)

بیمه شده اصلی؛

فردی است که رأساً مشمول مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع این قانون بوده و پس از پرداخت حق سهم (توسط فرد یا مراجع مشمول در قانون) مشمول استفاده از مزایای خدمات درمانی قرار می‌گیرد. (قانون تأمین اجتماعی، سوم تیر سال ۱۳۵۴)

بیمه شده تبعی؛

خانواده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع سرپرستی و کفالت بیمه شده اصلی از مزایای مقرر در این قانون می‌توانند استفاده نمایند. (قانون تأمین اجتماعی، سوم تیر سال ۱۳۵۴)

بیمه شده؛

شخصی است که رأساً مشمول تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد. (قانون تأمین اجتماعی، سوم تیر سال ۱۳۵۴)

بیمه گذار؛

تمام دستگاه‌های دولتی موضوع بند (۱) مصوبه مزبور، به نمایندگی از سوی کارکنان خود. (دستورالعمل بیمه عمر و حوادث کارکنان و بازنشستگان دولت بخش نامه شماره ۱۸۶۶۲۶/۱۰۰ مورخ ۸/۱۱/۱۲ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

پست سازمانی؛

عبارت است از جایگاهی که در ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص (ثابت و موقت) پیش بینی و برای تصدی یک کارمند در نظر گرفته می‌شود. پست‌های ثابت صرفاً برای مشاغل حاکمیتی که جنبه استمرار دارد ایجاد خواهد شد. (قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اجرای آزمایشی)

پست همطرازی؛

پست سازمانی با نامی است که با علامت اختصاری (x) مشخص می‌شود و در مجموعه تشکیلاتی دستگاه‌های موضوع ماده ۳ این قانون ایجاد می‌گردد و تا رسیدن خدمت مستخدمین جانباز به شرایط عمومی خروج از خدمت برای آنان در مجموعه مزبور حفظ می‌شود. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

پست؛

محل است که در سازمان، وزارتخانه و مؤسسه دولتی به طور مستمر برای یک شغل و ارجاع به یک مستخدم در نظر گرفته شده اعم از اینکه دارای متصدی باشد یا نباشد. (دستورالعمل‌های اجرایی نظام جدید آموزش کارکنان دولت بخش نامه شماره ۱۸۰۳/۱۱۲۰۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

تخلف اداری؛

عبارت است از ارتکاب اعمال و رفتار نادرست توسط مستخدم و عدم رعایت نظم و انضباط اداری که منحصر به موارد مذکور در قانون رسیدگی به تخلفات اداری می‌باشد و به دو دسته قصور و تقصیر تقسیم می‌شود: (دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت)

ترفیع؛

اگر کارمندی به شغل بالاتر رود که متضمن انجام وظایف مشکل تر در سطحی بالاتر باشد و نسبت به شغل قبلی مسئولیت بیشتری داشته باشد، ترفیع یافته است. (کتاب سبز شهرداری، مدیریت شهری و شهرداری‌ها، جلد یازدهم، وزارت کشور. سازمان شهرداری‌ها، ۱۳۷۹)

حدود انتظار یا استانداردهای عملکرد؛

عبارتست از شرایطی که کار از لحاظ کمی و کیفی در حد قابل قبول انجام می‌شود. این شرایط در آغاز دوره ارزشیابی مورد توافق سرپرست و کارمند قرار می‌گیرد. هر چه حدود انتظار با استانداردهای عملکرد مشخص تر و قابلیت اندازه گیری بیشتری داشته باشند. ارزشیابی به صورت دقیق تر و عینی تر انجام خواهد شد. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

حقوق باز نشستگی؛

عبارت از یک چهلیم متوسط حقوق ضرب در سنوات پرداخت کسور بازنشستگی است، که در هر حال از چهار پنجم متوسط حقوق تجاوز نخواهد کرد. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

حقوق باز نشستگی؛

عبارتست از معدل حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و فوق العاده شغل مستخدم در سه سال اشتغال آخر خدمت. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

حقوق؛

حقوق از لحاظ اجرای مقررات این فصل جمع مبلغی است که طبق این مقررات تحت عنوان حقوق و مزایای شغلی و مزایای موقت شغل یا تفاوت تطبیق مزایا به مستخدم پرداخت می‌شود و تا زمانی که وضع استخدامی مستخدمین شرکت بر اساس این مقررات تطبیق نیافته است مجموع حقوق و مزایایی که مستخدمین به موجب مقررات استخدامی سابق به طور مستمر به اعتبار شغل محوله دریافت می‌دارند مأخذ احتساب کسور بازنشستگی و وظیفه موضوع این مقررات خواهد بود. و در هر حال نسبت به مبلغ زاید بر چهل هزار ریال در ماه کسوری پرداخت

نمی‌شود. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

حکم رسمی؛

عبارت از دستور کتبی مقامات صلاحیتدار وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها یا مؤسسات دولتی در حدود قوانین و مقررات مربوط است. (قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ با اصلاحات بعدی)

خدمات برجسته براساس لیاقت‌های ویژه؛

عبارتست از تلاش چشمگیر و ارایه کارها یا خدمات برجسته در حیطه وظایف شغلی، به گونه ای که موجب تحول ثمربخش در امور اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، اداری و فرهنگی کشور و یا تسریع اهداف طرح‌ها و برنامه‌های سازمانی و بهبود و افزایش قابل ملاحظه حجم تولید و کمیت و کیفیت خدمات و به طور کلی ارتقاء سطح اثر بخشی و کارآیی دستگاه گردد. (طرح ارزشیابی کارکنان دولت، سازمان امور اداری و استخدامی. ۱۳۷۵)

خدمت دولت؛

عبارت از اشتغال به کاری است که مستخدم به موجب حکم رسمی مکلف به انجام آن می‌گردد. (قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ با اصلاحات بعدی)

خدمت برجسته براساس نتیجه ارزشیابی؛

عبارتست از کسب بالاترین امتیاز ارزشیابی در سه سال متوالی یا پنج سال غیر متوالی در واحد محل خدمت به این دسته از کارکنان یک گروه تشویقی اعطاء می‌شود (طرح ارزشیابی کارکنان دولت، سازمان امور اداری و استخدامی. ۱۳۷۵)

خدمت برجسته؛

خدمت برجسته براساس این طرح به دو طریق مشخص می‌شود: الف: تشخیص از طریق ارزشیابی: خدمات برجسته براساس ضوابط ارزشیابی عبارتست از کسب بالاترین امتیاز در ۳ دوره متوالی یا ۵ دوره غیر متوالی در واحد محل خدمت ب: تشخیص از طریق بررسی لیاقت‌های ویژه: خدمت برجسته براساس لیاقت‌های ویژه، عبارتست از

تلاش چشمگیر و ارایه کارها یا خدمات برجسته در حیطه وظایف شغلی، به گونه ای که موجب تحول ثمربخش در امور اجتماعی، اقتصادی، سیاسی اداری و فرهنگی کشور و یا تسریع تحقق اهداف طرح‌ها و برنامه‌های سازمانی و با بهبود و افزایش قابل ملاحظه حجم تولید و کمیت و کیفیت خدمات و به طور کلی ارتقاء سطح اثربخشی و کار آیی دستگاه گردد. (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

دستگاه اجرایی؛

کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیر دولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند. (قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اجرای آزمایشی)

دستورالعمل؛

ترتیبات جزئی است که برای اجرای آیین نامه : تصویب نامه وضع می‌شود و در مفهوم عام قوانین عادی، مصوباتی که قوه مجریه به نمایندگی از سوی قوه قانونگذاری وضع میکنند را در برمیگیرد و مصوبات قوه مجریه نمی‌تواند مغایر قوانین عادی باشد و چنانچه مقررات وضع شده از اختیارات قوه مجریه خارج باشد به تقاضای مردم و توسط دیوان عدالت اداری قابل ابطال است (قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۶۰)

شایستگی؛

عبارت است از انطباق عملکرد و رفتار کارمند بر وظایف شغلی و الگوهای رفتاری مورد انتظار از وی (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

شرایط احراز؛

حداقل شرط تحصیل و تجربه و سایر شرایط لازم که برای تصدی شغل ضروری تشخیص داده شده است (طرح طبقه بندی مشاغل کارگری شهرداری‌ها، سازمان‌های وابسته ، نامه شماره ۱/۳/۳۴-۲۸۲۴۱/۱/۳/۳۴-۱۳۷۲/۹/۶ وزارت کشور)

شرح رشته شغلی؛

عبارت از شرحی است که به منظور مشخص کردن وظایف و مسئولیت‌ها و تعیین شرایط احراز مشاغل قابل تخصیص به آن تهیه می‌شود و حاوی عنوان، تعریف، نمونه‌ای از وظایف و مسئولیت‌ها، حداقل شرایط احراز و همچنین تاریخ تصویب و شماره آن مشاغل است، می‌باشد. (آیین نامه اجرایی طرح طبقه بندی مشاغل بخش نامه شماره ۶۹۱۲/ مورخ ۱۳۷۰/۱۱/۱۵ سازمان امور اداری و استخدامی)

شغل؛

عبارت از مجموع وظایف و مسئولیت‌های مرتبط و مستمر و مشخصی است که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان واحد شناخته شده باشد (قانون استخدام کشوری، مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱)

شورای اداری و استخدامی شهرداری؛

به منظور نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه شورای اداری و استخدامی شهرداری، که در این آیین نامه شورا نامیده می‌شود، در هر یک از استان‌های کشور و همچنین در شهرهای با جمعیت بیش از پانصد هزار نفر تشکیل می‌گردد. (آیین نامه استخدامی کارکنان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۸۱/۸/۱۵)

طبقه شغلی؛

عبارت است از یک یا چند پست که از نظر وظایف، مسئولیت‌ها و دشواری انجام کار با یکدیگر مشابه یا یکسان باشند. (دستورالعمل‌های اجرایی نظام جدید آموزش کارکنان دولت بخش نامه شماره ۱۸۰۳/۱۱۲۰۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

عذر موجه؛

جهات زیر عذر موجه محسوب می‌گردد: ۱. مرضی که مانع از حرکت است. ۲. فوت یکی از والدین یا همسر یا اولاد. ۳. حوادث قهریه از قبیل سیل، زلزله و حریق که بر اثر آن تقدیم دادخواست و خواهی در مهلت مقرر ممکن نباشد. ۴. توقیف یا حبس بودن به نحوی که نتوان در مهلت مقرر دادخواست و خواهی تقدیم کرد. (ماده ۳۰۶ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱)

فوق العاده و مزایا؛

عبارت است از وجوه نقدی یا غیر نقدی که علاوه بر حقوق به کارکنان تعلق می‌گیرد. (آیین نامه استخدام نظام

بانکی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۲۶)

قصور؛

عبارت است از کوتاهی غیر عمدی در اجرای وظایف اداری. (ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب

۱۳۶۵/۲/۲۵)

متخلف؛

کارمندی است که پرونده وی به لحاظ ارتکاب یک یا چند تخلف در هیأت مورد رسیدگی قرار گرفته و تخلف یا

تخلفات او توسط هیأت رسیدگی کننده احراز می‌گردد. (دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴

هیأت عالی نظارت)

مستخدم رسمی؛

که براساس قانون استخدام کشوری - مصوب ۱۳۴۵ - و اصلاحات بعدی آن در شهرداری استخدام شده است.

(آیین نامه استخدامی کارکنان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۸۱/۸/۱۵)

مستخدم غیررسمی؛

(حقوق اداری) مستخدمی که خدمت دولت شغل ثابت او نبوده و از این خدمت برای او وضع حقوق ثابتی ایجاد

نمی‌شود یعنی از ترفیعات و تقاعد و مزایای قانونی دیگر مستخدم رسمی بهره نمی‌برد ولی از لحاظ انتظامات داخلی

ادارات و قانون جزای عمال دولت تابع قواعد عمومی است مستخدم قراردادی و روزمزد و حکمی (از اقساط

مستخدمان دولتی) و همچنین نمایندگان مجلس و انجمن‌های شهرداری و ایالتی و ولایتی مصداق مستخدم

غیررسمی هستند (بند نهم ماده واحده قانون دیوان جزای عمال دولت - مصوب ۱۳۰۸)

مستخدم موقت؛

که به موجب قرار داد برای مدت معین و کار مشخص به استخدام شهرداری در می آید. مقررات استخدامی این قبیل مستخدمان و تغییرات بعدی آن توسط وزارت کشور تهیه و با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اجراء خواهد شد. (آیین نامه استخدامی کارکنان شهرداری‌های کشور مصوب ۱۳۸۱/۸/۱۵)

وظایف اداری؛

از لحاظ این دستور العمل اموری است که مستخدم ملزم به انجام یا رعایت آنها به موجب قوانین و مقررات و دستورات و الزامات شغلی یا شرح وظایف می باشد. (دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت)

وظایف شغل؛

به مجموعه فعالیت‌های همگون و مرتبطی اشاره دارد که با انجام آنها اهداف شغل محقق می گردد. (دستورالعمل‌های اجرایی نظام جدید آموزش کارکنان دولت بخش نامه شماره ۱۸۰۳/۱۱۲۰۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور)

آنچه یک شهردار باید بداند

فصل دوم

قوانین اداری مرتبط با شهرداری

بسمه تعالی

با توجه به اینکه قانون شهرداری از اولین مصوبه ۱۳۳۴/۴/۱۱ تا کنون چندین بار اصلاح شده و در مفاد آن الحاقات و اضافات فراوانی به عمل آمده فلذا به منظور آشنایی بهره‌برداران از روند شکل‌گیری این قانون اصلی مدیریت شهری به ترتیب ابتداء متن اولین قانون سپس اصلاحات، الحاقات و اضافات درج می‌گردد.

قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱

فصل اول - در تأسیس شهرداری

ماده ۱ - در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ باشد شهرداری تأسیس می‌گردد.

تبصره ۱ - در هر نقطه‌ای که از نظر موقعیت و اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد ولو جمعیت آن به پنج هزار نفر بالغ نشود وزارت کشور می‌تواند در آن محل دستور تشکیل انجمن و شهرداری بدهد و چنانچه پس از تشکیل شهرداری در نقاط مزبور ضمن عمل معلوم شود عوارض وصولی تکافوی هزینه شهرداری را نمی‌نماید و با در نظر گرفتن وضع اقتصادی و مالی محل برای اداره امور شهرداری درآمد جدیدی نمی‌توان تهیه نمود وزارت کشور مجاز است شهرداری این قبیل نقاط را منحل نماید.

تبصره ۲ - در نقاطی که فقط در بعضی از فصول برقراری شهرداری لازم باشد برای فصل مزبور و همچنین برای چند محل که به یکدیگر نزدیک و جمعاً اقتضای تشکیل شهرداری داشته باشد می‌توان یک شهرداری تأسیس کرد.

ماده ۲ - حدود حوزه هر شهرداری به وسیله شهرداری با تصویب انجمن شهر تعیین می‌شود و پس از موافقت شورای شهرستان و تصویب وزارت کشور قابل اجرا است.

ماده ۳ - شهرداری دارای شخصیت حقوقی است.

فصل دوم - انتخابات انجمن شهر

الف - تقسیم‌بندی شهر به حوزه‌های انتخابیه و تعداد اعضای انجمن:

ماده ۴ - هر حوزه شهرداری انجمنی خواهد داشت به نام انجمن شهر که اعضاء آن از طرف اهالی مستقیماً و با رأی مخفی به اکثریت نسبی برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۵ - حوزه هر شهرداری برای انتخاب نمایندگان انجمن به نسبت تقریبی جمعیت به حوزه‌ها تقسیم می‌شود و ساکنین هر حوزه سه نفر نماینده برای تشکیل انجمن شهر انتخاب می‌کنند.

ماده ۶ - تقسیم‌بندی شهر به حوزه‌های انتخابیه در کمیسیون مرکب از فرماندار یا بخشدار، شهردار، رییس شهربانی، رییس آمار و رییس ثبت اسناد که به دعوت فرماندار یا بخشدار تشکیل می‌شود به عمل آمده و پس از تهیه نقشه و تصویب کمیسیون به موقع اجرا گذاشته می‌شود.

تبصره ۱ - هر گاه یکی از ادارات مذکور در فوق در محل تشکیل نشده باشد و یا یک یا چند نفر از رؤسای ادارات در محل نباشند حضور سایر رؤسای دواير دولتی به تشخیص و دعوت فرماندار یا بخشدار برای تهیه نقشه تقریبی حوزه‌های انتخابیه شهر کافی خواهد بود.

تبصره ۲ - جمعیتی که ملاک تعیین عده نمایندگان هر شهر است تا سه دوره مأخذ عمل خواهد بود و پس از آن اگر اضافه یا نقصانی حاصل کند آن اضافه یا نقصان در انتخابات دوره چهارم رعایت خواهد شد.

ماده ۷ - تعداد اعضای انجمن شهرها بدین ترتیب تعیین می‌شود:

تهران ۳۰ نفر ۱۰ حوزه هر حوزه ۳ نفر

شهرهای از ۱۵۰ هزار نفر جمعیت به بالا ۱۵ نفر ۵ حوزه هر حوزه ۳ نفر

شهرهای از ۱۰۰ هزار تا ۱۵۰ هزار جمعیت ۱۲ نفر ۴ حوزه هر حوزه ۳ نفر.

شهرهای از ۵۰ هزار تا ۱۰۰ هزار جمعیت ۹ نفر ۳ حوزه هر حوزه ۳ نفر.

شهرهای کمتر از ۵۰ هزار نفر جمعیت ۷ نفر بدون حوزه.

شهرهای کمتر از ۱۰ هزار نفر جمعیت ۵ نفر بدون حوزه

ب - شرایط انتخاب کردن و انتخاب شدن

ماده ۸ - انتخاب‌کننده باید واجد شرایط زیر باشد:

۱ - تابعیت ایران

۲ - داشتن لااقل بیست سال تمام شمسی.

۳ - توطن در محل انتخاب و یا لااقل سکونت در آن جا از شش ماه قبل از انتخابات و یا آن که شخصاً در آن

حوزه به کسب و یا حرفه معینی اشتغال داشته باشد و در صورتی که محل سکنی و محل کسب یا حرفه مختلف باشد فقط محل سکنی معتبر است.

۴ - عدم محکومیت به جنایت یا جناح‌ای که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی است.

۵ - محجور نبودن و عدم محکومیت به ورشکستگی به تقصیر.

ماده ۹ - انتخاب‌شونده باید دارای شرایط زیر باشد:

۱ - تابعیت ایران.

۲ - داشتن سی سال تمام شمسی.

۳ - توانایی خواندن و نوشتن فارسی به اندازه کافی.

۴ - لااقل سه سال ساکن محل انتخاب باشد.

۵ - عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.

۶ - محجور نبودن و عدم محکومیت به ورشکستگی به تقصیر.

ماده ۱۰ - اشخاص زیر از انتخاب شدن محرومند:

۱ - نخست‌وزیر و وزیران و معاونین آنها و نمایندگان مجلسین در تمام کشور و استانداران و فرمانداران و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها و رؤسای دادگاه‌ها و دادستان‌ها و بازپرسان و رؤسای ادارات دولتی در حوزه مأموریت خود.

۲ - افسران و نفرت‌شهربانی و ژاندارمری و ارتش و هم‌ردیفان آنها از هر دسته تا موقعی که در خدمت هستند از انتخاب کردن و انتخاب شدن محرومند.

۳ - اعضاء انجمن‌های ایالتی و ولایتی و اعضاء انجمن نظارت انتخابات انجمن شهر در دوره‌ای که دارای این سمت هستند.

۴ - هیچ یک از کارمندان و کارگران ادارات و بنگاه‌های دولتی و شهرداری و بنگاه‌های وابسته به دولت و کسانی که به نحوی از انحاء از شهرداری مستمراً حقوق و یا کمک مالی دریافت می‌دارند در حوزه مأموریت خود نمی‌توانند انتخاب شوند مگر این که قبل از اعلان انتخابات منتظر خدمت یابازنشسته شده یا استعفا داده باشند که در این صورت انتخاب آنان مانعی ندارد.

۵ - رؤسا و اعضاء هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتها و کسانی که تأمین تمام یا قسمت اعظم یکی از حوائج عمومی حوزه شهرداری از قبیل خواربار - وسایل نقلیه - برق - آب - دارو و امثال اینها را به عهده دارند نمی‌توانند به عضویت انجمن شهرداری محلی که مرکز فعالیت آنها است انتخاب شوند.

تبصره - چنانچه یکی از کارمندان پایه‌دار دولت یا شهرداری به عضویت انجمن انتخاب شود مدت نمایندگی جزو سابقه خدمت او محسوب می‌شود.

ماده ۱۱ - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است می‌تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها به حکم قرعه معین خواهد شد و اگر قرابت پس از اتمام انتخابات و صدور اعتبارنامه معلوم گردد در نخستین جلسه انجمن به حکم قرعه یک نفر ابقاء می‌شود و به جای شخص یا اشخاصی که خارج شده‌اند از شخص یا اشخاصی که بعد از آنها رأیشان بیشتر است دعوت خواهد شد مشروط بر آن که لااقل دارای نصف رأی آخرین نفر منتخب عضو انجمن باشد و الا تجدید انتخاب می‌شود.

ماده ۱۲ - هر عضو انجمن شهرداری که فاقد یکی از شرایط انتخاب‌شونده (مذکور در ماده ۹ این قانون) گردد و یا یکی از مشاغلی را که موجب محرومیت از عضویت انجمن شهرداری است قبول کند از همان موقع منعزل شناخته می‌شود و فرماندار یا بخشدار موظف است به محض اطلاع مراتب را به عضو منعزل و انجمن شهر اعلام نماید.

ماده ۱۳ - یک نفر نمی‌تواند در بیش از یک انجمن شهر عضویت داشته باشد.

تبصره - در شهرهایی که به حوزه‌های انتخابیه تقسیم می‌شود هر گاه یک نفر در بیش از یک حوزه انتخاب گردد فقط می‌تواند نمایندگی یکی از حوزه‌ها را داشته باشد و از سایر حوزه‌ها کسانی که بعد از او حائز اکثریت هستند نمایندگی آن حوزه‌ها را خواهند داشت مشروط بر این که نفر بعدی حداقل دارای نصف آراء آخرین نماینده منتخب حوزه باشد و الا انتخابات در آن حوزه تجدید خواهد شد.

ج - در تعیین داوطلبان و تشکیل انجمن نظارت

ماده ۱۴ - برای تعیین داوطلب ده روز قبل از دعوت اعضای انجمن انتخابات اعلانی از طرف فرماندار یا بخشدار به مضمون ذیل در حوزه انتخابیه منتشر می‌شود:

"داوطلبان عضویت انجمن شهر باید داوطلبی خود را برای یکی از حوزه‌ها شخصاً یا به وسیله اشخاص دیگر به فرمانداری یا بخشداری کتباً اطلاع دهند و برای این که داوطلب نمایندگی حوزه شناخته شوند باید پنجاه نفر در شهرهایی که متجاوز از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد و بیست و پنج نفر در شهرهایی که متجاوز از یکصد هزار نفر جمعیت دارد و پانزده نفر در نقاطی که متجاوز از پنجاه هزار نفر جمعیت دارد و ده نفر در نقاطی که از پنجاه هزار نفر کمتر جمعیت دارد آنها را معرفی نمایند.

معرفی باید کتبی بوده و معرفی کنندگان واجد شرایط انتخاب‌کننده باشند و با ذکر شماره شناسنامه و محل صدور آن معرفی را امضاء نمایند و فرماندار یا بخشدار به وسیله کمیسیون پنج نفری مقرر در ماده ۱۵ به وضع داوطلبان

نماینده‌گی رسیدگی و پس از آن اسامی آنها را در حوزه انتخابیه اعلان می‌کند و رأی‌دهندگان در موقع رأی دادن فقط می‌توانند به آنها رأی بدهند.

تبصره - چنانچه قبل از تشکیل انجمن نظارت یک یا چند نفر از داوطلبان نمایندگی استعفا بدهند مراتب از طرف فرماندار و بخشدار برای اطلاع رأی‌دهندگان اعلام می‌شود و داوطلب مستعفی حق استرداد استعفاء خود را ندارد.

ماده ۵۱- پس از انتشار اعلان اسامی داوطلبان نمایندگی بلافاصله فرماندار یا بخشدار کمیسیون مرکب از خود و رئیس دادگاه شهرستان یا بخش و رئیس دارایی و رئیس فرهنگ و یک نفر از معاریف اهالی شهر که شغلی در دوایر دولتی یا بنگاه‌های وابسته به دولت نداشته باشد تشکیل داده و برای هر حوزه انتخابیه ۲۱ نفر از طبقات هفتگانه ذیل:

- ۱ - علماء و روحانیون.

- ۲ - استادان دانشکده‌ها - پزشکان - مهندسين - وکلای دادگستری و امثال آنها

- ۳ - مالکین.

- ۴ - بازرگانان

- ۵ - کشاورزان.

- ۶ - پیشه‌وران.

- ۷ - کارگران

از هر طبقه سه نفر و سه نفر از معتمدین حوزه که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تعیین و دعوت می‌کند تا آنان هفت نفر را از بین حوزه یا خارج به عنوان عضو اصلی و هفت نفر را از بین خود یا خارج به عنوان عضو علی‌البدل فی‌المجلس برای تشکیل انجمن نظارت انتخابات به اکثریت نسبی و بارأی مخفی انتخاب کنند در انتخاب مزبور حضور دو ثلث از مدعوین کافی خواهد بود.

تبصره ۱ - در صورتی که یک یا چند طبقه از طبقات هفتگانه وجود نداشته باشد کسری عده هر طبقه از سایر طبقات تکمیل خواهد شد و چنانچه در محلی مأمور دادگستری نباشد یکی از مأمورین قضایی از طرف دادگستری شهرستان به آن جا اعزام می‌شود و نماینده مزبور تا خاتمه کار انتخابات در محل خواهد ماند و کمیسیون پنج‌نفری برای نظارت در حسن جریان انتخابات جهت هر حوزه انتخابیه یک نفر نماینده طرف اعتماد تعیین خواهد کرد که در جلسات انجمن نظارت حضور داشته باشد.

تبصره ۲ - در محلی که انجمن ولایتی باشد دو نفر از اعضاء انجمن به انتخاب آن انجمن جزء انجمن نظارت

خواهند بود و بنا بر این مدعوین فقط پنج نفر را انتخاب می‌کنند و هفت نفر هم برای عضویت علی‌البدل انتخاب می‌شود.

تبصره ۳ - در شهرهایی که بر طبق ماده ۵ به حوزه‌ها تقسیم می‌شود هر گاه دعوت ۲۴ نفر طبقات هفتگانه و معتمدین حوزه به منظور انتخاب انجمن نظارت متعسر باشد کمیسیون می‌تواند به تشکیل یک انجمن نظارت بر طبق ماده ۱۵ برای یک حوزه اکتفا نموده و برای سایر حوزه‌ها هفت نفر از معتمدین حوزه را که واجد شرایط انتخاب شدن باشند جهت تشکیل انجمن نظارت آن حوزه دعوت نماید.

تبصره ۴ - در نقاطی که دادگستری یا دارائی یا فرهنگ نباشد به جای رییس دادگاه یا رییس دارایی یا رییس فرهنگ از معتمدین و معاریف محل برای تشکیل کمیسیون پنج نفری دعوت می‌شود تا وظایف مقرر را انجام دهند.

تبصره ۵ - حضور هر پنج نفر اعضاء در کمیسیون مذکور در این ماده ضروری است و اخذ تصمیمات بدون حضور یکی از اعضاء قانونی نخواهد بود ولی هر گاه در دو جلسه متوالی تشکیل کمیسیون با حضور پنج نفر صورت نگرفت در جلسه بعدی رأی اکثریت قاطع می‌باشد.

ماده ۱۶ - کسانی که داوطلب نمایندگی هستند نباید جزء طبقات هفتگانه و معتمدین محل و انجمن نظارت و شعب آن دعوت شوند ولی هر داوطلب می‌تواند برای نظارت در اخذ و قرائت آراء نماینده‌ای به انجمن نظارت و شعب معرفی نماید.

ماده ۱۷ - کسانی که برای عضویت انجمن نظارت انتخاب می‌شوند بلافاصله تحت ریاست مسن‌ترین اعضاء تشکیل جلسه داده یک رییس و یک‌نایب‌رییس و لااقل سه منشی از بین خود با رأی مخفی و به اکثریت انتخاب می‌نمایند نظم جلسات انجمن با رییس و در غیاب رییس با نایب‌رییس خواهد بود و نوشتن صورتجلسات به عهده منشیها است.

ماده ۱۸ - انتخاب رییس و نایب‌رییس فردی است و به اکثریت تام خواهد بود و در صورت عدم حصول اکثریت تام دفعه دوم انتخاب به اکثریت نسبی صورت می‌گیرد انتخاب سه نفر منشی جمعی و به اکثریت نسبی است.

ماده ۱۹ - برای تسهیل و تسریع در امر انتخابات انجمن‌های نظارت حوزه انتخابیه مکلفند به تعداد لازم شعب فرعی جداگانه مرکب از پنج نفر از اهالی همان محل که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تشکیل داده انتخاب حوزه‌های فرعی را انجام دهند.

ماده ۲۰ - ورود در محوطه انتخابات با هر نوع اسلحه سرد گرم جز برای مأمورین انتظامی ممنوع است و کسانی

که بر خلاف نظم و مقررات رفتار نمایند به امر رییس به وسیله مأمورین انتظامی از انجمن خارج و در صورت لزوم به مراجع قانونی تسلیم خواهند شد.

ماده ۲۱ - انجمن نظارت و شعب آن غیر قابل انحلال است مگر آن که اسباب تعطیل و تعویق انتخابات را فراهم کنند و یا بر خلاف وظایفی که برطبق این قانون به عهده انجمن گذاشته شده عمل نمایند در این صورت اگر انحلال از طرف شعبه باشد بنا به نظر اکثریت انجمن با موافقت فرماندار یا بخشدار شعبه مزبور منحل می‌شود و اگر از طرف انجمن باشد فرماندار یا بخشدار با موافقت کمیسیون پنج‌نفری و ضمن تنظیم صورت مجلس که حاکی از دلایل انحلال و کیفیت انحلال در انجمن باشد اعضاء علی‌البدل را برای ادامه امر انتخابات دعوت می‌نماید و در صورتی که از آن اقدام نیز نتیجه حاصل نشود به ترتیب مقرر در ماده ۱۵ اعضاء جدیدی برای تشکیل انجمن نظارت معین خواهد شد. به هر حال این تشریفات نباید از سه ماه تجاوز کند.

ماده ۲۲ - هر گاه در اثناء جریان انتخابات یک یا چند نفر از اعضاء انجمن در آمدن به جلسات تعلق و یا از حضور استنکاف نمایند مادام که اکثریت باقی است جریان امر تعقیب و به عضو یا اعضاء مذکور اخطار می‌شود که حضور یابند چنانچه عضوی تا دو جلسه پس از اخطار در استنکاف و تعلق خود باقی باشد انجمن به اطلاع فرماندار یا بخشدار یک یا چند نفر از اعضاء علی‌البدل را به حکم قرعه برای عضویت انجمن دعوت می‌نماید و اگر اکثریت اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن استنکاف نمایند و یا پس از ختم انتخابات از دادن اعتبارنامه خودداری کنند فرماندار یا بخشدار علل و موجبات آن را تحقیق و در رفع محذور اهتمام می‌نماید و در صورتی که اهتمام فرماندار یا بخشدار مؤثر نشود و اکثریت اعضاء انجمن یا تمام اعضاء انجمن اعم از اصلی و علی‌البدل همچنان استنکاف و یا استعفاء نمایند و یا به واسطه فقدان اکثریت انجمن منجر به انحلال شود کمیسیون مقرر در ماده ۱۵ در تجدید اعضاء انجمن نظارت اقدام می‌نماید و اشخاصی که موجبات تعطیل و تعویق و انحلال انجمن را فراهم کرده باشند بر طبق ماده ۸۷ این قانون مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

د - کیفیت اخذ آراء و تشخیص منتخبین

ماده ۲۳ - همین که انجمن‌های نظارت انتخاب و تشکیل شد و در صورت لزوم شعب خود را تعیین نمودند هر یک از انجمن‌ها اعلانی تنظیم نموده و به نسبت اهمیت محل از سه تا پنج روز قبل از شروع به اخذ رأی در تمام حوزه مربوط به خود منتشر می‌سازند اعلان مزبور حاوی مطالب زیر خواهد بود:

۱ - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات اخذ رأی که باید در تمام حوزه‌ها در یک روز جمعه به عمل آید و

کمتر از شش ساعت و بیش از هشت ساعت نباشد ساعات اخذ آراء از ساعت هشت صبح الی دوازده و از ساعت چهارده تا خاتمه مدت خواهد بود.

۲ - شرایط انتخاب کننده.

۳ - عده نمایندگانی که باید در آن حوزه انتخاب شوند.

۴ - اسامی داوطلبان آن حوزه که قبلاً کمیسیون ۵ نفری به وضع آنها رسیدگی نموده و اسامی آنها اعلان شده است.

ماده ۲۴ - رأی باید مخفی باشد و همین که رأی دهنده به اتاق انجمن یا شعبه وارد و وجود شرایط رأی دادن در او تشخیص داده شد باید رأی خود را شخصاً در حضور انجمن در صندوق انداخته خارج شود. شناسنامه رأی دهنده پس از ثبت در دفتر انجمن مهر و به وی پس داده می شود.

ماده ۲۵ - در پایان آخرین ساعتی که برای اخذ رأی معین گردیده است در ورودی انجمن یا شعبه بسته می شود و اگر عده ای از آنان که حق رأی دادن دارند در داخل محل حاضر باشند رأی خود را به ترتیب مذکور در صندوق انداخته و انجمن یا شعبه به رأی گرفتن خاتمه می دهد و بعد از آن دیگر از کسی رأی قبول نمی شود.

ماده ۲۶ - اگر از انتخاب کنندگان و انتخاب شوندهگان کسی در حین جریان انتخابات شکایت داشته باشد این امر مانع انجام انتخابات نخواهد شد ولی شرح آن باید در صورت مجلس نوشته شود.

ماده ۲۷ - انجمن مکلف است پس از ختم آراء بلافاصله آراء را شماره و قرائت کند و مادام که نتیجه استخراج آراء معلوم نشود حق تعطیل ندارد منشی مکلف است صورت مجلسی از نتیجه آراء قرائت شده تنظیم کند و پس از آن که صورت مجلس به امضاء رییس و اعضاء انجمن رسید نتیجه بلافاصله باید به وسیله فرماندار یا بخشدار اعلام شود.

ماده ۲۸ - اوراق رأی را باید یکی از اعضاء یک یک به صورت بلند خوانده به یک نفر دیگر از اعضاء بدهد که علامت قرائت گذاشته شود و سه نفر دیگر از اعضاء اسامی را به ترتیبی که خوانده می شود در دفتری که برای این کار تخصیص داده شده ثبت می نمایند از اوراق رأی آن چه سفید و یا دارای اسامی غیر خوانا باشد یا این که انتخاب شده در آن درست معرفی نشده باشد یا اسم کسی که معرفی نشده در آن نوشته شده باشد و یا نام انتخاب کننده را داشته باشد باطل و عیناً ضمیمه صورت مجلس می شود. هر گاه در اوراق رأی علاوه بر عده ای که باید انتخاب شوند اسامی اضافه نوشته شده باشد عده زاید از آخر ورقه خوانده نمی شود.

ماده ۲۹ - در حوزه هایی که بر طبق ماده ۱۹ برای تسریع اخذ رأی شعب انجمن در آن حوزه ها تشکیل می گردد

به وزارت کشور ارسال می شود نسخه سوم با کتابچه ثبت اسامی در انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی در انجمن شهر ضبط می گردد.

فصل سوم - در تشکیل انجمن شهر

الف - انتخابات هیأت ریسه

ماده ۳۳ - به محض اینکه انتخابات خاتمه یافت و اعتبارنامه دو ثلث از عده نمایندگان صادر و به آنها داده شد (در محلهایی که طبق ماده ۶ به حوزه ها تقسیم می شود) فرماندار یا بخشدار مکلف است در ظرف مدت یک هفته وسایل تشکیل انجمن را فراهم سازد جلسات انجمن تا خاتمه رسیدگی به اعتبارنامه دو ثلث از نمایندگان تحت ریاست موقتی مسن ترین اعضاء و به منشیگری دو نفر از جوانترین اعضاء تشکیل می شود انجمن پس از تعیین هیأت ریسه موقت منتهی در ظرف پانزده روز به شکایات مربوط به جریان انتخابات رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ خواهد کرد پس از خاتمه رسیدگی به شکایات اقدام به انتخاب هیأت ریسه دائم خواهد شد بدین ترتیب که یک رییس و یک نایب رییس و دو منشی با رأی مخفی و به اکثریت تام و هر گاه اکثریت تام حاصل نشد دفعه دوم به اکثریت نسبی برای مدت یک سال انتخاب می شوند.

هر گاه در مورد انتخاب رییس یا سایرین تساوی آراء حاصل شود با قرعه از بین انتخاب شوندگان تعیین خواهد شد.

انجمن پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به هر کاری مکلف است رسیدگی بقیه اعتبارنامه نمایندگان را خاتمه دهد.

تبصره - تجدید انتخاب همان اشخاص بعد از انقضاء مدت یک سال بلامانع است.

ماده ۳۴ - نظم جلسات با رییس و در غیاب او با نایب رییس است و کسانی که مخل نظم باشند به امر رییس اخراج می شوند و در صورت وقوع جرم مرتکب با صورت مجلس به مراجع قانونی تسلیم می گردد.

ماده ۳۵ - بعد از تعیین هیأت ریسه در جلسه رسمی و علنی رییس و اعضاء انجمن قسم یاد خواهند کرد که وظایف خود را مطابق قانون با کمال راستی و درستی انجام دهند. همچنین در هر موقع که عضو جدیدی وارد انجمن شود آن عضو در اولین جلسه انجمن قسم یاد خواهد نمود.

متن قسم نامه: امضاء کنندگان زیر خداوند را به شهادت می طلبیم و به قرآن مجید قسم یاد می کنیم که در انجام وظایف خود ساعی بوده مادام که در انجمن شهر عضویت داریم با نهایت جد و جهد و رعایت صرفه و صلاح در

پیشرفت امور شهر و شهرداری اهتمام نمایم.

ب - رسمیت جلسات انجمن شهر و طرز تشکیل آن

ماده ۳۶ - برای رسمیت جلسات لاقل حضور دو ثلث از کلیه اعضاء لازم است و تصمیماتشان به اکثریت بیش از نصف حاضرین معتبر است و در صورت تساوی آراء رأی طرفی که رییس با آن موافقت دارد مناط اعتبار است هر گاه برای مذاکره و اخذ رأی در مطلبی عده لازم در جلسه حاضر نشدند در جلسه بعد برای طرح همان مطلب حضور نصف به علاوه یک کلیه اعضاء کافی خواهد بود ولی در مسائل مهم از قبیل تصویب بودجه و تغییر نقشه شهر و احداث خیابان و لوله کشی آب و ساختن زیرآبها و وضع عوارض و امور متشابه به آن لاقل حضور دو ثلث لازم است عده دو ثلث و نصف به علاوه یک از عده ای است که به موجب ماده ۷ این قانون بایستی انتخاب شده باشند.

تبصره - هر گاه یک یا چند تن از اعضاء پس از حضور در انجمن و رسمیت یافتن آن برای جلوگیری از انجام تکالیف و وظایف مقرر که بر طبق این قانون برای انجمنها تعیین گردیده جلسه را به قصد از اکثریت انداختن ترک کنند در حکم غائب در آن جلسه محسوب خواهند شد.

ماده ۳۷ - عضویت انجمن افتخاری و بدون حقوق است و چنانچه عضوی بدون عذر موجه دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب در سه ماه غیبت نموده مستعفی محسوب می شود و از اولین شخصی که در فهرست منتخبین دارای لاقل نصف آراء نفر منتخب حوزه و واجد شرایط هم باشند دعوت به عمل می آید و در صورت تساوی آراء عضو مزبور به قید قرعه تعیین خواهد شد و در مورد فوت یا استعفا تعیین جانشین به طریق فوق به عمل می آید و در صورتی که بعد از عضو متوفی یا مستعفی شخص دیگری واجد شرایط نباشد از همان حوزه تجدید انتخاب صورت می گیرد.

تبصره - چنان که یکی از نمایندگان از عضویت انجمن شهر استعفاء بدهد استعفاءنامه در دومین جلسه انجمن قرائت شده و قطعی تلقی می گردد.

ماده ۳۸ - انجمن شهر ماهی دو بار در محل مخصوصی در عمارت شهرداری تشکیل می شود مگر این که تشکیل جلسه بیش از ماهی دو دفعه ضرورت داشته باشد تشکیل جلسه فوق العاده موکول به نظر رییس انجمن یا تقاضای کتبی سه نفر از اعضاء انجمن یا تقاضای کتبی شهردار یا فرماندار یا بخشدار خواهد بود - جلسات انجمن در غیر محل و موعد مقرر رسمیت نداشته و تصمیماتش معتبر نخواهد بود.

ماده ۳۹ - جلسات انجمن علنی و حضور مستمع مجاز خواهد بود ولی به تقاضای شهردار یا فرماندار یا بخشدار و موافقت ثلث اعضاء حاضر ممکن است جلسه سری تشکیل شود - رای جلسات انجمن علنی است و با بلند کردن

دست یا با ورقه اخذ می‌شود ولی به تقاضای ثلث اعضاء حاضر ممکن است رأی مخفی گرفته شود مگر در امور مالی لیکن در انتخابات حتماً باید رأی مخفی گرفته شود.

ماده ۴۰ - صورت مذاکرات و تصمیمات هر جلسه انجمن به وسیله منشی انجمن قرائت و پس از تصویب در دفتر مخصوصی که صفحات آن دارای شماره ترتیب باشد ثبت می‌شود و به امضاء کلیه اعضاء می‌رسد و هر یک از اعضاء حاضر در انجمن که دفتر مزبور را امضاء نکرده باشد در آن جلسه غایب محسوب و طبق ماده ۳۷ با او رفتار خواهد شد - صورت حاضرین و غائبین هر جلسه در دفتر قید می‌شود.

ماده ۴۱ - انجمن غیر قابل انحلال است مگر این که استاندار یا فرماندار کل بقاء انجمن را مخل مصالح عمومی تشخیص دهد در این صورت مطلب در شورای شهرستان یا بخش مطرح می‌شود هر گاه نظر شورا مبنی بر انحلال باشد و استاندار هم تأیید کند مراتب با ذکر دلایل به وزارت کشور پیشنهاد می‌گردد و پس از تصویب وزارت کشور طرح تصویب‌نامه مبنی بر انحلال به هیأت وزیران تسلیم می‌شود و نظر هیأت وزیران در این موضوع قاطع خواهد بود.

ماده ۴۲ - مادام که انجمن تشکیل نشده و یا عده اعضاء انجمن به حد نصاب قانونی نرسیده باشد وزارت کشور جانشین انجمن شهر خواهد بود.

ماده ۴۳ - در نقاطی که انجمن قانونی وجود ندارد و یا تشکیل آن به عللی متوقف مانده وزارت کشور مکلف است بدون تأخیر وسایل شروع انتخابات را فراهم و تاریخ شروع آن را اعلام کند.

ماده ۴۴ - فرمانداران و بخشداران موظفند دو ماه قبل از انقضاء دوره چهارساله انجمن شهر وسایل انتخابات دوره بعد را از هر جهت فراهم نمایند به نحوی که قبل از پایان دوره انجمن انتخابات دوره بعد در محل خاتمه پذیرد.

فصل چهارم - در وظایف انجمن

ماده ۴۵ - وظایف انجمن به قرار زیر است:

۱ - نظارت در حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی نقدی و جنسی و اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهر و همچنین نظارت در حساب درآمد و هزینه آنها.

اگر انجمن تفتیش دقیقی را در مخارج یا اقدام مهم شهرداری لازم بداند کارشناس یا محاسبین متخصصی را موقتاً برای رسیدگی به آن کار استخدام می‌کند و حق الزحمه متناسبی به آنها پرداخت خواهد کرد.

۲ - تصویب بودجه سالیانه و اصلاح بودجه و متمم بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و بنگاه‌های وابسته به شهرداری و تصویب برنامه ساختمانی که از طرف شهرداری پیشنهاد می‌شود.

- ۳ - تصویب معاملات و نظارت در آنها اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استیجار به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت اصول مناقصه و مزایده بر طبق قانون محاسبات عمومی.
- ۴ - مراقبت در اقامه کلیه دعاوی مربوطه به شهرداری و نظارت در حسن جریان امور.
- ۵ - رفع اختلافات صنفی در صورت مراجعه از طرف شهرداری یا اصناف جزء در مواردی که موضوع جنبه حقوقی نداشته باشد.
- ۶ - مراقبت در اجراء وظایف شهرداری در امور بهداشت حوزه شهر و نظارت در امور بیمارستانها و پرورشگاهها و سایر مؤسساتی که از طرف شهرداری اداره می شود.
- ۷ - اظهار نظر در مورد تشریک مساعی شهرداری با ادارات و بنگاههای مربوط برای دایر کردن نمایشگاههای کشاورزی و هنری و بازرگانی و غیره.
- ۸ - تصویب لوایح برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن.
- تبصره - وضع عوارض هر شهر نباید تأثیر سوئی در اقتصاد عمومی کشور و رواج صادرات یا نشو و نمای صنایع داخلی داشته باشد تشخیص این گونه عوارض با وزارت کشور است.
- ۹ - تصویب آیین نامه های پیشنهادی شهرداری پس از رسیدگی به آنها.
- ۱۰ - مراقبت برای ایجاد رختشویخانه های عمومی و آبریزها و گورستان و مرده شوی خانه و تهیه وسایل حمل اموات مطابق اصول بهداشت.
- ۱۱ - نظارت در امور تماشاخانه و سینما و امثال آن و همچنین تدوین مقررات مخصوص برای حسن ترتیب و نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی برای جلوگیری از مخاطرات حریق و امثال آن.
- ۱۲ - وضع مقررات و نظارت در حفر مجرا برای فاضلاب شهر یا لوله آب یا برق و تصویب قراردادهای مربوط به آنها.
- ۱۳ - بررسی و موافقت با تهیه وسایل اتوبوسرانی و برق و سایر نیازمندیهای عمومی از طریق تأسیس شرکتها و مؤسسات با رعایت قوانین کشور.
- ۱۴ - بررسی و موافقت با پیشنهادات شهرداری در مورد فراوانی و ارزانی خواربار و اقدام در تأمین و توزیع مواد غذایی در مواقع لازم مخصوصاً به هنگام قحطی و پیش بینی و جلوگیری از کمیابی خواربار و تهیه میدانهای عمومی

برای خرید و فروش خواربار و همچنین نظارت در صحت اوزان و مقادیر و مقیاسها و ملزم ساختن اصناف به الصاق برگه قیمت بر روی اجناس.

۱۵ - تصویب نرخ کرایه وسایط نقلیه در شهر

۱۶ - تصویب مقررات برای تنظیم آبهای شهر و اجاره و استیجار آبهایی که برای مصرف شهر ضروری است و جلوگیری از تجاوز به قنوت شهری.

۱۷ - موافقت با ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای عمومی بر طبق مقررات قانون توسعه معابر.

۱۸ - تصویب مقررات لازم برای اراضی غیر محصور شهر از نظر بهداشت و آسایش عمومی و عمران و زیبایی شهر.

۱۹ - تصویب وامهای پیشنهادی شهرداری پس از بررسی دقیق نسبت به مبلغ و مدت و میزان بهره و ترتیب استهلاک و مصرف وام.

ماده ۴۶ - انجمن شهر یا هر یک از اعضاء آن حق ندارند در نصب و عزل اعضاء شهرداری مداخله کنند یا به کارمندان شهرداری مستقیماً دستور بدهند هر گاه رسیدگی به امری ضرورت حاصل کند انجمن شهر یا اعضاء آن به وسیله شهردار اقدام خواهند کرد.

ماده ۴۷ - شهردار مکلف است مصوبات انجمن را در موضوعات مهمه و آن چه جنبه عمومی دارد بلافاصله در تهران به وزارت کشور و در مراکز استان به استاندار و در مراکز شهرستان به فرماندار و در بخشها به بخشدار اطلاع دهد و همچنین آن چه از مصوبات انجمن را که جنبه عمومی دارد به وسایل ممکنه برای اطلاع عموم آگهی نماید.

ماده ۴۸ - چنانچه استاندار یا فرماندار یا بخشدار نسبت به مصوبات انجمن که جنبه سیاسی یا اقتصاد عمومی دارد اعتراض داشته باشد می تواند در ظرف یک هفته از تاریخ اطلاع نظر خود را به انجمن اظهار و تقاضای تجدید نظر نماید و در صورتی که انجمن در رأی خود باقی بماند معترض می تواند به انجمن ایالتی یا ولایتی و در صورت نبودن انجمنهای مزبور به وزارت کشور مراجعه کند و رفع اختلاف را بخواهد انجمن ایالتی یا ولایتی یا وزارت کشور منتها در ظرف پانزده روز نظر خود را اعلام می نماید و این نظر قطعی و لازم الاجرا است اجراء مصوبات انجمن که مورد اعتراض واقع شده تا صدور رأی نهایی متوقف می ماند.

ماده ۴۹ - در صورتی که تصمیم انجمن با قوانین موضوعه تناقض پیدا کند و یا خارج از حدود وظایف انجمن باشد و یا آن که بعضی از اعضاء انجمن شخصاً یا به نمایندگی در آن تصمیم ذینفع بوده و در رأی شرکت کرده باشند و یا آن که انجمن در غیر موعد و یا در غیر محل رسمی تشکیل شده باشد در تهران وزارت کشور در خارج از مرکز

فرماندار یا بخشدار مراتب را با ذکر علل به انجمن تذکر خواهد داد که در تصمیم متخذه تجدید نظر شود چنانچه در نتیجه رسیدگی رفع اعتراض نشد بر طبق ماده ۴۸ این قانون عمل خواهد شد.

تبصره - اجرای مقررات شهرداری که به تصویب انجمن رسیده در صورتی که بر طبق ماده ۴۸ و ۴۹ مورد اعتراض واقع نشده باشد پس از انقضای یک هفته از تاریخ نشر آگهی یا اعلام به وسایل ممکنه دیگر قابل اجراء است.

فصل پنجم - در انتخاب شهردار و معاون شهرداری

الف - شهردار

ماده ۵۰ - انجمن شهر مکلف است پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به هر کار یک نفر را از بین اعضاء خود یا از خارج از انجمن با رأی مخفی و اکثریت تام و در صورتی که دفعه اول اکثریت تام حاصل نشود دفعه دوم با اکثریت نسبی برای ریاست شهرداری به مدت دو سال انتخاب و به وسیله فرماندار به وزارت کشور معرفی کند شهردار پس از معرفی به وزارت کشور بلافاصله شروع به کار خواهد نمود.

تبصره ۱ - چنانچه از اعضاء انجمن کسی به عنوان شهردار انتخاب شود و قبول نمود از عضویت انجمن شهر مستعفی شناخته می شود و جانشین او طبق مقررات این قانون تعیین و یا انتخاب می گردد.

تبصره ۲ - شخصی که خارج از انجمن به سمت شهردار انتخاب می شود باید واجد شرایط مقرر در ماده ۹ این قانون باشد و در صورتی که سابقه سه سال سکونت در محل نداشته باشد تشخیص انجمن کافی است.

ماده ۵۱ - هر گاه یکی از کارمندان ادارات دولتی از طرف انجمن برای تصدی شهرداری انتخاب شود و خود او راضی باشد اداره متبوع کارمند مکلف است با انتقال او موافقت کند.

ماده ۵۲ - حکم انتصاب شهردار پس از معرفی فرماندار از طرف وزارت کشور صادر می شود. برای شهردار تهران و شهرداری های مراکز استان و شهرهایی که بیش از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد به پیشنهاد وزارت کشور فرمان همایونی صادر خواهد شد.

تبصره - در مواقع رسمی و تشریفاتی شهردار و در غیاب او معاون شهرداری نماینده شهر خواهد بود.

ماده ۵۳ - چنانچه یک یا چند نفر از اعضاء انجمن شهر به عملیات شهردار اعتراض و یا ایرادی داشته باشند باید مطلب را کتباً به صورت استیضاح به اطلاع رییس انجمن برسانند رییس آن را در جلسه فوق العاده انجمن قرائت و به شهردار ابلاغ خواهد کرد و شهردار موظف است در جلسه عادی یا فوق العاده انجمن برای جواب استیضاح حضور به هم رساند فاصله طرح استیضاح با تشکیل جلسه عادی یا فوق العاده که از طرف رییس انجمن تعیین خواهد شد نباید از ده

روز تجاوز نماید انجمن پس از طرح استیضاح و جواب شهردار رأی موافق یا مخالف خواهد داد - در صورتی که انجمن به اکثریت تام عده حاضر در جلسه رأی مخالف بدهد شهردار از همان تاریخ بلافاصله از شغل خود برکنار و از طرف انجمن فوراً بر طبق مقررات این قانون اقدام به انتخاب شهردار خواهد شد در فاصله بین صدور رأی عدم اعتماد و عزل شهردار تا انتخاب شهردار جدید معاون شهرداری و در صورت نبودن معاون کارمند مقدم تحت نظر انجمن عهده‌دار و مسئول اداره امور شهرداری خواهد بود.

ب - معاون شهرداری

ماده ۵۴ - برای شهرداری‌هایی که بودجه آن اقتضاء کند یک معاون از بین کارمندان دولت یا شهرداری‌ها که در امور اداری بصیر باشد به پیشنهاد شهردار و تصویب انجمن معین می‌شود و اگر بودجه شهرداری تکافو نکند عضوی که از لحاظ مشاغل اداری مقدم باشد سمت معاونت شهردار را خواهد داشت.

تبصره - حکم معاونت شهرداری‌هایی که برای شهردار آن نقاط فرمان صادر می‌شود به امضاء وزیر کشور و در نقاطی که شهردار به حکم وزارت کشور منصوب می‌گردد حکم معاونت از طرف فرماندار محل صادر می‌شود.

فصل ششم - در وظایف شهرداری

ماده ۵۵ - وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

- ۱ - ایجاد خیابانها و کوچه‌ها و میدانها و باغ‌های عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود قوانین موضوعه.
- ۲ - تنظیف و نگاهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آبها و فاضلاب و تنقیه قنوات مربوط به شهر و تأمین آب و روشنایی به وسایل ممکنه.
- تبصره ۱ - سد معبر عمومی برای کسب یا سکنی یا هر عنوان دیگر ممنوع است و شهرداری‌ها موظفند از آن جلوگیری کنند.

تبصره ۲ - تنظیم و وضع مقررات مربوط به تولید و توزیع و فروش نیروی کلیه برقها و تعیین نرخ آن در شهرها با شهرداری است.

۳ - مراقبت و اهتمام کامل در نصب برگه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات انجمن نسبت به ارزانی و فراوانی خواربار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معدوم نمودن آنها.

۴ - مراقبت در امور بهداشت ساکنین شهر و تشریک مساعی با مؤسسات وزارت بهداشت در آبله‌کوبی و تلقیح واکسن و غیره برای جلوگیری از امراض ساریه.

- ۵ - جلوگیری از گدایی و واداشتن گدایان به کار و توسعه آموزش عمومی و غیره.
- ۶ - اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری و تأسیس مؤسسات بهداشتی و تعاونی و فرهنگی مانند نوانخانه و پرورشگاه یتیمان و درمانگاه بیمارستان امراض ساریه و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاسهای اکابر و کودکان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوبه و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی به میزان صدی سه درآمد مستمر وصولی سالیانه شهرداری و کمک به انجمن های خانه و مدرسه. شهرداری در این قبیل موارد با تصویب انجمن شهر می تواند از اراضی و ابنیه متعلق به خود را با حفظ حق مالکیت مجانی و با شرایط معین به منظور ساختن و استفاده به اختیار مؤسسات مزبور بگذارد.
- ۷ - حفظ و اداره کردن دارایی منقول و غیر منقول متعلق به شهر و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعوی اشخاص علیه شهرداری.
- ۸ - برآورد و تنظیم بودجه و متمم بودجه و اصلاح بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و تنظیم پیشنهاد برنامه ساختمانی و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر یک نسخه از بودجه مصوب و برنامه ساختمانی به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور ارسال می شود.
- ۹ - انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیر منقول و مقاطعه و اجاره و استیجار پس از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و اصول مزایده و مناقصه طبق قانون محاسبات عمومی.
- ۱۰ - اهداء و قبول اعانات و هدایا به نام شهر با تصویب انجمن.
- اعانات پرداختی به شهرداری یا مؤسسات خیریه از طرف وزارت دارایی جزء هزینه قابل قبول اعانه دهندگان پذیرفته می شود و اعانه دهنده نسبت به مبلغ اعانه ای که داده است از مالیات بر درآمد معاف می باشد.
- ۱۱ - نظارت و مراقبت در صحت اوزان و مقیاسها.
- ۱۲ - تهیه آمار مربوط به امور شهر و موالید و متوفیات.
- ۱۳ - ایجاد غسلخانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آنها.
- ۱۴ - اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک و پوشاندن چاهها و چاله های واقع در معابر عمومی و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکنها و جلو اتاق های ساختمان های مجاور معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از نصب ناودانهایی که باعث زحمت یا خسارت مردم باشد.

۱۵ - جلوگیری از شیوع امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام این گونه بیماریها به وزارت بهداشت و دامپزشکی و شهرداریهای مجاور هنگام بروز آنها و دور نگاه داشتن بیماران مبتلا به امراض ساریه و معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب و مضر هستند.

۱۶ - تهیه مقررات صنفی و پیشنهاد آن به انجمن شهر و مراقبت در امور صحتی اصناف و پیشه‌وران.

۱۷ - پیشنهاد اصلاح نقشه شهر در صورت لزوم و تعیین قیمت عادلانه اراضی و ابنیه متعلق به اشخاص که مورد احتیاج شهر باشد بر طبق قانون توسعه معابر و تأمین محل پرداخت آن و ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغ‌های عمومی و تهیه اراضی مورد احتیاج برای لوله‌کشی و فاضلاب اعم از داخل یا خارج شهر و همچنین تهیه اراضی لازم برای ساختمان مخزن و نصب دستگاه تصفیه و آبیگری و متعلقات آنها بر طبق قانون توسعه معابر.

۱۸ - تهیه و تعیین میدانهای عمومی برای خرید و فروش ارزاق و توقف وسایط نقلیه و غیره.

۱۹ - تهیه و تدوین آیین‌نامه برای فراوانی و مرغوبیت و حسن اداره فروش گوشت و نان شهر و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر.

۲۰ - جلوگیری از افتتاح و دایر نگاه داشتن دکانها و مراکزی که مواد محترقه می‌سازند در داخل شهر و همچنین ممانعت از دایر نگاه داشتن کوره‌پزخانه و دباغی و نظایر آن در داخل شهر یا نقاطی که انجمن شهر مخالف بهداشت و رفاه اهالی تشخیص دهد و همچنین جلوگیری از افتتاح و دایرنگاه داشتن کارخانه‌هایی که مزاحم اهالی شهر باشد در داخل شهر یا مجاور آن.

۲۱ - احداث بناها و ساختمان‌های مورد نیاز محل از قبیل رختشویخانه و مستراح و حمام عمومی و کشتارگاه و میدانها و باغ کودکان و ورزشگاه مطابق اصول صحتی و فنی و اتخاذ تدابیر لازم برای ساختمان خانه‌های ارزان قیمت برای اشخاص بی‌بضاعت ساکن شهر.

۲۲ - تشریک مساعی با فرهنگ در حفظ ابنیه و آثار باستانی شهر و ساختمان‌های عمومی و مساجد و غیره.

۲۳ - اهتمام در مراعات شرایط بهداشت در کارخانه‌ها و مراقبت در پاکیزگی گرمابه‌ها و نگهداری اطفال بی‌صاحب و سرراهی.

۲۴ - صدور پروانه برای کلیه ساختمان‌هایی که در شهر می‌شود.

۲۵ - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره‌روهای معابر و مطلق کوچه‌های عمومی و انهار و جدول‌های طرفین از سنگ و آسفالت و امثال آن به‌عهده شهرداری هر محل می‌باشد ولی آسفالت پیاده‌روها در خیابان یا معابری که

پیاده‌رو داشته باشد به عهده مالکین منازل و مستغلات و اراضی است در صورت امتناع مالکین مجاور پیاده‌روها از اقدام به آسفالت کردن سهمی خود شهرداری می‌تواند مستقیماً اقدام نموده و هزینه آن را به اضافه ده درصد از مالکین ممتنع مطالبه و دریافت نماید.

تبصره - در هر خیابان که شهرداری دست به کار کف‌سازی سواره‌رو می‌شود ساختمان پیاده‌روهای آن خیابان طبق دستور شهرداری برای مالکین مجاور و نمایندگان قانونی آنها اجباری است.

۲۶ - پیشنهاد برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی کشور و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از تصویب‌نامه برای اطلاع وزارت کشور.

تبصره ۱ - به منظور تشویق صادرات کشور نسبت به کالاهای صادراتی بیشتر از یک درصد قیمت کالا نباید وضع عوارض شود.

تبصره ۲ - کالاهای عبوری از شهرها که برای مقصد معینی حمل می‌شود از پرداخت هر گونه عوارض شهرداری‌های عرض راه معاف می‌باشد.

تبصره ۳ - ماده اول قانون مصوبه بهمن ماه ۳۳ راجع به تشویق صادرات و تولید از تاریخ تصویب این قانون طبق تبصره ۱ این بند تصحیح می‌شود.

تبصره ۴ - آیین‌نامه‌های گریز از پرداخت عوارض شهرداری و استتکاف از آن با موافقت وزارتین کشور و دادگستری تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۵۶ - شهرداری خارج از حدود مصوب شهر حق تعهد تهیه و توزیع آب و برق و سایر تأسیسات شهرداری را ندارد.

ماده ۵۷ - اجرای مقررات شهرداری که جنبه عمومی دارد و به تصویب انجمن رسیده پس از اعلام برای کلیه ساکنین شهر لازم‌الرعایه است و اگر تصمیمی در حدود قوانین و وظایف مربوط به انجمن شهر راجع به شخص یا اشخاص یا مؤسسات معینی اتخاذ شده باشد پس از ابلاغ در صورتی که آنها به تصمیم متخذه تسلیم نباشند می‌توانند ابتدا به انجمن شهر و در ثانی به انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی به وزارت کشور شکایت نمایند و نظر انجمن ولایتی یا وزارت کشور ابلاغ می‌شود و چنانچه قبل از انجام تشریفات فوق اقدامی از طرف شهرداری شده باشد و پس از رسیدگی محقق شود که ضرورت نداشته و متضمن خسارتی باشد شهرداری باید خسارت ناشیه از آن اقدام را جبران کند. چنانچه تصمیم وزارت کشور به ضرر معترض یا معترضین اتخاذ شود متضرر می‌تواند به دادگاه‌های

عمومی مراجعه نماید.

فصل هفتم - مقررات استخدامی و مالی

الف - مقررات استخدامی

ماده ۵۸ - کارکنان شهرداری باید در درجه اول از بین مأمورین رسمی و قراردادی و دون پایه و جزء دولت که مشغول خدمت در شهرداری هستند انتخاب شوند و چنانچه کارکنان موجود در شهرداری تکافوی احتیاجات دستگاه شهرداری را ننمایند باید عده مورد نیاز از بین سایر مستخدمین رسمی و قراردادی و دون پایه و جزء دولت انتخاب شوند. مأمورین تنظیف و آتش‌نشانی و رانندگان و امثال آن در درجه اول از عده موجود در شهرداری انتخاب خواهند شد و در صورت احتیاج شهرداری می‌تواند پس از تصویب انجمن اقدام به استخدام جدید نماید.

تبصره - شهرداری‌ها رونوشت هر گونه ابلاغ استخدامی کارمندان رسمی و دون پایه و جزء را به وسیله وزارت کشور به اداره بازنشستگی ارسال می‌دارند تا از حقوق کارمندان مزبور که مشمول مقررات قانون استخدام می‌باشند کسور بازنشستگی دریافت و به وسیله دارایی محل به صندوق بازنشستگی فرستاده شود و مدت خدمت این گونه کارمندان در شهرداری‌ها جزو ایام خدمت رسمی محسوب خواهد شد شهرداری تهران می‌تواند ابلاغات مزبور را مستقیماً به اداره بازنشستگی کشوری ارسال دارد.

ماده ۵۹ - در صورتی که شهردار از بین مستخدمین رسمی انتخاب شده باشد و کسور بازنشستگی خود را به صندوق تقاعد بپردازد مدت خدمت در شهرداری جزء سابقه خدمت او محسوب خواهد شد همچنین سایر مستخدمین شهرداری که در شهرداری مشغول خدمت هستند در صورتی که کسور تقاعد خود را مطابق مقررات قوانین بازنشستگی بپردازند مشمول قوانین استخدامی کشوری و همچنین آیین‌نامه محاکمات اداری مستخدمین دولتی و خدمتگزاران جزء خواهند بود.

تبصره - کارکنان شهرداری که مشمول مقررات استخدام کشوری نیستند از قبیل مأمورین رفت و روب و آتش‌نشانی و امثال آنها از مزایای قانون بیمه‌های اجتماعی بهره‌مند خواهند شد.

ماده ۶۰ - نسبت به شهرداری‌ها و اعضاء شهرداری که سابقه خدمت رسمی ندارند در صورتی که از خدمت شهرداری معاف شوند وزارت کشور و شهرداری هیچ گونه تعهدی نخواهند داشت.

ماده ۶۱ - به پزشکان و دندانپزشکان و پزشکیاران و داروسازان و ماماها و متخصصین فنی آتش‌نشانی که در شهرداری‌ها خدمت می‌نمایند می‌توان حقوقی تا معادل حقوق و مزایایی که از بودجه دولت به کارمندان نظیر آنان در

همان محل داده می‌شود با پیشنهاد شهرداری و موافقت انجمن شهرداری نمود.

ماده ۶۲ - به منظور راهنمایی و ایجاد هماهنگی در امور شهرداری‌ها در سازمان وزارت کشور ادارای به نام اداره کل امور شهرداری‌ها پیش‌بینی و تأسیس می‌شود اداره کل امور شهرداری‌ها موظف است سازمان فنی خود را تکمیل و همواره مهندسین تحصیل کرده که دارای مدارک علمی در رشته‌های مختلف فنی و تخصصی باشند در اختیار داشته باشد تا به منظور بازرسی شهرداری‌ها و تهیه برنامه اصلاحات شهری و ساختمانی شهرها مورد استفاده قرار گیرند چنانچه از طرف شهرداری یا انجمن شهر تقاضای اعزام مأمور فنی شود با هزینه شهرداری به محل اعزام می‌گردند.

ماده ۶۳ - اداره کل امور شهرداری‌ها مجاز است برای ایفای وظایف مندرج در ماده ۶۲ در صورتی که انتقال مهندسین ذیصلاحیت از سایر وزارتخانه‌ها و بنگاه‌های دولتی میسر نباشد تعداد کافی مهندسین تحصیل کرده که دارای مدارک علمی باشند برای اداره مرکزی و شهرداری‌ها از محل ۲٪ وصولی (مذکور در ماده ۸۲) و یا اعتبار منظور در بودجه شهرداری محل به عنوان کارمند قراردادی استخدام کند.

ماده ۶۴ - اداره کل امور شهرداری‌ها در مرکز و شهرداری‌ها با تصویب انجمن شهر می‌توانند به مأمورین فنی پایه‌دار و قراردادی که ارزش تحصیلات آنها لیسانس یا بالاتر باشد و همچنین به کمک مهندسینی که حداقل ده سال سابقه کار فنی در رشته مربوطه داشته باشند به شرط اشتغال به کار فنی در اداره کل امور شهرداری‌ها و یا شهرداری‌های کشور فوق‌العاده ویژه حداکثر تا میزان حقوق آنها پرداخت نمایند به مهندسین و کمک‌مهندسین مزبور مزایای دیگری از قبیل فوق‌العاده اضافه کار و امثال آن داده نخواهد شد.

تبصره - فوق‌العاده بدی آب و هوا و اشتغال خارج از مرکز و غیره مطابق آیین‌نامه مزایا فقط به حقوق تعلق خواهد گرفت.

ب - مقررات مالی

ماده ۶۵ - هر شهرداری دارای بودجه‌ای است که پس از تصویب انجمن شهر قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۶۶ - سال مالی شهرداری یک سال شمسی است که از اول فروردین ماه شروع و در آخر اسفند ماه خاتمه می‌یابد.

ماده ۶۷ - شهرداری مکلف است منتهی تا روز آخر دی ماه بودجه سالیانه خود را به انجمن پیشنهاد نماید و انجمن نیز باید قبل از اسفند ماه هر سال آن را رسیدگی و تصویب کند و همچنین شهرداری موظف است تفریغ بودجه هر سال را تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به انجمن تسلیم و انجمن نیز باید تا آخر خرداد ماه آن را رسیدگی و

تصویب نماید.

تبصره - شهرداری مکلف است نسخه‌ای از بودجه و تفریغ بودجه را حداکثر تا ۱۵ روز بعد از تصویب به وسیله فرماندار به وزارت کشور ارسال دارد.

ماده ۶۸ - بودجه هر شهرداری به نسبت ذیل به مصارف معینه خواهد رسید:

۱ - ۴۰٪ برای هزینه عمران و اصلاحات شهری و امور خیریه.

۲ - ۱۰٪ برای امور بهداری موضوع ماده ۸۰ این قانون.

۳ - ۵٪ برای امور فرهنگی موضوع ماده ۸۰ این قانون.

۴ - ۳٪ برای کمک به امور تربیت بدنی موضوع بند ۶ ماده ۵۵ این قانون.

۵ - ۲۰٪ برای هزینه پرسنلی.

۶ - ۰۵٪ هزینه سرشماری موضوع ماده ۸۱ این قانون.

۷ - ۱۹.۵٪ برای هزینه اداری و نظیف و امثال آن.

۸ - ۲٪ ارسالی به مرکز برای استخدام و تکمیل وسایل فنی و سایر وظایف مربوطه اداره کل امور شهرداری‌ها موضوع ماده شصت و سه این قانون.

تبصره - هر گونه استخدام به عنوان مهندس و ناظر فنی و سرکارگر و حسابدار و مأمور اداری و غیره از محل چهل درصد اختصاص به امور عمرانی ممنوع است.

حقوق و هزینه پرسنلی هر سال باید بر طبق بودجه عمل شده سال قبل تنظیم شود و اضافات آن از ۵٪ پرداختی سال قبل تجاوز نکند.

ماده ۶۹ - شهرداری‌ها مکلفند حقوق منتظرین خدمت و کسانی را که در حین انجام وظیفه در آن شهرداری معلق و بعد تبرئه می‌شوند ضمن اعتبار پرسنلی (موضوع بند ۵ از ماده ۶۸) تأمین و پرداخت نمایند.

ماده ۷۰ - حقوق شهرداران به ترتیب ذیل تعیین می‌شود:

۱ - شهردار تهران بیست هزار ریال ماهیانه.

حقوق شهرداران درجه اول حداکثر ماهیانه پانزده هزار ریال و درجه دوم ده هزار ریال بیشتر نبوده سایر درجات کمتر از سه هزار ریال نخواهد بود.

درجات شهرداری‌ها به نسبت درآمد آنها خواهد بود و به ترتیب ذیل تعیین می‌شوند:

شهرداری‌هایی که بیش از بیست میلیون ریال عایدی دارند درجه یک و شهرداری‌های که بیش از ده میلیون ریال عایدی دارند درجه ۲ و شهرداری‌هایی که کمتر از ده میلیون ریال عایدی دارند درجه ۳ محسوب شده و در این صورت حقوق این شهردارها به تناسب عایدی و موافقت انجمن شهر تعیین می‌شود.

تبصره ۱ - در هر صورت حقوق شهردار ماهیانه از بیست هزار ریال بیشتر و از سه هزار ریال کمتر نخواهد بود.
تبصره ۲ - چنانچه کارمند رسمی پایه‌دار به سمت شهردار منصوب شود و حقوق رتبه و مزایای قانونی او از مبلغ مندرج در این ماده کمتر باشد شهرداری می‌تواند به جای حقوق مقطوع حقوق و مزایای قانونی او را پرداخت نماید.
ماده ۷۱ - شهرداری مکلف است هر شش ماه یک بار منتهی تا پانزدهم ماه بعد صورت جامعی از درآمد و هزینه شهرداری را که به تصویب انجمن شهر رسیده برای اطلاع عموم منتشر و سه نسخه از آن را به وزارت کشور ارسال نماید و همچنین شهرداری مکلف است هر شش ماه یک دفعه آمار کلیه عملیات انجام شده از قبیل خیابان‌سازی و ساختمان‌های عمارات و سایر امور اجتماعی و بهداشتی و امثال آن را برای اطلاع عموم منتشر نموده و نسخه‌ای از آن را به وزارت کشور بفرستد.

ماده ۷۲ - در صورتی که برای رسیدگی به حساب شهرداری‌ها لازم شود انجمن شهر یا شهرداری یا فرمانداری یا بخشداری می‌تواند از وزارت کشور به هزینه شهرداری درخواست اعزام بازرس یا حسابدار متخصص بنماید.
ماده ۷۳ - کلیه عوارض و درآمد هر شهرداری منحصراً به مصرف همان شهر خواهد رسید و در نقاطی که به موجب تبصره ۲ ماده ۱ این قانون جمعاً یک شهرداری تشکیل می‌شود تقسیم هزینه به نسبت درآمد هر یک از محل‌ها می‌باشد.

ماده ۷۴ - شهرداری باید با تصویب انجمن شهر آیین‌نامه اجرایی وصول عوارض شهرداری و آب‌بها و بهای برق و امثال آن را که از اهالی دریافت می‌نماید تدوین و تنظیم نماید.

تبصره - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معاملات قطعی نسبت به عوارض مستغلات و اراضی شهری مفاصاحساب شهرداری را مطالبه و قبل از ارائه مفاصاحساب از تنظیم سند خودداری نمایند.

ماده ۷۵ - عوارض و درآمد شهرداری به وسیله مأمورین مخصوصی که از طرف شهرداری به نام مأمور وصول تعیین می‌شود دریافت خواهد شد و مأمورین وصول باید بر طبق مقررات امور مالی تضمین کافی بسپارند.

ماده ۷۶ - شهرداری می‌تواند به تحصیلداران با تصویب انجمن شهر با توجه به سوابق خدمت و معلومات آنها مبلغی به عنوان فوق‌العاده ویژه ماهیانه پرداخت نماید مشروط بر این که جمع حقوق و فوق‌العاده مزبور از ۳ هزار ریال

در ماه تجاوز ننماید.

تبصره - به مأمورین مزبور به هیچ وجه فوق العاده اضافه کار و مزایای دیگری پرداخت نخواهد شد.
 ماده ۷۷ - رفع اختلاف بین مؤدی و شهرداری به کمیسیون مرکب از نماینده شهرداری و نماینده دادگستری و نماینده انجمن شهر ارجاع می شود و رأی کمیسیون مزبور قطعی است بدهیهایی که طبق رأی این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد رسمی قابل وصول می باشد.

در نقاطی که نماینده دادگستری نباشد فرماندار یا بخشدار قائم مقام او می باشد.

ماده ۷۸ - عوارضی که توأم با مالیاتهای دولتی اخذ می شود به وسیله دارایی وصول و همچنین عوارض کالاهایی که باید شرکتها و مؤسسات بپردازند به ترتیبی که شهرداری مقرر می دارد به وسیله همان مؤسسات دریافت می گردد و کلیه وجوهی که جمع آوری می شود باید در صورت وجود بانک در بانک متمرکز و در صورت نبودن بانک در شهر یا در محل نزدیک به آن شهرداری با نظارت انجمن در صندوق شهرداری متمرکز شود.

تبصره ۱ - اداره دارایی موظف است هر ۱۵ روز یک بار صورت درآمد شهرداری را که به بانک یا صندوق شهرداری تودیع کرده به شهرداری ارسال دارد.

تبصره ۲ - وجوهی که به نام سپرده یا امانت به شهرداری داده می شود باید در حساب مخصوصی نگهداری شود و شهرداری به هیچ عنوان حق ندارد در وجوه سپرده و یا امانات دخل و تصرفی نماید.

ماده ۷۹ - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و رعایت مقررات در مورد مناقصه و مزایده به عمل خواهد آمد این اسناد باید به امضای رییس حسابداری و شهردار که ذیحساب است و یکی از اعضای انجمن که برای نظارت در مخارج از طرف انجمن تعیین می شود رسیده باشد.

شهردار موظف است منتها تا پانزدهم هر ماه حساب درآمد و هزینه ماه قبل شهرداری را به انجمن شهر تسلیم کند.

در نقاطی که تاکنون شهرداری تشکیل نشده و بر طبق مقررات این قانون باید تشکیل شود هزینه انتخابات انجمن شهر از صندوق مرکزی اداره کل امور شهرداریها به طور وام پرداخت و پس از تشکیل شهرداری وام مزبور جزء دیون در بودجه شهرداری منظور و مسترد خواهد شد.

تبصره - اعتبارات مصوب برای بنگاههای خیریه زیر نظر هیأت مدیره هر بنگاه به مصرف خواهد رسید و هیأت مدیره طبق مقررات بازرگانی بانظارت انجمن وظایف محوله را انجام خواهد داد.

ماده ۸۰ - شهرداری‌ها مکلفند ده درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور بهداری و ۵ درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور فرهنگی شهر (موضوع تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری) اختصاص داده و برنامه عمل را طبق تشخیص و تصویب انجمن شهر و با استفاده از راهنمایی‌های فنی ادارات بهداری و فرهنگ محل به موقع اجراء گذارند.

تبصره ۱ - انجمن شهر می‌تواند تمام عواید مذکور و یا قسمتی از آن را طبق برنامه مخصوص به وسیله ادارات بهداری و فرهنگ محل به مصرف برساند.

تبصره ۲ - انجمن هر شهر نسبت به امور فرهنگی و بهداری محل نظارت خواهد داشت و در حدود مقررات چنانچه نقایصی مشاهده کردند در رفع آنها کوشش خواهد نمود و نظریات خود را درباره جریان این امور به وزارتخانه‌های بهداری و فرهنگ ارسال خواهد داشت و وزارتخانه‌های مذکور مکلفند که آن پیشنهادها را مورد توجه قرار داده و نسبت به آن اقدام نمایند.

ماده ۸۱ - شهرداری‌ها مکلفند نیم درصد از عواید جاری و مستمر سالیانه خود را برای انجام امور سرشماری شهر اختصاص دهند.

ماده ۸۲ - شهرداری‌هایی که درآمد سالیانه آنها از پانصد هزار ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار مربوط به وظایف فنی اداره کل امور شهرداری‌ها مذکور در ماده ۶۳ و همچنین سایر وظایف آن اداره صدی دو درآمد مستمر جاری خود را در آخر هر ماه به اداره کل امور شهرداری‌ها بپردازند و اگر شهرداری‌ها نسبت به پرداخت صدی دو درآمد تعلق یا تأخیر نمودند وزارت کشور می‌تواند از محل عوارض توأم با مالیات یا سایر منابعی که به وسیله ادارات وابسته به وزارت دارایی وصول و ایصال می‌شود استیفای حق نموده و ادارات مذکور ملزم به اجرای دستور وزارت کشور می‌باشند

تبصره - از محل صدی دو شهرداری‌ها به هیچ عنوان پاداش به اعضای وزارت کشور و دیگران نمی‌توان پرداخت.

ماده ۸۳ - اداره کل امور شهرداری‌ها مکلف است برای اداره نمودن امور مالی و حسابداری شهرداری‌ها از بین کارمندان شاغل یا منتظر خدمت وزارت کشور یا سایر وزارتخانه‌ها و یا شهرداری‌ها به اشخاصی که استعداد این کار را داشته باشند تعلیمات لازمه علمی و عملی بدهد که عنداللزوم به شهرداری‌هایی که به حسابدار نیازمند باشند اعزام شوند. شهرداری‌ها نیز مکلفند برای اداره امور مالی و حسابداری خود در صورت احتیاج در درجه اول وجود این اشخاص استفاده نمایند.

ماده ۸۴ - مؤسسات وابسته به شهرداری از قبیل لوله‌کشی - آب - برق - اتوبوسرانی که دارای شخصیت حقوقی بشوند می‌توانند با اصول بازرگانی اداره شوند اساسنامه این قبیل مؤسسات باید به تصویب انجمن شهر و موافقت وزارت کشور برسد.

ماده ۸۵ - شهرداری می‌تواند برای تخریب یا اصلاح سقف بازارها و دالان‌های عمومی و خصوصی و ساختمان‌هایی که مخل صحت عمومی تشخیص می‌دهد پس از موافقت انجمن شهر و جلب نظر اداره بهداشتی هر محل بر وفق تبصره دوم از ماده یازدهم قانون توسعه معابر اقدام کند.

فصل هشتم - در مقررات جزایی

ماده ۸۶ - هر یک از اعضاء انجمن نظارت انتخابات انجمن شهر اعم از مرکزی و شعب و متصدیان صندوق به هر نحوی از انحاء در امر انتخابات مرتکب جعل و تزویر و یا تقلب شوند بر طبق مقررات قانون مجازات عمومی مورد تعقیب قرار خواهند گرفت شرکاء و معاونین جرم نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۸۷ - هر یک از اعضاء انجمن نظارت اعم از مرکزی و شعب که بدون علت موجه باعث تعطیل یا تعویق جریان انتخابات بشوند و یا صورت مجلس نتیجه انتخابات را در مدت مقرر قانونی به انجمن مرکزی نفرستند و یا معلوم شود که موجبات انجام نشدن انتخابات را در قلمرو خود به هر نحو که بوده باشد فراهم کرده باشند در مراجع قضایی مورد تعقیب واقع و به شش ماه تا سه سال حبس تأدیبی و به پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال جزای نقدی محکوم می‌شوند.

ماده ۸۸ - انتخاباتی که مبنی بر تطمیع یا تهدید (جانی - مالی - شرفی) باشد از درجه اعتبار ساقط است تهدید و یا تطمیع‌کننده اگر از مأمورین دولتی یا از اعضاء انجمن اعم از مرکزی یا شعب یا از داوطلبان نمایندگی باشد به شش ماه تا سه سال حبس تأدیبی و به تأدیه یک هزار تا پنجاه هزار ریال جریمه نقدی محکوم خواهد شد هر گاه تهدید یا تطمیع‌کننده غیر از اشخاص مذکور باشد به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محسوبند.

کسانی که آراء انتخابیه را خرید و فروش نمایند اگر از مأمورین دولتی یا از اعضاء انجمن اعم از مرکزی یا شعب یا از داوطلبان نمایندگی باشند طبق قسمت اول این ماده و اگر غیر از اشخاص مذکور باشند به مجازات قسمت اخیر این ماده محکوم می‌شوند و در هر صورت تطمیع شوندگان نیز شریک جرم محسوب می‌شوند.

ماده ۸۹ - هر کس با شناسنامه‌های که متعلق به او نباشد و یا با شناسنامه مجعول رأی بدهد و یا از شناسنامه

خود بیش از یک نسخه داشته باشد و به استناد آن بیش از یک دفعه رأی بدهد به حبس تأدیبی از یک ماه تا شش ماه و به جزای نقدی از پانصد ریال تا پنج هزار ریال محکوم خواهد شد مجازات فوق درباره هر کس که به نحوی از انحاء در یک دوره انتخابیه بیش از یک مرتبه رأی بدهد اجرا می‌شود.

تبصره - در موارد مذکوره در فوق انجمن نظارت مرکزی و شعب باید صورت مجلس تهیه نموده و فوراً نزد مقامات صالحه بفرستند.

ماده ۹۰ - کسانی که به موجب مقررات این قانون محکومیت قطعی پیدا کنند از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن در دو دوره محروم خواهند شد.

ماده ۹۱ - هر گاه اعضاء انجمن یا شهرداران غیر کارمند دولت مرتکب جرائم مذکور در قانون اصلاح ماده ۱۹ اصلاحی قانون کیفر عمومی شوند مانند کارمندان دولت درباره آنها عمل خواهد شد. در صورتی که عضو انجمن به ارتکاب اعمال زیر متهم گردد و مورد تعقیب دادسرا قرار گیرد پس از صدور کیفرخواست دادستان از عضویت انجمن معلق و در صورت ثبوت جرم علاوه بر مجازاتی که در قوانین برای این گونه اعمال مقرر است مرتکب برای دو دوره از حق عضویت انجمن نیز محروم می‌گردد.

۱ - در مورد تبانی با مقاطعه کاران و اشخاص طرف معامله یا شهرداری اعم از این که تبانی مستقیم باشد یا غیر مستقیم.

۲ - در مورد اعمال اغراض شخصی در کارهای شهرداری که بالنتیجه باعث اختلال امور و موجب زیان شهر و شهرداری شود.

تبصره - رسیدگی در دو مورد اخیر دادگاهها خارج از نوبت و فوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۹۲ - نوشتن هر نوع مطلبی یا الصاق هر نوشته‌ای بر روی دیوارهای شهر که مخالف مقررات انجمن شهر باشد ممنوع است مگر در محلهایی که شهرداری برای نصب و الصاق اعلانات معین می‌کند و در این محلها فقط باید به نصب و الصاق آگهی اکتفا کرد و نوشتن روی آن نیز ممنوع است متخلف علاوه بر تأدیه خسارت مالکین به پرداخت پانصد تا یک هزار ریال جریمه محکوم خواهد شد.

فصل نهم - خاتمه

ماده ۹۳ - از تاریخ تصویب این قانون لایحه شهرداری مصوب یازدهم آبان ماه ۱۳۳۱ و لوایح متمم آن و همچنین کلیه قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

ماده ۹۴ - از تاریخ ابلاغ این قانون به دولت انجمن‌هایی که به موجب قوانین قبلی تشکیل شده منحل شناخته می‌شود و وزارت کشور مکلف است مراتب را به انجمن‌ها ابلاغ و بر طبق ماده ۴۳ این قانون برای شروع انتخابات و تشکیل انجمن جدید اقدام نماید.

ماده ۹۵ - وزارتین کشور و دادگستری مأمور اجرای این قانون می‌باشند.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴

مصوب ۱۳۴۵/۱۱/۲۷

قسمت اول - اصلاحات مواد قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴

ماده واحده - مادام که قانون شهرداری مصوب کمیسیونهای مشترک مجلسین مورخ ۱۳۳۴ به تصویب نهایی مجلسین نرسیده است به دولت اجازه داده می‌شود مواد زیر را به عنوان اصلاحی و الحاقی به قانون مزبور به مورد اجرا بگذارد.

۱ - مواد ۵ و ۶ حذف می‌شود.

۲ - ماده ۷ به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود.

ماده ۷ - تعداد اعضای انجمن شهرها بدین ترتیب تعیین می‌شود:

تهران سی نفر.

شهرهای از دویست و پنجاه هزار نفر جمعیت به بالا پانزده نفر.

شهرهای از صد هزار نفر تا دویست و پنجاه هزار نفر جمعیت دوازده نفر.

شهرهای از پنجاه هزار تا صد هزار نفر جمعیت نه نفر.

شهرهای از ده هزار تا پنجاه هزار نفر جمعیت هفت نفر.

شهرهای کمتر از ده هزار نفر پنج نفر.

تبصره - جمعیتی که ملاک تعیین عده نمایندگان هر شهر است تا سه دوره مأخذ عمل خواهد بود و پس از آن

اگر اضافه یا نقصانی حاصل کند آن اضافه یا نقصان در انتخابات دوره چهارم رعایت خواهد شد.

۳ - تبصره زیر به ماده ۸ اضافه می‌شود:

تبصره - رأی‌دهندگان موظفند قبل از دادن رأی برگ انتخاباتی تحصیل کنند.

نحوه تنظیم دفاتر ثبت نام و صدور برگ انتخاباتی و تشخیص صلاحیت رای‌دهندگان بر اساس مقررات این قانون به موجب آیین‌نامه‌های خواهد بود که ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد.

۴ - بندهای ۱ و ۴ ماده ۱۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

بند ۱ - نخست‌وزیر و وزیران و معاونین آنها و نمایندگان مجلسین و استانداران و فرمانداران و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها رؤسای دادگاه‌ها و دادستان‌ها و بازپرسان و رؤسای ادارات دولتی و سازمان‌های وابسته به دولت به استثنای استادان دانشگاه.

بند ۴ - هیچ یک از کارمندان و کارگران ادارات و بنگاه‌های دولتی و سازمان‌های وابسته به دولت و کسانی که به نحوی از انحاء از شهرداری مستمراً حقوق و یا کمک مالی دریافت می‌دارند در حوزه مأموریت خود نمی‌توانند انتخاب شوند مگر این که قبل از نشر اعلان انتخابات بازنشسته شده یا استعفا داده یا از خدمت خارج شده باشند که در این صورت انتخاب آنان مانعی ندارد.

تبصره - در نقاطی که دولت مقتضی بداند و اعلام نماید شرکت کارمندان و کارگران سازمان‌هایی که با سرمایه دولت تشکیل شده ولی به صورت بازرگانی اداره می‌شوند در انتخابات انجمن شهر بلامانع است.

۵ - ماده ۱۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۱ - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است می‌تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها به حکم قرعه معین خواهد شد و اگر قرابت پس از اتمام انتخابات و صدور اعتبارنامه معلوم گردد در نخستین جلسه انجمن به حکم قرعه یک نفر ابقاء می‌شود و به جای شخص یا اشخاصی که خارج شده‌اند از شخص و یا اشخاصی که بعد از آنها رایشان بیشتر است دعوت خواهد شد.

۶ - ماده ۱۴ به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره آن به قوت خود باقی است:

ماده ۱۴ - فرماندار یا بخشدار حداکثر به فاصله ده روز پس از وصول دستور وزارت کشور اعلانی به مضمون زیر در هر حوزه انتخابیه منتشر می‌کند.

داوطلبان عضویت انجمن شهر باید داوطلبی خود را حداکثر تا پانزده روز از تاریخ صدور آگهی شخصاً یا به وسیله اشخاص دیگر به فرمانداری (بابخشرداری) کتبی اطلاع دهند و برای این که داوطلب نمایندگی شناخته شوند باید در

شهرهایی که بیش از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد یکصدنفر و در شهرهایی که بیش از یکصد هزار نفر جمعیت دارد پنجاه نفر و در شهرهایی که بیش از پنجاه هزار نفر جمعیت دارد سی نفر و در شهرهایی که تا پنجاه هزار نفر جمعیت دارد بیست نفر آنها را معرفی کنند.

معرفی کنندگان باید واجد شرایط انتخاب کننده بوده و برگ انتخاباتی داشته باشند و معرفی نامهای طبق نمونه‌ای که از طرف وزارت کشور تهیه خواهد شد به فرمانداری یا بخشداری تسلیم کنند فرماندار یا بخشدار طبق مقررات ماده ۱۵ این قانون اسامی واجدین شرایط را در حوزه انتخابیه اعلان می کنند و رای دهندگان در موقع رأی دادن فقط می توانند به آنان رأی دهند.

۷ - ماده ۱۵ و تبصره‌های ۱ و ۳ آن به شرح زیر اصلاح و تبصره ۴ حذف می شود:

ماده ۱۵ - پس از انتشار اعلان اسامی داوطلبان نمایندگی فرماندار یا بخشدار بلافاصله کمیسیون مرکب از خود و رئیس دادگاه شهرستان یا بخش و رئیس بهداری و رئیس آموزش و پرورش (یا قائم مقام آنان در صورت غیبت یا نبودن در محل) و یک نفر معتمد محل تشکیل داده بدو کمیسیون به صلاحیت داوطلبان نمایندگی رسیدگی و پس از آن اسامی واجدین شرایط در حوزه انتخابیه را اعلان می کند و رأی دهندگان فقط می توانند به آنان رأی بدهند سپس کمیسیون پانزده نفر از طبقات زیر:

۱ - علماء.

۲ - استادان دانشکده‌ها و دبیران و پزشکان و مهندسی و وکلای دادگستری.

۳ - بازرگانان و پیشه‌وران.

۴ - کشاورزان.

۵ - کارگران.

از هر طبقه سه نفر که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تعیین و دعوت می کنند تا آنان هفت نفر را به عنوان عضو اصلی و هفت نفر را به عنوان عضو علی‌البدل از بین خود یا خارج فی المجلس برای تشکیل انجمن نظارت انتخابات به اکثریت نسبی و با رأی مخفی انتخاب کنند در انتخاب مزبور حضور دو ثلث از مدعوین کافی خواهد بود.

تبصره ۱ - در نقاطی که ادارات دادگستری یا بهداری یا آموزش و پرورش نباشد به جای آنان از رؤسای سایر ادارات یا معتمدین محل برای تشکیل کمیسیون پنج نفری دعوت می شود تا وظائف مقرر را انجام دهند و همچنین در صورتی که یک یا چند طبقه از طبقات پنجگانه وجود نداشته باشد کسری عده از سایر طبقات انتخاب می شود.

تبصره ۲ - شهرهایی که جمعیت آنان کمتر از ده هزار نفر باشد تعداد مدعوین برای انتخاب هیأت نظارت از هر طبقه دو نفر خواهد بود.

۸ - ماده ۱۶ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۶ - کسانی که داوطلب نمایندگی هستند نباید جزو طبقات پندگانه و معتمدین محل و انجمن نظارت و شعب آن دعوت شوند ولی هر داوطلب می‌تواند برای نظارت در اخذ و قرائت آراء نماینده‌ای به انجمن نظارت و شعب معرفی کند.

۹ - بند ۱ ماده ۲۴ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

بند ۱ - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات اخذ رأی که باید در تمام شعب در یک روز جمعه به عمل آید و کمتر از ۶ ساعت و بیش از هشت ساعت نباشد. ساعات اخذ آراء از ساعت هشت صبح الی ۱۲ و از ساعت ۱۴ تا خاتمه مدت خواهد بود.

۱۰ - ماده ۲۴ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۴ - رأی باید مخفی باشد و همین که رأی دهنده به اتاق انجمن یا شعبه وارد و وجود شرائط رأی دادن در او تشخیص داده شد باید رأی خود را شخصاً در حضور انجمن در صندوق انداخته خارج شود. برگ انتخاباتی رأی دهنده پس از ثبت در دفتر انجمن طبق آیین‌نامه مربوط ابطال خواهد شد.

۱۱ - ماده ۲۹ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۹ - در حوزه‌هایی که بر طبق ماده ۱۹ برای تسریع اخذ رأی شعب انجمن در آن حوزه‌ها تشکیل می‌گردد صورت مجلس استخراج آراء هر شعبه در ورقه مخصوص با ذکر اسامی و عده آراء هر یک از اشخاصی که رأی دارند نوشته شده و اعضاء شعبه آن را امضاء می‌کنند و به انضمام اوراق لازم درپاکتی که لاک شده و به مهر شعبه رسیده باشد به انجمن نظارت فرستاده می‌شود اسامی مندرج در صورت مجلس یا شعب با آرای که انجمن نظارت استخراج کرده در ورقه جداگانه جمع و کسی که از مجموع آراء حائز اکثریت باشد معلوم می‌گردد. اوراق رای هر حوزه تا گذشتن مدت اعتراض و خاتمه رسیدگی در صندوق انجمن که لاک می‌شود و به مهر اعضاء می‌رسد باقی می‌ماند و پس از گذشتن مدت اعتراض با حضور عده‌ای از رأی‌دهندگان اوراق مزبور را معدوم می‌سازند (به استثناء آنچه در مواد قبل ذکر شده و باید ضمیمه صورت مجلس باشد) انجمن نظارت حق معدوم کردن آراء را قبل از گذشتن مدت اعتراض و یا پایان رسیدگی ندارد.

۱۲ - ماده ۳۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۰ - ضمن انتشار صورت منتخبین انجمن نظارت تاریخ قبول شکایات را که باید از فردای همان روز شروع شود تعیین و اگر از انتخاب‌کنندگان یا انتخاب‌شوندگان کسی از جریان انتخابات شکایت داشته باشد ظرف یک هفته به اطلاع انجمن نظارت می‌رساند و انجمن نظارت بعد از انقضاء یک‌هفته شکایتی نمی‌پذیرد و منتهی ظرف یک هفته به شکایات واصله با حضور کمیسیون پنج نفری رسیدگی می‌کند در صورتی که شکایت وارد باشد و ثابت شود که در انتخابات اعمالی بر خلاف قانون صورت گرفته و یا منتخب دارای شرایط مقرر در ماده ۹ نیست مراتب را در صورت مجلس ذکر می‌کند و آن را به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور اعلام می‌نماید و آن وزارتخانه بلافاصله ترتیب تجدید انتخاب جانشین منتخب یا منتخبین را که مردود شناخته شده‌اند می‌دهد.

۱۳ - ماده ۳۳ به شرح زیر اصلاح و تبصره ذیل آن حذف می‌شود:

ماده ۳۳ - به محض این که انتخابات خاتمه یافت و اعتبارنامه دو ثلث از نمایندگان صادر و به آنها داده شد فرماندار یا بخشدار مکلف است ظرف یک‌هفته وسائل تشکیل انجمن را فراهم سازد انجمن بلافاصله تحت ریاست مسن‌ترین اعضاء و به منشیگری دو نفر از جوانترین اعضاء تشکیل جلسه داده به شرح ماده ۳۵ سوگند یاد می‌کند و سپس به انتخاب هیأت رئیسه مرکب از یک رییس و یک یا دو نایب رییس و دو منشی به رأی مخفی و اکثریت نسبی برای مدت یک سال اقدام می‌نماید و هرگاه در انتخاب اعضاء هیأت رئیسه تساوی آراء حاصل شود با قرعه از بین انتخاب‌شدگان تعیین خواهد شد انتخاب مجدد همان اشخاص بعد از انقضاء مدت یک سال بلامانع است.

۱۴ - ماده ۳۵ به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳۵ - اعضاء انجمن در اولین جلسه که به ریاست مسن‌ترین اعضاء تشکیل می‌شود سوگند یاد خواهند کرد. همچنین در هر موقع که عضو جدیدی وارد انجمن شود آن عضو در اولین جلسه انجمن سوگند یاد خواهد کرد. متن سوگندنامه: امضاکننده یا امضاکنندگان زیر خداوند را به شهادت طلبیده و به قرآن مجید سوگند یاد می‌کنیم که در انجام وظایف قانونی خود ساعی بوده مادام که در انجمن شهر عضویت داریم با نهایت جد و جهد و رعایت صرفه و صلاح در پیشرفت امور شهر و شهرداری اهتمام نمائیم.

تبصره - پیروان اقلیتهای مذهبی به کتاب دینی خود سوگند یاد می‌کنند.

۱۵ - ماده ۳۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد و تبصره آن به قوت خود باقی است:

ماده ۳۷ - هر یک از اعضاء انجمن که بدون عذر موجه دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب در سه ماه غیبت

کرد مستعفی محسوب می‌شود و از اولین شخصی که در فهرست منتخبین رأی بیشتری داشته و واجد شرایط هم باشد دعوت به عمل می‌آید و در صورت تساوی آراء عضو مزبور به قیدقرعه تعیین خواهد شد و در صورت فوت یا استعفاء تعیین جانشین به طریق فوق به عمل می‌آید.

اعضاء انجمن برای شرکت در جلسات انجمن حق حضور دریافت خواهند داشت و میزان حق جلسه طبق آیین‌نامه‌های خواهد بود که از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

۱۶ - ماده ۴۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۴۱ - انجمن شهر غیر قابل انحلال است مگر این که اقداماتی بر خلاف وظائف مقرر و یا مخالف مصالح عمومی محل انجام دهد که در این صورت پس از وصول گزارش استاندار یا فرماندار کل وزارت کشور موضوع را برای رسیدگی به هیأت سه نفری مرکب از یک نفر از شخصیت‌های مورد اعتماد به انتخاب نخست‌وزیر و یکی از معاونان وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از معاونان وزارت دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری ارجاع خواهد کرد و در صورتی که انحلال انجمن شهر مورد تایید هیأت مزبور واقع گردد گزارش از طرف وزارت کشور برای اخذ تصمیم نهایی و صدور تصویب‌نامه به هیأت دولت فرستاده خواهد شد در صورت انحلال انجمن شهر وزارت کشور مکلف است ظرف سه ماه ترتیب تجدید انتخاب انجمن شهر را بدهد.

۱۷ - بند ۳ از ماده ۴۵ به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود:

۳ - تصویب معاملات و نظارت در آنها اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استجاره به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت مقررات آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها پیش‌بینی شده در این قانون.
تبصره - به منظور تسریع در پیشرفت امور شهرداری انجمن شهر می‌تواند اختیار تصویب و انجام معاملات را تا میزان معینی با رعایت آیین‌نامه معاملات شهرداری به شهردار واگذار کند.

۱۸ - ماده ۵۰ و تبصره‌های ذیل آن به شرح زیر اصلاح و تبصره ۳ به آن الحاق می‌شود:

ماده ۵۰ - انجمن شهر مکلف است پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به کار یک نفر را که در انجمن شهر عضویت نداشته و واجد شرایطی باشد که طبق تبصره ۱ این ماده تعیین شده برای مدت دو سال با رأی مخفی به اکثریت تام از دو ثلث اعضاء انجمن شهر به سمت شهردار انتخاب و به فرماندار اعلام کند.
فرماندار شهردار منتخب را به وزارت کشور معرفی و مراتب را به انجمن شهر اطلاع می‌دهد. شهردار منتخب پس از معرفی به وزارت کشور بلافاصله شروع به کار خواهد کرد تجدید انتخاب وی بلامانع است.

تبصره ۱ - شرایط احراز سمت شهردار طبق آیین نام‌های خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ - دوره خدمت شهردار در امور زیر خاتمه می‌پذیرد.

۱ - استعفاء کتبی.

۲ - موقعی که انجمن شهر با رعایت مفاد ماده ۵۳ قانون رأی به برکناری شهردار صادر نماید.

۳ - در موارد تعلیق طبق مقررات قانونی.

۴ - در صورت انحلال انجمن یا خاتمه دوره قانونی آن.

۵ - در صورت فقدان هر یک از شرایط مربوط به انتخاب شهردار.

تبصره ۳ - در صورتی که انجمن شهر یک ماه پس از رسمیت یافتن موفق به انتخاب شهردار نشود انجمن منحل و طبق مفاد این قانون تجدید انتخاب خواهد شد.

۱۹ - ماده ۵۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره آن به قوت خود باقی است.

ماده ۵۲ - حکم انتصاب شهردار پس از معرفی فرماندار از طرف وزارت کشور صادر می‌شود برای شهردار تهران و شهرداری‌های مراکز استان به پیشنهاد وزارت کشور حکم صادر خواهد شد.

۲۰ - ماده ۵۴ و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۴ - سازمان اداری شهرداری‌ها به نسبت بودجه و درآمد و حجم کار شهرداری از طرف شهرداری با اطلاع انجمن شهر تهیه و پس از تصویب وزارت کشور به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره - شهردار می‌تواند قسمتی از وظایف و اختیارات خود را با تصویب انجمن شهر و به موجب حکم کتبی به معاون یا سایر مسئولان شهرداری واگذار کند.

۲۱ - ماده ۵۵ و اصلاحات آن:

الف - تبصره ۱ و ۲ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱ - سد معابر عمومی و اشغال پیاده‌روها و استفاده غیر مجاز آنها و میدانها و پارکها و باغ‌های عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق وسیله مأمورین خود راساً اقدام کند. در مورد دکه‌های منصوب قبل از تصویب این قانون شهرداری مکلف است نسبت به برداشتن آنها اقدام و چنانچه صاحبان این قبیل دکه‌ها ادعای خسارتی

داشته باشند با نظر کمیسیون مقرر در ماده ۷۷ نسبت به جبران خسارت آنها اقدام کند ولی کسانی که بعد از تصویب این قانون اقدام به نصب دکه‌هایی در معابر عمومی کنند شهرداری موظف است راساً و به وسیله مأمورین خود در برداشتن این قبیل دکه‌ها و رفع سد معبر اقدام کند و اشخاص مزبور حق ادعای هیچ گونه خسارتی نخواهند داشت. تبصره ۲ - احداث تأسیسات تولید و توزیع برق و تعیین نرخ آن در شهرها تا موقعی که وزارت آب و برق نیروی آن را تأمین نکرده است با موافقت قبلی وزارت آب و برق به عهده شهرداری است.

تهیه آب مشروب شهرها و تأمین وسائل توزیع و وضع مقررات مربوط به آن و همچنین تعیین نرخ آب در شهرها به استثنای مواردی که سازمان‌های تابعه وزارت آب و برق عهده‌دار آن هستند با تصویب انجمن شهر به عهده شهرداری خواهد بود. این قبیل شهرداری‌ها می‌توانند با تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور تهیه آب مشروب و توزیع آن را به مؤسساتی که طبق اصول بهداشتی عمل نمایند واگذار کنند.

تبصره ۳ - مؤسسات خیریه که تأمین آب شهرها را قبل از تصویب این قانون به عهده داشته‌اند و عملیات آنها مورد تایید شهرداری محل و وزارت کشور باشد می‌توانند کماکان به کار خود ادامه دهند.

ب - بند ۶ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود:

بند ۶ - اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری و تأسیس مؤسسات فرهنگی و بهداشتی و تعاونی مانند بنگاه حمایت مادران و نوانخانه و پرورشگاه و درمانگاه و بیمارستان و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاسهای مبارزه با بیسوادی و کودکستان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوب و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی و کمک به انجمن‌های خانه و مدرسه واردوی کار. شهرداری در این قبیل موارد و همچنین در مورد موزه‌ها و خانه‌های فرهنگی و زندان با تصویب انجمن شهر از اراضی و ابنیه متعلق به خود با حفظ مالکیت به رایگان و یا با شرایط معین به منظور ساختمان و استفاده به اختیار مؤسسات مربوط خواهد گذاشت.

تبصره ۱ - تبصره ماده ۵ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ به قوت خود باقی است.

تبصره ۲ - تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور به قوت خود باقی است.

پ - بند ۹ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

بند ۹ - انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول و مقاطعه و اجاره و استجاره پس

از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و مقررات آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها پیش‌بینی شده در این قانون.

ت - بند ۱۰ ماده ۵۵ قانون مصوب ۱۳۳۴ به قوت خود باقی است.

ث - بند ۱۴ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود:

بند ۱۴ - اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه‌ها و اماکن عمومی و دالان‌های عمومی و خصوصی و پر کردن و پوشاندن چاهها و چاله‌های واقع در معابر و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکنها و ایوانهای مشرف و مجاور به معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از ناودانها و دودکشهای ساختمان‌ها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد.

تبصره - در کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و غیره و رفع مزاحمت‌های مندرج در ماده فوق شهرداری پس از کسب نظر مأمور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن یا صاحبان ادوات منصوب ابلاغ مهلت‌دار متناسبی صادر می‌نماید و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به موقع اجرا گذاشته نشود، شهرداری رسماً با مراقبت مأمورین خود اقدام به رفع خطر یا مزاحمت خواهد نمود و هزینه مصروف را به اضافه صدی پانزده خسارت از طرف دریافت خواهد کرد. مقررات فوق شامل کلیه اماکن عمومی مانند سینماها - گرمابه‌ها - مهمانخانه‌ها - دکاکین - قهوه‌خانه‌ها - کافه رستوران‌ها - پاساژها و امثال آن که محل رفت و آمد مراجعه عمومی است نیز می‌باشد.

ج - بند ۲۰ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود:

بند ۲۰ - جلوگیری از ایجاد و تأسیس کلیه اماکن که به نحوی از انحاء موجب بروز مزاحمت برای ساکنین یا مخالف اصول بهداشت در شهرهاست. شهرداری مکلف است از تأسیس کارخانه‌ها - کارگاهها - گاراژهای عمومی و تعمیرگاهها و دکانها و همچنین از مراکزی که مواد محترقه می‌سازند و اصطیل چهارپایان و مراکز دامداری و به طور کلی تمام مشاغل و کسب‌هایی که ایجاد مزاحمت و سر و صدا کند یا تولید دود یا عفونت و یا تجمع حشرات و جانوران نماید جلوگیری کند و در تخریب کوره‌های آجر و گچ و آهک‌پزی و خزینه گرمابه‌های عمومی که مخالف بهداشت است اقدام نماید و یا نظارت و مراقبت در وضع دودکشهای اماکن و کارخانه‌ها و وسائط نقلیه که کار کردن آنها دود ایجاد می‌کند از آلوده شدن هوای شهر جلوگیری نماید و هرگاه تأسیسات مذکور فوق قبل از تصویب این قانون به وجود آمده باشد آنها را تعطیل کند و اگر لازم شود آنها را به خارج از شهر انتقال دهد.

تبصره - شهرداری در مورد تعطیل و تخریب و انتقال به خارج از شهر مکلف است مراتب را ضمن دادن مهلت

مناسبتی به صاحبان آنها ابلاغ نماید و اگر صاحب ملک به نظر شهرداری معترض باشد باید ظرف ده روز اعتراض خود را به کمیسیون مرکب از سه نفر که از طرف انجمن شهر انتخاب خواهند شد تسلیم کند رأی کمیسیون قطعی و لازم الاجرا است.

هرگاه رأی کمیسیون مبنی بر تایید نظر شهرداری باشد و یا صاحب ملک در موقع اعتراض نکرده و یا در مهلت مقرر شخصاً اقدام نکند شهرداری به وسیله مأمورین خود راساً اقدام خواهد نمود.

چ - بند ۲۵ ماده ۵۵ به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می‌شود:

بند ۲۵ - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره‌روها و پیاده‌روهای معابر و کوچه‌های عمومی و انهار و جدول‌های طرفین از سنگ، آسفالت و امثال آن به هزینه شهرداری هر محل.

ح - بندهای زیر به ماده ۵۵ اضافه می‌شود:

بند ۲۷ - وضع مقررات خاصی برای نام گذاری معابر و نصب لوحه نام آنها و شماره گذاری اماکن و نصب تابلوی الصاق اعلانات و برداشتن و محو کردن آگهی‌ها از محل‌های غیر مجاز و هر گونه اقداماتی که در حفظ نظافت و زیبایی شهر مؤثر باشند.

بند ۲۸ - صدور پروانه کسب برای اصناف و پیشه‌وران کلیه اصناف و پیشه‌وران مکلفند برای محل کسب خود از شهرداری محل پروانه کسب دریافت‌دارند.

تبصره - شهرداری می‌تواند نسبت به تعطیل محل کسب فاقد پروانه راساً و به وسیله مأمورین خود اقدام نماید.

۲۲ - ماده ۵۸ به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می‌شود:

مقررات استخدامی کلیه کارکنان شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آن بر طبق آیین‌نامه‌های خواهد بود که وزارت کشور به استناد تبصره ۳۸ قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۴۳ کل کشور تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند.

۲۳ - ماده ۶۲ و تبصره الحاقی مصوب مجلس شورای ملی به شرح زیر اصلاح و تبصره ۲ به آن الحاق می‌شود:

ماده ۶۲ - به منظور راهنمایی و ایجاد هماهنگی در امور شهرداری‌ها و آموزش کارکنان شهرداری‌ها و همچنین نظارت در حسن اجرای وظائفی که طبق این قانون به عهده وزارت کشور گذاشته شده است سازمان متناسبی در وزارت کشور پیش‌بینی و تأسیس می‌شود.

این سازمان موظف است تشکیلات خود را از هر نظر تکمیل و همواره مهندسی و کارشناسان تحصیل کرده در رشته‌های مختلف مورد نیاز شهرداری‌ها را که دارای مدارک علمی و تخصصی باشند در اختیار داشته باشد تا به منظور

بازرسی شهرداری‌ها و تهیه برنامه‌های مهم اصلاحات شهری و ساختمانی شهرها و بهبود و مدیریت سازمان شهرداری‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۱ - سازمان مذکور در این ماده مکلف است به منظور رفع احتیاجات فنی و اداری شهرداری‌های کشور در مرکز هر استان دفاتر فنی شهرداری متشکل از مهندسين و کارشناسان مورد احتیاج تشکیل دهد. هزینه دفاتر مزبور از محل اعتبار ۲٪ شهرداری‌ها و کمک شهرداری‌های آن استان تأمین خواهد شد.

تبصره ۲ - وزارت کشور می‌تواند با انعقاد قراردادهای خاصی از خدمات افراد متخصص و یا دستگاه‌های مهندس مشاور اعم از داخلی یا خارجی استفاده نموده و حق الزحمه مناسبی معادل آنچه که در برنامه‌های عمرانی دولت به این قبیل افراد یا مؤسسات برای کارهای مشابه پرداخت می‌شود بپردازد.

۲۴ - ماده ۶۸ و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۸ - بودجه و تخصیص اعتبارات شهرداری به استثنای موارد زیر که از محل درآمدهای مستمر شهرداری پرداخت خواهد شد.

۱ - ده درصد سهم بهداری.

۲ - سه درصد سهم آموزش و پرورش.

۳ - چهار درصد برای مبارزه با بیسوادی که از طریق کمیته ملی پیکار با بیسوادی به مصرف خواهد رسید.

۴ - سه درصد برای امور تربیت بدنی و پیشاهنگی.

۵ - یک و نیم درصد سهم کتابخانه عمومی موضوع قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها مصوب دی ماه

۱۳۴۴.

برای تأمین هزینه‌های سازمانی و اداری شهرداری و امور دفاع غیر نظامی امور خیریه و سایر تکالیفی که به موجب قانون به عهده شهرداری‌ها محول است بر اساس تقسیماتی خواهد بود که با توجه به احتیاجات و مقتضیات محل به پیشنهاد شهرداری و تصویب انجمن شهر رسیده باشد و در هر صورت میزان اعتبارات عمرانی نباید از چهل درصد بودجه سالانه کمتر باشد.

تبصره ۱ - مصرف اعتباراتی که به تصویب انجمن شهر می‌رسد باید منحصرأ در حوزه همان شهرداری و با نظارت انجمن شهر باشد.

تبصره ۲ - در شهرهایی که مؤسسات خیریه دارای تأسیسات درمانی می‌باشند انجمن بهداری و در صورت نبودن

آن انجمن شهر با موافقت وزارت بهداشت می‌تواند از محل هزینه‌های درمانی ده درصد سهم بهداشتی مذکور در بند ۱ این ماده مبلغ متناسبی در اختیار مؤسسات مزبور بگذارد.

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب این قانون انجمن شهرهایی که درآمد شهرداری هر یک از آنها از یک میلیون ریال به بالاست موظفند برای ساختمان دبستان عوارض خاصی وضع کنند و طبق قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها مصوب خرداد ۱۳۳۴ توسط کمیسیون ناظر بر سهم فرهنگ به مصرف برسانند.

۲۵ - ماده ۶۹ حذف می‌شود.

۲۶ - ماده ۷۲ حذف می‌شود.

۲۷ - ماده ۷۴ و تبصره ذیل آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۴ - شهرداری با تصویب انجمن شهر آیین‌نامه اجرایی وصول عوارض شهرداری و آب‌بها و امثال آن را تدوین و تنظیم می‌نماید.

تبصره - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله از شهرداری کتباً مفاصاً حساب نسبت به عوارض ملک مورد معامله خواستار شوند و شهرداری موظف است ظرف مدت ده روز پس از وصول نامه دفتر خانه اسناد رسمی مفاصاً حساب را ارسال یا میزان بدهی مالک را به دفتر خانه اعلام دارد.

مالک ملزم است عوارض تعیین شده از طرف شهرداری را برای امکان انجام معامله به بانک پرداخت نماید و اگر مالک به تشخیص شهرداری اعتراض داشته باشد مبلغ تعیین شده از طرف شهرداری را در صندوق ثبت به ودیعه خواهد گذاشت و رسید ثبت به منزله مفاصاً حساب تلقی و معامله انجام خواهد شد.

صندوق ثبت مکلف است صورتی با قید مشخصات کامل تودیع‌کنندگان عوارض و ملک مورد معامله را بلافاصله بعد از تودیع به شهرداری ارسال دارد و به محض اعلام شهرداری مستند به رأی کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق و یا انصراف کتبی مالک از اعتراض مبلغ تودیع شده را به نام هر مؤدی تفکیکاً به حساب بانکی شهرداری پرداخت کند و هرگاه کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق اعتراض مالک را کلاً یا بعضاً وارد تشخیص بدهد صندوق ثبت تمام یا قسمتی از وجه تودیع شده را بر حسب مورد به مالک مسترد می‌دارد.

۲۸ - ماده ۷۷ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۷ - رفع هر گونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و انجمن شهرارجاع می‌شود و تصمیم کمیسیون مزبور قطعی است بدهی‌هایی که طبق تصمیم

این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد لازم‌الاجرا به وسیله اداره ثبت قابل وصول می‌باشد اجرای ثبت مکلف است بر طبق تصمیم کمیسیون مزبور به صدور اجرائیه و وصول طلب شهرداری مبادرت نماید در نقاطی که سازمان قضایی نباشد رییس دادگستری شهرستان یک نفر را به نمایندگی دادگستری تعیین می‌نماید و در غیاب انجمن شهر انتخاب نماینده انجمن از طرف شورای شهرستان به عمل خواهد آمد.

۲۹ - ماده ۷۹ به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره آن به قوت خود باقی است:

ماده ۷۹ - کلیه پرداخت‌های شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات آیین‌نامه مالی به عمل خواهد آمد این اسناد باید به امضای رییس حسابداری و شهرداری که ذی‌حساب خواهند بود یا قائم مقام آنان که مورد قبول انجمن باشد برسد.

شهردار موظف است منتهی تا پانزدهم هر ماه حساب درآمد و هزینه ماه قبل شهرداری را به انجمن شهر تسلیم کند. در نقاطی که تاکنون شهرداری تشکیل نشده و طبق مقررات این قانون باید تشکیل شود هزینه انتخابات انجمن شهر از وجوه موضوع ماده ۸۲ این قانون به طور وام پرداخت و پس از تشکیل شهرداری وام مزبور جزء دیون در بودجه شهرداری منظور و مسترد خواهد شد.

۳۰ - تبصره ۲ ماده ۸۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۲ - انجمن هر شهر با رعایت قوانین و مقررات نسبت به امور آموزش و پرورش و بهداری محل نظارت خواهد داشت و هرگاه نقائص مشاهده کردند در رفع آنها کوشش خواهد نمود و نظریات خود را درباره جریان این امور به وزارتخانه‌های بهداری و آموزش و پرورش ارسال خواهد داشت و وزارتخانه‌های مذکور مکلفند که آن پیشنهادهای را مورد توجه قرار داده و نسبت به آن اقدام نمایند.

۳۱ - ماده ۸۲ و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۸۲ - شهرداری‌هایی که درآمد سالیانه آنها از یک میلیون ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار وظائف فنی سازمان مذکور در ماده ۶۲ صدی دو از درآمد مستمر و جاری خود را در آخر هر ماه به سازمان مزبور بپردازند لیکن هزینه کارکنان اداری سازمان مزبور هیچگاه از ۲۵ درصد کل درآمد حاصل از این طریق تجاوز نخواهد کرد.

تبصره - از محل فوق به اشخاصی که مستقیماً در خدمت سازمان مذکور نباشند و یا خدمت معینی برای آن سازمان انجام نداده‌اند به هیچ عنوان پاداشی نمی‌توان پرداخت و به کارمندان و کارکنان سازمان مزبور بیش از میزان

پاداشی که به کارمندان دولت داده می‌شود پرداخت نخواهد شد.

۳۲ - ماده ۹۴ قانون شهرداری به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۹۴ - از تاریخ ابلاغ این قانون انجمن‌های شهر که به موجب مقررات قبلی تشکیل شده است منحل شناخته می‌شود وزارت کشور مکلف است نسبت به تشکیل مجدد آنها بر طبق این قانون اقدام نماید.

قسمت دوم - مواد الحاقی به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴

۳۳ - مواد ذیل به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ الحاق می‌شود:

ماده ۹۶ - شهرداری می‌تواند برای تأمین احتیاجات شهری از قبیل باغ‌های عمومی ایجاد تأسیسات برق و آب و نظایر آن که به منظور اصلاحات شهری و رفع نیازمندیهای عمومی لازم باشد و باید تمام یا قسمتی از اراضی یا املاک یا ابنیه واقع در محدوده شهر به تصرف شهرداری درآید از مقررات قانون توسعه معابر مصوب سال ۱۳۲۰ استفاده نماید.

تبصره ۱ - هرگاه قسمتی از تأمین نیازمندیهای شهری طبق قانون به عهده سازمان‌ها و مؤسسات دولتی گذاشته شده باشد سازمان‌ها و مؤسسات مزبور برای انجام وظایف محوله با تصویب انجمن شهر به وسیله شهرداری از مقررات این ماده استفاده خواهند نمود.

تبصره ۲ - سازمان‌ها و مؤسسات دولتی که اراضی و املاک و ابنیه‌ای داشته باشند که مشمول حکم این ماده باشد مکلفند در صورت تصویب انجمن شهر و تایید استاندار یا فرماندار کل آن اراضی و ابنیه را در اختیار شهرداری بگذارند. اراضی و ابنیه و املاک مشمول این تبصره در صورت تصویب هیأت دولت بلاعوض در اختیار شهرداری‌ها گذارده می‌شود.

تبصره ۳ - در موارد فوق پس از انجام تشریفات مقرر در این قانون و رعایت تبصره ۲ ماده ۴ قانون توسعه معابر مصوب سال ۱۳۲۰ خودداری مالک از انجام معامله مانع اجرای نقشه شهرداری نخواهد بود و شهرداری مجاز است اراضی یا املاک را به منظور عملیات عمرانی به تصرف خود درآورد.

تبصره ۴ - شهرداری و مؤسسات مذکور در این قانون و همچنین صاحبان املاک مکلفند حق کسب و پیشه کسانی را که محل کسب آنها در اثر تخریب و توسعه معابر از بین می‌رود طبق آیین‌نامه‌های که از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید پرداخت کند. در موارد فوق قیمت‌ملک با توجه به مبلغی که بابت حق کسب و پیشه پرداخت می‌شود معین خواهد شد.

تبصره ۵ - در صورتی که در مسیر احداث یا توسعه خیابان و گذر و باغ عمومی و میدان ملکی باشد که مالک یا مالکین آن مشخص نباشد و یا به ثبت نرسیده باشد اقدامات و عملیات شهرداری متوقف نخواهد شد و شهرداری باید قبل از هر اقدام مشخصات کامل ملک مزبور را با حضور نمایندگان دادستان و ثبت و انجمن شهر صورت مجلس نماید. صورت مجلس مزبور مبنای اجرای پرداخت غرامت طبق مقررات خواهد بود و در موردی که مالک یا مالکین ملک مشخص باشد امتناع آنان از انتخاب و معرفی کارشناس خود یا کارشناس مشترک مانع از اجرای نقشه مصوب شهرداری نخواهد بود.

نسبت به املاکی که به ثبت نرسیده باشد و طبق مفاد این قانون به تصرف شهرداری درآید صورت مجلس تنظیم می گردد و در صورت مجلس مزبور آثار تصرف و حدود و مساحت و مشخصات کامل قید می گردد. مدعی مالکیت می تواند با ارائه صورت مجلس مذکور در این قانون نسبت به تقاضای ثبت ملک خود اقدام و پس از احراز مالکیت بهای تعیین شده را دریافت نماید.

تبصره ۶ - اراضی کوچه های عمومی و میدانها و پیاده روها و خیابانها و به طور کلی معابر و بستر رودخانه ها و نهرها و مجاری فاضل آب شهرها و باغ های عمومی و گورستان های عمومی و درخت های معابر عمومی واقع در محدوده هر شهر که مورد استفاده عموم است ملک عمومی محسوب و در مالکیت شهرداری است.

ایجاد تأسیسات آبیاری از طرف وزارت آب و برق در بستر رودخانه ها واقع در محدوده شهرها بلامانع است شهرداری ها نیز مکلفند برای اجرای هر گونه عملیات عمرانی در بستر رودخانه ها قبلاً نظر وزارت آب و برق را جلب نمایند.

ماده ۹۷ - به منظور رعایت اصول شهرسازی و بررسی و تصویب نقشه های مربوط به امر شهرسازی شورایی به نام شورای عالی شهرسازی تشکیل می شود اعضاء شورا و حدود وظایف و تکالیف شورای عالی شهرسازی طبق آیین نام های خواهد بود که مشترکاً از طرف وزارت کشور و وزارت آبادانی و مسکن تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده ۹۸ - شهرداری ها مکلفند با راهنمایی و طبق موازین مصوب شورای عالی شهرسازی راساً یا از طریق سازمان مذکور در ماده ۶۲ نقشه جامع شهرسازی را که شامل منطقه بندی - نحوه استفاده از زمین تعیین مناطق صنعتی - بازرگانی - اداری - کشاورزی - مسکونی - تأسیسات عمومی و سایر نیازمندی های عمومی شهر باشد تهیه و پس از تصویب انجمن شهر از طریق وزارت کشور جهت تأیید شورای عالی شهرسازی ارسال و سپس و به موقع اجرا بگذارند.

تبصره - تا زمانی که نقشه جامع شهرها تهیه و به تصویب شورای عالی شهرسازی نرسیده باشد نقشه‌های عمرانی و شهرسازی باید به تصویب وزارت کشور برسد.

ماده ۹۹ - شهرداری‌ها مکلفند در مورد حریم شهر اقدامات زیر را بنمایند:

- ۱ - تعیین حدود حریم و تهیه نقشه جامع شهرسازی با توجه به توسعه احتمالی شهر.
 - ۲ - تهیه مقرراتی برای کلیه اقدامات عمرانی از قبیل قطعه‌بندی و تفکیک اراضی - خیابان‌کشی - ایجاد باغ و ساختمان - ایجاد کارگاه و کارخانه و همچنین تهیه مقررات مربوط به حفظ بهداشت عمومی مخصوص به حریم شهر با توجه به نقشه عمرانی شهر.
- حریم و نقشه جامع شهرسازی و مقررات مذکور پس از تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور برای اطلاع عموم آگهی و به موقع اجراء گذاشته خواهد شد.

تبصره ۱ - تغییر حدود فعلی شهرها از لحاظ اجرای مقررات قانون اصلاحات ارضی تأثیری نخواهد داشت.

تبصره ۲ - عوارضی که از عقد قراردادها عاید می‌گردد بایستی تماماً به شهرداری‌های محل اجرای قرارداد پرداخت گردد.

تبصره ۳ - عوارض ساختمان‌ها و اراضی واقع در محدوده شهر که خدمات شهری (آب - برق - نظافت - آسفالت) نسبت به آنها انجام نشده فقط به تناسب (۵). (۱) خدمات انجام شده دریافت می‌گردد.

ماده ۱۰۰ - مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند.

شهرداری می‌تواند از عملیات ساختمانی ساختمان‌های بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه به وسیله مأمورین خود اعم از آن که ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید.

تبصره ۱ - در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای بدون پروانه یا خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد کمیسیونی مرکب از فرماندار یا بخشدار - نماینده دادگستری شهرستان آن حوزه و نماینده انجمن شهر تشکیل و به ذینفع اعلام می‌شود که هر نوع توضیحاتی دارد ظرف ده روز کتباً ارسال و کمیسیون تصمیم لازم را ضمن تعیین ضرب‌الاجل مناسب صادر می‌نماید و شهرداری مکلف است مراتب را به مالک ابلاغ نماید هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام ننمود شهرداری راساً اقدام و هزینه عملیات را طبق مقررات آیین‌نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت می‌نماید.

تبصره ۲ - اقدامات شهرسازی خارج از محدوده شهرها باید با موافقت وزارت کشور باشد.

ماده ۱۰۱ - اداره ثبت اسناد و دادگاهها مکلفند در موقع تقاضای تفکیک اراضی محدوده شهر و حریم آن عمل تفکیک را طبق نقشه‌ای انجام دهند که قبلاً به تصویب شهرداری رسیده باشد نقشه‌ای که مالک برای تفکیک زمین خود تهیه می‌نماید و برای تصویب به شهرداری در قبال رسید تسلیم می‌کند باید حداکثر ظرف دو ماه از طرف شهرداری تکلیف قطعی آن معلوم و کتباً به مالک ابلاغ شود.

در صورتی که در موعد مذکور شهرداری تصمیم خود را به مالک اعلام ننماید مراجع مذکور در فوق مکلفند پس از استعلام از شهرداری طبق نقشه‌هایی که مالک ارائه می‌نماید عمل تفکیک را انجام دهند.

معابر و شوارع عمومی که در اثر تفکیک اراضی احداث می‌شود متعلق به شهرداری است و شهرداری در قبال آن به هیچ عنوان به صاحبان آن پرداخت نخواهد کرد.

ماده ۱۰۲ - اگر در موقع طرح و اجرای برنامه‌های مربوط به توسعه معابر تأمین سایر احتیاجات شهری مندرج در ماده ۹۶ الحاقی این قانون به آثار باستانی برخورد شود شهرداری مکلف است موافقت وزارت فرهنگ و هنر را قبلاً جلب نماید و نیز شهرداریها مکلفند نظرات و طرح‌های وزارت فرهنگ و هنر را راجع به نحوه حفظ آثار باستانی و میزان حریم و مناظر ساختمان‌ها و میدانهای مجاور آنها را رعایت نمایند.

تبصره - وزارت فرهنگ و هنر مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ مراجعه وزارت کشور نظر قطعی خود را به شهرداری اعلام بدارد.

ماده ۱۰۳ - کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و خصوصی موظفند قبل از هر گونه اقدامی نسبت به کارهای عمرانی واقع در مناطق مندرج در ماده ۹۷ و ۹۸ از قبیل احداث شبکه تلفن و برق و آب و سایر تأسیسات و همچنین اتصال راه‌های عمومی و فرعی رعایت نقشه جامع شهرسازی را بنمایند این قبیل اقدام باید با موافقت کتبی شهرداری انجام گیرد و مؤسسه اقدام‌کننده مکلف است هر گونه خرابی و زیانی را که در اثر اقدامات مزبور به آسفالت یا ساختمان معابر عمومی وارد آید در مدت متناسبی که با جلب نظر شهرداری تعیین خواهد شد ترمیم نموده و به وضع اول درآورد والا شهرداری خرابی و زیان وارده را ترمیم و به حال اول درآورده هزینه تمام شده را با ۱۰٪ (ده درصد) اضافه از طریق اجرای ثبت اسناد وصول خواهد کرد.

ماده ۱۰۴ - نحوه انجام معاملات و مقررات مالی شهرداریها طبق آیین‌نامه‌های خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب کمیسیون مشترک مجلسین برسد مادام که آیین‌نامه مزبور

به تصویب نرسیده مقررات مالی فعلی به قوت خود باقی است.

ماده ۱۰۵ - مواد معدنی طبقه اول مذکور در ماده یک قانون معادن مصوب ۱۳۳۶/۲/۲۱ واقع در داخل حوزه خدمات و نظارت شهرداری جزء اموال شهرداری محسوب می‌شود مگر این که داخل ملک اشخاص حقیقی و یا حقوقی باشد.

ماده ۱۰۶ - وزارت کشور مکلف است کلیه عوارض نفت و گاز و مواد نفتی که در خارج از محدوده شهرها وصول می‌شود (به استثنای موضوع قانون مربوط به وصول عوارض از بنزین به منظور کمک به مستمندان مصوب ۱۵ اسفند ۱۳۳۴ که به قوت خود باقی است) و همچنین عوارض قراردادهای پیمانکاری که در خارج از محدوده شهرها اجرا می‌شود به تناسب جمعیت بین شهرداری شهرهایی که از پنجاه هزار نفر جمعیت کمتر دارند تقسیم نماید.

ماده ۱۰۷ - توهین به شهردار و معاون و رؤسای ادارات شهرداری در حین انجام وظیفه یا به سبب آن در حکم توهین به مستخدمین رسمی دولت بوده و مرتکب به مجازات‌های مقرر در قانون کیفر عمومی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۰۸ - به منظور ایجاد همکاری بین شهرداری‌های کشور و برقراری ارتباط با اتحادیه‌های بین‌المللی شهرداری‌ها سازمانی به نام اتحادیه شهرداری‌های کشور تشکیل خواهد شد که اساسنامه آن بر حسب پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد.

ماده ۱۰۹ - شهرداری‌ها از پرداخت حق ثبت املاک و مالیات معاف خواهند بود.

تبصره - مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به شهرداری است ولو به صورت بازرگانی اداره شود نسبت به سهم شهرداری از پرداخت مالیات معاف است.

ماده ۱۱۰ - نسبت به زمین یا بناهای مخروبه و غیر مناسب با وضع محل و یا نیمه تمام واقع در محدوده شهر که در خیابان یا کوچه و یا میدان قرار گرفته و منافی با پاکیزگی و زیبایی شهر یا موازین شهرسازی باشد شهرداری با تصویب انجمن شهر می‌تواند به مالک اخطار کند منتها ظرف دو ماه به ایجاد نرده یا دیوار و یا مرمت آن که منطبق با نقشه انجمن شهر باشد اقدام کند اگر مالک مسامحه و یا امتناع کرد شهرداری می‌تواند به منظور تأمین نظر و اجرای طرح مصوب انجمن در زمینه زیبایی و پاکیزگی و شهرسازی هر گونه اقدامی را که لازم بداند معمول و هزینه آن را به اضافه صدی ده از مالک یا متولی و یا متصدی موقوفه دریافت نماید در این مورد صورت حساب شهرداری بدو به مالک ابلاغ می‌شود در صورتی که مالک ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ به صورت حساب شهرداری اعتراض نکرد صورت حساب قطعی تلقی می‌شود و هرگاه مالک ظرف مهلت مقرر اعتراض کرده موضوع به کمیسیون

مذکور در ماده ۷۷ ارجاع خواهد شد.

صورت حسابهایی که مورد اعتراض واقع نشده و همچنین آراء کمیسیون رفع اختلاف مذکور در ماده ۷۷ در حکم سند قطعی و لازم الاجراء بوده و اجراء ثبت مکلف است بر طبق مقررات اجرای اسناد رسمی لازم الاجرا نسبت به وصول طلب شهرداری اجرائیه صادر و به مورد اجرا بگذارد.

ماده ۱۱۱ - به منظور نوسازی شهرها شهرداریها می توانند از طریق تأسیس مؤسساتی با سرمایه خود خانه ها و مستغلات و اراضی و محلات قدیمی و کهنه شهر را با استفاده از مقررات قانون تملک زمینها مصوب ۱۷ خرداد ۱۳۳۹ خریداری نمایند و در صورت اقتضاء برای تجدید ساختمان طبق طرح های مصوب شهرداری بفروشند و یا این که رأساً اقدام به اجرای طرح های ساختمانی بنمایند اساسنامه این گونه مؤسسات را که بر طبق اصول بازرگانی اداره خواهد شد شهرداری هر محل تهیه و با تصویب انجمن شهر و تأیید وزارت کشور قابل اجرا خواهد بود در هر جا که در قانون تملک زمینها و آیین نامه مصوب ۱۳۳۹/۸/۱۴ هیأت وزیران اسم از سازمان مسکن و وزارت کشاورزی و هیأت وزیران برده شده وظایف مزبور را به ترتیب شهرداری - انجمن شهر و وزارت کشور انجام خواهند داد.

ماده ۱۱۲ - ادارات و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت به نسبت سهامی که متعلق به دولت است و همچنین باشگاه های ورزشی غیر انتفاعی که وابسته به سازمان تربیت بدنی بوده و ترازنامه آنها مورد رسیدگی و تصویب سازمان مزبور قرار گیرد از پرداخت عوارض مستغلات و سطح شهر معافند ولی مکلف به پرداخت سایر عوارض شهرداریها خواهند بود.

ماده ۱۱۳ - موارد ۵ و ۶ و تبصره ۴ ماده ۱۵ و تبصره ذیل بند ۲۵ ماده ۵۵ و تبصره ذیل ماده ۵۸ و مواد ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۳ - ۶۴ و تبصره ذیل آن و مواد ۶۹ و ۷۰ و تبصره های ذیل آن و مواد ۷۲ و ۷۶ و تبصره مربوطه (اصلاحی تصویب نامه شماره ۸۲۰۶ - ۱۳۴۲/۷/۱۵) و مواد ۸۱ - ۸۳ قانون مصوب سال ۱۳۳۴ و سایر مقرراتی که مغایر با این قانون است لغو می شود.

قانون بالا مشتمل بر ماده واحده که شامل سی و سه جزء می باشد پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه اول بهمن ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز پنجشنبه بیست و هفتم بهمن ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قوانین مربوط به شهرداری و نوسازی و عمران شهری مصوب

۱۳۵۱/۴/۷

ماده واحده - مواد ذیل از قانون شهرداری و قانون نوسازی و عمران شهری به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱ - در تبصره یک ماده ۲۳ قانون اصلاح قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال ۱۳۵۰ بعد از عبارت (نقشه‌های تفصیلی را تهیه و اراضی) و همچنین بعد از عبارت (اراضی بایر و مزروعی) عبارت "و باغ‌ها" اضافه می‌شود.

۲ - شهرداری پایتخت مجاز است موارد مذکور در بند ۸ ماده ۵۵ و ماده ۸۴ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ و مواد ۵۴ و ۱۱۱ قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۵ و همچنین تبصره ۵ ماده ۲ و مواد ۱۵ - ۱۶ - ۲۲ و ۳۱ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال ۱۳۴۷ را پس از تصویب انجمن شهر به موقع اجرا بگذارد.

تبصره - وزارت کشور می‌تواند به هر یک از شهرداری‌ها که مقتضی بداند اجازه دهد تمام یا برخی از مواد و تبصره‌های مندرج در این بند را پس از تصویب انجمن شهر مربوط به موقع اجراء بگذارد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۳/۱۶ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفتم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

قانون اصلاح تبصره ۲ ماده ۷۸ قانون شهرداری مصوب ۱۳۵۲/۳/۷

ماده واحده - شرح زیر به ذیل تبصره ۲ ماده ۷۸ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ اضافه می‌شود:

ولی پس از ده سال از تاریخ استحقاق مطالبه در صورت عدم مطالبه ذینفع شهرداری می‌تواند وجوه مطالبه‌نشده را به درآمد عمومی خود منظور نماید.

شهرداری باید هر سال اعتبار متناسبی در بودجه خود برای پرداخت این قبیل سپرده‌ها منظور نماید تا در صورت مراجعه ذینفع یا قائم‌مقام قانونی او واحراز استحقاق از اعتبار مزبور پرداخت شود. هر گاه این اعتبار کافی نباشد شهرداری مکلف است این قبیل وجوه را از درآمد جاری خود بپردازد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۲/۲/۱۸ در جلسه روز دوشنبه هفتم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

قانون الحاق دو تبصره به ماده ۵۵ و اصلاح تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها

مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۷

ماده واحد

۱ - تبصره زیر به عنوان تبصره ۴ به بند ۲ ماده ۵۵ الحاق می‌گردد.

تبصره ۴ - شهرداری مکلف است محل‌های مخصوصی برای تخلیه زباله و نخاله و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی و فاضلاب‌ها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار آگهی به اطلاع عموم برساند.

محل‌های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود و محل تأسیس کارخانجات تبدیل زباله به کود به تشخیص شهرداری خواهد بود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو و یا موتوری مکلفند آنها را فقط در محل‌های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند. مجازات متخلفین طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی تعیین می‌شود.

در صورت تخلف مراتب هر بار در گواهینامه رانندگی متخلف قید و اگر ظرف یک سال سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهینامه او برای یک سال ضبط می‌شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد بود. به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد.

۲ - تبصره زیر به بند ۲۴ ماده ۵۵ الحاق می‌گردد:

تبصره - شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه‌های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند. در صورتی که بر خلاف مندرجات پروانه ساختمانی در منطقه غیر تجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دایر شود شهرداری مورد را در کمیسیون مقرر در تبصره ۱ ماده ۱۰۰ این قانون مطرح می‌نماید و کمیسیون در صورت احراز تخلف مالک یا مستأجر با تعیین مهلت مناسب که نباید از دو ماه تجاوز نماید در مورد تعطیل محل کسب یا پیشه و یا تجارت ظرف مدت یک ماه اتخاذ تصمیم می‌کند.

این تصمیم وسیله مأمورین شهرداری اجرا می‌شود و کسی که عالمأ از محل مزبور پس از تعطیل برای کسب و پیشه و یا تجارت استفاده کند به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا دو سال و جزای نقدی از پنج هزار و یک ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد و محل کسب نیز مجدداً تعطیل می‌شود.

دایر کردن دفتر وکالت و مطب و دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر روزنامه و مجله و دفتر مهندسی وسیله مالک از نظر این قانون استفاده تجاری محسوب نمی‌شود.

۳ - تبصره ۱ ماده ۱۰۰ به ترتیب زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱ - در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیونهایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر به انتخاب انجمن مطرح می شود کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام می نماید که ظرف ده روز توضیحات خود را کتباً ارسال دارد پس از انقضای مهلت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای ادای توضیح شرکت می کند ظرف مدت یک ماه تصمیم مقتضی بر حسب مورد اتخاذ کند در مواردی که شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری می کند مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح نماید در غیر این صورت کمیسیون به تقاضای ذینفع به موضوع رسیدگی خواهد کرد. در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه تجاوز کند تعیین می نماید.

شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند. هر گاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا ننماید شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آیین نامه اجرای و صول عوارض از مالک دریافت خواهد نمود. قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۴/۵ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه هفدهم مرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری مصوب ۱۳۵۴/۷/۲۹

ماده واحده - تبصره ۱ ماده ۶۲ و ماده ۸۲ و تبصره آن و ماده ۱۰۸ قانون شهرداری به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به ماده ۸۲ الحاق می شود.

الف - از تبصره ۱ ماده ۶۲ عبارت "هزینه دفاتر مزبور از محل ۲٪ (صدی دو) شهرداری‌ها و کمک شهرداری‌های آن استان تأمین خواهد شد" حذف می شود.

ب - ماده ۸۲ - شهرداری‌هایی که درآمد سالانه آنها از یک میلیون ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار هزینه‌های اتحادیه شهرداری‌های کشور معادل دو درصد از درآمد مستمر جاری خود را هر ماه، مستقیماً به اتحادیه مذکور پرداخت نمایند.

تبصره ۱ - پرداختی شهرداری‌هایی که درآمد مستمر سالانه آنها از یک هزار میلیون ریال تجاوز نماید هر ساله توسط دولت تعیین می‌شود ولی به هر حال از ۲٪ نباید تجاوز نماید.

تبصره ۲ - بودجه سالانه اتحادیه شهرداری‌های کشور، با کسب نظر هیأت مدیره اتحادیه توسط مدیر عامل تنظیم و پس از تصویب شورای اتحادیه شهرداری‌ها و تأیید وزارت کشور قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۳ - از محل درآمد مذکور به اشخاصی که مستقیماً در خدمت اتحادیه شهرداری‌های کشور نباشند و یا خدمتی معینی برای آن انجام ندهند و یا از صندوق دولت و یا شهرداری‌ها حقوق و مزایا دریافت می‌دارند به هیچ عنوان وجهی قابل پرداخت نخواهد بود مگر در مواردی که پرداخت وجه طبق قانون از بیش از یک محل تجویز شده باشد

ج - ماده ۱۰۸ - به منظور ایجاد همکاری بین شهرداری‌های کشور و برقراری ارتباط با اتحادیه‌های بین‌المللی شهرداری‌ها و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی و بررسی مسائل و مشکلات مشترک شهرداری‌ها و ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادها مناسب زمانی به نام اتحادیه شهرداری‌های کشور تشکیل می‌شود و اساسنامه آن وسیله وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۴/۴/۲۵، در جلسه روز سه‌شنبه بیست و نهم مهر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

لایحه قانونی راجع به لغو برخی از مواد اصلاحی قانون شهرداری و اصلاح بند ب ماده ۴۴

آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها ۱۳۵۹/۴/۲۴

ماده واحد:

الف: به منظور تجدید سازمان و جلوگیری از تکرار و تداخل وظایف و حذف هزینه‌های زائد و ارشاد و راهنمایی و رفع مشکلات و نارساییهای شهرداری‌ها و برقراری ارتباط با اتحادیه و سازمان‌های بین‌المللی شهرداری‌های مواد (۸۲) و (۱۰۸) اصلاحی قانون شهرداری لغو و اتحادیه شهرداری‌های کشور که بر اساس مواد مذکور تأسیس گردیده منحل و کلیه پرسنل و اموال و داراییهای آن در اختیار وزارت کشور گذارده می‌شود.

ب: بند ب ماده ۴۴ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها در مورد حسابرسی به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ب - حسابرسی به وسیله حسابرسان وزارت کشور انجام و در صورت نداشتن حسابرس شورای شهر می‌تواند از

وجود حسابرسان قسم خورده یا کارشناس رسمی دادگستری استفاده نمایند که در این صورت شورای شهر و شهرداری مکلفند نتیجه گزارش حسابرسان مذکور را به وزارت کشور ارسال دارند.

قانون الحاق یک بند و ۳ تبصره به عنوان بند ۳ به ماده ۹۹ قانون شهرداری‌ها مصوب

۱۳۷۲/۱۲/۱

ماده واحده - بند زیر و ۳ تبصره آن به عنوان بند ۳ به ماده ۹۹ قانون شهرداری‌ها الحاق می‌گردد:

۳ - به منظور حفظ بافت فرهنگی - سیاسی و اجتماعی تهران و شهرستانهای کرج، ورامین، شهریار و بخش‌های تابع ری و شمیرانات، دولت مکلف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به اصلاح حریم شهر تهران، کرج، ورامین، شهریار و بخش‌های تابعه ری و شمیرانات بر اساس قانون تقسیمات کشوری و منطبق بر محدوده قانونی شهرستانهای مذکور اقدام نماید.

هزینه‌های حاصل از اجرای این بند از محل درآمد موضوع تبصره ۲ این قانون تأمین خواهد شد. نقاطی که در اجرای این قانون از حریم شهرداری‌های مذکور جدا می‌شوند در صورتی که در محدوده قانونی و استحقاقی شهر دیگری قرار گیرند عوارض متعلقه کماکان توسط شهرداری مربوط دریافت خواهد شد. و در غیر این صورت توسط بخشداری مربوط اخذ و به حساب خزانه واریز می‌گردد.

همه‌ساله لااقل معادل ۸۰٪ وجوه واریزی مذکور در بودجه سالانه کل کشور برای فعالیتهای عمرانی موضوع تبصره ۳ این قانون منظور خواهد شد.

تبصره ۱ - به منظور حفاظت از حریم مصوب شهرهای استان تهران، شهرداری‌های مربوطه مکلفند از مقررات تبصره ذیل ماده ۲ قانون نظارت بر گسترش شهر تهران مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۷ استفاده نمایند.

تبصره ۲ - به منظور جلوگیری از ساخت و سازهای غیر مجاز در خارج از حریم مصوب شهرها و نحوه رسیدگی به موارد تخلف کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت کشور، قوه قضاییه و وزارت مسکن و شهرسازی در استانداریها تشکیل خواهد شد. کمیسیون حسب مورد و با توجه به طرح جامع (چنانچه طرح جامع به تصویب نرسیده باشد با رعایت ماده ۴ آیین‌نامه احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب ۱۳۵۵) نسبت به صدور رأی قلع بنا یا جریمه معادل پنجاه درصد تا هفتاد درصد قیمت روز اعیانی تکمیل شده اقدام خواهد نمود.

مراجع ذیربط موظفند برای ساختمان‌هایی که طبق مقررات این قانون و نظر کمیسیون برای آنها جریمه تعیین و پرداخت گردیده در صورت درخواست صاحبان آنها برابر گواهی پایان کار صادر نمایند.

تبصره ۳ - شهرداری‌های سراسر کشور مکلفند علاوه بر اعتبارات دولتی حداقل هشتاد درصد از عوارض و

درآمدهایی را که از حریم استحفاظی شهرها کسب می‌نمایند با نظارت فرمانداری و بخشداری ذیربط در جهت عمران و آبادانی روستاها و شهرکهای واقع در حریم خصوصاً در جهت راه‌سازی، آموزش و پرورش، بهداشت، تأمین آب آشامیدنی و کشاورزی هزینه نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده (شامل الحاق یک بند و ۳ تبصره) در جلسه روز یکشنبه اول اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون تفسیر بند ۳ ماده واحده قانون الحاق یک بند و ۳ تبصره به عنوان بند ۳ به ماده ۹۹

قانون شهرداریها مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۰

ماده واحده - مقصود از اصلاح حریم شهرها و محدوده تقسیمات کشوری شهرستانها و بخشهای تابعه مذکور در این قانون، عبارت از این است که آن قسمت از حریم موجود این شهرها که برخلاف رعایت تقسیمات کشوری داخل در محدوده قانونی شهرستانهای همجوار قرار گرفته است اصلاح گردد، به گونه‌ای که از تداخل حریم موجود این شهرها در محدوده تقسیمات کشوری شهرستانهای همجوار جلوگیری به عمل آید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه دهم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۷/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری مصوب ۱۳۹۰/۱/۲۸

ماده واحده - ماده (۱۰۱) قانون شهرداری به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۰۱- ادارات ثبت اسناد و املاک و حسب مورد دادگاهها موظفند در موقع دریافت تقاضای تفکیک یا افراز اراضی واقع در محدوده و حریم شهرها، از سوی مالکین، عمل تفکیک یا افراز را براساس نقشه‌ای انجام دهند که قبلاً به تأیید شهرداری مربوط رسیده باشد. نقشه‌ای که مالک برای تفکیک زمین خود تهیه نموده و جهت تصویب در قبال رسید، تسلیم شهرداری می‌نماید، باید پس از کسر سطوح معابر و قدرالسهم شهرداری مربوط به خدمات عمومی از کل زمین، از طرف شهرداری حداکثر ظرف سه ماه تأیید و کتباً به مالک ابلاغ شود.

بعد از انقضاء مهلت مقرر و عدم تعیین تکلیف از سوی شهرداری مالک می‌تواند خود تقاضای تفکیک یا افراز را به دادگاه تسلیم نماید. دادگاه با رعایت حداکثر نصابهای مقرر در خصوص معابر، شوارع و سرانه‌های عمومی با أخذ نظر

کمیسیون ماده (۵)، به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم می‌نماید.

کمیسیون ماده (۵) حداکثر ظرف دو ماه باید به دادگاه مذکور پاسخ دهد. در صورت عدم ارسال پاسخ در مدت فوق، دادگاه با ملاحظه طرح جامع و تفصیلی در چهارچوب سایر ضوابط و مقررات، به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌نماید.

تبصره ۱- رعایت حدنصابهای تفکیک و ضوابط و مقررات آخرین طرح جامع و تفصیلی مصوب در محدوده شهرها و همچنین رعایت حدنصابها، ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با قوانین از جمله قوانین ذیل، در تهیه و تأیید کلیه نقشه‌های تفکیکی موضوع این قانون توسط شهرداری‌ها الزامی است:

- مواد (۱۴) و (۱۵) قانون زمین شهری مصوب سال ۱۳۶۶

- قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکت‌های تعاونی مسکن و سایر

اشخاص حقیقی و حقوقی مصوب سال ۱۳۸۱

- قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مصوب سال ۱۳۷۴ و اصلاحات بعدی آن

- قانون جلوگیری از خردشدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی - اقتصادی مصوب سال ۱۳۸۵ و

اصلاحات بعدی آن

- ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و اصلاحات بعدی آن

تبصره ۲- در مورد اراضی دولتی، مطابق تبصره (۱) ماده (۱۱) قانون زمین شهری مصوب سال ۱۳۶۶ اقدام

خواهد شد.

تبصره ۳- در اراضی با مساحت بیشتر از پانصد مترمربع که دارای سند ششدانگ است شهرداری برای تأمین سرانه

فضای عمومی و خدماتی تا سقف بیست و پنج درصد (۲۵٪) و برای تأمین اراضی موردنیاز احداث شوارع و معابر

عمومی شهر در اثر تفکیک و افراز این اراضی مطابق با طرح جامع و تفصیلی با توجه به ارزش افزوده ایجادشده از

عمل تفکیک برای مالک، تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) از باقیمانده اراضی را دریافت می‌نماید. شهرداری مجاز است با

توافق مالک قدرالسهم مذکور را براساس قیمت روز زمین طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری دریافت نماید.

تبصره ۴- کلیه اراضی حاصل از تبصره (۳) و معابر و شوارع عمومی و اراضی خدماتی که در اثر تفکیک و افراز و

صدور سند مالکیت ایجاد می‌شود، متعلق به شهرداری است و شهرداری در قبال آن هیچ وجهی به صاحب ملک

پرداخت نخواهد کرد.

در مواردی که امکان تأمین انواع سرانه، شوارع و معابر از زمین مورد تفکیک و افراز میسر نباشد، شهرداری می‌تواند با تصویب شورای اسلامی شهر معادل قیمت آن را به نرخ کارشناسی دریافت نماید.

تبصره ۵ - هرگونه تخلف از موضوع این قانون در تفکیک یا افراز اراضی، جرم تلقی شده و متخلفین، طبق قانون مجازات اسلامی و قانون تخلفات اداری تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۰/۲/۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

آیین‌نامه اجرایی تبصره ۶۶ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور مصوب ۱۳۶۳/۵/۷

شماره: ۴۲۰۱۴

تاریخ: ۱۳۶۳/۵/۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۳/۵/۷ بنا به پیشنهاد شماره ۴۲۳۴/۵/۵۲/۴۱۳۲ وزارت کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی - وزارت معادن و فلزات و سازمان برنامه و بودجه به شرح زیر تصویب نمودند.

موضوع - بهره‌برداری از معادن شن و ماسه

ماده ۱ - دفاتر فنی استانداری‌ها مکلفند موقعیت، حدود و مشخصات معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس موجود و همچنین معادن جدید را تهیه و برای تعیین نحوه بهره‌برداری به هیأت رسیدگی موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه ارجاع نمایند.

تبصره - ادارات کل معادن و فلزات استان‌ها بنا به تقاضای دفاتر فنی استانداریها جهت تعیین موقعیت، حدود و مشخصات معادن شن و ماسه معمولی همکاری لازم را معمول خواهند داشت و دفاتر فنی استانداریها نیز آمار دقیق استخراج از معادن شن و ماسه را مرتباً و حداقل هر شش ماه یک بار به ادارات کل ذیربط گزارش خواهند نمود.

ماده ۲ - دفاتر فنی استانداریها مسئول رسیدگی به امور بهره‌برداری معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس معمولی می‌باشند و مکلفند سوابق و اطلاعات مربوط به معادن مذکور را نگهداری نمایند.

ماده ۳ - به منظور تعیین عاملین استخراج و بهره‌برداری از معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس و تعیین شرایط بهره‌برداری و سایر اموری که در این آیین‌نامه تعیین می‌شود در هر استان هیأت رسیدگی مرکب از معاون عمرانی استانداری، رئیس دفتر فنی، مدیر کل معادن و فلزات، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان، مدیر عامل سازمان آب منطقه‌ای یا رئیس دفتر امور آب استان بر حسب مورد شهردار مرکز استان و رئیس دادگستری یا نماینده

وی تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱ - محل تشکیل جلسات هیأت مذکور دفتر فنی استانداری خواهد بود.

تبصره ۲ - جلسات هیأت با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء رسمیت خواهد داشت و تصمیمات متخذه با رأی موافق حداقل چهار نفر از اعضاء هیأت معتبر خواهد بود.

تبصره ۳ - در مواردی که معدن مورد رسیدگی در محدوده منابع ملی شده و یا مناطق کشاورزی، آبخیزداری یا روستاها و یا بستر حریم رودخانه‌ها و انهار و مسیله‌ها و حریم قانونی سواحل دریاها و دریاچه‌ها مذکور در ماده (۴۸) قانون توزیع عادلانه آب و مناطق مذکور در بند الف ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست هر شهر واقع شده باشد به دعوت استاندار و بر حسب مورد فرماندار شهرستان و شهردار و مدیر یا رئیس اداره مربوطه در جلسه هیأت رسیدگی شرکت و نظرات خود را اعلام خواهند نمود.

ماده ۴ - وظایف هیأت رسیدگی به قرار زیر است.

الف - تعیین مشخصات فنی بهره‌برداری.

ب - تعیین بخش‌های بهره‌بردار (دولتی - شهرداری - تعاونی - خصوصی)

ج - تعیین مدت بهره‌برداری و با توجه به قانون معادن

د - تعیین میزان حداقل و حداکثر استخراج معدن با توجه به ذخیره معدن.

ه - تعیین قیمت فروش بر اساس قیمت پایه موضوع ماده ۲۶ قانون معادن.

و - تعیین سایر شرایط لازم که رعایت آن در پیمان ضروری است.

ز - رسیدگی به اختلافات ناشی از بهره‌برداری و اعلام نظر.

ماده ۵ - هیأت رسیدگی گزارش موضوع ماده (۱) و همچنین پیشنهاد دفتر فنی را با توجه به اهمیت معدن از لحاظ بزرگی و کوچکی مورد رسیدگی قرار داده و عامل استخراج و بهره‌برداری را از بین بخش دولتی و شهرداری، تعاونی و بخش خصوصی مشخص و شرایط بهره‌برداری را تعیین خواهد نمود.

تبصره ۱ - در مورد معادن شن و ماسه و خاک رس معمولی واقع در محدوده قانونی شهرها و همچنین معادن نزدیک به شهرها حداکثر تا شعاع ۱۰ کیلومتر از محدوده قانونی شهرها با تشخیص هیأت رسیدگی، شهرداری هر محل از لحاظ بهره‌برداری معادن مذکور در اولویت خواهند بود.

تبصره ۲ - در صورتی که شورای عالی معادن هر یک از معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس معمولی را بزرگ

تشخیص دهد مراتب را با قید مشخصات معدن به اطلاع دفتر فنی استانداری خواهد رساند تا برابر مقررات مربوط مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

ماده ۶ - چنانچه هیأت رسیدگی عمل بهره‌برداری از معدن را از بخش دولتی یا شهرداری تعیین نماید دفتر فنی موظف است ظرف ۱۵ روز شرایط بهره‌برداری تعیین شده از طرف هیأت رسیدگی را به سازمان مربوطه ابلاغ نموده و در صورت قبول شرایط از طرف سازمان مربوطه، ظرف مدت ۲۰ روز پروانه بهره‌برداری راصادر نماید.

تبصره - چنانچه سازمان‌های موضوع این ماده ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ اعلام قبول ننموده و به هر علتی از قبول شرایط بهره‌برداری خودداری نمایند اتخاذ تصمیم با هیأت رسیدگی خواهد شد.

ماده ۷ - چنانچه هیأت رسیدگی عامل بهره‌برداری از معدن را بخش تعاونی یا خصوصی تعیین نماید با توجه به شرایط تعیین شده از طرف هیأت فوق‌الذکر و براساس آیین‌نامه معاملات دولتی بهره‌برداری از معدن انجام خواهد شد.

ماده ۸ - ملاک محاسبه درآمد دولت در مورد سازمان‌های دولتی و شهرداری‌های بهره‌برداری کننده از معدن بر اساس قیمت پایه تعیین شده خواهد بود و در مورد بخش تعاونی و خصوصی مبلغ مورد قرارداد ملاک محاسبه درآمد دولت می‌باشد که در هر حال قیمت واحد قرارداد نباید از قیمت پایه کمتر باشد.

ماده ۹ - انتقال پروانه‌های بهره‌برداری موضوع این آیین‌نامه توسط بهره‌بردار با سازمان‌های دولتی و شهرداری‌ها با موافقت هیأت رسیدگی مجاز است. لکن انتقال پروانه‌ها به بخش تعاونی و خصوصی و همچنین انتقال قراردادهای بخش تعاونی و خصوصی به غیر مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۰ - کلیه عاملین بهره‌برداری از معادن اعم از بخش دولتی - شهرداری - تعاونی و یا بخش خصوصی مکلفند درآمد دولت را بر اساس شرایط تعیین شده در پروانه یا قرارداد به مأخذ میزان استخراج و قیمت پایه یا قرارداد حسب مورد به حساب موضوع ماده (۲۲) این آیین‌نامه واریز نمایند.

تبصره - سررسید پرداخت عواید دولت در مورد سازمان‌های دولتی و شهرداری‌ها هر سه ماه یک بار از تاریخ صدور پروانه خواهد بود مگر آن که در پروانه به نحو دیگری قید شده باشد مواعد مذکور در مورد بخش تعاونی و خصوصی باید در قرارداد تعیین و بر اساس آن عمل شود.

ماده ۱۱ - بهره‌برداران معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس معمولی موضوع این آیین‌نامه مکلفند میزان استخراج و حمل و فروش مواد مذکور را در دفتری که از طرف دفتر فنی استانداری صفحه‌گذاری و ممه‌ور شده باشد

منظماً ثبت و هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد خود را که حاوی اطلاعات مذکور در فوق و همچنین قیمت تمام شده و قیمت فروش باشد تهیه و به دفتر فنی استانداری مربوط ارسال نمایند.

ماده ۱۲ - دفاتر فنی استانداریها موظفند با هماهنگی ادارات کل معادن و فلزات استانها مرتباً از معادن بازدید و نحوه استخراج و میزان استخراج و وجوه واریز شده به حساب بانکی و نرخ فروش را کنترل نمایند.

ماده ۱۳ - قیمت پایه و یا قیمت واحد قرارداد و همچنین قیمت فروش با توجه به عملکرد معدن در پایان هر سال باید توسط هیأت رسیدگی ارزیابی و در صورت لزوم مورد تجدید نظر قرار گرفته تا مبنای محاسبه برای سال بعد باشد و این امر باید به عنوان شرایط قرارداد در کلیه پروانه‌های بهره‌برداری و قراردادهای موضوع این آیین‌نامه قید شود.

ماده ۱۴ - چنانچه عاملین استخراج و بهره‌برداری از معادن بر خلاف مفاد پروانه بهره‌برداری و یا قرارداد عمل نمایند دفتر فنی استانداری و مراتب را به هیأت رسیدگی گزارش و طبق تصمیم هیأت رسیدگی عمل خواهد نمود.

ماده ۱۵ - دفتر فنی استانداری پس از کسب موافقت هیأت رسیدگی موظف است به وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای قانونی و مؤسسات غیر انتفاعی و شهرداری‌ها یا پیمانکاران آنها برای تأمین مصالح ساختمانی مورد نیاز جهت اجرای طرح‌های عمرانی با تعیین محل برداشت و محل مصرف اجازه برداشت صادر نماید مدت اعتبار این قبیل اجازه‌ها حداکثر محدود به پایان مدت پیمان برای پیمانکاران و یا مدت اجرای طرح‌های امانی برای دستگاه‌های اجرائی است دارندگان این قبیل اجازه‌ها حق فروش مواد مورد اجازه را ندارند و در صورت فروش اجازه آنان لغو و طبق ماده ۲۴ قانون معادن با آنان رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - پیمانکاران موضوع این ماده مکلفند شن و ماسه و خاک رس معمولی برداشت شده را به میزان مصرف طبق صورت وضعیت گواهی شده از طرف دستگاه ناظر و به قیمت پایه تعیین شده که در اجازه برداشت قید شده است محاسبه و به حساب موضوع ماده (۲۲) واریز نمایند.

تبصره ۲ - در مناطقی که منابع شن و ماسه محدود است هیأت رسیدگی در موقع تعیین شرایط بهره‌برداری متناسب با وضع منطقه و طرح‌های عمرانی درصدی از ذخائر هر معدن را برای امور عمرانی منظور و جزء شرایط بهره‌برداری قرار داده و چنانچه نیاز به استفاده از این ذخیره حاصل شد و از نظر وضع معدن - استخراج آن ذخیره بطور جداگانه توسط پیمانکاران موضوع ماده فوق امکان داشته باشد آن قسمت از معدن در اختیار آنها قرار داده خواهد شد در غیر این صورت بهره‌بردار که پروانه به نام او صادر شده مکلف است درصد مربوطه را منحصراً به قیمت

تمام شده در اختیار مجریان طرح‌های عمرانی قرار دهند. در صورت بروز اختلاف بین این دارندگان طبق تصمیم هیأت رسیدگی عمل خواهد شد.

ماده ۱۹ - صدور پروانه بهره‌برداری و یا عقد قرارداد استخراج و فروش و اجازه برداشت شن و ماسه و خاک رس معمولی و نیز انباشت مواد باطله و دفع موادزائد در محل‌های زیر منوط به کسب موافقت سازمان‌های مسئول است.

الف - در حریم قانونی راه‌ها و راه‌آهن.

ب - در داخل شهرها و روستاها و حریم قانونی آنها.

ج - در حریم قانونی لوله‌های نفت و گاز و سدها و شبکه توزیع آب و برق و قنوات و داخل جنگل‌ها.

د - در بستر و حریم رودخانه‌ها و مسیل‌ها و انهار و شبکه آبیاری و زهکشی و همچنین مناطق آبخیزداری و حریم قانونی سواحل دریاها و دریاچه‌ها.

ه - در حریم قانونی اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی و سایر حریم‌های قانونی.

تبصره - در صورتی که منابع مزبور در محدوده املاک متعلق به اشخاص حقیقی واقع شده باشد جلب موافقت قبلی و رضایت صاحب ملک ضروری است.

ماده ۱۷ - در صورت بروز اختلاف در استخراج بین دفتر فنی استانداری و عامل بهره‌برداری مراتب به هیأت رسیدگی گزارش تا طبق نظر هیأت مزبور عمل شود.

ماده ۱۸ - در مواردی که از لحاظ حدود معدن بین بهره‌برداران معادن شن و ماسه و خاک رس معمولی و یا از لحاظ نوع ماده معدنی و حدود آن بین بهره‌برداران مذکور و بهره‌برداران سایر معادن اختلافی حاصل شود دفتر فنی موظف است موضع را به هیأت رسیدگی گزارش نماید و نظر هیأت رسیدگی در مورد اختلاف بین بهره‌برداران سایر معادن و بهره‌برداران شن و ماسه در صورت عدم حصول توافق مراتب جهت اتخاذ تصمیم نهائی به شورای عالی معادن ارجاع خواهد شد نظر شورای عالی معادن قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۱۹ - کلیه قراردادهای بهره‌برداری که قبل از تصویب این آیین‌نامه منعقد گردیده توسط هیأت رسیدگی با مفاد این آیین‌نامه تطبیق داده خواهد شد و دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها که در حال حاضر خارج از محدوده قانونی شهرها دارای پروانه بهره‌برداری می‌باشند در موقع تطبیق پروانه بهره‌برداری با مفاد این آیین‌نامه و یا تجدید نظر پروانه بهره‌برداری در آینده در بهره‌برداری از همان معدن در شرایط مساوی در اولویت خواهند بود.

ماده ۲۰ - کلیه بهره‌برداران موضوع این آیین‌نامه اعم از بخش دولتی و شهرداری یا تعاونی یا بخش خصوصی

مکلفند شن و ماسه و خاک رس معمولی مستخرجه در سر معدن را به استثنای قسمت اخیر تبصره (۲) ماده (۱۵) این آیین‌نامه صرفاً به قیمت فروش تعیین شده از طرف هیأت رسیدگی بفروش برسانند.

ماده ۲۱ - دفاتر فنی استناداریها مکلفند کلیه معادن شن و ماسه معمولی و خاک رس را شماره‌گذاری نموده و یک نسخه حاوی شماره معدن و محل وقوع معدن و عامل را حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز پس از انعقاد قرارداد یا صدور پروانه به وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه ارسال نمایند.

تبصره ۱ - شماره‌گذاری‌ها در هر استان از شماره یک شروع می‌گردد.

تبصره ۲ - در صورت وقوع معدن در خارج از محدوده قانونی شهر و یا روستا نزدیک‌ترین شهر و یا نزدیکترین روستا مورد نظر می‌باشد.

ماده ۲۲ - کلیه وجوه حاصل از اجرای بند الف تبصره ۶۶ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ موضوع مواد (۸) و ۱۰ این آیین‌نامه باید به حساب‌هایی که توسط خزانه دربانک ملی محل حسب مورد برای فرمانداریها و بخشداریها بنا به تقاضای استناداری مربوط افتتاح می‌گردد و اریز شود.

حسابهای مذکور غیر قابل برداشت خواهد بود و موجودی آنها در پانزدهم و پایان هر ماه به حساب تمرکز وجوه خزانه که به همین منظور در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود و اریز خواهد شد.

تبصره ۱ - صورت‌های مالی در پایان مقاطع زمانی فوق پس از کنترل توسط بخشداری و شهرداری هر محل به فرمانداری مربوط ارسال می‌گردد و فرمانداریها جمع صورت‌های مالی واصله از بخش‌ها و شهرداری‌ها را طی لیستی ماهانه به دفتر فنی استناداری مربوط به منظور کنترل با مدارک و مستندات واگذاری ارسال خواهد نمود.

تبصره ۲ - دفتر فنی صورت تفکیکی وصولی از معادن را با ذکر شماره معدن و محل وقوع (از لحاظ تعیین حوزه بخش و شهر) هر سه ماه یک بار به سازمان برنامه و بودجه استان و وزارت کشور ارسال خواهد کرد.

ماده ۲۳ - هیأت رسیدگی مکلف است با همکاری بانک ملی مرکز استان طرح فیش سه نسخه‌ای مخصوص درآمد را که حاوی شماره مسلسل جای خالی برای ذکر شماره معدن، محل وقوع معدن و نام عامل بهره‌بردار باشد پیش‌بینی نماید.

تبصره - یک نسخه از فیش‌ها نزد بانک ملی دریافت کننده وجه می‌ماند و دو نسخه دیگر که مهور به مهر و تاریخ بانک باشد به عامل تحویل می‌شود که باتسلیم نسخه مذکور به بخشداری یا شهرداری برگ رسید دریافت کند برگهای رسید مذکور در تسویه حساب با دفتر فنی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۲۴ - کلیه عاملین استخراج و بهره‌بردار مکلفند در کلیه فیش‌های پرداختی شماره معدن محل وقوع معدن و نام خود را قید نمایند.

ماده ۲۵ - خزانه مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که در پایان هر ماه وصولی ماهانه حساب تمرکز وجوه نزد خزانه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به وزارت کشور نیز اعلام گردد.

ماده ۲۶ - وزارت کشور بر اساس صورت تفکیکی وصولی دریافتی از دفاتر فنی موضوع ماده ۲۲ و همچنین اعتبار وصولی تمرکز وجوه در پایان هر ماه سهم‌اعتباری هر یک از استان‌ها از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۰۵۹ قانون بودجه کل کشور تعیین و به وزارت امور اقتصادی و دارائی، سازمان برنامه و بودجه و استانداریها اعلام خواهند نمود.

ماده ۲۷ - اعتبار هر یک از استان‌ها از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۰۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ بر اساس دستور وزیر کشور یا مقام مجاز از طرف ایشان و درخواست ذیحسابان وزارت مذکور از طریق خزانه به استانداریها و امور اقتصادی و دارائی مراکز استان‌ها ابلاغ خواهد شد، تا با رعایت مقررات عمومی دولت و بر اساس موافقت‌نامه‌های متبادله با سازمان برنامه و بودجه استان به مصرف برسد.

ماده ۲۸ - استانداریها مکلفند با توجه به وصولی‌های معادن سهم اعتباری هر یک از فرمانداریها، بخشداریها و شهرداری‌های تابعه را به نسبت اعتبار تعیین شده استان مشخص و بر اساس پروژه‌های پیشنهادی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده ۲۸ موافقت‌نامه‌های مربوط را با سازمان برنامه و بودجه استان مبادله نمایند.

تبصره - استانداری‌ها می‌توانند برای اجرای پروژه‌های بر حسب مورد به فرمانداریها - بخشداریها و شهرداری‌ها تفویض اختیار نمایند.

ماده ۲۹ - کلیه دستگاه‌های اجرائی ذینفع مکلفند فهرست پروژه‌های پیشنهادی خود را با تعیین اولویت‌ها جهت بررسی و تنظیم موافقت‌نامه به دفتر فنی استانداری و اطلاع سازمان برنامه و بودجه استان ارسال نمایند.

تبصره - در اجرای مفاد این ماده تکمیل پروژه‌های نیمه تمام اولویت خواهد داشت.

ماده ۳۰ - استانداریها مجاز نیستند هیچ نوع تعهد مالی و پرسنلی از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۰۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ برای سالهای بعدی ایجاد نمایند.

آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۷۳/۲/۱۸

شماره: ۱۸۲۴۱ ت ۷۱ هـ تاریخ: ۱۳۷۳/۲/۱۸

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۸ بنا به پیشنهاد شماره ۸۷۶ - ۲۱ مورخ ۱۳۷۲/۵/۲۵ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ - آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - عبارات و اصطلاحاتی که در این آیین‌نامه بکار رفته دارای معانی زیر می‌باشد:

۱ - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.

۲ - شورای عالی: شورای عالی حفاظت محیط زیست

۳ - آلودگی آب: تغییر مواد محلول یا معلق یا تغییر درج حرارت و دیگر خواص فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیکی آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد

۴ - مواد آلوده‌کننده آب (آلوده‌کننده): هر گونه منبعی که فعالیت یا بهره‌برداری از آن موجب آلودگی آب می‌شود که شامل منابع صنعتی، معدنی، کشاورزی و دامداری، شهری و خانگی، خدماتی و درمانی و متفرقه می‌باشد.

۵ - منابع مولد آلودگی آب (منابع آلوده‌کننده): هر گونه منبعی که فعالیت یا بهره‌برداری از آن موجب آلودگی آب می‌شود که شامل منابع صنعتی، معدنی، کشاورزی و دامداری، شهری و خانگی، خدماتی و درمانی و متفرقه می‌باشد.

۶ - فاضلاب: هر نوع ماده مایع زاید حاصل از فعالیتهای صنعتی یا کشاورزی و دامداری یا شهری، بیمارستانی و آزمایشگاهی و خانگی که به آب یا خاک تخلیه گردد.

۷ - مواد زاید جامد: هر گونه ماده جامدی که عرفاً زاید محسوب می‌شود مانند زباله، خاک‌کوبه، خاکستر، جسد حیوانات، ضایعات مراکز شهری و صنعتی و زواید حاصل از تصفیه، اعم از شیمیایی و بیولوژیک و همچنین فضولات انسانی و حیوانی و مواد زاید بیمارستانها و غیره.

۸ - آبهای پذیرنده: کلیه آبهای سطحی و زیرزمینی از جمله قنوات، چاه‌ها و سفره آبهای زیرزمینی و چشمه‌ها و نیز دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و نهرها و تالابها و آبگیرها و برکه‌ها که فاضلاب و مواد زاید جامد به آنها تخلیه شده یا در آنها نفوذ می‌کند.

۹ - آبهای ایران: کلیه آبهای داخلی و ساحلی و دریای سرزمینی که تحت حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

۱۰ - رقیق کردن: کاهش غلظت مواد آلوده کننده در فاضلاب از طریق اختلاط با آب یا آب پذیرنده.
 ۱۱ - وسایل و روش‌های مناسب: مناسب‌ترین وسایل یا روشهایی که استفاده آن با توجه به شرایط محلی، درجه پیشرفت و امکانات علمی و فنی و هزینه‌های مربوط، رفع یا کاهش مؤثر آلوده‌کننده‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد.
 ۱۲ - میزان و معیار (استاندارد): حدود مجاز و مشخصات ویژه‌ای که با توجه به اصول حفاظت و بهسازی محیط‌زیست برای آلوده‌کننده‌ها و جلوگیری از آلودگی آب تعیین می‌شود.

۱۳ - مسئول: شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع مواد آلودگی از قبیل کارخانجات، کارگاه‌ها و سایر تأسیسات صنعتی را خواه برای خود، خواه به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر به عهده داشته یا شخصاً به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی است.

۱۴ - مواد زاید سمی و خطرناک: هر نوع ماده زاید آلوده‌کننده یا ترکیبی از مواد و ضایعاتی که دارای قدرت صدمه و آسیب زیاد به سلامت انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان بوده یا بر اثر تماس و تکرار دارای عوارض سوء در آنها باشد و قابلیت آلوده ساختن آب را دارد.

ماده ۲ - اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی آب را فراهم نماید ممنوع است.

ماده ۳ - سازمان با همکاری وزارتخانه‌های نیرو، کشاورزی، جهاد سازندگی، بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط حسب مورد نسبت به بررسی و شناسایی کیفیت آبهای ایران از لحاظ آلودگی اقدام خواهد نمود.

تبصره ۱ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مورد آبهای مشروب از مرحله آبگیر طبق قوانین و مقررات خود عمل می‌نماید.

تبصره ۲ - در مورد آلودگی آبهای دریاها و دریاچه‌ها همچنین رودخانه‌های مرزی با مواد نفتی به موجب قانون حفاظت دریا و رودخانه‌های مرزی از آلودگی بامواد نفتی عمل خواهد شد.

ماده ۴ - سازمان موظف است نسبت به شناسایی منابع مختلف مولد آلودگی آب به طریق مقتضی اقدام نماید. مسئولین موظفند اطلاعات و مدارک مورد نیاز "رادر صورت درخواست در اختیار سازمان قرار دهند.

تبصره ۱ - وزارتخانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی، نیرو، صنایع، صنایع سنگین،

معادن و فلزات و جهاد سازندگی و حسب مورد سایر مؤسسات ذریبط همکاری لازم را با سازمان در اجرای مفاد این ماده معمول خواهند داشت.

تبصره ۲ - اطلاعات و مدارکی که جنبه محرمانه دارد و توسط مسئولین در اختیار سازمان گذارده می‌شود محرمانه تلقی شده و جز در موارد قانونی مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

ماده ۵ - استانداردهای مربوط به آلودگی آب با ذکر روشهای سنجش و سایر مقررات مربوط توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه‌ها و مؤسسات مذکور در ماده (۳) این آیین‌نامه تهیه و به مورد اجرا گذارده می‌شود.

تبصره - در مورد مقررات مربوط به تخلیه هر نوع فاضلاب به شبکه عمومی فاضلاب شهر و جمع‌آوری، نگهداری و حمل و دفع مواد زاید جامد کمیسیون دائمی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار وزارتخانه‌های نیرو، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشور، صنایع، صنایع سنگین، معادن و فلزات و سازمان حفاظت محیط زیست و سایر سازمان‌های مسئول آب و فاضلاب شهری در وزارت کشور تشکیل و تصمیمات اتخاذ شده به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۶ - طبقه‌بندی کلی آبهای پذیرنده اعم از سطحی و زیرزمینی و دریاچه‌ها ساحلی با توجه به قدرت جذب و تصفیه طبیعی آلوده‌کننده‌ها بر حسب اولویتها و به تدریج توسط سازمان با همکاری وزارتخانه‌ها و مؤسسات مذکور در ماده (۳) این آیین‌نامه تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۷ - سازمان موظف است طبق برنامه پیش‌بینی شده از فاضلاب و مواد زاید جامد منابع آلوده‌کننده نمونه‌برداری و نوع و میزان آلودگی هر یک از این منابع رامشخص نماید. در صورتی که شدت آلودگی هر یک از منابع آلوده‌کننده بیش از استانداردهای موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه باشد سازمان مراتب را کتباً به مسئول مربوط اخطار خواهد نمود که در رفع آلودگی اقدام نماید. در این اخطاریه نوع آلودگی و میزان آن و همچنین مهلت رفع آلودگی که متناسب با امکانات تعیین می‌گردد صریحاً قید خواهد شد.

تبصره - در مورد شهرکها و مجتمع‌های صنعتی که دارای سیستم فاضلاب عمومی هستند از فاضلاب عمومی شهرکها و مجتمع‌های صنعتی و غیر صنعتی نمونه‌برداری شده و اقدامات لازم برای رفع آلودگی بامسئولیت شرکت و مجتمع به عمل خواهد آمد. در مواردی که واحدهای مستقر در این شهرکها و مجتمع‌ها فاضلاب صنعتی حاوی مواد مسموم فلزات سنگین داشته باشند و از طریق سیستم فاضلاب عمومی قابل کنترل نباشد بنا به تشخیص سازمان حفاظت محیط‌زیست واحد مزبور موظف به ایجاد تصفیه خواهد بود.

ماده ۸ - مسئولین مکلفند ظرف مهلت مذکور در اخطاریه نسبت به رفع آلودگی در حد استاندارد اقدام کنند در

غیر این صورت بر اساس ماده (۱۱) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از فعالیت با بهره‌برداری منبع مربوط تا رفع آلودگی جلوگیری خواهد شد.

ماده ۹ - در صورتی که مسئول منبع آلوده کننده با دلایل و مدارک قابل قبول سازمان اثبات نماید که ظرف مهلت مقرر در اختاریه رفع آلودگی عملی نمی‌باشد سازمان می‌تواند مهلت اضافی مناسب برای این گونه منابع قایل شود مشروط بر این که ادامه فعالیت این منابع خطرات جدی برای سلامت انسان و سایر موجودات زنده در برداشته باشد.

ماده ۱۰ - سازمان در اجرای وظایف قانونی خود مجاز است هر یک از منابع آلوده کننده را توسط مأمورین خود مورد بازرسی قرار دهد، در صورتی که بازرسی هر یک از منابع به موجب قوانین دیگر مستلزم کسب اجازه از دادستان باشد نسبت به اخذ نمایندگی دادستان اقدام خواهد شد.

ماده ۱۱ - وزارتخانه‌های صنایع، صنایع سنگین، کشور، کشاورزی و جهاد سازندگی هنگام صدور مجوز احداث و توسعه واحدها و مجتمع‌های صنعتی - معدنی - کشاورزی - دامداری - مرغداری و کشتارگاه یا سایر مراجع صدور مجوز واحدها و مجتمع‌های فوق‌الذکر موظفند استانداردها و مقررات لازم‌الرعایه موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه را به متقاضیان ابلاغ نمایند.

صدور پروانه بهره‌برداری از واحدهای مذکور موکول به رعایت استانداردها و مقررات فوق‌الذکر است.

ماده ۱۲ - مراجع مربوط، رونوشت پروانه تأسیس و بهره‌برداری صادر شده برای واحدهای مذکور در ماده (۱۱) را به سازمان ارسال خواهند داشت.

ماده ۱۳ - وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور و شهرداریها و سازمانها و واحدهای تابع آنها حسب مورد هنگام تهیه طرح‌های جامع و هادی شهرها، شهرکها و مجتمع‌های مسکونی و بهداشتی و شهرداریها موقع صدور پروانه در شهرها، استانداردها و مقررات موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه را باید به اطلاع طراحان و مجریان مربوط برسانند.

ماده ۱۴ - تخلیه و پخش فاضلاب یا هر نوع ماده آلوده کننده از منابع متفرقه به آبهای پذیرنده به میزان بیش از حد استاندارد ممنوع است. انواع و طبقه‌بندی منابع آلوده کننده و متفرقه توسط سازمان و یا همکاری وزارتخانه‌ها و مؤسسات ذیربط تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ - در مواردی که سازمان بنا بر دلایل کافی تشخیص دهد کاهش یا از بین بردن آلودگی ناشی از منابع

آلوده‌کننده موجود از طرق دیگر به جز انتقال آنها به نقاط مناسب امکان‌پذیر نمی‌باشد، طراحی در این مورد با همکاری وزراتخانه‌های کشاورزی، جهاد سازندگی، صنایع، مسکن و شهرسازی، نیرو و کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا خواهد گذاشت.

ماده ۱۶ - سازمان مجاز است در مواقعی که ضرورت ایجاب نماید استفاده از وسایل و روشهای مناسب را برای منابع متفرقه برقرار نماید.

ماده ۱۷ - رقیق کردن در مرحله تخلیه به عنوان تصفیه ممنوع است مگر در موارد خاصی که به تشخیص سازمان خطرات آلودگی محیط‌زیست را در نداشته باشد.

ماده ۱۸ - مسئولین مکلفند تدابیری اتخاذ نمایند تا در مواقع اضطراری که تصفیه فاضلاب‌ها به هر علتی متوقف می‌شود از تخلیه مستقیم فاضلاب به آبهای پذیرنده خودداری نمایند.

ماده ۱۹ - در مواردی که به استناد ماده (۱۱) قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست و تبصره آن دستور ممانعت از کار و فعالیت کارخانه با کارگاهی صادر می‌شود، مراتب به دادستان حوزه قضایی مربوط برای صدور دستورهای لازم اعلام می‌شود.

ماده ۲۰ - سازمان به منظور پیشگیری از آلودگی آب و تشویق کلیه مسئولین منابع آلوده‌کننده به رفع آلودگی و ایجاد انگیزه برای یافتن وسایل و روشهای مناسب و تحقیق در این زمینه تدابیر لازم را اتخاذ و به مورد اجرا خواهند گذاشت.

ماده ۲۱ - تشریفات ابلاغ اخطار به توسط سازمان به مسئولین منابع آلوده‌کننده تابع قانون آیین دادرسی مدنی می‌باشد.

ماده ۲۲ - چنانچه تخلف از مقررات این آیین‌نامه موجب ورود هر گونه خسارت به محیط زیست آبریزان و منابع طبیعی شود، دادگاه حسب درخواست سازمان، مسئولین را به پرداخت و جبران خسارت وارد شده محکوم خواهد کرد. آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب (موضوع تصویب‌نامه شماره ۹۰۳۰۲ مورخ ۱۳۶۴/۹/۲۸) لغو می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی مصوب ۱۳۷۸/۳/۱۹

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۹

شماره: ۶۰۷۴۲. ت. ۱۶۵۲۵ هـ

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۹ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۲ - ۲۱ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۰ سازمان حفاظت

محیط زیست و به استناد ماده (۲۷) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا - مصوب ۱۳۷۴ - آیین نامه اجرایی نحوه جلوگیری صوتی را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - تعاریف:

۱ - صدا یا صوت عبارت است از امواج طولی که از ارتعاش سریع اجسام و مواد اعم از جامد، مایع و گاز تولید می‌شود.

۲ - آلودگی صوتی عبارت است از پخش و انتشار هر گونه صوت و صدا و ارتعاش مربوط بیش از حد مجاز و مقرر در فضای باز (غیر سر پوشیده).

۳ - حد مجاز آلودگی صوتی که استاندارد آلودگی صوتی هم نامیده می‌شود، عبارت است از میزان و مشخصات ویژه‌ای که با توجه به اصول حفاظت محیط زیست و بر مبنای واحد اندازه‌گیری صدا برای منابع مولد آلودگی صوتی و فضای مورد انتشار و محیط‌های مختلف تعیین می‌شود.

۴ - واحد اندازه‌گیری صدا یا صوت دسی بل می‌باشد

۵ - عامل آلودگی صوتی که به اختصار عامل آلودگی نیز نامیده می‌شود، عبارت است از هر شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع ثابت و هدایت منابع سیار مولد آلودگی صوتی را خواه برای خود، یا به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی دیگر بر عهده داشته و یا شخصاً به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی است.

۶ - منابع و کانونهای آلودگی صوتی که به اختصار منابع آلوده کننده نامیده می‌شود، عبارتند از:

الف - نیروگاهها و پالایشگاهها

ب - کارخانهها و کارگاهها

ج - وسایل نقلیه موتوری اعم از هوایی، دریایی، زمینی و زیر زمینی

د - فرودگاهها، پایانه‌های حمل و نقل و توقفگاههای دائمی وسایل نقلیه موتوری

ه - تعمیرگاههای وسایل نقلیه موتوری و آن دسته از واحدهای صنفی که فعالیت آنها با آلودگی صوتی ملازمه دارد.

و - میادین تیر و محل‌های تمرین نظامی.

ز - سایر منابع مانند ژنراتورها و موتورهای تولید برق، استقرار بلندگوها در اماکن عمومی و محوطه‌های غیر

سرپوشیده، مباشرت به هر عمل یا ترک عمل که ایجاد آلودگی صوتی نماید.

۷ - منظور از سازمان، سازمان حفاظت محیط زیست و مقصود از قانون، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا - مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ - می باشد.

ماده ۲ - مبادرت به هر گونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید ممنوع می باشد. حد مجاز یا استاندارد آلودگی صوتی توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب شورای عالی محیط زیست می رسد.

ماده ۳ - سازمان ضمن شناسایی منابع و کانونهای آلودگی موضوع بند (۶) ماده (۱) این آیین نامه و تعیین میزان آلودگی آنها بر اساس استانداردهای موضوع ماده (۲) مراتب را به عامل یا عاملین منابع مذکور اعلام نموده و مهلت مناسبی را برای رفع آلودگی تعیین می کند.

عاملین منابع صوتی مذکور مکلفند در مهلت مناسب تعیین شده حسب مورد نسبت به رفع آلودگی صوتی اقدامی نمایند.

تبصره - روشهای سنجش میزان آلودگی صوتی و شرایط ارائه نتایج مربوط توسط سازمان تعیین و بنا به مورد به عاملین اعلام خواهد شد.

ماده ۴ - در صورتی که عاملین آلودگی در کارخانجات و کارگاهها در پایان مهلت مقرر نسبت به رفع آلودگی صوتی اقدام ننمایند، از فعالیت اینگونه منابع به ترتیب مقرر در ماده (۱۶) قانون ممانعت به عمل خواهد آمد.

ماده ۵ - سازمان مجاز است در اجرای وظایف قانونی خود و اطمینان از رعایت مفاد قانون و این آیین نامه هر زمانی که لازم بداند هریک از منابع آلوده کننده را بازرسی نماید.

تبصره - با عاملین و یا هر شخص دیگری که به طور مستقیم یا غیر مستقیم از انجام بازرسی و یا تعیین میزان آلودگی صوتی جلوگیری نموده و یا از ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز سازمان خود داری نماید طبق ماده (۳۰) قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۶ - مراکز معاینه و آزمایش وسایل نقلیه موتوری موضوع ماده (۵) قانون موظفند انواع وسایل نقلیه موتوری مورد بازدید را از جهت استانداردها و حد مجاز آلودگی صوتی نیز تحت آزمایش و معاینه قرار دهند.

ماده ۷ - به کار انداختن و تردد هر گونه وسیله نقلیه موتوری مولد آلودگی صوتی ممنوع می باشد. نیروی انتظامی از تردد هر نوع وسیله نقلیه موتوری فاقد گواهینامه موضوع ماده (۶) ممانعت به عمل آورده و عاملین یا رانندگان اینگونه وسایل نقلیه را به مجازات های مقرر در ماده (۳۲) قانون محکوم خواهند نمود:

ماده ۸ - تولید کنندگان، سازندگان و وارد کنندگان وسایل نقلیه موتوری موظفند هنگام ساختن و تولید یا وارد کردن وسایل نقلیه موتوری و قطعات آنها (انباره - اگزوز - لاستیک - بوق - لنت ترمز - انواع یاتاقان و بلبرینگ) استانداردها و حد مجاز آلودگی صوتی حاصل از اینگونه منابع را که توسط سازمان در اختیار آنان قرار خواهد گرفت، رعایت نمایند.

ماده ۹ - کلیه هواپیمایی که در ایران ثبت می‌شوند و یا در آسمان ایران به پرواز در می‌آیند یا در فرودگاه‌های آن تردد می‌نمایند، ملزم به رعایت ضوابط و استانداردهای سازمان هوانوردی بین‌المللی (IOCAO - ۱۹۷۴) می‌باشند.

تبصره ۱ - نظارت بر اجرای این ماده بر عهده سازمان هواپیمایی کشوری است.

تبصره ۲ - رسیدگی به شکایتهای واصله به سازمان محیط زیست از طریق سازمان هواپیمایی انجام خواهد شد.

ماده ۱۰ - احداث و توسعه و تغییر محل فرودگاه‌ها، پایانه‌های حمل و نقل و توقفگاه‌های دائمی وسایل نقلیه موتوری سنگین موکول به انجام ارزیابی زیست محیطی بر اساس الگوی مصوب شورای عالی محیط زیست و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست برای استقرار در محل مناسب از جهت رعایت حد مجاز آلودگی صوتی می‌باشد.

تبصره - انجام ارزیابی زیست محیطی در فرودگاه‌ها، با همکاری سازمان هواپیمایی کشوری انجام خواهد شد.

ماده ۱۱ - استقرار و فعالیت تعمیرگاه‌های وسایل نقلیه موتوری و واحدهای صنفی آلوده کننده موضوع بند هـ ردیف (۶) ماده (۱) این آیین نامه موکول به رعایت حد مجاز آلودگی صوتی می‌باشد.

عاملین اینگونه منابع آلوده کننده موظفند حد مجاز آلودگی مربوط را رعایت نمایند در غیر این صورت به مجازات‌های مقرر در ماده ۳۲ قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۲ - در صورتی که رفع آلودگی صوتی ناشی از فعالیت منابع آلوده کننده موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه که در داخل محدوده شهرها و نقاط مسکونی استقرار دارند به طرق دیگری جز انتقال آنها به محل‌های مناسب امکان پذیر نباشد، طرح انتقال اینگونه منابع توسط سازمان و با همکاری وزارت کشور (شهرداری‌ها و بخش‌داریها)، وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۳ - سازمان موظف است به منظور کنترل و جلوگیری از ایجاد آلودگی صوتی توسط سایر منابع آلوده کننده (موضوع بندهای "ح"، "و"، "ز" جزء (۶) ماده (۱) ممنوعیتها و محدودیت‌های نوعی، کمی، زمانی و مکانی را تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست برساند.

تبصره - عاملین این قبیل منابع آلوده کننده که به علت رعایت ممنوعیتهای و محدودیتهای برقرار شده توسط سازمان موجبات آلودگی صوتی را فراهم نمایند، به مجازات مقرر در ماده (۳۲) قانون محکوم خواهند شد.

طرح شناسایی و جمع آوری افراد متکدی مصوب ۱۳۷۸/۲/۱۵ شورای عالی اداری

شماره: ۷۰/۶۰۳

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۲۵

شورای عالی اداری در هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری، سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی و وزارت کشور و به منظور اصلاح ساختار و ایجاد هماهنگی در فعالیت دستگاههای اجرایی و ارتقاء کارآیی و بهبود روشهای مربوط به مبارزه با تکدی و جمع آوری، شناسایی و تعیین وضعیت افراد بی سرپرست، گمشده، متواری، در راه مانده و موارد مشابه و همچنین تنظیم وظایف دستگاههای عمومی و دولتی در این امور تصویب نمود:

ماده (۱) تعاریف و اصلاحات به کار گرفته در این مصوبه به قرار زیر است:

الف) مجتمع اردوگاهی: محلی است که زیر نظر فرمانداری در شهرهای بزرگ تشکیل می شود و مسئولیت نگاهداری موقت، شناسایی وضعیت، گروه بندی و تعیین تکلیف افراد موضوع این مصوبه را به عهده دارد.

ب) افراد مشمول مصوبه: عبارتند از افراد معلول و ناتوان (اعم از جسمی و ذهنی) بی سرپرست، مجهول الهویه، در راه مانده، گمشده، متواری، افراد نیازمند غیر حرفه ای، متکدیان و ولگردان حرفه ای.

ج) شهرهای بزرگ: شهرهایی که مطابق آخرین سرشماری مرکز آمار ایران بیش از پانصد هزار نفر جمعیت داشته باشد.

تبصره) شهرهایی که طبق سرشماری یاد شده بین ۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت دارند، با نظر استاندار و حسب شرایط محلی مشمول این تعریف خواهند بود.

ماده (۲) در هر یک از شهرهای بزرگ، نسبت به ایجاد مجتمع اردوگاهی اقدام خواهد شد، و سازمانهای مسئول (دادگستری استان، نیروی انتظامی، سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی (ره)، اداره کار و امور اجتماعی و شهرداری) نماینده تام الاختیار خود را به مجتمعهای مزبور برای انجام وظایف دستگاه متبوع معرفی خواهند کرد. تبصره) تامین محل و امکانات و تجهیزات اولیه مورد نیاز اردوگاه از طریق شهرداری صورت خواهد گرفت و در صورت ضرورت به تشخیص استاندار، از سایر امکانات و اعتبارات استان نیز استفاده خواهد شد. اعتبارات مورد نیاز

مجتمع‌های اردوگاهی از محل بودجه عمومی و کمک‌های مردمی تامین خواهد شد.

ماده ۳) شهرداری موظف است نسبت به شناسایی و جمع‌آوری و تحویل افراد موضوع این مصوبه به مجتمع اردوگاهی اقدام نماید. نیروی انتظامی در این مورد همکاری لازم را با شهرداری به عمل خواهد آورد.

ماده ۴) مسئول مجتمع اردوگاهی توسط فرماندار تعیین می‌شود. مجتمع اردوگاهی مکلف است پس از تحویل گرفتن افراد موضوع این مصوبه، نسبت به نگهداری موقت، شناسایی وضعیت و طبقه‌بندی آنها در یکی از گروه‌های زیر اقدام نماید:

الف) افراد متهم به ارتکاب جرم، اعم از متکدیان و ولگردان حرفه‌ای

ب) افراد بی‌سرپرست و مجهول‌الهویه

ج) افراد گمشده، در راه مانده و متواری

د) افراد معلول و ناتوان (اعم از جسمی و ذهنی)

ه) افراد نیازمند غیر حرفه‌ای

ماده ۵) چنانچه صدور قرار یا رای قضایی برای هر یک از افراد موضوع این مصوبه ضرورت داشته باشد، مسئولیت امر بر عهده دادگستری استان (دادگاه) است. دادگستری استان می‌تواند نسبت به تعیین قاضی مستقر در مجتمع اردوگاهی به منظور تسریع در رسیدگی اقدام نماید.

ماده ۶) سازمان بهزیستی موظف است افراد بی‌سرپرست، ناتوان و معلول و سالمندان نیازمند را تحویل بگیرد و در اماکن مناسب نگهداری نماید و تحت آموزش قرار دهد. همچنین پوشش‌های حمایتی لازم را تا ایجاد شرایط و زمینه مناسب برای بازگشت آنان به زندگی عادی ایجاد نماید.

ماده ۷) کمیته امداد امام خمینی (ره) موظف است ضمن هماهنگی با مسئول مجتمع اردوگاهی، پوشش حمایتی و هدایتی لازم را برای افراد نیازمند، گمشده، متواری و درمانده برقرار کند و شرایط و زمینه بازگشت آنان به زندگی عادی را فراهم نماید.

ماده ۸) وزارت کار و امور اجتماعی موظف است افراد مستعد و دارای توان کار موضوع این مصوبه را که از طرف مجتمع اردوگاهی و یا کمیته امداد امام (ره)، بهزیستی و سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی معرفی می‌گردند، به طور رایگان تحت پوشش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مناسب قرار دهد و جهت تامین اشتغال متکدیانی که دوره‌های مربوط را طی نموده‌اند، برنامه‌ریزی‌های اجرایی لازم را از طریق مراکز کارپایی و صندوق فرصت‌های شغلی

ماده ۹) افراد موضوع این مصوبه در صورتی که پس از انجام اقدامات پیش‌بینی شده در موارد (۶ و ۷ و ۸) به تکدی بپردازند، پس از جمع‌آوری به عنوان متهم جهت تعیین تکلیف در اختیار مراجع قضایی قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۰) وزارت کشور موظف است نظام آماري متمرکز ثبت و دستیابی به هنگام به سوابق متکدیان را ایجاد و تصدی نماید. نیروی انتظامی و دیگر دستگاه‌های مسئول موظفند اطلاعات مورد نیاز وزارت کشور را براساس ضوابطی که آن وزارتخانه ابلاغ می‌نماید، در اختیار وزارت کشور قرار دهند.

ماده ۱۱) سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور توجیه و آشنایی جامعه با تبعات مختلف تکدی و جلب مشارکت مردم در مبارزه با این پدیده و نیز معرفی تجربه‌های موفق مردمی، برنامه‌ریزی و اقدامات لازم را انجام دهد.

ماده ۱۲) سازمان برنامه و بودجه موظف است برای تامین اعتبارات مورد نیاز اجرای طرح، اقدام لازم به عمل آورد. ماده ۱۳) به منظور پیگیری، ایجاد هماهنگی و نظارت بر اجرای این مصوبه، ستادی در هر استان با مسئولیت معاون سیاسی، امنیتی استاندار و عضویت فرماندار شهرستان محل استقرار مجتمع، رئیس سازمان برنامه و بودجه، شهردار مرکز استان، مدیر کل کار و امور اجتماعی، رئیس مرکز صدا و سیما، فرمانده نیروی انتظامی منطقه، مدیر کل بهزیستی، سرپرست کمیته امداد امام خمینی(ره) و رئیس دادگستری استان تشکیل می‌گردد. تصمیمات ستاد بعد از تایید استاندار برای دستگاه‌های اجرایی مربوط لازم‌الاجراست.

تبصره) ستاد، فعالیت موسسات خیریه و کمک‌های مردمی را با محوریت کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی، به منظور عدم پرداخت مستقیم به متکدیان، سازماندهی نموده، در راستای پیشگیری از این ناهنجاری اجتماعی اقدامات تبلیغی و ارشادی لازم را برنامه‌ریزی خواهد نمود.

ماده ۱۴) وظایف دستگاه‌ها در مبارزه با تکدی و رسیدگی به افراد موضوع این مصوبه، در سایر شهرها به ترتیبی است که در این مصوبه تعیین شده است و صرفاً انجام وظایف مقرر در مورد مجتمع اردوگاهی بر عهده مجتمع نزدیکترین شهر بزرگ استان است.

ماده ۱۵) وزارت کشور مسئول اجرای این مصوبه است و گزارش‌های لازم را در دوره‌های زمانی شش ماهه به هیات وزیران و دبیرخانه شورای عالی اداری ارائه خواهد نمود.

قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵/۳/۹

فصل اول - تشکیلات

ماده ۱- دراجراء اصل یکصد و هفتاد و سوم (۱۷۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین و ادارات و آئین‌نامه‌های دولتی خلاف قانون یا شرع یا خارج از حدود اختیارات مقام تصویب‌کننده، دیوان عدالت اداری زیرنظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌شود.

ماده ۲- دیوان عدالت اداری که در این قانون «دیوان» نامیده می‌شود، در تهران مستقر می‌باشد. تعیین تعداد شعب دیوان، به پیشنهاد رئیس دیوان و تصویب رئیس قوه قضائیه است.

ماده ۳- قضات دیوان باید دارای پانزده سال سابقه کار قضائی باشند. درمورد قضات دارای مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری در یکی از گرایشهای رشته حقوق یا مدارک حوزوی معادل، داشتن ده سال سابقه کار قضائی کافی است.

تبصره - قضات شاغل در دیوان و قضاتی که حداقل پنج سال سابقه کار قضائی در دیوان دارند، از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۴- رئیس دیوان که با حکم رئیس قوه قضائیه منصوب می‌شود، رئیس شعبه اول دیوان نیز می‌باشد و به تعداد مورد نیاز معاون و مشاور خواهد داشت. قضات دیوان به پیشنهاد رئیس دیوان و با حکم رئیس قوه قضائیه منصوب می‌شوند.

ماده ۵- تشکیلات قضائی و اداری دیوان توسط رئیس دیوان پیشنهاد و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۶- بودجه دیوان در ردیف مستقل ذیل ردیف بودجه قوه قضائیه منظور خواهد شد.

ماده ۷- هر شعبه دیوان دارای یک رئیس و دو مستشار خواهد بود. ملاک در صدور رأی، نظر اکثریت است. آراء صادره توسط شعب دیوان قطعی است.

ماده ۸- درصورت مرخصی یا عدم حضور رئیس شعبه به مدت بیش از دو هفته متوالی، یکی از دادرسان علی‌البدل با ابلاغ رئیس دیوان جایگزین وی می‌شود. همچنین هرگاه رئیس شعبه اول در رأی شرکت نداشته باشد، با ابلاغ وی یکی از دادرسان علی‌البدل در رسیدگی و صدور رأی مشارکت می‌نماید.

ماده ۹- تعدادی کارشناس از رشته‌های مورد نیاز دیوان که حداقل دارای ده سال سابقه کار اداری و مدرک

کارشناسی یا بالاتر باشند، به‌عنوان مشاور دیوان تعیین می‌شوند. در صورت نیاز به مشاوره و کارشناسی، به درخواست شعبه، پرونده به مشاور یا مشاوران ارجاع می‌شود. شعبه پس از ملاحظه نظر مزبور مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره ۱ - مشاوران موضوع این ماده لازم است علاوه بر شرط علمی و سابقه کار مندرج در این ماده، دارای شرایط مذکور در بندهای (۱) تا (۴) ماده واحده قانون شرایط انتخاب قضات مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴ نیز باشند.

تبصره ۲ - مشاوران مزبور پس از احراز صلاحیت با حکم رئیس قوه قضائیه به صورت استخدام رسمی یا قراردادی منصوب می‌شوند و حقوق و مزایای آنان برابر با حقوق و مزایای دادرسان علی‌البدل دیوان خواهد بود.

ماده ۱۰ - به منظور تجدید نظر در آراء شعب دیوان در مواردی که در مواد بعدی این قانون مشخص شده است، شعب تشخیص دیوان از یک رئیس یا دادرس علی‌البدل و چهار مستشار تشکیل می‌شود و ملاک در صدور رأی، نظر موافق حداقل سه عضو است. شعب تشخیص علاوه بر صلاحیت مذکور در این ماده، صلاحیت رسیدگی به سایر پرونده‌ها را نیز دارند.

ماده ۱۱ - هیأت عمومی دیوان به منظور ایفاء وظایف و اختیارات مندرج در این قانون، با شرکت حداقل دو سوم قضات دیوان به ریاست رئیس دیوان و یا معاون قضائی وی تشکیل می‌شود و ملاک در صدور رأی، نظر اکثریت اعضای حاضر می‌باشد.

تبصره - مشاوران موضوع ماده (۹) این قانون می‌توانند با دعوت رئیس دیوان بدون حق رأی، در جلسات هیأت عمومی شرکت کرده و در صورت لزوم نظرات کارشناسی خود را مطرح نمایند.

ماده ۱۲ - به منظور اجراء احکام صادره از شعب دیوان، واحد اجراء احکام زیر نظر رئیس دیوان یا یکی از معاونان وی تشکیل می‌شود و تعدادی دادرس علی‌البدل اقدام به اجراء احکام صادره می‌نمایند.

فصل دوم - صلاحیت و اختیارات دیوان

ماده ۱۳ - صلاحیت و حدود اختیارات دیوان به قرار زیر است:

۱- رسیدگی به شکایات و تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از:

الف- تصمیمات و اقدامات واحدهای دولتی اعم از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها و تشکیلات و نهادهای انقلابی و مؤسسات وابسته به آنها.

ب - تصمیمات و اقدامات مأموران واحدهای مذکور در بند (الف) در امور راجع به وظایف آنها.

۲ - رسیدگی به اعتراضات و شکایات از آراء و تصمیمات قطعی دادگاه‌های اداری، هیأت‌های بازرسی و

کمیسیونهایی مانند کمیسیونهای مالیاتی، شورای کارگاه، هیأت حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون موضوع ماده (۱۰۰) قانون شهرداریها، کمیسیون موضوع ماده (۵۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و منابع طبیعی و اصلاحات بعدی آن منحصرأ از حیث نقض قوانین و مقررات یا مخالفت با آنها.

۳- رسیدگی به شکایات قضات و مشمولین قانون استخدام کشوری و سایر مستخدمان واحدها و مؤسسات مذکور در بند (۱) و مستخدمان مؤسساتی که شمول این قانون نسبت به آنها محتاج ذکر نام است اعم از لشکری و کشوری از حیث تضييع حقوق استخدامی.

تبصره ۱- تعیین میزان خسارات وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده پس از تصدیق دیوان به عهده دادگاه عمومی است.

تبصره ۲- تصمیمات و آراء دادگاهها و سایر مراجع قضائی دادگستری و نظامی و دادگاههای انتظامی قضات دادگستری و نیروهای مسلح قابل شکایت در دیوان عدالت اداری نمی‌باشد.

ماده ۱۴- در صورتی که تصمیمات و اقدامات موضوع شکایت، موجب تضييع حقوق اشخاص شده باشد، شعبه رسیدگی کننده، حکم مقتضی مبنی بر نقض رأی یا لغو اثر از تصمیم و اقدام مورد شکایت یا الزام طرف شکایت به اعاده حقوق تضييع شده، صادر می‌نماید.

تبصره- پس از صدور حکم براساس ماده فوق، مراجع طرف شکایت علاوه بر اجراء حکم، مکلف به رعایت مفاد آن در تصمیمات و اقدامات بعدی خود می‌باشند.

ماده ۱۵- در صورتی که شاکی ضمن طرح شکایت خود یا پس از آن مدعی شود که اجراء اقدامات یا تصمیمات یا آراء قطعی یا خودداری از انجام وظیفه توسط اشخاص و مراجع مذکور در ماده (۱۳)، سبب ورود خسارتی می‌گردد که جبران آن غیرممکن یا متعسر است، شعبه رسیدگی کننده در صورت احراز ضرورت و فوریت موضوع، برحسب مورد دستور موقت مبنی بر توقف اجراء اقدامات، تصمیمات و آراء مزبور یا انجام وظیفه، صادر می‌نماید.

تبصره - دستور موقت تأثیری در اصل شکایت ندارد و در صورت رد شکایت یا صدور قرار اسقاط یا ابطال یا رد دادخواست اصلی، ملغی‌الاثرب می‌گردد.

ماده ۱۶- در صورتی که حداقل یکی از دو قاضی یا دو قاضی از سه قاضی صادرکننده رأی، متوجه اشتباه شکلی یا ماهوی در رسیدگی خود شوند، ضمن اعلام نظر مستند و مستدل مکتوب، پرونده را جهت ارجاع به شعبه تشخیص به دفتر رئیس دیوان ارسال می‌نمایند.

تبصره - صدور حکم اصلاحی در مورد سهوالقلم یا اشتباه محاسبه و یا رفع ابهام که توسط شعبه صادرکننده رأی انجام می‌شود، مشمول این ماده نمی‌باشد.

ماده ۱۷ - در صورتی که یکی از طرفین دعوی بعد از صدور رأی، مدارک جدیدی تحصیل نماید که مؤثر در رأی باشد، می‌تواند با ارائه مدارک جدید از شعبه صادرکننده رأی، تقاضای اعاده دادرسی نماید. شعبه خارج از نوبت به موضوع رسیدگی می‌کند.

تبصره - در صورتی که شعبه تقاضای مزبور را موجه تشخیص دهد، دستور توقف اجراء رأی را صادر می‌نماید.

ماده ۱۸ - در صورتی که رئیس قوه قضائیه یا رئیس دیوان، آراء دیوان را واجد اشتباه بین شرعی یا قانونی تشخیص دهد، موضوع جهت بررسی به شعبه تشخیص ارجاع می‌شود. شعبه مزبور در صورت وارد دانستن اشکال، اقدام به نقض رأی و صدور رأی مقتضی می‌نماید.

تبصره - آرائی که به موجب این ماده صادر شده بجز مواردی که خلاف بین شرع است، قابل رسیدگی مجدد نمی‌باشد.

ماده ۱۹ - حدود صلاحیت و اختیارات هیأت عمومی دیوان به شرح زیر است:

۱ - رسیدگی به شکایات و تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از: آئین‌نامه‌ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری‌ها از حیث مخالفت مدلول آنها با قانون و احقاق حقوق اشخاص در مواردی که تصمیمات یا اقدامات یا مقررات مذکور به علت برخلاف قانون بودن آن و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز یا سوء استفاده از اختیارات یا تخلف در اجراء قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایفی که موجب تضییع حقوق اشخاص می‌شود.

۲ - صدور رأی وحدت رویه در مورد آراء متناقض صادره از شعب دیوان.

۳ - صدور رأی وحدت رویه در صورتی که نسبت به موضوع واحد، آراء مشابه متعدد صادر شده باشد.

تبصره - رسیدگی به تصمیمات قضائی قوه قضائیه و مصوبات و تصمیمات شورای نگهبان قانون اساسی، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس خبرگان، شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی انقلاب فرهنگی از شمول این ماده خارج است.

ماده ۲۰ - اثر ابطال مصوبات از زمان صدور رأی هیأت عمومی است مگر در مورد مصوبات خلاف شرع یا در مواردی که به منظور جلوگیری از تضییع حقوق اشخاص، هیأت مذکور اثر آن را از زمان تصویب مصوبه اعلام نماید.

فصل سوم - ترتیب رسیدگی در دیوان ماده ۲۱

رسیدگی در دیوان مستلزم تقدیم دادخواست است که به زبان فارسی و بر روی برگه‌های چاپی مخصوص نوشته می‌شود. دادخواست و تصویر مصدق کلیه مدارک و مستندات پیوست آن، باید به تعداد طرف دعوی به علاوه یک نسخه باشد.

تبصره ۱ - در مورد پرونده‌هایی که با قرار عدم صلاحیت از مراجع قضائی دیگر ارسال می‌شود، نیاز به تقدیم دادخواست نیست.

تبصره ۲ - هزینه دادرسی در شعبه دیوان پنجاه هزار (۵۰.۰۰۰) ریال و در شعبه تشخیص یکصد هزار (۱۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد.

تبصره ۳ - چنانچه دادخواست تسلیم شده به دیوان فاقد امضاء یا یکی از شرایط مقرر در قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) باشد، مدیردفتر شعبه مطابق قانون مزبور عمل می‌نماید.

ماده ۲۲ - دادخواست توسط رئیس دیوان به یکی از شعب ارجاع می‌شود. دفتر شعبه یک نسخه از دادخواست و ضمائم آن را به طرف شکایت ابلاغ می‌نماید. طرف شکایت موظف است ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ، نسبت به ارسال پاسخ اقدام کند. عدم وصول پاسخ، مانع رسیدگی نبوده و شعبه باتوجه به مدارک موجود، به پرونده رسیدگی و مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

ماده ۲۳ - وکالت در دیوان وفق مقررات قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) است.

ماده ۲۴ - شعبه رسیدگی کننده می‌تواند هرگونه تحقیق یا اقدامی را که لازم بداند انجام دهد یا انجام تحقیقات و اقدامات لازم را از ضابطین قوه قضائیه و مراجع اداری بخواهد و یا به سایر مراجع قضائی نیابت دهد. ضابطین و مراجع مزبور مکلفند ظرف مهلتی که شعبه دیوان تعیین می‌کند، تحقیقات و اقدامات خواسته شده را انجام دهند. تخلف از این ماده حسب مورد مستلزم مجازات اداری یا انتظامی است.

ماده ۲۵ - مرجع رسیدگی به تقاضای دستور موقت موضوع ماده (۱۶) قانون، شعبه‌ای است که به اصل دعوی رسیدگی می‌کند لکن در مواردی که ضمن درخواست ابطال مصوبات از هیأت عمومی، تقاضای دستور موقت شده باشد، ابتدا پرونده جهت رسیدگی به تقاضای مزبور به یکی از شعب ارجاع می‌شود و در صورت صدور دستور موقت در شعبه مرجوع‌الیه، پرونده در هیأت عمومی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

ماده ۲۶ - سازمان‌ها، ادارات، هیأتها و مأموران طرف شکایت پس از صدور و ابلاغ دستور موقت، مکلفند بر طبق آن اقدام نمایند و در صورت استنکاف، شعبه صادرکننده دستور موقت، متخلف را به انفصال موقت از شغل به مدت

شش ماه تا یک سال و جبران خسارت وارده محکوم می‌نماید.

ماده ۲۷ - شعبه دیوان موظف است در صورت صدور دستور موقت، نسبت به اصل دعوی خارج از نوبت رسیدگی و رأی مقتضی صادر نماید.

ماده ۲۸ - در صورت حصول دلایل مبنی بر عدم ضرورت ادامه دستور موقت، شعبه رسیدگی کننده نسبت به لغو آن اقدام می‌نماید.

ماده ۲۹ - مقررات مربوط به ورود ثالث، جلب ثالث، اعتراض ثالث و استماع شهادت شهود در دیوان عدالت اداری، مطابق قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) است.

ماده ۳۰ - در صورتی که محتوای شکایت و دادخواست مطروحه در شعبه دیوان، حاوی مطالبی علیه شخص ثالث نیز باشد، این امر مانع رسیدگی شعبه به پرونده نخواهد بود.

ماده ۳۱ - شعبه دیوان می‌تواند هریک از طرفین دعوی را برای اخذ توضیح دعوت نماید و در صورتی که شکایت از ادارات و واحدهای مذکور در ماده (۱۳) این قانون باشد، طرف شکایت مکلف به معرفی نماینده است.

تبصره ۱ - در صورتی که شاکی پس از ابلاغ برای اداء توضیح حاضر نشود یا از اداء توضیحات مورد درخواست استنکاف کند، شعبه دیوان با ملاحظه دادخواست اولیه و لایحه دفاعیه طرف شکایت یا استماع اظهارات او، اتخاذ تصمیم می‌نماید و اگر اتخاذ تصمیم ماهوی بدون اخذ توضیح از شاکی ممکن نشود، قرار ابطال دادخواست را صادر می‌کند.

تبصره ۲ - در صورتی که طرف شکایت شخص حقیقی یا نماینده شخص حقوقی باشد و پس از احضار بدون عذر موجه، از حضور جهت اداء توضیح خودداری کند، شعبه او جلب نموده یا به انقصال موقت از خدمات دولتی به مدت یک‌ماه تا یک‌سال محکوم می‌نماید.

تبصره ۳ - عدم تعیین نماینده توسط طرف شکایت یا عدم حضور شخص مسؤول در مهلت اعلام شده از سوی شعبه دیوان، موجب انقصال موقت وی از خدمات دولتی از دوماه تا یک‌سال می‌باشد.

ماده ۳۲ - در صورت درخواست رئیس دیوان یا هریک از شعب دیوان، کلیه واحدهای دولتی، شهرداری‌ها و سایر مؤسسات عمومی و مأموران آنها، مکلفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ نسبت به ارسال اسناد و پرونده‌های مورد مطالبه اقدام نمایند و در صورتی که ارسال اسناد ممکن نباشد، دلایل آن را به دیوان اعلام کنند. متخلف به حکم شعبه به انقصال موقت از خدمات دولتی از یک ماه تا یک سال یا کسر یک‌سوم حقوق و مزایا به مدت سه‌ماه تا یک‌سال

محکوم می‌شود.

ماده ۳۳ - موارد رد دادرسی در دیوان و نحوه ابلاغ اوراق، آراء و تصمیمات دیوان، طبق قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) می‌باشد.

ماده ۳۴ - کلیه اشخاص و مراجع مذکور در ماده (۱۳) این قانون مکلفند آراء دیوان را پس از ابلاغ فوراً اجراء نمایند.

ماده ۳۵ - در صورت استنکاف شخص یا مرجع محکوم‌علیه از اجراء رأی، شعبه صادرکننده رأی، به درخواست محکوم‌له، موضوع را به رئیس دیوان منعکس می‌کند. رئیس دیوان یا معاون او مراتب را جهت اجراء به یکی از دادرسان واحد اجراء احکام ارجاع می‌نماید.

ماده ۳۶ - دادرسی اجراء احکام از طرق زیر مبادرت به اجراء حکم می‌کند:

۱ - احضار مسؤول مربوطه و اخذ تعهد بر اجراء حکم یا جلب رضایت محکوم‌له در مدت معین.

۲ - دستور توقیف حساب بانکی محکوم‌علیه و برداشت از آن به میزان مبلغ محکوم‌به در صورتی که حکم یکسال پس از ابلاغ اجراء نشده باشد.

۳ - دستور توقیف و ضبط اموال شخص متخلف به درخواست ذی‌نفع بر طبق مقررات قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی).

۴ - دستور ابطال اسناد یا تصمیمات اتخاذ شده مغایر با رأی دیوان.

ماده ۳۷ - در صورتی که محکوم‌علیه از اجراء رأی استنکاف نماید با رأی شعبه صادرکننده حکم، به انفسال موقت از خدمات دولتی تا پنج سال و جبران خسارت وارده محکوم می‌شود. رأی صادره ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در شعبه تشخیص دیوان می‌باشد.

ماده ۳۸ - در مورد درخواست ابطال مصوبات، مشخص نمودن علل درخواست و ذکر موارد مغایرت مصوبه با شرع یا قانون یا خروج از اختیارات و همچنین ماده قانونی یا حکم شرعی که اعلام مغایرت مصوبه با آن شده است، ضروری می‌باشد.

تبصره - در صورت عدم رعایت مفاد این ماده، مدیر دفتر هیأت عمومی موظف است ظرف پنج روز پس از ثبت درخواست با ذکر نقائص موجود، اخطار رفع نقص صادر کند. هرگاه متقاضی ظرف ده روز پس از ابلاغ نسبت به رفع نقص اقدام نکند، مدیر دفتر قرار رد درخواست را صادر می‌نماید. این قرار قطعی است.

ماده ۳۹ - در مواردی که به تشخیص رئیس دیوان، رسیدگی به درخواست ابطال مصوبه موضوعاً منتفی باشد، مانند موارد استرداد درخواست از سوی متقاضی یا وجود رأی قبلی دیوان در مورد مصوبه، رئیس دیوان قرار رد درخواست را صادر می‌کند. این قرار قطعی است.

ماده ۴۰ - در صورتی که رئیس قوه قضائیه یا رئیس دیوان به هر نحو از مغایرت یک مصوبه با شرع یا قانون یا خروج آن از اختیارات مقام تصویب‌کننده مطلع شود، موظف است موضوع را در هیأت عمومی مطرح و ابطال مصوبه را درخواست نماید.

ماده ۴۱ - در صورتی که مصوبه به لحاظ مغایرت با موازین شرعی برای رسیدگی مطرح باشد، موضوع جهت اظهار نظر به شورای نگهبان ارسال می‌شود، نظر فقهای شورای نگهبان برای هیأت عمومی، لازم‌الاتباع است.

ماده ۴۲ - هیأت عمومی، در اجراء بند (۱) ماده (۱۹) این قانون می‌تواند تمام یا قسمتی از مصوبه را ابطال نماید.

ماده ۴۳ - هرگاه در موارد مشابه، آراء متناقض از یک یا چند شعبه دیوان صادر شود، رئیس دیوان موظف است به محض اطلاع، موضوع را در هیأت عمومی دیوان مطرح نماید و هیأت پس از بررسی و احراز تعارض، نسبت به صدور رأی اقدام می‌نماید. این رأی برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است. اثر رأی مذکور نسبت به آینده است و موجب نقض آراء سابق نمی‌شود لکن در مورد احکامی که در هیأت عمومی مطرح و غیر صحیح تشخیص داده می‌شود شخص ذی‌نفع ظرف یک ماه از تاریخ درج رأی در روزنامه رسمی حق تجدیدنظرخواهی در شعب تشخیص را دارد و شعبه تشخیص موظف به رسیدگی و صدور رأی بر طبق رأی مزبور است. مفاد این ماده در مورد آرائی که از نظر فقهای شورای نگهبان خلاف شرع تشخیص داده می‌شود مجری نخواهد بود.

ماده ۴۴ - هرگاه در موضوع واحدی حداقل پنج رأی مشابه از شعب مختلف دیوان صادر شده باشد با نظر رئیس دیوان، موضوع در هیأت عمومی مطرح و رأی وحدت رویه صادر می‌شود. این رأی برای شعب دیوان، ادارات و اشخاص حقیقی و حقوقی ذیربط لازم‌الاتباع است.

تبصره - پس از صدور رأی وحدت رویه، رسیدگی به شکایات موضوع این ماده در شعب دیوان به صورت خارج از نوبت و بدون نیاز به تبادل لوایح انجام می‌گیرد.

ماده ۴۵ - هرگاه پس از انتشار رأی هیأت عمومی دیوان در روزنامه رسمی کشور، مسؤولان ذیربط از اجراء آن استنکاف نمایند به تقاضای ذی‌نفع یا رئیس دیوان و با حکم یکی از شعب دیوان، مستنکف به انفصال موقت از

خدمات دولتی از سه‌ماه تا یک‌سال و یا پرداخت جزاء نقدی از یک میلیون (۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و جبران خسارت وارده محکوم می‌شود.

ماده ۴۶ - مرجع حل اختلاف در صلاحیت بین شعب دیوان و سایر مراجع قضائی پس از کسب نظر مشاوران دیوان عدالت اداری، دیوان عالی کشور است.

ماده ۴۷ - پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، رسیدگی به کلیه پرونده‌های مطروحه در شعب تجدیدنظر سابق دیوان همچنین رسیدگی به اعتراضات وارده نسبت به آراء غیرقطعی شعب بدوی سابق با رعایت قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحات بعدی، در شعب تجدیدنظر ادامه می‌یابد.

ماده ۴۸ - قوه قضائیه موظف است ظرف شش‌ماه لایحه آئین‌دادرسی دیوان را تهیه و از طریق دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید. تا زمان تصویب آئین‌دادرسی مزبور، برطبق این قانون و قوانین سابق عمل خواهد شد.

ماده ۴۹ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۶۰ و اصلاحات بعدی آن و کلیه قوانین مغایر با رعایت مواد (۴۷) و (۴۸) لغو می‌شوند.

قانون فوق مشتمل بر چهل و نه ماده و بیست تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و با جایگزینی ماده (۱۳) و بند (۱) ماده (۱۹) مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۲۵ از سوی آن مجمع موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحات مصوب ۱۳۷۵

ماده ۱- به منظور نظارت بر حسن جریان امور و اجراء صحیح قوانین در دستگاه‌های اداری و اجرای اصل ۱۷۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران سازمانی بنام «سازمان بازرسی کل کشور» که در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود زیر نظر قوه قضائیه و با اختیارات و وظایف مندرج در این قانون تشکیل می‌شود.

ماده ۲- وظایف سازمان به شرح زیر می‌باشد:

الف) بازرسی مستمر کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات و نیروهای نظامی و انتظامی و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسات وابسته به آنها و دفاتر اسناد رسمی و مؤسسات عام المنفعه و نهادهای انقلابی و سازمان‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه یا سهام آنان متعلق به دولت است یا دولت بنحوی از انحاء بر آنها نظارت یا کمک می‌نماید و کلیه سازمان‌هایی که شمول این قانون نسبت به آنها مستلزم ذکر نام آنها است بر اساس برنامه منظم .

ب) انجام بازرسی های فوق العاده حسب الامر مقام معظم رهبری و یا به دستور رئیس قوه قضائیه و یا درخواست رئیس جمهور و یا کمیسیون اصل ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی و یا بنا به تقاضای وزیر یا مسئول دستگاه های اجرائی ذیربط و یا هر موردی که به نظر رئیس سازمان ضروری تشخیص داده شود .

ج) اعلام موارد تخلف و نارسائیهها و سوء جریانات اداری و مالی در خصوص وزارتخانه ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بنیادها به رئیس جمهور و در خصوص مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت به وزیر ذیربط و در مورد شهرداری ها و مؤسسات وابسته به وزیر کشور و در خصوص مؤسسات غیر دولتی کمک بگیر از دولت به وزارت امور اقتصادی و دارائی و در خصوص سوء جریانات اداری و مالی مراجع قضائی و واحدهای تابعه دادگستری به رئیس قوه قضائیه و در موارد ارجاعی کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی نتیجه بازرسی به آن کمیسیون اعلام خواهد شد

د) در صورتی که گزارش بازرسی حاکی از سوء جریان مالی یا اداری باشد رئیس سازمان یک نسخه از آن را با دلایل و مدارک برای تعقیب و مجازات مرتکب مستقیما به مرجع قضائی صالح و مراجع اداری و انضباطی مربوطه منعکس و تا حصول نتیجه نهائی پیگیری خواهد کرد . در تمام موارد فوق الذکر رئیس سازمان تصویر گزارش بازرسی را جهت استحضار و پیگیری برای رئیس قوه قضائیه ارسال خواهد نمود .

تبصره - گزارشهای بازرسی در ارتباط با آئین نامه و تصویبنامه و بخشنامه و دستورالعمل های صادره و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی که حاکی از تشخیص تخلف در موارد فوق الذکر باشد جهت رسیدگی و صدور رای به دیوان عدالت اداری ارسال می گردد . رسیدگی به اینگونه موارد بطور فوق العاده و خارج از نوبت خواهد بود.

ماده ۳- سازمان می تواند برای انجام بازرسی و اظهار نظر کارشناسی از وجود قضات و اشخاص صاحب صلاحیت و متخصصان در هر رشته بطور دائم یا موقت استفاده نماید و در سایر مورد نسبت به تامین کادر مورد نیاز از طریق انتقال یا ماموریت کارکنان دولت و در صورت عدم امکان از طریق استخدام اقدام نماید

تبصره ۱ - انتقال کارمندان وزارتخانه و مؤسسات و شرکتهای دولتی به سازمان به صورت مامور و یا انتقال دائم بلامانع است .

تبصره ۲ - مقررات اداری و استخدامی سازمان توسط قوه قضائیه تهی و پس از تصویب مجلس به مرحله اجراء در می آید مگر مواردی که مشمول مفاده ماده ۱۲ این قانون است .

ماده ۴- رئیس سازمان توسط رئیس قوه قضائیه از میان قضات شرع و یا قضاتی که دارای رتبه ۱۰ یا ۱۱ قضایی باشند تعیین می شود . رئیس سازمان می تواند یک نفر قائم مقام برای خود از میان قضات با صلاحیت انتخاب کند

که با پیشنهاد و تصویب رئیس قوه قضائیه تعیین می گردد و همچنین می تواند به تعداد لازم معاون داشته باشد

ماده ۵- بازرسی توسط بازرس یا هیاتهای بازرسی به عمل می آید. رئیس هیات بازرسی توسط رئیس سازمان حسب مورد از بین قضات یا متخصصین و کارشناسان برجسته و مورد اعتماد انتخاب میگردد.

تبصره ۱- آن قسمت از گزارش بازرسین غیر قضائی که حاکی از وقوع تخلف یا جرم می باشد باید به تایید بازرس قضائی برسد.

تبصره ۲- رئیس هیات بازرسی و یا بازرس در صورتی که دارای پایه قضائی و ابلاغ خاص از رئیس قوه قضائیه باشد، چنانچه در ضمن بازرسی به اموری برخورد نماید که بیم تبانی یا فرار متهم و یا از بین بردن دلایل و مدارک برود می تواند تا پایان بازرسی برابر مقررات قانون آئین دادرسی نسبت به صدور قرار تامین غیر از قرار بازداشت اتخاذ تصمیم نماید و چنانچه قرار بازداشت موقت را ضرورت تشخیص دهد باید با پیشنهاد رئیس هیات و موافقت رئیس دادگستری محل اقدام نماید. قرارهای تامین صادره ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در دادگاه تجدید نظر مرکز استان مربوط می باشد.

ماده ۶- گزارشهای سازمان در مراجع قضائی و هیات های رسیدگی به تخلفات اداری خارج از نوبت رسیدگی شده و آراء صادره مراجع قضائی با درخواست سازمان بازرسی کل کشور و موافقت دادستان کل کشور و آراء صادره هیات های رسیدگی به تخلفات اداری با درخواست سازمان مذکور در مراجع ذیصلاح ظرف مدت ۲۰ روز پس از ابلاغ قابل تجدید نظر بوده و این رسیدگی نیز خارج از نوبت خواهد بود.

تبصره - هرگاه بازرسی که دارای پایه قضائی است ضمن بازرسی در حدود مقررات قانونی به حکمی برخورد نماید که آنرا خلاف بین شرع یا قانون تشخیص دهد گزارش مستدل آن را از طریق رئیس سازمان برای اطلاع دادستان کل کشور تهیه و ارسال می دارد. دادستان کل در صورتیکه آن را از مصادیق بند ۲ ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ تشخیص دهد اقدام قانونی را معمول می دارد.

ماده ۷- بازرس یا هیات های بازرسی گزارش کار خود را مستقیماً به سازمان تسلیم خواهد نمود.

ماده ۸- کلیه مسئولان ذیربط در وزارتخانه ها و ادارات و سازمانها و مؤسسات اسناد و اطلاعات و مدارک مورد لزوم در تحقیقات را بدون هرگونه فوت وقت در اختیار بازرس یا بازرسان اعزامی قرار داده و همکاری لازم را مبذول دارند

تبصره ۱- تخلف از تکلیف مندرج در این ماده موجب حبس جنحه ای از سه ماه تا شش ماه یا انفصال موقت از

خدمت دولت تا یک سال خواهد بود.

تبصره ۲ - اسناد سری دولتی از حکم این ماده مستثنی است مگر به درخواست رئیس سازمان بازرسی کل کشور و موافقت رئیس قوه قضائیه.

ماده ۹- در مواردی که بازرسی یا هیاتهای بازرسی به منظور حسن جریان امور تعلیق یک یا چند نفر از کارکنان واحدی را که مورد بازرسی قرار گرفته اند ضروری تشخیص دهند باید مراتب را فوراً و مستدل به وزیر یا رئیس دستگاه مربوط اطلاع داده و تعلیق کارمند یا کارمندان مورد نظر را تقاضا نماید. وزیر یا رئیس دستگاه مربوط مکلف به اجرای تقاضای هیات بازرسی است و در غیر اینصورت شخصاً مسوول عواقب امر خواهد بود و سازمان مراتب را جهت اتخاذ تصمیم لازم ره قوه قضائیه گزارش خواهد نمود

ماده ۱۰- وزیر یا مسئول دستگاه مربوط موظف است از تاریخ دریافت گزارش هیات بازرسی حداکثر ظرف ده روز عملیات اجرائی را جهت انجام پیشنهادهای مندرج در گزارش مزبور شروع و مفاد جریان کار را مرتباً به اطلاع سازمان برساند. سازمان موظف است تا حصول نتیجه نهائی جریان امر را پیگیری نماید

ماده ۱۱- از تاریخ اجرای این قانون سازمان کنونی بازرسی کل کشور منحل و کلیه اسناد و اوراق و مدارک و اموال و اعتبارات و تعهدات و کارکنان آن در اختیار سازمان قرار می گیرد

ماده ۱۲- سازمان حسابرسی دولتی، مسئولین حراست و نظارت و بازرسی وزارتخانه ها و مؤسسات مشمول بازرسی چنانچه به سوءجریانی در رسیدگی به عملکرد مالی و اداری دستگاههای اجرائی و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت برسند که مربوط به وظایف سازمان بازرسی است باید مراتب را به اطلاع سازمان بازرسی کل کشور برسانند.

ماده ۱۳- بودجه سازمان در بودجه کل کشور تحت ردیف مستقل ذیل ردیف دادگستری منظور و یک پنجم آن خارج از شمول محاسبات عمومی و سایر مقررات مصرف خواهد شد

ماده ۱۴- آئین نامه اجرائی این قانون و نمودار تشکیلاتی این سازمان با کسب نظر وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان امور اداری استخدامی کشور توسط سازمان تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه برسد.

ماده ۱۵- قوه قضائیه، وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور در قسمت مربوط مامور اجرای این قانون می باشد.

قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و پنج تبصره در جلسه روز یکشنبه نوزدهم مهر ماه یک هزار و سیصد و شصت با حضور شورای نگهبان به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور و الحاق یک ماده و یک

تبصره به آن مصوب ۱۳۶۰/۷/۱۹ و اصلاح تبصره ۳ ماده ۳ مصوب ۱۳۷۵/۵/۷

ماده ۱ - بند ب ماده ۲ قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ب - انجام بازرسیهای فوق‌العاده حسب‌الامر مقام معظم رهبری و یا به دستور رییس قوه قضاییه و یا درخواست رییس جمهور و یا کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی و یا بنا به تقاضای وزیر یا مسوول دستگاه‌های اجرایی ذیربط و یا هر موردی که به نظر رییس سازمان ضروری تشخیص داده شود.

ماده ۲ - بند ج ماده ۲ این قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ج - اعلام موارد تخلف و نارساییها و سوء جریانات اداری و مالی در خصوص وزارتخانه‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بنیادها به رییس جمهور و در خصوص موسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت به وزیر ذیربط و در مورد شهرداریها و موسسات وابسته به وزیر کشور و در خصوص موسسات غیر دولتی کمک بگیر از دولت به وزارت امور اقتصادی و دارایی و در خصوص سوء جریانات اداری و مالی مراجع قضایی و واحدهای تابعه دادگستری به رییس قوه قضاییه و در موارد ارجاعی کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی نتیجه بازرسی به آن کمیسیون اعلام خواهد شد.

ماده ۳ - بند د به ذیل ماده ۲ این قانون الحاق می‌گردد:

د - در صورتی که گزارش بازرسی حاکی از سوء جریان مالی یا اداری باشد رییس سازمان یک نسخه از آن را با دلایل و مدارک برای تعقیب و مجازات مرتکب مستقیماً به مرجع قضایی صالح و مراجع اداری و انضباطی مربوطه منعکس و تا حصول نتیجه نهایی پیگیری خواهد کرد.

در تمام موارد فوق‌الذکر رییس سازمان تصویر گزارش بازرسی را جهت استحضار و پیگیری برای رییس قوه قضاییه ارسال خواهد نمود.

ماده ۴ - تبصره ذیل ماده ۲ این قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره - گزارش‌های بازرسی در ارتباط با آیین‌نامه و تصویب‌نامه و بخشنامه و دستورالعمل‌های صادره و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی که حاکی از تشخیص تخلف در موارد فوق‌الذکر باشد جهت رسیدگی و صدور رای به دیوان عدالت اداری ارسال می‌گردد. رسیدگی به اینگونه موارد به‌طور فوق‌العاده و خارج از نوبت خواهد بود.

ماده ۵ - ماده ۵ این قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵ - بازرسی توسط بازرس یا هیاتهای بازرسی بعمل می‌آید، رییس هیات بازرسی توسط رییس سازمان حسب

مورد از بین قضات یا متخصصین و کارشناسان برجسته و مورد اعتماد انتخاب می‌گردد.

تبصره ۱- آن قسمت از گزارش بازرسی غیر قضایی که حاکی از وقوع تخلف یا جرم می‌باشد باید به تایید بازرس قضایی برسد.

تبصره ۲- رییس هیات بازرسی و یا بازرس در صورتی که دارای پایه قضایی و ابلاغ خاص از رییس قوه قضاییه باشد چنانچه در ضمن بازرسی به اموری برخورد نماید که بیم تبانی یا فرار متهم و یا از بین بردن دلایل و مدارک برود می‌تواند تا پایان بازرسی برابر مقررات قانون آیین دادرسی نسبت به صدور قرار تامین غیر از قرار بازداشت اتخاذ تصمیم نماید و چنانچه قرار بازداشت موقت را ضروری تشخیص دهد باید با پیشنهاد رییس هیات و موافقت رییس دادگستری محل اقدام نماید. قرارهای تامین صادره ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر مرکز استان مربوط می‌باشد.

ماده ۶- ماده ۶ این قانون به شرح ذیل اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌گردد:

ماده ۶- گزارشهای سازمان در مراجع قضایی و هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری خارج از نوبت رسیدگی شده و آرای صادره مراجع قضایی بادرخواست سازمان بازرس کل کشور و موافقت دادستان کل کشور و آرا صادره هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری با درخواست سازمان مذکور درمراجع ذیصلاح ظرف مدت ۲۰ روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر بوده و این رسیدگی نیز خارج از نوبت خواهد بود.

تبصره - هرگاه بازرسی که دارای پایه قضایی است ضمن بازرسی در حدود مقررات قانونی به حکمی برخورد نماید که آنرا خلاف بین شرع یا قانون تشخیص دهد گزارش مستدل آن را از طریق رییس سازمان برای اطلاع دادستان کل کشور تهیه و ارسال می‌دارد. دادستان کل در صورتیکه آنرا از مصادیق بند ۲ ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ تشخیص دهد اقدام قانونی را معمول می‌دارد.

ماده ۷- تبصره ۲ ذیل ماده ۸ این قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- اسناد سری دولتی از حکم این ماده مستثنی است مگر به درخواست رییس سازمان بازرسی کل کشور و موافقت رییس قوه قضاییه.

ماده ۸- ماده ذیل به عنوان ماده ۱۲ به این قانون الحاق و ماده ۱۲ سابق به ۱۴ تغییر می‌یابد:

ماده ۱۲- سازمان حسابرسی دولتی، مسوولین حراست و نظارت و بازرسی وزارتخانه‌ها و موسسات مشمول بازرسی چنانچه به سوء جریانی در رسیدگی به عملکرد مالی واداری دستگاههای اجرایی و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت برسند که مربوط به وظایف سازمان بازرسی است باید مراتب را به اطلاع سازمان بازرسی کل کشور برسانند.

ماده ۹- ماده ۱۳ این قانون به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱۳- بودجه سازمان در بودجه کل کشور تحت ردیف مستقل ذیل ردیف دادگستری منظور و یک پنجم آن خارج از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات مصرف خواهد شد.

ماده ۱۰- ماده ۱۴ این قانون به ۱۵ تغییر می‌یابد.

ماده ۱۱- کلمه " شورایعالی قضایی " در مواد (۱-۳-۵-۸-۹ و ۱۴) قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور به "قوه قضاییه" و در مواد (۲ و ۱۲و۴) این قانون به "رییس قوه قضاییه" تبدیل می‌گردد.

ماده ۱۲- عبارت "(که درهرحال از حداکثر فوق‌العاده روزانه کارمندان دولت تجاوز نخواهد کرد)" از متن تبصره ۳ ماده ۳ قانون مقررات اداری و استخدامی سازمان بازرسی کل کشور حذف شود.

آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰

شماره ۱۰۰/۵۷۶/۹۰۰۰ : تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱۶

آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحیه‌های بعدی آن در اجرای ماده ۱۴ قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحیه‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۷ و بنا به پیشنهاد شماره ۹۴۴۳۰/۲/۸۷/۹۴۴۳۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۸ سازمان، آیین‌نامه اجرایی قانون به شرح زیر تصویب گردید.

فصل اول: کلیات

ماده ۱- واژه‌ها و عبارات اختصاری مندرج در این آیین‌نامه در معانی زیر به کار می‌رود:

الف) قانون: قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور، مصوب ۱۳۶۰ و اصلاحیه‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۷.

ب) آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی قانون.

ج) سازمان: سازمان بازرسی کل کشور.

د) نظارت و بازرسی برنامه‌های: فعالیت‌های نظارتی و بازرسی مستمر براساس برنامه‌های مدون و منظم سالانه با تعیین قلمرو موضوعی، محیطی و زمانی.

ه) نظارت و بازرسی موردی: بررسی شکایات و اطلاعات مقرون به دلیل دایر بر وقوع تخلف یا سوء جریان در محدوده صلاحیت سازمان.

و) نظارت و بازرسی فوق‌العاده: فعالیت‌های نظارت و بازرسی خارج از برنامه‌ریزی مستمر سالانه، که حسب دستور یا درخواست مقامات مذکور در بند «ب» ماده ۲ قانون در محدوده موضوع ارجاعی انجام می‌گیرد.

ماده ۲- نظارت و بازرسی به یکی از صور زیر انجام می‌شود:

الف) برنامه‌های

ب) فوق‌العاده

ج) موردی

ماده ۳- اولویت‌های نظارت و بازرسی برنامه‌های متناسب با منابع سازمان از قبیل نیروی انسانی، امکانات و اعتبارات

و شرایط و مقتضیات زمانی و با توجه به موارد زیر تعیین می‌گردد:

الف) فرامین مقام معظم رهبری.

ب) سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام.

ج) قانون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و سایر قوانین و مقررات.

د) برنامه‌های راهبردی سازمان مصوب از سوی ریاست قوه قضائیه.

ه) مشکلات و انتظارات مردم و نیازهای عمومی در چارچوب قوانین و مقررات.

ماده ۴- برنامه نظارت و بازرسی، قبل از پایان هر سال برای سال بعد، با رعایت اولویت‌ها تهیه و تدوین و به تصویب

ریاست قوه قضائیه می‌رسد. در تدوین برنامه و انجام نظارت و بازرسی‌های مستمر نکات زیر باید مورد توجه قرار

گیرد:

الف) عملکرد دستگاه از حیث حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین، شامل تناسب ساختار با مأموریت و

وظایف دستگاه، انجام برنامه‌ها، طرح‌ها و درجه رشد و ارتقاء و نیل به اهداف تعیین شده در سیاست‌ها و برنامه‌های

مصوب، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات و مفاصل اداری و مالی.

ب) نحوه عملکرد و رفتار مسؤولان از حیث اصول مدیریت، استفاده از منابع، ایجاد تحول و به کارگیری

فن‌آوری‌های نوین در جهت تسریع و تسهیل در امور و نیز صحت عمل، حُسن شهرت، انضباط، مسؤولیت‌پذیری و

پاسخگویی، رعایت حقوق مردم و اخلاق حرفه‌ای و شوون اسلامی.

ج) اوضاع عمومی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اعم از آن که مربوط به تمام یا بخشی از کشور باشد از قبیل

پیشرفت اجرای برنامه‌های توسعه بخشی، استانی و ویژه، رشد اقتصاد ملی، سرمایه‌گذاری، رقابت‌پذیری، اشتغال‌زایی،

تراز تجاری، فاصله دهک‌های اجتماعی، فرهنگ گردشگری، آموزش و تربیت، بهداشت، سلامت و رفاه اجتماعی،

امنیت قضایی، امور انتظامی، حقوق شهروندی و حفظ محیط زیست در حدود وظایف و مأموریت‌های دستگاه‌های

مشمول بازرسی و اختیارات قانونی سازمان.

د) نظارت و بازرسی سازمان تنها در محدوده وظایف و اختیارات ذکر شده در بند (الف) ماده ۲ قانون سازمان انجام می‌گیرد و شامل مؤسسات و بنگاه‌های خصوصی که از وجوه عمومی استفاده نمی‌کنند نمی‌شود.

ماده ۵ - نظارت و بازرسی، حسب مورد توسط بازرس یا هیأت بازرسی صورت می‌گیرد.

ماده ۶ - بازرس یا اعضاء هیأت بازرسی از بین اشخاص واجد صلاحیت، توسط رئیس سازمان و یا مقامات مجاز از طرف وی تعیین می‌شوند. رئیس هیأت بازرسی از بین دارندگان پایه قضایی یا متخصصین و کارشناسان برجسته و مورد اعتماد تعیین خواهد شد.

ماده ۷ - سازمان می‌تواند در مرکز، به تعداد مورد لزوم معاونت و اداره کل داشته باشد و خارج از مرکز، منطقه و اداره کل بازرسی در مرکز استان‌ها و شهرستان‌های بزرگ تشکیل دهد.

فصل دوم: نظارت و بازرسی

ماده ۸ - انجام هرگونه نظارت و بازرسی، مستلزم صدور حکم مأموریت از سوی رئیس سازمان یا مقام مجاز از طرف ایشان خواهد بود. مدیرکل بازرسی استان، در حوزه مأموریت خود می‌تواند در مورد برنامه‌های مصوب و موردی، نسبت به صدور احکام مأموریت نظارت و بازرسی اقدام نماید.

تبصره ۱- در احکام مأموریت، قلمرو محیطی، زمانی و موضوعی بازرسی و مدت آن صریحاً تعیین شود.

تبصره ۲- احکام بازرسی از استانداری، دیوان محاسبات استان، اداره کل اطلاعات و واحدهای نظامی و انتظامی استان توسط اداره کل بازرسی استان با اجازه و موافقت رئیس سازمان صادر خواهد شد.

تبصره ۳- بازرسی از دادگستری و دیگر نهادها و سازمان‌های وابسته به قوه قضاییه با اجازه و موافقت ریاست قوه قضاییه انجام می‌گیرد.

ماده ۹- بازرس یا هیأت بازرسی با تبیین موضوع و حدود مأموریت و تعلیمات لازم، به دستگاه بازرسی شونده اعزام می‌گردد. تقسیم کار بین اعضاء به عهده رئیس هیأت بوده و هر یک از اعضاء نتیجه کار خود را به وی داده تا گزارش نهایی تهیه گردد.

ماده ۱۰- بازرس یا هیأت بازرسی اعزامی مکلف است پس از ورود به حوزه مأموریت، مراتب را به سازمان اطلاع داده و بعد از انجام مأموریت گزارش جامع آن را تهیه و تسلیم نماید.

ماده ۱۱- در بازرسی برنامه‌های و همچنین در مواردی که برای بررسی اوضاع کلی یک منطقه هیأت بازرسی اعزام

می‌گردد، هیأت موظف است پس از استقرار در محل، ورود و آمادگی خود را حسب مورد جهت دریافت اطلاعات، شکایات و جمع‌آوری اطلاعات در حدود صلاحیت سازمان، با تعیین نشانی محل کار خود اعلام دارد.

ماده ۱۲- سازمان می‌تواند به شکایات و اطلاعات اشخاص، درخصوص سوء جریان اداری و مالی و نقض قوانین و مقررات دستگاه‌های موضوع بند الف ماده ۲ قانون تشکیل سازمان و کارکنان آنها رسیدگی نماید.

ماده ۱۳- شکایت باید متضمن هویت، نشانی، کدملی و کدپستی شاکی و مقرون به دلایل و با امضاء وی باشد و در صورت امکان مستندات مربوط پیوست گردد.

در صورتی که شکایت شفاهی اظهار شود، در صورت مجلس درج و به امضاء شاکی می‌رسد.

ماده ۱۴- نتیجه رسیدگی به شاکی اطلاع داده می‌شود و چنانچه بررسی موضوع خارج از وظیفه سازمان باشد، شاکی هدایت و شکواییه بایگانی می‌گردد. با تقاضای شاکی، ضمائم شکواییه با اخذ رسید به وی تحویل خواهد شد.

ماده ۱۵- اطلاعات اشخاص به نحو کتبی یا شفاهی و از طریق پست، تلفن، پایگاه اطلاع‌رسانی و رسانه‌ها یا از طرق دیگر قابل دریافت می‌باشد.

به اطلاعاتی که هویت اعلام‌کننده معلوم نباشد، ترتیب اثر داده نمی‌شود. مگر این که به طور مدلل حاوی مسأله مهمی باشد و سازمان رسیدگی به آن را لازم تشخیص دهد.

ماده ۱۶- نظارت و بازرسی‌های برنامه‌های، فوق‌العاده و موردی از دستگاه‌های مشمول بازرسی می‌تواند به شکل خوداظهاری صورت گیرد. در این روش، سازمان سؤالات متناسب با موضوع را طرح و اطلاعات، اسناد و مدارک مورد نظر را مطالبه نموده و از طریق راستی‌آزمایی بررسی و گزارش بازرسی تهیه و به مبادی ذیربط ارسال می‌شود.

ماده ۱۷- به منظور استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اداری کشور و ارتقای کیفی گزارش‌ها، سازمان می‌تواند با توافق مسؤولان و بهره‌مندی از کارشناسان و متخصصان و امکانات دستگاه‌های مذکور، اقدام به نظارت و بازرسی به صورت مشترک و تلفیقی نماید. رئیس هیأت بازرسی باید از میان بازرسان و کارشناسان سازمان انتخاب و اعضای هیأت بازرسی تحت تعلیم و هدایت وی انجام وظیفه نمایند. گزارش بازرسی با رعایت ضوابط، به مبادی ذیربط ارسال خواهد شد.

ماده ۱۸- سازمان می‌تواند با بهره‌گیری از فن‌آوری‌های نوین و برقراری ارتباط الکترونیکی با دستگاه‌های مشمول بازرسی، اطلاعات لازم را از سامانه‌های دستگاه‌های مذکور دریافت و سپس با رعایت اصول و قواعد علمی، آنها را تجزیه و تحلیل نموده و گزارش خود را همراه با استنتاج و ارائه پیشنهادها مناسب، برای مراجع مربوط ارسال

دارد. مسؤولان ذیربط دستگاههای مذکور مکلفاند زمینه ایجاد ارتباط الکترونیک و استفاده از فن آوریهای نوین اطلاعاتی را برای سازمان فراهم آورند.

ماده ۱۹- در اجرای بند «ج» ماده ۱۱ قانون و با توجه به تبصره ماده ۱ قانون مبنی بر اعمال نظارت سازمان در مراحل قبل، حین و بعد از اقدامات دستگاههای مشمول بازرسی، سازمان موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) نسبت به شناسایی مجامع و شوراهای تصمیم گیر در معاملات اقدام و تکلیف مقرر در تبصره بند «ج» ماده ۱۱ را از آنان مطالبه نماید. مراجع مذکور موظفاند حداقل پانزده روز قبل از اقدام، به نحو کتبی سازمان را از موضوع مطلع نمایند.

ب) با بهره گیری از پایگاه اطلاع رسانی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (معاونت برنامه ریزی و راهبردی ریاست جمهور)، دستگاههای مشمول بازرسی و مجامع و شوراها نسبت به ایجاد بانک اطلاعات مربوط به مزایده ها، مناقصه ها، قراردادها و معاملات دستگاههای مشمول بازرسی اقدام و با تجزیه و تحلیل مناسب و تشخیص اولویت، نماینده یا نمایندگان مطلع و بصیر به مجامع و شوراها و کمیسیونهای برگزار کننده مناقصه ها و مزایده ها اعزام نماید و به طور کلی بر قراردادها و معاملات اعم از مواردی که در آنها رعایت تشریفات یا ترک تشریفات صورت گرفته، نظارت نماید.

ج) به منظور ایجاد رویه واحد، دستورالعمل اجرایی چگونگی ثبت و ضبط اطلاعات، تشخیص اولویتها، نحوه اقدام ناظرین را تدوین و ابلاغ نموده و با آموزش لازم، کارکنان سازمان را نسبت به اجرای صحیح قانون آگاه نماید.

ماده ۲۰- در موارد زیر بازرسی از رسیدگی خودداری و مراتب را به سازمان اعلام می نماید:

الف) بازرسی یا اقربای نسبی و سببی وی از هر درجه و طبقه، در موضوع نظارت و بازرسی نفع شخصی داشته باشند.

ب) بازرسی یا اقربای فوق الذکر، در واحد مورد بازرسی سمت مدیریت داشته باشند.

ج) بازرسی یا اقربای مذکور، با مدیریت واحد مورد نظارت و بازرسی سابقه اختلاف اداری، حقوقی یا کیفری داشته باشند.

تبصره ۱- در صورتی که سازمان تشخیص دهد موارد فوق تأثیری در روند بازرسی و نتیجه آن ندارد، اجرای مأموریت یا ادامه آن را به بازرسی تکلیف می نماید، در این صورت بازرسی مکلف به اجرای دستور می باشد.

تبصره ۲- مدیر یا مسؤول واحد مورد بازرسی نیز در موارد فوق می تواند مراتب را به سازمان اعلام نماید، اتخاذ

تصمیم به عهده سازمان است.

ماده ۲۱- بازرس یا هیأت بازرسی موظف است قبل از شروع بازرسی، به ترتیب زیر اقدام نماید:

الف) کسب آگاهی‌های لازم نسبت به مورد بازرسی و شناخت موضوع مأموریت.

ب) احراز صلاحیت خود در انجام مأموریت، با توجه به ماده ۲۰ این آیین‌نامه.

ج) توجه کامل به اهدافی که از اجرای مأموریت محوله مورد نظر است و بررسی طرق نیل به این اهداف و انتخاب

روش‌های مناسب و مقتضی.

د) تدارک طرح بازرسی نظیر تهیه بازبینه (چک لیست)، رجوع به سوابق و گزارش‌های موجود در سازمان، مطالعه

مقررات حاکم بر دستگاه یا موضوع بازرسی، شناسایی و تعیین منابع موثق برای جمع‌آوری اطلاعات موردنیاز، آشنایی

با محیط مورد بازرسی و خصوصیات اقلیمی و اجتماعی آن، کسب اطلاعات اجمالی از وجود برنامه‌ها و طرح‌های

اجرایی مرتبط با موضوع مأموریت.

ماده ۲۲- بازرس یا هیأت بازرسی می‌تواند اطلاعات مورد نیاز را با رعایت قوانین جاری کشور به نحو مقتضی؛ از

جمله با استفاده از روش‌های زیر جمع‌آوری نماید:

الف) مشاهدات.

ب) استطلاع از شهود و مطلعین.

ج) مطالعه سوابق و پرونده‌های موجود و تهیه مدارک لازم از آنها.

د) کسب نظر کارشناسی.

ه) استعمال نظر مسؤولان و کارکنان دستگاه مورد بازرسی.

ماده ۲۳- بازرس ضمن توجه به موضوع مأموریت محوله با دقت نظر، وضعیت واحدهای مورد بازرسی را ملاحظه و

نتیجه مشاهدات خود را بر حسب مورد یادداشت و یا با تنظیم صورت مجلس، در گزارش منعکس می‌نماید.

ماده ۲۴- در تحقیق از مطلعین و شهود به ترتیب زیر اقدام می‌شود:

الف) چنانچه تحقیق از مطلعین به منظور دستیابی به منابع موثق بوده و به طور کلی جنبه طریقییت داشته باشد،

بازرس می‌تواند به استماع اظهارات آنان اکتفا نماید.

ب) در مورد اظهارات شهود، بازرس با درج هویت و مشخصات شاهد، موضوع شهادت، زمان و مکان استماع

شهادت را صورت مجلس و به امضاء او می‌رساند. در صورت عدم تمایل شاهد به امضاء صورت مجلس، بازرس می‌باید

مراتب را گواهی و آن را امضاء نماید.

تبصره - افشاء اطلاعات مربوط به هویت و مشخصات خانوادگی و محل سکونت یا فعالیت شاهد ممنوع است؛ مگر در مواردی که مراجع قضایی به لحاظ ضرورت شرعی یا محاکمه عادلانه و تأمین حق دفاع متهم، افشاء هویت وی را لازم بدانند.

ماده ۲۵- اخذ مدارک و اسناد و تهیه رونوشت یا تصویر آنها توسط بازرسی یا هیأت بازرسی و همچنین دریافت لوح فشرده و نرم‌افزارهای رایانه‌ای و فایل‌های الکترونیکی حاوی اطلاعات دستگاه‌های مورد بازرسی، منحصر به موارد قابل استفاده و مرتبط با موضوع مأموریت و تهیه گزارش آن می‌باشد.

ماده ۲۶- اسناد و مدارک و دفاتر مورد لزوم برای انجام امر بازرسی با طبقه‌بندی محرمانه، توسط بازرسی یا هیأت بازرسی در محل مأموریت ملاحظه و مطالعه و در صورت نیاز صورت مجلس و یا تصویربرداری می‌شود.

ماده ۲۷- از اسناد سرّی با رعایت تبصره ۲ ماده ۸ قانون، به طریق دست‌نویس رونوشت تهیه می‌گردد؛ مگر آنکه بنا به تشخیص سازمان، تهیه تصویر آن ضروری باشد.

ماده ۲۸- چنانچه در گزارش سازمان به اسناد طبقه‌بندی شده (محرمانه - سرّی) استناد شود، گزارش سازمان حداقل مشمول همان طبقه‌بندی خواهد شد.

ماده ۲۹- دسترسی به حساب‌های اشخاصی که در مظان اتهام جرایم مالی نظیر رشوه، اختلاس، کلاهبرداری، تبانی و تدلیس در معاملات، تحصیل مال نامشروع و اخذ پورسانت که به نحوی مرتبط با دستگاه‌های مشمول بازرسی باشد، توسط بازرسان قضایی سازمان امکان‌پذیر است.

مسئولان بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری و صندوق‌ها، اعم از دولتی و غیردولتی موظف به اجرای دستور بازرسان قضایی سازمان خواهند بود.

ماده ۳۰- سازمان می‌تواند اطلاعات و مدارک لازم برای اعمال نظارت و بازرسی را تحصیل و همچنین از اماکنی که در آنها فعالیت‌هایی با حیطة طبقه‌بندی صورت می‌گیرد، نظارت و بازرسی نماید. مسئولان ذیربط دستگاه‌های مذکور در ماده ۲ قانون مکلف‌اند به مکاتبات، استعلامات شفاهی و کتبی و مطالبه لوح فشرده و نرم‌افزارهای رایانه‌ای و فایل‌های الکترونیکی حسب درخواست، با فوریت پاسخ دهند و نمی‌توانند به عذر این که درخواست خارج از اختیارات بازرسی است یا به بهانه عدم صدور دستور مقام مافوق و یا لزوم هماهنگی با او از همکاری خودداری نمایند.

تبصره ۱- در مورد نظارت و بازرسی از فعالیت‌هایی که دارای طبقه‌بندی سرّی است، با پیشنهاد رئیس سازمان و

موافقت رئیس قوه قضاییه صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- تخلف از مقررات این ماده، به درخواست سازمان موجب پیگرد قانونی است.

ماده ۳۱- بازرس یا هیأت بازرسی با رعایت دستورالعمل‌های سازمان می‌تواند حسب مورد از کارشناسان سازمان و یا خارج از سازمان اعم از کارشناسان دستگاه‌های اداری کشور، رسمی و غیررسمی استفاده نماید.

تبصره ۱- کارشناسان منتخب می‌باید متصف به صفت امانت و صداقت بوده و از حسن شهرت برخوردار باشند.

تبصره ۲- موارد ردّ کارشناس همان موارد ردّ بازرس موضوع ماده ۲۰ می‌باشد.

ماده ۳۲- هرگاه برای روشن شدن مطلب و رفع ابهام یا در جهت تکمیل اطلاعات، نیاز به اخذ توضیح از مسؤولین و کارکنان دستگاه‌های مشمول نظارت و بازرسی باشد، آنان موظفاند به سؤالات کتبی یا شفاهی بازرس پاسخ داده و مطالب آنان صورتجلسه خواهد شد و همچنین در صورت نیاز می‌توان اشخاص مزبور و سایر افراد مرتبط با موضوع را جهت اخذ توضیح به سازمان دعوت نمود.

ماده ۳۳- هرگاه در پایان بازرسی دلایل و مدارکی به دست آید که فرد یا افرادی را در مظان ارتکاب جرم و یا تخلف و یا سوء جریان اداری قرار دهد، موضوع با ذکر دلایل و مدارک به فرد یا افراد مذکور تفهیم و دفاعیات آنان به ترتیب زیر اخذ می‌شود:

الف) دفاعیات فرد یا افراد به نحو حضوری و یا مکاتبه‌ای صورت می‌گیرد.

ب) در استماع دفاعیات، لازم است هویت کامل فرد و مسؤولیت‌های قبلی و فعلی و نشانی محل اقامت وی مشخص گردد؛ سپس موضوع و دلایل اتهام یا سوء جریان و به طور کلی مسائل مرتبط با هر یک از آنها از قبیل ورود خسارت به اموال و میزان آن تفهیم و از فرد خواسته شود پاسخ‌های خود را بنویسد؛ در صورتی که نخواهد اظهاراتش را مکتوب نماید، بازرس پاسخ او را در صورتجلسه درج و به امضاء او رسانده، خود نیز آن را امضاء می‌کند و چنانچه از امضاء صورتجلسه و یا دادن پاسخ امتناع کند، بازرس مراتب را گواهی خواهد نمود.

ج) بازرس در جریان اخذ دفاع می‌تواند پرسش‌های مرتبط و مؤثر را طرح نماید.

د) در اخذ دفاعیات به طریق مکاتبه‌ای، موضوع با ذکر دلایل آن به صورت مکتوب تهیه و با تعیین مهلت مناسب با رعایت طبقه‌بندی اسناد، به صورت مستقیم برای فرد مورد نظر ارسال می‌گردد.

ه) چنانچه فرد برای تدارک دفاع استمهال نماید، بازرس با تعیین مهلت مناسب مراتب را صورتجلسه می‌کند.

و) در صورت استنکاف فرد از دادن پاسخ به بازرس و یا عدم وصول پاسخ کتبی در مهلت مقرر و یا عدم گواهی و

امضاء ذیل پاسخها، مراتب توسط بازرس گواهی و در گزارش منعکس می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه قبل از خاتمه بازرسی نیز دلایل و مستندات کافی بر توجه اتهام یا تخلف یا سوء جریان وجود داشته باشد و بازرس اخذ و استماع دفاعیات را ضروری تشخیص دهد، مطابق بندهای مذکور اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- در صورتی که اخذ و استماع دفاعیات موجب بیم تبانی، مواضعه یا امحاء دلایل و مدارک و یا اختلال در امور گردد، به تشخیص سازمان، بازرس از اقدام فوق خودداری به عمل آورده و گزارش مربوط به مراجع ذیصلاح منعکس می‌گردد.

تبصره ۳- در اخذ و استماع دفاعیات و جمع‌آوری اطلاعات، رعایت شوون افراد و نیز کلیه مقررات مربوط و اصول اخلاقی و حرفه‌ای سازمان الزامی است و طرح سؤالات تلقینی و نیز اکراه و اجبار و اغفال افراد ممنوع است و در صورتی که دفاعیات وارد نباشد، بازرس باید نسبت به دلایل و جهات رد آن در گزارش اظهارنظر نماید.

تبصره ۴- چنانچه درج توضیحات و دفاعیات در گزارش سازمان لازم باشد، باید عین مطالب یا مفاد آن با رعایت امانتداری منعکس شود.

ماده ۳۴- در صورتی که دفاعیات یا توضیحات فرد، بررسی‌های بیشتری را اقتضاء نماید مانند تحقیق از شهود، ملاحظه اسناد و مدارک و کسب نظر کارشناس، بازرس اقدام لازم را مطابق مواد قبل به عمل خواهد آورد.

ماده ۳۵- بازرسی که پایه قضایی دارد، با پیشنهاد رئیس سازمان و صدور ابلاغ رئیس قوه قضاییه از اختیارات مقرر در تبصره ۲ ماده ۵ قانون برخوردار می‌شود.

ماده ۳۶- بازرس موضوع ماده قبل، ابتدا عنوان اتهام را تعیین و سپس با توجه به اهمیت جرم، شدت مجازات، دلایل اتهام، بیم تبانی یا فرار متهم و یا از بین بردن دلایل و مدارک، ضمن رعایت قانون آیین دادرسی به تفهیم اتهام و صدور قرار تأمین مقتضی از قبیل التزام، کفالت، وثیقه و عدم خروج از کشور اقدام می‌نماید.

چنانچه صدور قرار بازداشت ضروری باشد، طبق قسمت اخیر تبصره ۲ ماده ۵ قانون عمل می‌شود قرار صادره بلافاصله پس از تأیید با قید حق تجدید نظرخواهی و مهلت آن به متهم ابلاغ می‌شود.

ماده ۳۷- در صورت انتفای علل یا موضوع قرار تأمین، بازرس قضایی بلافاصله نسبت به رفع اثر از قرار صادره اقدام و مراتب را به مرجع ذیصلاح اعلام می‌نماید.

ماده ۳۸- بازرس قضایی موضوع تبصره ۲ ماده ۵ قانون، فقط تا پایان مدت بازرسی مندرج در حکم مأموریت مجاز به صدور قرار تأمین می‌باشد و موظف است تصمیم خود در این خصوص را با رعایت سلسله مراتب به اطلاع سازمان

ماده ۳۹- در پایان بازرسی چنانچه مورد اتهام منتفی باشد، بازرس قضایی باید نسبت به فک قرار صادره اقدام و در غیر این صورت گردش کار و نظر نهایی خود را از طریق سازمان، جهت تعقیب به مراجع صالح قضایی اعلام نماید.

ماده ۴۰- در صورتی که بازرس یا هیأت بازرسی در جریان مأموریت، حضور فرد یا افرادی از کارکنان دستگاه مورد بازرسی را مانع انجام مأموریت یا محل آن تشخیص دهد، به طوری که امر بازرسی به نحو مطلوب انجام نشود و به طریق دیگری هم این اشکال قابل رفع نباشد و یا حُسن جریان امور دستگاه مورد بازرسی، عدم حضور آنان در محل کارشان را اقتضاء کند، موضوع مستند و مستدل به سازمان اعلام و درخواست تعلیق افراد مذکور را می‌نماید.

سازمان پس از بررسی و احراز ضرورت امر، مراتب را به وزیر یا بالاترین مقام دستگاه مربوط اعلام می‌کند تا طبق ماده ۹ قانون، نسبت به تعلیق فرد یا افراد مورد نظر تا پایان بازرسی اقدام گردد.

تبصره - بازرس یا هیأت بازرسی موظف است با رفع مانع یا اخلال و یا پایان بازرسی، رفع تعلیق از کسانی را که در اجرای ماده ۹ قانون معلق شده‌اند، از سازمان درخواست نماید. سازمان مراتب را برای رفع اثر به مرجع مربوط اعلام خواهد نمود.

ماده ۴۱- چنانچه حُسن جریان امور در دستگاه مورد بازرسی مستلزم ادامه تعلیق باشد، بازرس یا هیأت بازرسی می‌باید قبل از پایان بازرسی، مراتب را مستدل و مستند به قانون، نظیر ماده ۱۳ قانون رسیدگی به تخلفات اداری از طریق سازمان به وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه مربوط پیشنهاد نماید.

ماده ۴۲- بازرس در اجرای مأموریت خود، از هرگونه پیش‌داوری و القاء نظر ممنوع است. استتاج و اظهارنظر بازرس منوط به اتمام بازرسی است.

ماده ۴۳- هرگاه بازرس یا هیأت بازرسی، ضمن انجام مأموریت با موضوعاتی برخورد کند که واجد اهمیت و یا حاکی از سوء جریان و یا وقوع جرم در دستگاه مورد بازرسی است و رسیدگی به آن خارج از مأموریت او باشد، موضوع را با رعایت سلسله مراتب به سازمان اعلام و کسب تکلیف می‌نماید.

ماده ۴۴- عملکرد و رفتار بازرسان در محیط بازرسی، باید مبتنی بر اخلاق حرفه‌ای و از موضع قانون باشد و نباید در اموری که جنبه خصوصی دارد، مداخله نمایند.

ماده ۴۵- اعمال نظارت و بازرسی، تحقیقات، کسب اطلاعات و تهیه مدارک و اسناد باید به گونه‌ای باشد که در روند امور جاری دستگاه بازرسی شونده ایجاد وقفه یا خلل ننماید و انگیزه اقدام و فعالیت را از مدیران سلب نکند.

تبصره - منظور از ایجاد وقفه و خلل، اقداماتی است که موجب تعطیلی یا کندشدن حرکت دستگاه مورد بازرسی گردد یا فعالیت‌های آن را دچار اشکال نماید. تشخیص حسن اجرای این ماده با سازمان می‌باشد و در صورت اختلاف نظر میان دستگاه مورد بازرسی و سازمان موضوع به وسیله ریاست سازمان بازرسی و یا هیأت منصوب از قبل ایشان بررسی شده و طبق نظر ریاست سازمان و یا هیأت مزبور عمل می‌شود.

ماده ۴۶- مدیران نظارت و بازرسی موظفاند با کسب اطلاعات لازم و به هنگام از دستگاه‌های مشمول بازرسی، به منظور پیشگیری از بحران اجتماعی، سوء جریانات مهم، وقوع جرم و نقض قوانین، با اطلاع سازمان و بدون رعایت تشریفات مربوط به تهیه گزارش‌های بازرسی، سریعاً هشدار لازم را جهت اتخاذ تصمیمات مناسب به دستگاه‌های اداری بدهند. گزارش تکمیلی پس از طی مراحل مربوط، به مبادی ذیربط ارسال خواهد شد.

همچنین سازمان می‌تواند در صورت لزوم علل بروز وقایع مهم مملکتی را به طرق مقتضی بررسی کرده و مراتب را به رئیس قوه قضاییه و مقامات مسؤول گزارش نماید.

فصل سوم - تهیه گزارش و پیگیری آن

ماده ۴۷- با استفاده از ماحصل بررسی‌ها، اطلاعات و دلایل جمع‌آوری شده در جریان بازرسی، طرح گزارش تهیه و با ایجاد ارتباط منطقی بین مطالب، به تحریر متن گزارش به صورت مستند و مستدل اقدام می‌گردد. در تدوین گزارش بازرسی نکات زیر باید رعایت شود:

الف) تنظیم مطالب و نتیجه تحقیقات و اطلاعات به دست آمده و طبقه‌بندی آنها بر مبنای درجه اهمیت دلایل و مستندات و تعیین جایگاه آنها در گزارش.

ب) تجزیه و تحلیل عملکرد دستگاه یا موضوع مورد بازرسی.

ج) ارزیابی وضعیت موجود با لحاظ قوانین و مقررات مربوط و اهداف بازرسی.

د) اعلام نظر بر حسن جریان امور و یا تعیین موارد اختلاف بین آنچه انجام گرفته و آنچه باید انجام می‌گرفت و بیان اشکالات، معایب، نقایص، وقوع تخلف و جرم.

ه) اخذ دفاعیات و نقطه نظرات عالی‌ترین مسؤول دستگاه مورد بازرسی در بازرسی‌های برنامه‌های و مهم به صورت مکتوب در رابطه با اشکالات و تخلفات و منعکس نمودن آن در گزارشات.

و) استنتاج از مجموعه بررسی‌ها و اعلام نظر نهایی با توجه به شرایط و اوضاع و احوال مؤثر و ارائه پیشنهادها

مناسب و اصلاحی و قابل اجرا.

ز) تعیین روش پیگیری و نظارت بر تحقق نظریات و پیشنهادهای ارائه شده.

ماده ۴۸- تنظیم گزارش بازرسی از حیث شکلی، حتی الامکان به ترتیب زیر است:

الف) صفحه عنوان، عنوان گزارش، تاریخ تنظیم گزارش، نام بازرس یا بازرسان یا تهیه‌کنندگان گزارش.

ب) فهرست مطالب.

ج) خلاصه گزارش: موضوع بازرسی، نتیجه‌گیری‌ها و پیشنهادهای.

د) مقدمه: که خواننده گزارش را برای مطالعه و پذیرش مطالب گزارش آماده می‌کند.

ه) متن یا قسمت اصلی گزارش: که متضمن معرفی و بیان محتوا و موضوعی است که بازرسی برای آن انجام

شده و نتایج حاصله از بررسی‌ها را نشان می‌دهد، شامل:

۱- تعریف موضوع و تشریح اهمیت و اهداف بازرسی.

۲- قلمرو مکانی و زمانی بازرسی.

۳- روش و چگونگی جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده.

۴- استنتاج و ارائه نظرها.

۵ - پیشنهادهای.

و) مستندات و مدارکی که برای مراجعه لازم است.

ماده ۴۹- در تحریر گزارش باید از عبارات صریح، کوتاه، ساده و بدون اغلاط املائی و اشکالات دستوری استفاده

شود و از به‌کارگیری عبارات یا کلمات غیرمتعارف، مبالغه‌آمیز، احساسی و عاطفی، موهن، وصفی، تکراری و غیرمأنوس

خودداری گردد.

ماده ۵۰ - در ارائه پیشنهادهای مندرج در گزارش بازرسی باید نکات زیر رعایت شود:

الف) مستقیماً با موضوع مأموریت محوله مرتبط باشد.

ب) صریح، روشن و قابل اجرا باشد و از بیان مطالب کلی، مبهم و مجمل خودداری شود.

ج) شرایط، اوضاع و احوال، امکانات، توان اجرایی و مقررات حاکم بر دستگاه بازرسی مورد توجه قرارگیرد.

د) موضوع با اصول و قواعد علمی و فنی و روش‌های منطقی و مقررات جاری کشور تطبیق داده شود.

ه) در هر امر تخصصی به نظریه کارشناس مربوط استناد شود.

و) تشویق، تقدیر، ارتقاء، اعطاء نشان و درجه و یا نظایر آن و همچنین اعمال سیاست‌های تنبیهی در محدوده

اختیارات قانونی مسؤولان بوده و نیز طرح موضوعات در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و دادسراهای انتظامی و مراجع قضایی، باید مستند و مستدل باشد.

ز) درخواست ابطال آیین‌نامه، تصویب‌نامه، بخشنامه و دستورالعمل دستگاه‌های مشمول بازرسی (از طریق دیوان عدالت اداری) باید متضمن تشخیص موارد نقض قانون و یا مغایرت شرعی باشد.

ح) راجع به احکام قضایی که مغایرت بین آنها با شرع یا قانون احراز شده است موارد و جهات مغایرت صراحتاً تعیین گردد.

ط) چنانچه سوء جریان یا نقایص موجود در دستگاه بازرسی شونده، ناشی از فقدان ضوابط و مقررات متناسب باشد و یا ایجاد وضعیت مطلوب در آن دستگاه مستلزم تدوین مقرراتی است، با تشریح موضوع و تعیین محورهای اساسی و کلی، حسب مورد، تذکرات لازم مبنی بر ضرورت تدوین آیین‌نامه، تصویب‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل و قانون و یا اصلاح مقررات به دستگاه ذیربط داده می‌شود.

ماده ۵۱ - گزارش‌های نظارت و بازرسی پس از بررسی و تأیید نهایی، با امضاء رئیس سازمان و یا مقامات مأذون به مراجع قانونی مربوط ارسال می‌شود.

بازرس، کارشناس، مدیر بازرسی و کلیه اشخاص مرتبط در تهیه، تنقیح، انعکاس گزارش و پیگیری آن در حدود اختیارات و وظایف خود مسؤولیت دارند.

تبصره - نحوه بررسی، تنقیح و تأیید نهایی گزارش‌ها و نیز چگونگی مکاتبات مقامات مجاز با خارج از سازمان و نیز دعوت مسؤولان برای حضور در سازمان به موجب دستورالعملی است که به تصویب رئیس سازمان می‌رسد.

ماده ۵۲ - گزارش‌ها به تناسب موضوع و مخاطب آن به مراجع قانونی مربوط منعکس می‌شود و در خصوص اعلام وقوع جرم یا تخلف، گزارش اختصاصی به تفکیک تهیه و ارسال می‌گردد.

تبصره - منظور از گزارش اختصاصی، آن قسمت از گزارش اصلی است که برای اقدام قانونی به مراجع صالح قضایی یا دیوان محاسبات کشور و یا هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، انضباطی و انتظامی ارسال می‌گردد.

ماده ۵۳ - در صورتی که گزارش بازرسی متضمن وقوع تخلف یا جرمی باشد که دارای حیثیت عمومی است، بلافاصله گزارش اختصاصی مشتمل بر مشخصات متهم یا متهمان، عنوان اتهام و شرح آن و میزان سوءاستفاده یا ضرر و زیان وارده، دلایل، مدارک و مستندات قانونی تهیه و پس از تأیید بازرس قضایی به مرجع قضایی صالح ارسال می‌شود.

تبصره - چنانچه امکان شناسایی متهم اصلی، شرکاء و معاونین و یا میزان ضرر و زیان وارده علی‌رغم تلاش لازم میسر نباشد، گزارش با تصریح این موضوع به مراجع قضایی منعکس می‌شود.

ماده ۵۴ - سازمان موظف است اجرای پیشنهادهای مندرج در گزارش‌های خود را تا حصول نتیجه نهایی از طریق مکاتبه، دعوت از مسؤولان ذیربط، انجام بازرسی پیگیری (اعزام بازرس یا هیأت بازرسی) و یا هر طریق قانونی دیگر پیگیری نماید و در صورت عدم اجرای آنها بدون عذر موجه اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) تذکر و تأکید بر اجرای پیشنهاد به مسؤول مربوط در مهلت مقرر، با توجه به تبصره ماده ۱۰ قانون

ب) تهیه گزارش استنکاف از اجرای پیشنهادهای قانونی سازمان و ارسال آن به مرجع قضایی پس از طی تشریفات مربوط به ارسال گزارش

تبصره - پیگیری اجرای پیشنهادهای مندرج در گزارش از مراجع مختلف باید هم‌زمان موازی و مؤثر باشد، به طوری که پیگیری یک پیشنهاد موجب غفلت از سایر پیشنهادها نگردد.

ماده ۵۵ - مراجع قضایی و اداری رسیدگی‌کننده به جرایم و تخلفات، مکلفاند وقت رسیدگی و جهت آن را به اطلاع سازمان رسانده و در همه مراحل تحقیق و محاکمه به گزارش‌های سازمان خارج از نوبت و در مهلت تعیین شده به شرح ماده ۶ قانون رسیدگی نمایند. سازمان حسب مورد با تقدیم لایحه یا اعزام نماینده برای حضور در جلسه تحقیق یا محاکمه، توضیحات لازم را ارائه خواهد نمود. نماینده سازمان می‌تواند قبلاً پرونده را مطالعه کرده، از اوراق مربوط تصویر یا رونوشت تهیه نماید.

تبصره - مراجع قضایی و اداری رسیدگی‌کننده به جرایم و تخلفات مکلفاند نسخه‌ای از قرار و یا حکم صادره را به سازمان ارسال و ابلاغ نمایند.

ماده ۵۶ - دادستان در اجرای وظایف قانونی خود شخصاً یا حسب مورد با گماردن یکی از معاونان یا دادیاران مجرب و بصیر در امر تحقیقات نظارت نموده، تعلیمات لازم را به مقام تحقیق ارائه و قبل از اظهارنظر نسبت به قرارهای منع یا موقوفی تعقیب در مرحله دادرسی، گزارش بازرسی و دلایل و مستندات آن را مورد دقت قرار داده و نظر سازمان را تحصیل و سپس تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید.

ماده ۵۷ - با توجه به تکلیف مقرر در بند «د» ماده ۲ قانون، در جهت پیگیری گزارش‌ها تا حصول نتیجه چنانچه در مواردی رأی مراجع قضایی مبنی بر براءة، منع و یا موقوفی تعقیب و یا مغایر با قانون باشد، سازمان قبل از انقضای مهلت قانونی، دلایل و مستندات مخدوش بودن رأی را به دادستان جهت اقدام قانونی مبنی بر تقاضای

تجدیدنظر اعلام می‌نماید.

ماده ۵۸ - چنانچه مراجع رسیدگی کننده به جرایم و تخلفات اعلامی سازمان، دلایل اقامه شده را کافی ندانند، مکلفاند رأساً هرگونه تحقیق یا اقدام قانونی را برای کشف واقع به عمل آورند. تطبیق عنوان جرم یا تخلف با قانون نیز به عهده مرجع رسیدگی کننده است.

ماده ۵۹ - در مواردی که گزارش بازرسی راجع به وقوع جرم و ورود خسارت به اموال دولتی و حقوق عمومی و تضییع آنهاست، دادستان ضمن تعقیب کیفری، صدور حکم به جبران خسارت و زیان وارده را نیز از دادگاه درخواست می‌نماید. درخواست دادستان مستلزم تشریفات آیین دادرسی و ابطال تمبر و هزینه دادرسی نیست. این مقررات نافذ و وظیفه دستگاه‌های مربوط برای احقاق حقوق خود نیست.

تبصره - در مواردی که مراجع رسیدگی کننده، قرار ارجاع امر را به کارشناس یا هیأت کارشناسی ضروری تشخیص دهند، هزینه‌های کارشناسی حسب مورد باید توسط معترض به گزارش سازمان و یا دستگاه ذیربط و یا از محل بودجه دادگستری پرداخت شود.

ماده ۶۰ - در صورتی که بازرس قضایی در ضمن بازرسی، آراء قطعی صادره از مراجع قضایی را خلاف بین شرع تشخیص دهد، گزارش مستدل و مستند خود را از طریق سازمان برای رئیس قوه قضاییه ارسال و درخواست اقدام قانونی به عمل می‌آورد.

ماده ۶۱ - در صورتی که بعد از انجام بازرسی و ارسال گزارش به مبادی ذیربط، دلایل و مدارکی تحصیل شود که ضرورت بازنگری، اصلاح و تکمیل گزارش را اقتضاء نماید، سازمان موظف است به ترتیبی که گزارش بازرسی تهیه شده، موضوع را در فرآیند بررسی مجدد قراردادده و حسب مورد نسبت به تکمیل و یا عدول از تمام یا بخشی از گزارش اقدام نماید.

چنانچه عدول از گزارش، مربوط به تخلف یا جرم باشد، باید مراتب بدون فوت وقت به مراجع ذیصلاح اعلام گردد.

فصل چهارم - دستگاه‌های نظارتی

ماده ۶۲ - سازمان موظف است ساختار مناسب دبیرخانه شورای دستگاه‌های نظارتی کشور را (که در اجرای بند «ب» ماده ۱۱ قانون تشکیل گردیده و اساسنامه آن به تأیید سران سه قوه و تنفیذ مقام معظم رهبری رسیده است) طراحی و با تعیین پست‌های سازمانی لازم به تصویب ریاست قوه قضاییه برساند و نسبت به تنظیم و پیگیری امور شورا و تشکیل شوراهای متناظر استانی، کارگروه‌های تخصصی و واحدهای مرتبط مذکور در اساسنامه اقدام نماید.

ماده ۶۳ - مسؤولان و اشخاص موضوع ماده ۱۲ قانون موظفانند بدون فوت وقت، وقوع جرایم مربوط به ارتشاء، اختلاس، کلاهبرداری، تبانی در معاملات دولتی، اخذ پورسانت در معاملات داخلی یا خارجی، اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی، تحصیل مال نامشروع، استفاده غیرمجاز یا تصرف غیرقانونی در وجوه یا اموال دولتی یا عمومی و یا تضییع آنها، تدلیس در معاملات دولتی، اخذ وجه یا مال غیرقانونی یا امر به اخذ آن، منظور نمودن نفعی برای خود یا دیگری تحت هر عنوان اعم از کمیسیون، پاداش، حق الزحمه یا حق العمل در معامله یا مزایده یا مناقصه و سایر جرایم و سوء جریانات مالی و اداری مرتبط با وظایف کارکنان را به سازمان اعلام نمایند.

تبصره ۱- اعلام مراتب مذکور به سازمان، مانع از سایر تکالیف قانونی نظیر اعلام جرم به مراجع قضایی و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری نیست.

تبصره ۲- در صورتی که اطلاعات مذکور در این ماده به بالاترین مقام مسئول در وزارتخانه یا دستگاه منعکس شده باشد، این مقام مکلف است موضوع را به سازمان منعکس نماید، در غیر این صورت نامبرده مستنکف تشخیص و به مرجع قضایی ذیصلاح معرفی می‌گردد.

ماده ۶۴ - سازمان می‌تواند شکایات و اطلاعات راجع به سوء جریانات اداری و مالی یا تخلف از قانون و مقررات را به ادارات نظارت، ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، حراست‌ها و حفاظت و اطلاعات‌ها و بازرسان قانونی دستگاه‌های مشمول نظارت و بازرسی، ارسال و رسیدگی به موضوع و اعلام نتیجه را ظرف مدت معین خواستار شود. مراجع مذکور ضمن ارسال گزارش به سازمان، نسخه‌ای از آن را نیز برای بالاترین مقام مسئول خود ارسال می‌دارند.

فصل پنجم - تشکل‌های غیردولتی

ماده ۶۵ - سازمان در اجرای بند «الف» ماده ۱۱ قانون، می‌تواند از ظرفیت تشکل‌های غیردولتی و مردم نهاد و افراد واجد شرایط، در حدود اختیارات قانونی در زمینه‌های مختلف از جمله امر پیشگیری از وقوع جرم، جلوگیری از تضییع اموال عمومی و منابع طبیعی، حفظ محیط‌زیست و ارتقاء میزان سلامت نظام اداری و مقابله با فساد، توسعه فرهنگ قانون مداری و کسب اطلاعات و اخبار ارزیابی‌ها و پیشنهادها بهره‌مند شود و از نیروهای متخصص و کارشناس تشکل‌های مذکور در انجام برنامه‌های نظارت و بازرسی، انجام تحقیقات و مشاوره‌های تخصصی حسب مورد استفاده نماید و برای این منظور اقدامات زیر را انجام دهد؛

الف) با ایجاد واحدی در ساختار تشکیلاتی سازمان و تعیین شرح وظایف و نحوه تعامل تشکل‌ها و اشخاص واجد شرایط و نیز ارتباط واحدهای استانی با تشکل‌های غیردولتی و مردم نهاد و اشخاص نامبرده، و با کمک به تشکیل

انجمن‌های حرفه‌ای و تخصصی نظارتی، زمینه را برای نظارت همگانی فراهم کند.

دستورالعمل اجرایی این بند و معیارها و شاخص‌های انتخاب تشکل‌های غیردولتی و مردم نهاد و افراد واجد شرایط با رعایت ماده ۳ قانون راجع به مقررات اداری و استخدامی سازمان برای همکاری با سازمان و نیز ضوابط مربوط، به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

ب) با شناسایی تشکل‌های غیردولتی و مردم نهاد و افراد مزبور، نسبت به احراز صلاحیت‌های عمومی و تخصصی آنان اقدام و در بانک اطلاعاتی مربوط، مشخصات و اقدامات هر یک ثبت و ضبط شود.

ج) انجام هر یک از مأموریت‌های فوق باید به نحو روشن و رسمی به تشکل‌ها و نهادهای غیردولتی و افراد ابلاغ و نحوه همکاری و ارتباط با سازمان و دستگاه‌های مشمول بازرسی مشخص و هدایت و نظارت لازم معمول شود. همکاری اشخاص فوق‌الذکر، آزاد و افتخاری است و هیچ‌گونه رابطه استخدامی با سازمان ایجاد نمی‌نماید؛ لیکن سازمان می‌تواند برخی از هزینه‌های انجام کار و یا پاداش مناسب را به آنان پرداخت نماید.

د) هزینه‌های مربوط به اجرای این برنامه و اعتبارات لازم، در بودجه سالانه پیش‌بینی و به دولت پیشنهاد می‌شود.

فصل ششم - اطلاع‌رسانی

ماده ۶۶ - به منظور اطلاع‌رسانی عمومی؛ شورای مشورتی اطلاع‌رسانی با رعایت بند «ه» ماده ۱۱ قانون به ریاست رئیس سازمان یا مقام مآذون از طرف وی و حضور مسئولان ذیربط و افراد صاحب‌نظر در امر اطلاع‌رسانی تشکیل و در موارد زیر اتخاذ تصمیم می‌نماید:

الف) تعیین سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و شاخص‌های اطلاع‌رسانی و آگاهی بخش عمومی

ب) نحوه پاسخگویی به افکار عمومی در مورد موضوعات و مسایل مطرح در جامعه در صورت ارتباط با وظایف سازمان

ج) نحوه افزایش اثربخشی اقدامات سازمان با اطلاع‌رسانی مناسب و به موقع

د) تعیین نحوه انتشار گزارش‌های دارای طبقه‌بندی با رعایت قانون انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی

و آیین‌نامه مربوط

ه) تعیین مقامات مجاز به اطلاع‌رسانی و حدود اختیارات آنان

و) تعیین میزان و موضوعات قابل اطلاع‌رسانی (ارائه تمام یا بخشی از گزارش‌ها)

ز) چگونگی ارائه برنامه‌های نظارت و بازرسی، فعالیت‌ها و عملکرد سازمان و واحدهای مربوط

ح) پاسخگویی به مقالات و ایرادات احتمالی بر اقدامات و یا گزارش‌های سازمان

ط) تعیین موضوعات و اطلاعات قابل ارائه در نشریات و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی بین‌المللی و منطقه‌ای نظیر انجمن

آمبودزمان آسیایی، موسسه آمبودزمان جهانی و انجمن بین‌المللی مسئولان مبارزه با فساد

تبصره ۱- تعیین اعضاء شورا، نحوه تشکیل جلسه و اداره آن و مسایل مرتبط به موجب دستورالعملی است که به

تصویب رئیس سازمان می‌رسد.

تبصره ۲- کارشناسان و بازرسان سازمان نمی‌توانند در هیچ یک از مراحل نظارت و بازرسی و بررسی پرونده‌ها و

گزارش‌ها، اقدام به اطلاع‌رسانی عمومی نمایند؛ مگر به اذن رئیس سازمان یا مقام مأذون از جانب وی

ماده ۶۷ - کلیه تشکلهای و اشخاص موضوع بند الف ماده ۱۱ قانون، گزارش‌دهندگان به سازمان و شهود که در

جهت وظایف سازمان، همکاری‌های لازم را معمول دارند و رسانه‌ها که با اطلاع‌رسانی مناسب موجب تقویت نظارت و

اثربخشی اقدامات شوند، مشمول حمایت‌های قانونی سازمان هستند.

فصل هفتم - سایر موارد

ماده ۶۸ - کلیه کارشناسان و بازرسان غیرقضایی باید طبق دستورالعملی که سازمان به همین منظور تهیه نموده و

به تأیید رئیس قوه قضاییه می‌رساند سوگند یاد کنند. متن سوگندنامه به شرح زیر است؛

«بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم - من در پیشگاه قرآن کریم به خداوند قادر متعال که دانای آشکار و نهان است، سوگند یاد

می‌کنم که همواره حدود الهی و احکام مقدس شریعت را محترم شمارم و نسبت به نظام جمهوری اسلامی ایران،

قانون اساسی، ولایت‌فقیه و اجرای صحیح قانون، وفادار، متعهد و ملتزم باشم و اهتمام خود را جهت انجام

مأموریت‌های سازمان بازرسی کل کشور با رعایت عدالت، صداقت، رازداری، حق‌جویی به کار گیرم و از آلودگی به هر

امر منافی پرهیزگاری، شرافت و اخلاق اسلامی، اجتناب ورزم.»

ماده ۶۹ - در اجرای بند الف ماده ۲ قانون، دایر بر نظارت و بازرسی در امور اداری و مالی دادگستری، به نحو زیر

اقدام می‌گردد:

الف) امور اداری؛

۱- بررسی عملکرد واحدهای مورد بازرسی از حیث انجام وظایف قانونی، تناسب تشکیلات با مأموریت‌ها و

اختیارات و میزان تأثیر در تأمین انتظارات اهالی حوزه فعالیت و رفع مشکلات قضایی مردم

۲- بررسی نحوه تنظیم و نگهداری دفاتر، پرونده‌ها، اسناد و مدارک اعم از روش‌های دستی یا الکترونیکی، کیفیت

ارجاع و تعیین اوقات رسیدگی و دادرسی و فواصل تجدید جلسات و جهات آن، بررسی آمار عملکرد و تطبیق اقدامات با آمار مربوط و بررسی‌های مقایسه‌ای

۳- بررسی چگونگی اعمال مدیریت و نظارت بر واحدهای تحت تصدی و حسب مورد بررسی طرز رفتار رؤسا و متصدیان شعب و کارمندان از حیث انجام وظیفه محوله، رعایت نظم و ترتیب، صحت عمل و حسن سلوک با همکاران و مراجعین، حسن شهرت و معلومات و دانش شغلی

۴- پیگیری موارد ارجاعی رئیس قوه قضاییه و بررسی اعلامات و شکایات واصله از تخلفات اداری و مالی
 (ب) امور مالی؛

بررسی وضعیت و نحوه عملکرد بخش‌های مالی و حسابداری، کیفیت وصول درآمدهای مراجع قضایی و واحدهای تابعه دادگستری اعم از وجوه حاصل از فروش تمیر و پرداخت جزای نقدی و سپرده‌ها و ... و واریز آنها به حساب‌های مخصوص و چگونگی صرف اعتبارات، امور مربوط به معاملات، اموال و تجهیزات و طرز نگهداری آنها.

ماده ۷۰- تشخیص دستگاه‌های مشمول نظارت و بازرسی، با سازمان است و مؤسسات و سازمان‌های موضوع ماده ۲ قانون، نمی‌توانند مانع انجام بازرسی شوند و چنانچه ادعایی در این خصوص دارند باید کتباً به سازمان اعلام و نظر نهایی سازمان قاطع خواهد بود.

ماده ۷۱- تشکیلات سازمان پست‌های سازمانی با توجه به وظایف و مأموریت‌های مقرر در قانون، با پیشنهاد رئیس سازمان به تصویب رئیس قوه قضاییه می‌رسد.

ماده ۷۲- استخدام کارمندان غیرقضایی تهیه امکانات و ملزومات، اعلام نیازمندی‌ها و بودجه مورد نیاز، براساس برآورد و پیشنهاد سازمان توسط دولت تأمین می‌گردد.

ماده ۷۳- دستورالعمل‌های مواد ۱۹، ۵۱، ۶۵، ۶۶، ۶۸ و مورد نیاز پس از تأیید رئیس قوه قضاییه با ابلاغ رئیس سازمان اجرایی خواهد شد.

ماده ۷۴- با تصویب این آیین‌نامه، آیین‌نامه اجرایی سابق با اصلاحات بعدی آن، نسخ و کلیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مغایر، لغو می‌شود.

ماده ۷۵- این آیین‌نامه مشتمل بر هفتاد و پنج ماده و بیست‌وشش تبصره و در هفت فصل در تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱۵ به تصویب رسید.

تصویبنامه در خصوص طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری مصوب

۱۳۸۱/۶/۳

شماره: ۲۱۶۱۹ت۲۶۳۹۴ه

تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۱۰

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۳ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۵/۲۵۹۸۵ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۲ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در خصوص طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری تصویب نمود:

۱- کلیه مدیران، سرپرستان و مسؤولان واحدهای اجرایی و ستادی دستگاه‌های اجرایی بویژه واحدهای خدماتی و دارای ارباب رجوع، طرح مذکور را در زمان بندی مقرر اجرا نمایند.

۲- وزرا و رؤسای سازمان‌های مستقل، یکی از معاونان خود (با اولویت دبیر شورای تحول اداری) را به عنوان مسؤول اجرای این طرح مشخص نمایند تا نسبت به پیگیری و نظارت بر اجرای صحیح طرح اقدام نماید.

۳- وزرا و رؤسای سازمان‌های مستقل براساس نتایج حاصل از اجرای طرح، نسبت به تشویق و تنبیه مدیران و کارکنان ساعی و خاطی اقدام نماید.

۴- استانداران، مسؤول پیگیری و نظارت بر اجرای دقیق طرح در استان مربوط هستند و ضمن انتخاب یکی از معاونان خود به عنوان مسؤول اجرای این طرح در استان، اجرای طرح را در اولویت قرار داده و گزارش پیشرفت هر سه ماه یک بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه شود.

۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ضمن تشکیل جلسات مستمر با معاونان معرفی شده از طرف وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی ذیربط، نظارت و پیگیری لازم را برای اجرای صحیح طرح انجام خواهد داد و گزارش پیشرفت کار را در خصوص واحدهای ملی و استانی هر سه ماه یک بار به شورای عالی اداری و دولت ارائه می‌نماید.

۶- از محل اعتبار ردیف ۵۰۳۰۰۱ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ مبلغ ۱۵۰ تا ۲۵۰ میلیون ریال (طبق متن پیوست) در اختیار هر یک از استان‌ها قرار می‌گیرد تا براساس دستورالعملی که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهیه می‌شود و به تأیید ستاد برنامه‌ریزی و تحول اداری می‌رسد، به مدیران و کارکنانی که در اجرای این طرح مشارکت فعالی داشته‌اند، پاداش پرداخت گردد. اعتبار یاد شده خارج از شمول خواهد بود.

دستورالعمل نحوه تشویق و تنبیه کارکنان موضوع مصوبه طرح تکریم مردم و جلب رضایت

ارباب رجوع مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۰ شورای عالی اداری

شماره: ۱۹۰۱/۲۲۱۳۲۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۱/۲۶

شورای عالی اداری در یکصد و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۰ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و در اجرای مواد ۸ و ۱۲ طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری (مصوبه شماره ۱۳/۱۸۵۴۰ ط. مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۰ شورای عالی اداری) دستورالعمل نحوه تشویق و تنبیه کارکنان را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده (۱) تعاریف:

مصوبه: منظور از مصوبه در این دستورالعمل مصوبه شماره ۱۳/۱۸۵۴۰ ط. مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۰ شورای عالی اداری در مورد طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری می باشد.

دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکت های دولتی و شرکت ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله نیروی انتظامی، شهرداری تهران و سایر شهرداری ها، بانک ها، شرکت های بیمه، همچنین مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند.

ارباب رجوع: شخصی است که جهت دریافت خدمت یا کالا در چارچوب قوانین و مقررات عمومی به دستگاه های مشمول مصوبه مراجعه می نماید.

کارکنان: مستخدمین دولت اعم از رسمی و غیررسمی در کلیه سطوح شغلی که عهده دار انجام وظایف محوله از دستگاه متبوع خود می باشند.

ماده (۲) دستگاه های اجرایی موظفند نسبت به تعیین واحدهای سازمانی که مستقیماً به مردم خدمت و یا کالا ارائه می نمایند (نظیر واحدهای درمانی، خدماتی و اداری) اقدام و فرآیندهای مرتبط با ارباب رجوع را احصاء و مستند نمایند.

تبصره) واحدهای ستادی دستگاه های اجرایی و نظایر آن که به طور مستقیم با مردم و ارباب رجوع برای ارائه خدمات در تماس نمی باشند با تشخیص دستگاه مربوطه مشمول این مصوبه نمی گردند.

ماده ۳) واحد امور اداری (کارگزینی) بعد از جمع‌بندی سالانه نظرات ارباب‌رجوع (فرم ع-۱۳۱(۷-۸۱) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) بر اساس اطلاعات فرم‌های ماهانه سال گذشته در پایان اردیبهشت‌ماه هر سال، ۵ درصد از کارکنان که بیشترین درصد برخورد مناسب (مندرج در ستون ششم فرم مذکور) را با ارباب‌رجوع داشته‌اند به شرط اینکه هیچ‌گونه برخورد نامناسب نداشته باشند، انتخاب و جهت تشویق به رئیس دستگاه یا واحد سازمانی مربوط معرفی می‌نماید.

ماده ۴) کارکنانی که به شرح فوق‌الذکر انتخاب و مورد تأیید رئیس دستگاه یا واحد سازمانی ذیربط قرار گرفته‌اند از امتیازات ذیل برخوردار می‌شوند:

- تشویق و تقدیر با امضای رئیس دستگاه یا واحد سازمانی با درج در پرونده کارگزینی مستخدم
- حداکثر یک ماه حقوق و مزایا به عنوان پاداش موضوع ماده ۴۱؟ قانون استخدام کشوری و یا مقررات استخدامی دستگاه با توجه به سقف اعتبارات دستگاه
- ماده ۵) مشخصات کارکنانی که مورد تشویق قرار گرفته‌اند به همراه مستندات مربوطه و گزارشی از عملکرد آنها حسب مورد به ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری استان یا شورای تحول اداری ارسال می‌گردد. ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری استان یا شورای تحول اداری دستگاه از بین کارکنانی که بیشترین امتیاز را کسب نموده‌اند، ۳ نفر را به عنوان کارکنان نمونه در جلب رضایت ارباب‌رجوع انتخاب نموده و در مراسم جشنواره شهید رجایی (ره) معرفی و از امتیازات ذیل بهره‌مند خواهند شد:

- اعطای لوح تکریم ارباب‌رجوع با امضاء استاندار یا وزیر حسب مورد

- اعزام به سفر حج عمره و یا معادل ریالی آن

- بهره‌مندی از اولویت در استفاده از فرصت‌های آموزشی

- یکسال تعجیل در ارتقاء گروه (حداکثر ۳ بار در طول خدمت مستخدم)

ماده ۶) واحد امور اداری (کارگزینی) نظرات و پیشنهادات مراجعین که در فرم‌های نظرسنجی از ارباب‌رجوع (فرم ع-۱۲۸(۷-۸۱) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) در زمینه حذف مراحل زائد، ادغام مراحل انجام کار و اصلاح روش‌های مورد عمل و یا سایر موارد مرتبط با طرح تکریم و ارتقاء سطح رضایتمندی مردم منعکس شده است را جمع‌بندی و به دبیرخانه شورای پذیرش و بررسی پیشنهادهای دستگاه (موضوع بخشنامه شماره ۱۹۰۰/۱۹۵۹۴۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۲۴ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) ارسال می‌نماید تا مورد بررسی قرار گیرد. در صورتی که

پیشنهاد ارائه شده عملیاتی گردیده و موجبات افزایش سطح رضایتمندی مردم را فراهم آورد، بنا به پیشنهاد دبیرخانه شورای پذیرش و بررسی پیشنهادهای و تأیید رئیس دستگاه یا مدیر واحد سازمانی به پیشنهاد دهنده جوایزی همراه با تقدیرنامه اعطاء می‌گردد.

ماده ۷) رسیدگی به سوء عملکرد کارکنان در ارتباط با ارباب رجوع بر مبنای موارد ذیل صورت می‌گیرد:

- نتایج نظرسنجی از ارباب رجوع
- گزارش بازرسان طرح تکریم
- شکایات واصله از ارباب رجوع
- سایر سازوکارهای نظارتی

ماده ۸) واحد امور اداری (کارگزینی) مکلف است، ۵ درصد از کارکنانی که در ۳ ماه متوالی بیشترین تعداد برخورد نامناسب را بر اساس نتایج فرم جمع‌بندی ماهانه نظرات ارباب رجوع به شماره ع-۱۲۹(۷-۸۱) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور کسب کرده‌اند و یا بر اساس گزارش بازرس یا گزارش واحد رسیدگی به شکایات موجبات نارضایتی ارباب رجوع را فراهم نموده‌اند و تخلف آنان از مصادیق بند ۳ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری تشخیص داده شده باشد با نظر بالاترین مقام دستگاه حسب مورد مشمول بندهای الف، ب و ج ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری نموده و یا پرونده آنان را به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ارجاع نماید.

تبصره ۱) احکام مجازات‌های فوق‌الذکر با توجه به قانون رسیدگی به تخلفات اداری با امضاء وزیر یا رییس سازمان مستقل، یا معاون یا مدیرکل (در صورت تفویض) بنا به پیشنهاد مدیر واحد مربوطه صادر خواهد شد.

تبصره ۲) در مورد کارکنان آزمایشی (مشمول قانون استخدام کشوری) که در یکسال بیش از سه ماه نسبت عدم رضایت ارباب رجوع در مورد آنان بیش از ۲۰ درصد باشد، ماده ۲۰ قانون استخدام کشوری اعمال خواهد شد و یا حسب مقررات مربوط، حکم آزمایشی آنان لغو می‌گردد.

تبصره ۳) لازم است مدیران نسبت به تغییر شغل و یا معرفی جهت طی دوره‌های آموزشی مربوط برای کارکنانی که برخورد نامناسب با ارباب رجوع توسط آنان تداوم داشته باشد، اقدام نمایند.

ماده ۹) در صورتی که امتیاز واحد سازمانی تحت سرپرستی مدیری بر اساس گزارش بازرس طرح تکریم در سه نوبت متوالی در یکسال، نامطلوب تشخیص داده شود و یا نسبت عدم رضایت مراجعین در کل واحد سازمانی بر اساس ستون هفتم فرم جمع‌بندی سالانه نظرات ارباب رجوع بیش از ۲۰ درصد اعلام گردد یا گزارشات واصله از واحد رسیدگی به شکایات حاکی از عملکرد نامطلوب واحد سازمانی باشد، در مرحله اول بر اساس گزارش ستاد برنامه‌ریزی

تحول اداری استان و یا شورای تحول اداری از طریق استاندار یا رئیس دستگاه مورد تذکر قرار می‌گیرد و در صورت تکرار در دوره‌های بعدی ارزشیابی، موضوع از طریق شورای تحول اداری دستگاه یا ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری استان به وزیر یا رئیس دستگاه گزارش می‌شود تا اقدام لازم جهت تغییر شغل آنان (حداقل در یک سطح پایین‌تر) صورت گیرد.

ماده ۱۰) اعتبار مورد نیاز برای اجرای این مصوبه از محل اعتبارات برنامه‌های ذیربط و برنامه تحول اداری و اعتبارات خارج از شمول قابل تأمین و پرداخت خواهد بود.

اصلاح مصوبه طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۱ شورای عالی اداری

تاریخ: ۱۳۸۲/۴/۲۲

شماره: ۱۹۰۱/۷۴۰۶۱

کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، بانک‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

شورای عالی اداری در یکصد و سومین جلسه مورخ ۱۳۸۲/۴/۲۱ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور تسریع در انجام امور مربوط به سنجش میزان رضایت مردم از دستگاه‌های اجرایی، ملی و استانی تصویب نمود:

یک تبصره به ماده ۹ مصوبه شماره ۱۳/۱۸۵۴۰ ط مورخ ۱۳۸۱/۲/۱۰ شورای عالی اداری موضوع طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع، به شرح زیر اضافه شود.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌تواند بر حسب مورد از توان و ظرفیت سایر مؤسسات آموزشی، پژوهشی و افکارسنجی دولتی یا غیردولتی نیز برای سنجش میزان رضایت مردم از خدمات دستگاه‌های دولتی استفاده نماید.

اصلاح نحوه اجرای طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری مصوب

۱۳۸۱/۱۲/۷

شماره : ۵۴۶۲۵/۲۷۹۸۹ک

تاریخ : ۱۳۸۱/۱۲/۱۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۷ با توجه به نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، موضوع نامه شماره ۴۵۵۷.ه.ب مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱۶ تصویب نمود:

متن زیر به عنوان تبصره به بند (۳) تصویب نامه شماره ۲۶۳۹۴ت۱۶۱۹ مورخ ۱۳۸۱/۶/۱۰، موضوع نحوه اجرای طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری اضافه می گردد:

تبصره - بندهای (الف، ب، ج و د) ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری در اعمال موارد تنبیهی توسط وزرا و روسای سازمان‌های مستقل در مورد دستگاه‌هایی که مشمول قانون یاد شده هستند، لازم الرعایه می باشد.

قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۷

ماده ۱- وزارتخانه‌های کشور و پست و تلگراف و تلفن موظفند با رعایت قوانین و مقررات، برای کلیه اتباع ایرانی شماره ملی و کد پستی اختصاص دهند.

ماده ۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکتها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، دانشگاه‌ها، بانکها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شرکتها و موسساتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است موظفند از شماره ملی و کد پستی ده رقمی که توسط سازمان ثبت احوال کشور و در قالب کارت شناسایی و با همکاری شرکت پست جمهوری اسلامی ایران برای شناسایی افراد و اشخاص و محل کار یا سکونت آنها حسب مورد اختصاص خواهد یافت تبعیت نموده و بکار گیرند.

ماده ۳- کارت یاد شده در ماده فوق به عنوان سند شناسایی اتباع ایرانی و مشمول کلیه احکام حقوقی و کیفری مربوط است و باید همیشه همراه صاحب آن باشد.

تبصره - دارنده کارت در صورت تغییر محل سکونت یا کار خود، باید مراتب را در اولین فرصت ممکن به سازمان ثبت احوال کشور اطلاع دهد.

ماده ۴- صدور هر گونه کارت شناسایی اداری یا صنفی یا گواهینامه رانندگی و مشابه آنها، بدون درج شماره ملی

و کد پستی ممنوع است.

تبصره - کارتهای شناسائی اداری، صنفی یا گواهینامه رانندگی و مشابه آنها که قبل از تصویب و اجرای این قانون صادر شده‌اند تا زمانی که شرایط برای تعویض آنها به شکل جدید فراهم نگردیده معتبر خواهند بود.

ماده ۵- دولت موظف است هزینه‌های اجرای طرح شماره ملی و کد پستی را در بودجه دستگاه‌های اجرایی مربوط پیش‌بینی نماید.

ماده ۶- آئین‌نامه اجرائی این قانون توسط وزارتخانه‌های کشور و پست و تلگراف و تلفن ظرف مدت ۲ ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تاریخ تصویب ۱۳۷۶/۲/۱۷

تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۶/۲/۲۴

آیین‌نامه اجرایی قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی مصوب

۱۳۷۸/۱۲/۱

شماره: ۴۴۶۲۸. ت ۲۱۸۶۱ هـ تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۱

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۶۳۳۱/۱ مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۶ وزارتخانه‌های کشور و پست و تلگراف و تلفن و سازمان‌های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور و به استناد ماده (۶) قانون الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی - مصوب ۱۳۷۶ - آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - در این آیین‌نامه اصطلاحات و واژه‌های زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - سازمان: سازمان ثبت احوال کشور.

ب - شرکت: شرکت پست جمهوری اسلامی ایران.

پ - قانون: الزام اختصاص شماره ملی و کد پستی برای کلیه اتباع ایرانی - مصوب ۱۳۷۶

ت - شماره ملی: عددی است ده رقمی و منحصر به فرد که توسط سازمان برای هر فرد ایرانی تعیین و به وی اختصاص داده می‌شود.

ث - کد پستی: عددی است ده رقمی و یگانه که توسط شرکت، تنها برای شناسایی هر مکان تعیین و به آن

اختصاص داده می‌شود.

ج - محل سکونت: مکانی است که شخص اظهار می‌دارد که در آنجا زندگی می‌کند.

چ - کارت شناسایی ملی: سند شناسایی اتباع ایرانی است که توسط سازمان صادر می‌شود و در آن مشخصات فردی، شماره ملی و کد پستی محل سکونت دارنده کارت درج می‌شود.

ماده ۲- کلیه افراد بالای (۱۵) سال سن موظفند پس از اعلام سازمان با در دست داشتن مدارک لازم و برابر زمانبندی، برای دریافت و تکمیل فرم درخواست کارت شناسایی خویش اقدام نمایند.

تبصره - اعتبار اولین کارت شناسایی ملی از تاریخ صدور به مدت (۷) سال است. تغییر اعتبار در دوره‌های بعد بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۳- صاحب کارت مکلف است با تغییر محل سکونت یا تغییر هر یک از اقلام اطلاعاتی کارت شناسایی یا پایان مدت اعتبار کارت، نسبت به تعویض کارت شناسایی ملی خود اقدام نماید.

تبصره - با ثبت واقعه وفات هر فرد، کارت شناسایی متوفی باطل و از درجه اعتبار ساقط می‌شود.

ماده ۴- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) قانون موظفند پایگاه‌های اطلاعات خود را به نحوی سامان دهند که هر فرد با شماره ملی و کد پستی در کلیه سیستم‌های اختصاصی مربوط شناخته شود.

تبصره - پایگاه اطلاعات جمعیت سازمان تنها مرجع رسمی اطلاعات افراد به شرح موضوع ماده (۵) این آیین نامه است .

ماده ۵- سازمان مکلف است نسبت به ابلاغ اطلاعات فردی افراد تحت پوشش دستگاه متقاضی مشتمل بر نام و نام خانوادگی، نام پدر، شماره شناسنامه، محل صدور، تاریخ تولد، سریال شناسنامه، شماره ملی و کد پستی، براساس درخواست بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان موظف است نسبت به تحویل اطلاعات فردی از طریق پایانه و محیط‌های مغناطیسی و یا براساس روشهایی که به تصویب هیأت موضوع ماده (۱۴) این آیین نامه می‌رسد اقدام نماید.

تبصره ۲- اولویت تحویل اطلاعات فردی و کد پستی به دستگاه‌های اجرایی توسط هیأت موضوع ماده (۱۴) این آیین نامه تعیین می‌شود و حداکثر تا (۶) ماه پس از لازم الاجرا شدن این آیین نامه تحویل اطلاعات فردی و کد پستی به کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) قانون لازم الاجرا است .

ماده ۶- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) قانون موظفند یک سال پس از لازم الاجرا شدن این آیین نامه، نسبت

به درج شماره ملی و کد پستی در هرگونه کارت شناسایی اداری یا صنفی یا گواهینامه رانندگی و موارد مشابه اقدام نمایند. ارایه خدماتی که نیاز به کسب اطلاعات فردی دارد موقوف به اخذ شماره ملی و کد پستی از متقاضیان است.

ماده ۷- به منظور تسریع در ابلاغ شماره ملی و کد پستی و رفع مغایرتهای احتمالی، قبل از صدور کارت شناسایی ملی سازمان موظف است با همکاری شرکت ظرف سه ماه شماره ملی و کد پستی را از طریق کارت یا نامه رسمی، حاوی مشخصات فردی شامل، شماره ملی، نام، نام خانوادگی، نام پدر و کد پستی ابلاغ نماید.

تبصره - سازمان برنامه و بودجه نسبت به تأمین اعتبار اجرای این ماده اقدامهای لازم را به عمل خواهد آورد.

ماده ۸- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، شرکتها، مؤسسات دولتی و عمومی مکلفند ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه با همکاری شرکت نسبت به جایگزینی کد پستی با کد شناسایی اماکن متعلق به خود اقدام نمایند.

تبصره - شرکت موظف است اقدامهای لازم را در زمینه بهنگام سازی اطلاعات کد پستی و ارایه آن به سازمان‌ها انجام دهد.

ماده ۹- شهرداری‌ها و بخشداریهایی سراسر کشور موظفند با همکاری شرکت طی سال اول برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به نصب پلاکهای کد پستی ده رقمی در محل ورودی اماکن اقدام نمایند تا جایگزین پلاکهای شناسایی موجود شود.

تبصره - شهرداری‌ها و بخشداریهایی موظفند هر ماه تغییرات اماکن، معابر و ساخت و ساز ساختمان‌ها را به اداره پست محدوده فعالیت خود اطلاع دهند.

ماده ۱۰- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی پس از اجرای ماده (۸) این آیین نامه مکلفند در هنگام صدور هر نوع کارت، سربرگ اوراق تبلیغاتی، پروانه، گواهینامه و موارد مشابه آن کد پستی ده رقمی را قید نمایند.

ماده ۱۱- ادارات ثبت اسناد و املاک کشور، دفتر خانه‌های اسناد رسمی، دفاتر ازدواج و طلاق، بنگاههای معاملاتی و کلیه واحدهای ذی ربط موظفند در هنگام تنظیم اسناد، نسبت به درج شماره ملی و کد پستی ده رقمی افراد، متعاملین و مورد معامله در اسناد مربوط اقدام نمایند.

ماده ۱۲- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است جهت مکانیزه نمودن اطلاعات و اسناد ملکی و ایجاد پایگاه اطلاعات و اجرای طرح کاداستر، شماره ملی مالک یا مالکان و کد پستی ملک را به کار گیرد.

ماده ۱۳- کلیه دستگاه‌های متقاضی شماره ملی و کد پستی موظفند برابر تعرفه‌هایی که به تصویب هیأت موضوع

ماده (۱۴) این آیین نامه می‌رسد، هزینه‌های مربوط را پرداخت نمایند.

ماده ۱۴- به منظور هدایت، نظارت و تهیه زمان بندی اجرایی، دستورالعمل‌ها و پیگیری موارد ذی ربط در امر ابلاغ شماره ملی، کد پستی و صدور کارت شناسایی ملی و پایگاههای اطلاعات فردی دستگاه‌ها، هیأتی مرکب از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان ثبت احوال کشور، سازمان برنامه و بودجه، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به مسؤولیت سازمان برنامه و بودجه تشکیل می‌شود.

تبصره - هیأت موضوع این ماده موظف است هر (۳) ماه یک بار گزارش عملکرد این آیین نامه را به هیأت وزیران ارایه نماید.

آیین نامه اجرایی تحقق دولت الکترونیک مصوب ۱۳۸۱/۴/۱۵ شورای عالی اداری

شورای عالی اداری در نود و سومین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۵ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در جهت تحقق اهداف قانون برنامه سوم توسعه، بمنظور دستیابی به اطلاعات دقیق و بهنگام در بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از طریق اتوماسیون فعالیت ها، تسریع در اجرای امور، بهبود ارائه خدمات به مردم با حداکثر نظم و دقت و افزایش کیفیت تصمیم گیری در سطوح مختلف و ارائه خدمات غیر حضوری، همچنین کاهش هزینه ها، افزایش کارایی و اثربخشی در بخش های مختلف، ایجاد گردش سریع و صحیح اطلاعات بین دستگاه‌های اجرائی و در راستای تحقق دولت الکترونیکی تصویب نمود:

اتوماسیون فعالیتهای اختصاصی:

ماده ۱- به منظور استقرار سیستم های مکانیزه در زمینه فعالیت های اختصاصی دستگاه‌های اجرائی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق کمیسیون اتوماسیون نظام اداری حداکثر تا پایان مرداد ماه ۱۳۸۱، ده فرآیند اختصاصی دستگاه‌های اجرائی را از نظر حجم فعالیت ها، گستره جغرافیایی، جامعه تحت پوشش، میزان ارتباط و ارائه خدمات به مردم احصاء نموده و به دستگاه‌های اجرائی ذیربط اعلام خواهد نمود تا نسبت به بازبینی، اصلاح، مهندسی مجدد فرآیندها و مکانیزه نمودن مراحل آن ظرف مدتی که توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تعیین خواهد شد اقدام نمایند.

در سال های بعد نیز حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه هر سال ده فرآیند اختصاصی دستگاه‌های اجرائی احصاء و جهت انجام اقدامات مذکور به دستگاه‌های ذیربط ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲- دستگاه‌های مذکور مکلفند حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۱ نسبت به استقرار شبکه اطلاع رسانی و اتصال آن به شبکه جهانی اطلاع رسانی (اینترنت) اقدام نمایند و آدرس اینترنتی شبکه را در سربرگ نامه های خود درج نمایند.

ماده ۳- دستگاه‌های اجرایی مکلفند جهت تسهیل اطلاع رسانی بمردم، نحوه ارائه خدمات خود اعم از مراحل انجام کار، فرم های مورد نیاز، زمان مراجعه، آدرس ساختمان های مورد مراجعه را در شبکه اطلاع رسانی خود قرار دهند و حتی الامکان بخشی یا کل انجام خدمات را از طریق شبکه اطلاع رسانی ارائه نمایند.

ماده ۴- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است نسبت به راه اندازی جایگاه اینترنت (portal) بنام "مردم" بمنظور دستیابی آسان و سریع عموم مردم به اطلاعات و خدمات دستگاه‌های اجرایی تا پایان سال ۱۳۸۲ اقدام نماید.

اتوماسیون فعالیت های عمومی :

ماده ۵- بمنظور ایجاد هماهنگی در استقرار سیستم های مکانیزه در زمینه فرآیندهای عمومی دستگاه‌های اجرایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در زمینه های امور پرسنلی، بودجه و عمرانی و وزارت امور اقتصادی و دارایی در زمینه های امور مالی و پشتیبانی مکلفند فرمت ها و استانداردها و ویژگی های مورد انتظار سیستم های مذکور اعم از گزارشهای خروجی، نحوه ارتباط با سایر سیستم ها، نحوه ارائه و تبادل اطلاعات، را تدوین و پس از تصویب کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری وابسته به شورای عالی اطلاع رسانی حداکثر تا پایان نیمه اول سال ۱۳۸۲ به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ نمایند.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به انطباق سیستم های در حال اجرای خود با ضوابط مذکور این ماده حداکثر ظرف ۴ ماه از تاریخ ابلاغ ضوابط، اقدامات لازم را بعمل آورند و دستگاه‌های اجرایی که فاقد سیستم های کامپیوتری در زمینه های ابلاغ شده می باشند مکلفند حداکثر ظرف یکسال نسبت به مکانیزه نمودن سیستم های مذکور براساس ضوابط مورد انتظار اقدام نمایند.

ماده ۶- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلفند حسب مورد نسبت به تهیه و بهنگام رسانی نرم افزارهای عمومی یا انتخاب نرم افزار بهینه از بین سیستم های مورد عمل در دستگاه‌های اجرایی اقدام نموده و نرم افزارهای مذکور را بعنوان نرم افزار هماهنگ و استاندارد به دستگاه‌های اجرایی پیشنهاد نمایند.

ماده ۷- دستگاه‌های اجرایی مکلفند حداکثر از ابتدای سال ۱۳۸۲ اطلاعات مورد درخواست سازمان مدیریت و

برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی را نظیر رونوشت احکام کارگزینی موضوع ماده ۲۹ قانون استخدام کشوری، اطلاعات مربوط به بودجه، تخصیص اعتبارات، حسابداری را براساس مقررات مربوط از طریق رسانه های کامپیوتری اعم از شبکه اطلاعاتی، لوح فشرده یا دیسکت به دستگاههای مذکور ارسال نمایند.

فراگیر نمودن بهره گیری از شماره ملی و کد پستی:

ماده ۸- در اجرای قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی مصوب سال ۱۳۷۶ و مصوبه شماره ۱۴/۱۱۵ مورخ ۱۳۷۸/۶/۱۷ شورای عالی اداری کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۱ در کلیه بانک های اطلاعاتی مکانیزه مربوط به اطلاعات نیروی انسانی، شماره ملی و کد پستی افراد را درج نمایند.

تبصره ۱- استفاده از سایر شماره ها به غیر از شماره ملی و کدپستی برای شناسائی افراد و مکان آنان در مورد فعالیت هائی نظیر پرسنلی، مالیاتی، معاملاتی و صدور گواهینامه ها، مدارک و اسناد عمومی از نیمه دوم سال ۸۲ مجاز نمی باشد.

تبصره ۲- دستگاههای اجرائی مکلفند تا پایان برنامه سوم توسعه شماره شناسائی و آدرس مندرج در مدارک و گواهینامه های صادره قبلی را به شماره ملی و کدپستی تبدیل و در مدارک و گواهینامه ها درج نموده و به بانک اطلاعاتی انتقال دهند.

ساز و کارهای هدایت و هماهنگی در اجرای مصوبه:

ماده ۹- مجری طرح توسعه و کاربری فن آوری اطلاعات و ارتباطات در هر یک از دستگاههای اجرایی به اعضای شورای تحول اداری (موضوع مصوبه شماره ۱۳/۲۹ ط مورخ ۱۳۷۹/۷/۳۰ شورای عالی اداری) و حسب مورد به کمیسیون تحول اداری (موضوع بخشنامه شماره ۱۱/۴۳۶۳ مورخ ۷۷/۶/۳۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور) اضافه می گردند.

ماده ۱۰- دستگاه های دولتی در جهت طراحی سیستم ها و ایجاد بانک های اطلاعاتی و استقرار شبکه در صورت کمبود نیروی انسانی مربوط در بخش فناوری اطلاعات خود لازم است مرجحاً از امکانات بخش خصوصی استفاده نمایند و به منظور هدایت و مدیریت فعالیت های کامپیوتری، چنانچه فاقد واحد مسئول فن آوری اطلاعات باشند از طریق تغییر عنوان پست های بلا تصدی، واحدی متناسب با حجم فعالیت های خود ایجاد نمایند.

سطح سازمانی این واحدها و تعداد پست سازمانی براساس حجم وظایف و فعالیت ها بر اساس ضوابط تشکیلاتی وزارتخانه ها و سازمان های دولتی با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱- به منظور ایجاد هماهنگی در جهت تحقق و پیگیری اجرای اهداف این تصویبنامه، هر یک از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل مکلفند ظرف مدت یک ماه از تاریخ این تصویب نامه نماینده تام‌الاختیار و صاحب‌نظر خود را (مجری طرح توسعه و کاربری فن آوری اطلاعات و ارتباطات) به عنوان مسئول هماهنگی اتوماسیون فعالیت‌های وزارتخانه یا سازمان و مؤسسات وابسته به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور معرفی کنند، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با برگزاری جلسات مستمر با نمایندگان مذکور ضمن اعمال هماهنگی‌های لازم اجرای دقیق این مصوبه را پیگیری می‌نماید.

ماده ۱۲- دستگاه‌های اجرائی مکلفند برنامه خود را به منظور تحقق موارد ذکر شده در این تصویب نامه تنظیم و از طریق نماینده وزارتخانه یا سازمان به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارسال نمایند.

ماده ۱۳- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است اقدامات انجام شده در دستگاه‌های اجرائی در زمینه اجرای این مصوبه را هر سه ماه یکبار مورد بررسی قرار دهد و نسبت به آن تعداد از دستگاه‌هایی که تکالیف را بعمل نیاورده و یا عملیات آنها با تأخیر مواجه می‌باشد، موارد را به شورای عالی اداری کشور گزارش تا در جلسه‌ای با حضور وزیر مربوطه مورد بررسی قرار گیرد.

ماده ۱۴- کمیسیون اتوماسیون نظام اداری بعنوان کمیسیون ذیربط شورای عالی اطلاع رسانی به منظور ایجاد زمینه تحقق دولت الکترونیکی هدایت و هماهنگی کلان فعالیت‌های اتوماسیون نظام اداری را عهده دار خواهد بود. طرح‌ها و پروژه‌های مربوط پس از تصویب این کمیسیون با هماهنگی دبیرشورای عالی اطلاع رسانی از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به دستگاه‌های اجرائی ابلاغ می‌گردد.

آموزش کارکنان دولت در زمینه فن آوری اطلاعات:

ماده ۱۵- کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلفند براساس برنامه‌ای که توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در مورد آموزش نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی اعم از کارشناسان، مدیران و سایر کارکنان در زمینه بهره‌گیری از فن آوری اطلاعات تدوین و ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این مصوبه ابلاغ می‌گردد، نسبت به برنامه ریزی و شرکت نیروی انسانی خود در دوره‌های آموزشی فن آوری اطلاعات (در قالب نظام آموزش کارکنان دولت) تسهیلات لازم را فراهم آورند. بنحوی که کلیه متصدیان مربوط، مهارت‌های لازم را در بهره‌گیری از فن آوری اطلاعات جهت ارائه اطلاعات و خدمات به مردم کسب نمایند.

تبصره- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است سازوکارهای تشویقی را در مورد کارکنانی که دوره‌های

آموزشی فن آوری اطلاعات را طی نموده و توانایی لازم را جهت استفاده از کامپیوتر در زمینه های شغلی خود کسب می نمایند برقرار کند . بنحوی که اینگونه کارکنان از امتیازات لازم برخوردار شوند .

ایجاد امکانات و تسهیلات زیر بنایی :

ماده ۱۶- وزارت پست و تلگراف و تلفن مکلف است در اجرای ماده ۱۰۳ قانون برنامه سوم توسعه با اولویت لازم نسبت به تقویت شبکه مخابراتی کشور و ایجاد تسهیلات جهت واگذاری خطوط ارتباطی برای شبکه بین دستگاهی و دسترسی مناسب به شبکه جهانی اطلاع رسانی (اینترنت) متناسب با اقدامات توسعه سیستم های کامپیوتری و طراحی و استقرار شبکه در دستگاه های دولتی تمهیدات لازم را به عمل آورد .

ماده ۱۷- شرکت پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است بمنظور اطلاع رسانی در زمینه نحوه ارائه خدمات دستگاه های اجرائی ب مردم نسبت به اختصاص فضا و تجهیزات مناسب در دفاتر پستی سراسر کشور اقدام نموده و با دریافت تعرفه های مصوب اطلاعات لازم را از طریق شبکه اطلاع رسانی به متقاضیان ارائه نماید.
 فراهم نمودن زیر بنای حقوقی :

ماده ۱۸- به منظور ایجاد زیر بنای حقوقی لازم در زمینه تسهیل تبادل اطلاعات به صورت مکانیزه بین دستگاه های دولتی و همچنین دستگاه های دولتی و بخش خصوصی و اطلاع رسانی و ارائه خدمت به مردم و اصلاح مقررات موجود یا تدوین قوانین و مقررات لازم در جهت تسریع در اتوماسیون فعالیت ها ، کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور پس از کسب نظرات و پیشنهادات دستگاه های دولتی ظرف مدت یک سال لوایح و آیین نامه های لازم را تدوین و پس از تأیید کمیسیون حقوقی شورایی عالی اطلاع رسانی به مراجع ذیربط ارسال نمایند .

تبصره- دستگاه های دولتی مکلفند ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب نامه نظرات و پیشنهادات حقوقی خود را به کمیسیون مذکور ارسال نمایند .

محل اعتبار اجرای مصوبه :

ماده ۱۹- هزینه اجرای طرح ها و پروژه هایی که به تصویب کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور) می رسد ، علاوه بر اعتبارات پیش بینی شده در بودجه سنواتی دستگاه ها ، در سال ۱۳۸۱ ، از محل اعتبارات تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ ، در سالهای بعد از محل ردیفهایی که در بودجه سنواتی پیش بینی می گردد با تشخیص سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور قابل تأمین می باشد .

شمول مصوبه :

ماده ۲۰- منظور از دستگاه اجرایی در این مصوبه کلیه وزارتخانه ها ، سازمان ها ، مؤسسات و شرکت های دولتی و شرکت ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله نیروی انتظامی ، شهرداری تهران و سایر شهرداری ها ، بانکها ، شرکت های بیمه و همچنین مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی که از بودجه عمومی دولت استفاده می نمایند، می باشد .

ماده ۲۱ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می تواند جهت ایجاد زمینه و بستر مناسب برای تحقق دولت الکترونیک و اجرای با اولویت تکالیف پیش بینی شده در این مصوبه ، دو استان داوطلب و پیشرو در زمینه اتوماسیون فعالیت های اداری را انتخاب و مورد حمایت ویژه و همه جانبه قرار دهد.

سازمان مذکور موظف است به منظور نظارت بر حسن اجرای مصوبه گزارش پیشرفت اجرای مصوبه در دو استان منتخب را به همراه گزارش چگونگی اجرای آن در سایر دستگاه های مشمول این مصوبه هر سه ماه یکبار تهیه و به شورای عالی اداری ارائه نماید.

ایجاد مجتمع های اداری - خدماتی مصوب ۱۳۷۱/۲/۳۰ شورای عالی اداری

شورای عالی اداری در بیست و هفتمین اجلاس مورخ ۱۳۷۱/۲/۳۰ بنا به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور به منظور بهبود کیفیت ارائه خدمات دولتی و تسهیل و تسریع انجام امور مردم و هماهنگی بین سازمان های دولتی ارائه دهنده خدمات و همچنین کاهش هزینه های جاری ادارات دولتی و تعدیل و بهینه کردن فضای اداری و جلوگیری از سفرهای متعدد شهری مراجعین ادارات موارد زیر را تصویب نمود:

ماده (۱) مجتمع های اداری - خدماتی، به منظور ارائه خدمات زیر به شهروندان در تهران و شهرهای بزرگ ایجاد می گردد:

الف) انجام امور مربوط به کسب مجوزهای لازم برای احداث و یا تعمیر ساختمان اعم از مسکونی، تجاری، اداری و آموزشی و... (صدور پروانه ساختمان، عدم خلاف، پایان کار و...)

ب) انجام امور سجلی (صدور شناسنامه، تعویض شناسنامه، ثبت ولادت و فوت و صدور گواهی های مربوط به آنها و...)

ج) انجام امور مشترکین و متقاضیان تلفن، آب، برق و گاز (درخواست انشعاب، تعمیرات و...)

د) انجام امور مربوط به رانندگی شهری (صدور گواهینامه رانندگی، اجرائیات و...)

ه) انجام امور مربوط به صدور گذرنامه و تمدید آن

و) انجام امور محضری (ازدواج و طلاق، خرید و فروش مسکن، اتومبیل و تلفن و...)

ز) ارائه خدمات اطلاعاتی مربوط به مسایل درمانی و اورژانس و انجام امور مربوط به بیمه‌گری و کاریابی

ح) ارائه خدمات مالیاتی مورد نیاز شهروندان

ط) ارائه خدمات مرتبط با ستاد بسیج اقتصادی و ستاد سوخت‌رسانی

ی) ارائه تسهیلات بانکی و پستی برای تحقق موارد فوق

تبصره) تعداد مجتمع‌های اداری - خدماتی به تعداد مناطق شهرداری در تهران و شهرهای بزرگ می‌باشد.

ماده ۲) ساخت و خرید و اجاره ساختمان برای استقرار مجتمع‌ها و همچنین تعیین و انتخاب محل مناسب به منظور احداث مجتمع‌ها متناسب با فعالیت‌های آنها از طریق شهرداری‌ها با دریافت تسهیلات بانکی انجام خواهد پذیرفت که هزینه‌های انجام‌شده از طریق واگذاری یا اجاره واحدهای مجتمع‌ها به دستگاه‌های دولتی و همچنین درآمدهای حاصله از ارائه تسهیلات جنبی جبران خواهد شد.

تبصره ۱) سازمان برنامه و بودجه با توجه به مفاد این مصوبه در اعتبارات عمرانی مربوط به ایجاد ساختمان‌های اداری دستگاه‌های مربوط تجدیدنظر کرده و برای تأمین بخشی از هزینه‌های احداث مجتمع‌ها اختصاص خواهد داد.

تبصره ۲) وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است نسبت به واگذاری زمین‌های مناسب جهت احداث مجتمع‌ها اقدام نموده و نسبت به تهیه طرح‌های معماری با در نظر گرفتن وظایف خاص این مجتمع‌ها و خدمات جنبی از قبیل پارکینگ، ایستگاه‌های وسایل نقلیه عمومی و سرویس‌های مشترک داخلی جهت بالابردن کارایی سازمانی آنها و نیز رفع نیازهای رفاهی مراجعین اقدام نماید.

تبصره ۳) پیش از احداث و تجهیز کامل ساختمان‌های مناسب، با تجهیز و آماده‌سازی ساختمان‌های موجود در شهرها، مفاد این مصوبه به تدریج قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۳) دستگاه‌های دولتی ذیربط در ارائه خدمات مذکور در ماده یک این مصوبه موظفند خدمات فوق را صرفاً در مجتمع‌های اداری - خدماتی عرضه نموده و از اعزام ارباب‌رجوع به سایر ادارات آن دستگاه خودداری نمایند و این امر نافی ارائه سایر خدمات به مردم توسط دستگاه‌های اجرایی در خارج از مجتمع‌ها نخواهد بود.

تبصره ۱) در صورت عدم امکان انتقال اطلاعات و بایگانی و مواردی از این قبیل به مجتمع‌های فوق دستگاه‌ها

می‌توانند بعضی از مراحل انجام کار را در خارج از مجتمع‌ها و در واحدهای مرکزی متبوع خود انجام داده و حسب نیاز نسبت به استقرار نمایندگان مطلع و همراه با اطلاعات و مدارک مورد نیاز در این مجتمع‌ها اقدام نمایند و انجام امور فوق را در حداقل فرصت زمانی معقول از طریق نمایندگان خود با واحدهای اداری ذیربط انجام دهند، به هر حال مراجعین نباید به سازمان‌های اداری آن دستگاه اعزام شوند.

تبصره ۲) دستگاه‌های دولتی موظفند نسبت به استفاده از تکنولوژی پیشرفته و سیستم‌های مکانیزه در ارائه خدمات مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴) کلیه واحدهای مستقر در مجتمع‌های اداری - خدماتی از نظر انجام و ارائه وظایف قانونی تابع سلسله مراتب سازمانی خود بوده ولی از نظر اداری تابع دستورالعمل‌های مجتمع‌های اداری - خدماتی که از طریق مدیر مجتمع ابلاغ می‌شود خواهند بود.

تبصره ۱) دستورالعمل‌های اداری، چگونگی هماهنگی، نحوه و زمان استقرار واحدهای مختلف در مجتمع‌های اداری - خدماتی و همچنین شرح وظایف مدیران مجتمع‌ها ظرف مدت سه ماه بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب کمیته‌ای مرکب از دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور، رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر مسکن و شهرسازی، وزیر کشور، وزیر پست و تلگراف و تلفن و شهردار تهران خواهد رسید.

تبصره ۲) مدیران مجتمع‌های مزبور در تهران توسط وزیر کشور و در شهرهای بزرگ توسط استانداران منصوب خواهند شد.

تبصره ۳) افزایش یا کاهش فعالیت‌های مجتمع‌ها با تصویب کمیته مذکور در تبصره یک این ماده امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۵) واحدهای اداری مستقر در این مجتمع‌ها مکلفند روش‌های اداری خود را تدوین و همراه با زمان‌بندی انجام خدمات حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از استقرار مجتمع، به کمیته مذکور در تبصره یک ماده چهار ارائه نمایند.

ماده ۶) سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است اقدامات لازم را از بعد اصلاح تشکیلاتی و نیروی انسانی دستگاه‌های دولتی، با جهت‌گیری کاهش هزینه‌های ملی و در راستای تحقق اهداف مجتمع‌های مذکور معمول دارد.

ماده ۷) وزارت کشور موظف است به تدریج نسبت به تشکیل و راه‌اندازی این مجتمع‌ها و نیز تعیین اولویت انواع

خدمات قابل ارائه توسط آنها اقدامات لازم را در اجرای این مصوبه معمول نماید.

ماده ۸) وزیر کشور و وزرای ذیربط حسب مورد مسئول اجرای این مصوبه هستند و سازمان امور اداری و استخدامی کشور گزارش پیشرفت این مصوبه را هر سه ماه یکبار به شورای عالی اداری ارائه خواهد نمود.

طرح ایجاد مراکز خدمات رسانی الکترونیکی در استان های پیشرو مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۵

شورای عالی اداری در صد و چهارمین جلسه ۱۳۸۲/۵/۲۵ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به منظور بالابردن سطح کیفیت زندگی مردم، ارائه خدمات با کیفیت و سریع به شهروندان، ساده سازی مراحل انجام کارهای اداری - خدماتی، جلوگیری از سفرهای متعدد شهری، فراهم آوردن امکان ارائه خدمات غیر حضوری و در راستای تحقق دولت الکترونیک مورد زیر را تصویب نمود:

ماده ۱) در اجرای ماده ۲۱ مصوبه شماره ۱۳/۷۲۲ ط مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۲ شورای عالی اداری، مراکز خدمات رسانی الکترونیکی در چهار استان پیشرو با شرایط زیر در شهرستان های مراکز استان ایجاد می گردد. ایجاد این نوع مراکز در سایر مناطق شهری پس از بررسی نتایج عملکرد این مراکز و بهسازی لازم به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید کمیسیون تخصصی اتوماسیون نظام اداری امکان پذیر می باشد.

مرحله اول: اطلاع رسانی به مردم

ماده ۲) استانداری و دستگاه های اجرایی استان موظفند در راستای اطلاع رسانی نحوه ارائه خدمات به مردم اقدامات لازم را به شرح زیر انجام دهند.

۱- کلیه دستگاه های اجرایی استان موظفند حداکثر ظرف دو ماه پس از شروع طرح، موارد زیر را به کمیته اجرایی مستقر در استانداری، متشکل از مجری طرح، نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، شرکت مخابرات استان و دستگاه های ذیربط که خدمات آنها در اولویت اجرای این مصوبه قرار دارند، ارائه نمایند.

الف) روش های اداری همراه با زمان بندی انجام خدمات

ب) مدارک مورد نیاز جهت انجام خدمات

ج) فرم های مورد نیاز جهت انجام خدمات که توسط مردم (خدمات گیرندگان) باید تکمیل شوند.

د) آدرس، تلفن، دورنگار و پست الکترونیکی اداره یا دستگاه اجرایی

۲- استانداری موظف است حداکثر سه ماه پس از شروع طرح نسبت به اجرای موارد زیر اقدام نماید.

الف) ایجاد بانک اطلاعاتی (eform) برای نگهداری و بازیابی کلیه فرم‌های دستگاه‌های اجرایی با فرمت استاندارد.

ب) ایجاد جایگاه اینترنتی پورتال استان به طوری که مردم قادر باشند با اتصال به این جایگاه:

- از مراحل انجام کارهای اداری، مدارک مورد نیاز و مدت‌زمان لازم آگاه شوند.

- فرم‌های مورد نیاز خود را بدون مراجعه به ادارات مختلف از طریق اتصال به این جایگاه اینترنتی مشاهده و

دریافت کنند.

۳- مسئولیت بهنگام‌رسانی اطلاعات و صحت محتوای فرم‌ها با دستگاه اجرایی ذیربط و پشتیبانی و نگهداری بانک

اطلاعاتی و پورتال با استانداری است.

تبصره (۱) برای اجرای مرحله یک، از فضاهای موجود اداری در استان ترجیحاً شهرداری، استانداری و یا اداره

پست استفاده شود.

تبصره (۲) استانداری و کلیه دستگاه‌های اجرایی استان موظفند برای اجرای مراحل بعدی طرح مطابق برنامه

زمان‌بندی‌شده که توسط کارگروه برنامه‌ریزی تحول اداری استان (مصوبه شماره ۱۶۹۱۸/ت/۲۶۵۱۷ هـ مورخ

۱۳۸۲/۴/۱۶ هیأت‌وزیران، موضوع آیین‌نامه شورای برنامه‌ریزی استان و کارگروه‌های تخصصی) تعیین و ابلاغ

می‌گردد، کلیه خدمات موضوع این مصوبه را با نگرش مشتری‌مداری، به صورت مکانیزه و با تشکیل بانک‌های

اطلاعاتی لازم به مردم ارائه دهند.

مرحله دوم: ارائه خدمات به مردم

ماده (۳) به منظور فراهم‌آوردن امکان ارائه خدمات گوناگون الکترونیکی به مردم از طریق مراکز ایجادشده و شبکه

اینترنت استان، استانداری و دستگاه‌های اجرایی استان مکلف به انجام اقدامات زیر هستند.

۱- استانداری موظف است با همکاری مجری طرح نسبت به تعیین محل و فضای مناسب (حداکثر ۲۰۰ متر مربع)

برای ایجاد مرکز عملیاتی شبکه در سطح استان با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌مدخل اقدام نماید.

۲- شرکت مخابرات استان موظف است همکاری مستمر و همه‌جانبه با مجری طرح در خصوص تأمین زیربنای

مخابراتی به‌عمل آورد، به طوری که مراکز خدمات‌رسانی الکترونیکی به کلیه دستگاه‌های اجرایی با پهنای باند مناسب

جهت تبادل اطلاعات متصل شوند.

۳- استانداری‌ها موظفند تا اول مهرماه ۱۳۸۳ نسبت به راه‌اندازی اولین مرکز خدمات‌رسانی الکترونیکی با حداقل

خدمات قابل ارائه اقدام نمایند.

۴- سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها موظفند برای عملیاتی کردن این طرح اعتبارات لازم را در بودجه سنواتی استان پیش‌بینی و نسبت به تخصیص به موقع آن اقدام کنند.

ماده ۴) ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری استان موظف است حداقل ۵ خدمت اولویت‌دار و فراگیر را که در زمان تعیین شده قابل مکانیزه هستند برحسب شرایط در هر یک از استان‌های پیشرو با همکاری مجری، انتخاب و نسبت به ارائه آنها از طریق مراکز خدمات‌رسانی الکترونیکی اقدام نماید. خدمات اولویت‌دار به شرح زیر می‌باشند:

الف) امور سجلی شامل صدور شناسنامه، گواهی فوت، تغییرات سجلی و... (سازمان ثبت احوال)

ب) خدمات مالیاتی مورد نیاز مردم و... (سازمان امور مالیاتی)

ج) خدمات صدور و تمدید گواهینامه رانندگی، ارائه عدم خلافی، شماره‌گذاری و... (نیروی انتظامی، راهنمایی و رانندگی)

د) خدمات درخواست انشعاب، تعمیرات، پرداخت قبوض و... (شرکت‌های آب، برق، مخابرات، پست و...)

ه) خدمات مربوط به صدور پروانه ساختمان، عدم خلافی، پایان کار، عوارض نوسازی و... (شهرداری)

و) خدمات مربوط به صدور پروانه کسب، کارت بازرگانی و... (وزارت بازرگانی)

مرحله سوم: تشکیلات و ساختار اجرایی

ماده ۵) مجری طرح در هر استان توسط استاندار و با شرایط زیر انتخاب می‌شود.

الف) دارای تحصیلات دانشگاهی در رشته‌های مرتبط

ب) دارای سابقه کار مؤثر در زمینه فن‌آوری اطلاعات

تبصره) کلیه امور اجرایی طرح حتی‌الامکان از طریق مشارکت با بخش خصوصی انجام می‌شود.

ماده ۶) کمیسیون اتوماسیون نظام اداری مسئول برنامه‌ریزی، هدایت، هماهنگی و نظارت بر اجرای طرح ایجاد مراکز خدمات‌رسانی الکترونیکی بوده و موظف است حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۳ نسبت به ارزیابی، بهسازی و یا باز طراحی مراکز اقدام و نتیجه را جهت تعمیم به سایر مناطق شهری با هماهنگی وزارت کشور به تمام استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و استانداری‌ها موظفند زمینه لازم جهت مشارکت بخش غیردولتی را در ایجاد، بهره‌برداری و توسعه این مراکز به وجود آورده و مجریان و داوطلبان انجام این امر را در گسترش مراکز، مورد حمایت قرار دهند.

ماده ۸) کمیسیون اتوماسیون نظام اداری بر اساس ضوابطی که تعیین می‌نماید، اسامی آن دسته از افراد و دستگاه‌های اجرایی را که در تحقق مفاد این مصوبه بیشترین تلاش را داشته‌اند جهت تقدیر به شورای عالی اداری اعلام می‌نماید.

ماده ۹) استانداران استان‌های پیشرو موظف هستند هر سه ماه یکبار گزارش پیشرفت طرح را به کمیسیون اتوماسیون نظام اداری ارسال نمایند و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است گزارش عملکرد این مصوبه را به شورای عالی اداری ارائه نماید.

طرح اطلاع‌رسانی نحوه ارائه خدمات دستگاه‌های دولتی به مردم مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۳ شورای عالی اداری

وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، شرکتها و سازمان‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است. شورای عالی اداری در هشتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۳، بمنظور فراهم نمودن زمینه تحقق بند (۲) مصوبه شماره ۱۴/۲۵۳ مورخ ۱۳۷۸/۹/۶ شورا، ارتقای سطح پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی و اطلاع‌رسانی صحیح، به موقع و مؤثر در زمینه روش‌های انجام کار و نحوه ارائه خدمات دولتی به مردم، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تصویب نمود:

۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به طراحی و استقرار نظام‌های اطلاع‌رسانی نحوه ارائه خدمات به مردم به موجب نظامنامه‌ای که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ابلاغ می‌گردد، اقدام کنند.

۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، نسبت به تدوین و ابلاغ نظامنامه اطلاع‌رسانی نحوه ارائه خدمات دستگاه‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی با همکاری دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی اقدام نماید. این نظامنامه متضمن تعیین تکالیف و وظایف دستگاه‌های دولتی در زمینه طراحی، انتخاب و استقرار الگوهای مختلف اطلاع‌رسانی و نیز نحوه همکاری و مشارکت بخش غیردولتی و چگونگی برخورداری آنها از حمایتها و تسهیلات و کمک‌های دولت در زمینه توسعه اطلاع‌رسانی نحوه ارائه خدمات دولتی خواهد بود.

۳- با توجه به نقش فناوری اطلاعات در امر اطلاع‌رسانی، دستگاه‌های اجرایی موظفند توسعه اطلاع‌رسانی از طریق ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی را در اولویت قرار داده و مستقیماً یا با مشارکت بخش غیردولتی نسبت به ایجاد و استقرار

این پایگاه ها اقدام نمایند.

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است سازوکارها و تمهیدات لازم برای حمایت از فعالیت شرکت‌های کارگزاری بخش خصوصی و بخش تعاونی در زمینه ایجاد و استقرار این پایگاهها را تنظیم و به تصویب مراجع ذیربط برساند. پیش‌بینی تسهیلات و حمایت‌های لازم برای بخش غیردولتی در این زمینه به گونه ای خواهد بود که امکان دسترسی سریع و کم هزینه مردم به اطلاعات مربوط به نحوه ارائه خدمات دولتی را فراهم نماید.

۴- وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است با فراهم آوردن تسهیلات لازم به استناد ماده ۱۰۳ قانون برنامه ۵ ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، ایجاد شبکه‌های اطلاع‌رسانی، استقرار پایگاههای مزبور و ارائه اطلاعات به مردم را تسهیل نماید.

۵- مراکز یا واحدهای دولتی که واجد شرایط استقرار پایگاههای معین می‌باشند؛ نظیر فرودگاهها، نواحی و مناطق شهرداری، ایستگاههای راه‌آهن، پایانه‌ها و... موظفند در واگذاری جا و مکان و امکانات و تجهیزات مناسب جهت ایجاد پایگاههای اطلاع‌رسانی اولویت قائل شده و از استقرار این واحدها حمایت نمایند.

۶- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور عنداللزوم بودجه مورد نیاز اجرای این مصوبه را از محل اعتبارات برنامه بهبود کیفیت خدمات دولتی دستگاههای اجرایی و سایر منابع در قانون بودجه سالیانه پیش‌بینی خواهد کرد.

۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مسئول پیگیری اجرای این مصوبه توسط دستگاههای اجرایی بوده و دبیرخانه شورای عالی اداری گزارش پیشرفت اجرای آن را به صورت دوره‌ای به شورا ارائه خواهد نمود.

نحوه حل اختلافات فی مابین دستگاههای اجرایی مصوب ۱۳۶۵/۳/۷

شماره : ۸۲۴۸

تاریخ : ۱۳۶۵/۳/۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۵/۳/۷ نحوه بررسی اختلافات فی مابین دستگاههای اجرایی را به شرح زیر تصویب نمود:

۱ - کلیه اختلافات مابین دستگاههای اجرایی اعم از وزارتخانه‌ها و مؤسسات و سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی بدواً به معاونین حقوقی وزارتخانه‌های ذیربط ارجاع می‌گردد تا چنانچه علت بروز مشکل به لحاظ عدم اطلاع کافی از قوانین و مقررات و اصول مسلم حقوقی باشد مسئله با توافق بر وجود حکم مشخص در منابع یاد شده مرتفع گردد.

۲ - در مورد اختلافات مربوط به اموال دولتی که بعد از ارجاع به معاونین حقوقی وزارتخانه‌های ذیربط به دلیل عدم صراحت یا فقدان حکم مناسب در قوانین ومقررات موضوعه از نظر حقوقی منتج به توافق نگردد طرفین دعوا در صورت موافقت می‌توانند به استناد اختیارات قانونی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی از قبیل مواد ۸۰ و ۸۱ قانون محاسبات عمومی و نظامی دولت و تبصره آن مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب نسبت به رفع مشکل اقدام نمایند.

۳ - در مورد اختلافاتی که معاونین حقوقی وزارتخانه‌ها کسب نظر از دفتر حقوقی نخست‌وزیری را نسبت به راه حل آنها ضروری تشخیص می‌دهند، مشکل با توجه به توضیحات این دفتر که موجب روشن شدن حکم قانونی گردد مرتفع خواهد شد.

۴ - اختلافاتی که از طریق مراحل فوق‌الذکر مرتفع نگردد براساس گزارش دفتر حقوقی نخست‌وزیری متضمن دوشنر پیشنهادی در کمیسیون مربوط هیأت مطرح و نسبت به آن تصمیم لازم اتخاذ خواهد شد.

۵ - این مصوبه جایگزین تصویب‌نامه‌های شماره ۱۱۴۴۶۲ مورخ ۱۳۵۷/۲/۱۱ و ۳۹۶۸۰ مورخ ۱۳۵۷/۵/۱۶ هیأت وزیران می‌گردد.

شیوه‌نامه رسیدگی و رفع اختلاف دستگاه‌های اجرائی مصوب ۱۳۸۷/۴/۵

تاریخ: ۱۳۸۷/۴/۵

شماره: ۴۹۸۶۸

در اجرای مواد (۸) و (۱۰) آئین‌نامه چگونگی رفع اختلاف بین دستگاه‌های اجرائی از طریق ساز و کارهای داخلی قوه مجریه (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۲۷۶۷/ت/۳۷۵۵۰ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷)، شیوه‌نامه رسیدگی و رفع اختلاف دستگاه‌های اجرائی مشتمل بر (۱۹) ماده و (۱۲) پیوست ابلاغ می‌گردد.

(موضوع ماده (۸) تصویب‌نامه شماره ۲۱۲۷۶۷/ت/۳۷۵۵۰ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷)

باتوجه به اصول (۱۲۴) و (۱۳۴) قانون اساسی و در اجرای مواد (۸)، (۹) و (۱۰) آئین‌نامه چگونگی رفع اختلاف بین دستگاه‌های اجرائی از طریق ساز و کارهای داخلی قوه مجریه (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۲۷۶۷/ت/۳۷۵۵۰ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷) کمیسیون اصل (۱۳۸) و با توجه به بند «۲۲» ضوابط اجرائی بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۹۴۷/ت/۳۹۳۶۵ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۸ هیأت وزیران) شیوه‌نامه ذیل به کلیه دستگاه‌های اجرائی جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

فصل یک - کلیات

ماده ۱- تعاریف؛ معنی اصطلاحات بکار رفته در این شیوه‌نامه به شرح ذیل است:

آیین‌نامه: آئین‌نامه «چگونگی رفع اختلافات فی ما بین دستگاه‌های اجرایی از طریق سازوکارهای داخلی قوه

مجریه» (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۲۷۶۷/ت/۳۷۵۵۰ ک مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۷)

دستگاه متقاضی: دستگاه اجرایی که طبق شرایط آیین‌نامه، با رعایت این شیوه‌نامه درخواست رسیدگی نسبت به

موضوع اختلاف را از مرجع اختلاف می‌نماید.

دستگاه طرف اختلاف: دستگاه اجرائی که براساس درخواست نامه دستگاه متقاضی به عنوان دستگاه طرف

اختلاف معرفی می‌شود.

رسیدگی: بررسی موضوع اختلاف توسط مرجع رفع اختلاف حسب تقاضای دستگاه متقاضی، با استفاده از

راهکارهای قانونی و سازوکارهای داخل قوه مجریه بویژه براساس اختیارات قانونی مقامات ذیربط قوه مجریه و هیأت

دولت.

مرجع رفع اختلاف: مرجع رسیدگی و رفع اختلاف مندرج در مواد ۳، ۲ و ۴ آیین‌نامه که حسب مورد استاندارد،

رئیس دستگاه ستادی و معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس‌جمهور خواهد بود.

معاونت: معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری.

طرفین اختلاف: دستگاه‌های متقاضی و طرف اختلاف.

دستگاه مرتبط: دستگاه اجرائی که با توجه به شرح وظایف و اختیارات قانونی آن و حسب تشخیص مرجع رفع

اختلاف در موضوع مطروحه، ذینفع، دخیل یا مطلع باشد.

تبصره - تعریف سایر اصطلاحات به ترتیبی است که در آئین‌نامه ذکر شده است.

ماده ۲- معاونت، نمونه درخواست نامه و سایر پیوست‌ها را در پایگاه اطلاع‌رسانی الکترونیک در دسترس کلیه

دستگاه‌های اجرایی قرار داده و مراجع رفع اختلاف و طرفین اختلاف طبق نمونه‌ها اقدام خواهند کرد.

ماده ۳- دستگاه‌های اجرایی باید قبل از طرح درخواست نامه رسیدگی از مرجع رفع اختلاف، بدو با توجه به نظریه

واحد یا کارشناس حقوقی و در حدود اختیارات مقامات اجرایی و اداری خود نسبت به اتخاذ تصمیم جهت حل و

فصل موضوع اقدام نمایند.

فصل دوم - طرح درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف و چگونگی تکمیل آن

ماده ۴- در مواردیکه علی‌رغم انجام اقدامات موضوع ماده (۳)، اختلاف دستگاه‌های مربوطه رفع نگردد دستگاه

متقاضی با تکمیل « درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف » (طبق پیوست شماره یک) از مرجع رفع اختلاف، درخواست رسیدگی می‌نماید.

ماده ۵ - امضاء مکاتبات و نمونه‌ها (به استثناء درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف و اختیارنامه تعقیب درخواست نامه که باید به امضاء بالاترین مقام دستگاه اجرایی حسب مورد برسد) بر عهده معاون مربوط بالاترین مقام اجرایی دستگاه متقاضی است که به عنوان نماینده به مرجع رفع اختلاف معرفی می‌شود.

تبصره: کلیه دستگاه‌های اجرایی باید ظرف یکماه از ابلاغ این شیوه‌نامه یک کارشناس مجرب و مطلع از مفاد شیوه‌نامه را نیز به عنوان رابط خود با مرجع رفع اختلاف مربوطه معرفی کنند.

ماده ۶ - دستگاه متقاضی پس از تکمیل درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف (به‌شیوه مندرج در ذیل درخواست نامه رسیدگی) - (پیوست شماره یک) مدارک ذیل را باید ضمیمه درخواست نامه نماید:

- اختیارنامه تعقیب درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف و دفاع (طبق پیوست شماره دو).

- لایحه متضمن شرح مستندات و ادله مثبت خواسته.

- تصویر کلیه اسناد و ادله ذکر شده درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف

- تصویر کلیه مقررات و مستندات قانونی که در درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف به آنها استناد شده‌است.

- تصویر اسناد و ادله حاکی از اقدامات موضوع ماده (۳)

اسناد فوق‌الذکر باید ممهور به مهر دستگاه متقاضی گردیده باشد.

ماده ۷- دستگاه متقاضی درخواست نامه رسیدگی و رفع اختلاف را پس از تکمیل و همراه مدارک ضمیمه به دبیرخانه مرکزی مرجع رفع اختلاف تسلیم و رسیدی مشتمل بر تاریخ ثبت اولیه دریافت خواهد نمود. چنانچه مرجع رفع اختلاف، نقصی در نحوه تکمیل درخواست نامه و ضامائم تسلیمی دستگاه متقاضی مشاهده نماید قبل از ثبت پرونده، به‌موجب اعلامیه تکمیل درخواست نامه (طبق پیوست شماره چهار) ضمن بیان نقص یا نقایص، لزوم تکمیل درخواست نامه ظرف مهلت مقرر در اعلامیه را به معاون یا مقام مجاز متذکر خواهد شد. چنانچه دستگاه مربوطه ظرف مهلت مقرر نسبت به تکمیل پرونده اقدام ننماید و یا با ذکر دلیل موجه درخواست تمدید مهلت نکند، مرجع رفع اختلاف به موجب اعلامیه « رد درخواست نامه رسیدگی به جهت عدم رفع نقص » (طبق پیوست شماره پنج) مراتب را به دستگاه متقاضی ابلاغ خواهد نمود.

چنانچه مرجع رفع اختلاف درخواست نامه و ضامائم آن را کامل تشخیص دهد، نسبت به تشکیل و ثبت پرونده

اقدام نموده و به پرونده مزبور، شناسه رقمی اختصاص خواهد داد. این شناسه به ترتیب مرکب از شناسه مرجع رفع اختلاف (براساس شناسه‌های اختصاص یافته به دستگاه‌های اجرایی مندرج در پیوست شماره سه) و سال طرح درخواست نامه و شماره عددی اختصاصی به پرونده ثبت شده (از سمت چپ به راست) خواهد بود. کلیه مکاتبات مربوط به پرونده باید با درج شناسه مربوط انجام شود.

ماده ۸ - مرجع رفع اختلاف برای کلیه درخواستها و پرونده‌ها دفتر ثبت اوقات تشکیل داده و به محض ثبت هر درخواست نامه، اوقات مربوط به رسیدگی اعم از اوقات احتیاطی و اوقات رسیدگی را تعیین و درج خواهد کرد. تبصره - در مواردیکه مرجع رفع اختلاف استاندار می‌باشد مسئول رسیدگی به امور فوق مسئول دفتر استاندار و در مواردیکه مرجع رفع اختلاف رئیس دستگاه ستادی یا معاونت است مسئول رسیدگی و انجام امور فوق دفاتر حقوقی مربوط خواهد بود.

ماده ۹ - مرجع رفع اختلاف پس از تکمیل و ثبت پرونده، ابلاغیه درخواست نامه رسیدگی به دستگاه طرف اختلاف (طبق پیوست شماره شش) را همراه با نسخه‌ای از درخواست نامه و مدارک ضمیمه آن به دستگاه طرف اختلاف ارسال می‌نماید تا ظرف مهلت ۳۰ روز از تاریخ وصول نسبت به تکمیل و ارسال دفاعیه متضمن لایحه دفاعیه، اختیارنامه تعقیب درخواست رسیدگی و رفع اختلاف و دفاع و مستندات و ادله مثبت دفاع یا ادعا و راهکار مورد نظر اقدام نماید. در صورت لزوم و با درخواست دستگاه طرف اختلاف و تشخیص مرجع رفع اختلاف می‌توان مدت مقرر را بموجب اعلامیه تمدید مهلت (طبق پیوست شماره هفت) تمدید کرد.

تبصره - در مواردی که بنابه تشخیص مرجع رفع اختلاف، فوریت پرونده اعمال ترتیب دیگری در تکمیل درخواست نامه و رسیدگی را اقتضاء نماید مراتب مطابق نظر مرجع رفع اختلاف انجام خواهد شد.

فصل سوم - نحوه رسیدگی و رفع اختلاف

ماده ۱۰ - مرجع رفع اختلاف ابتدا با توجه به آئین‌نامه در خصوص صلاحیت خود جهت رسیدگی بررسی و رسیدگی کرده و در مواردیکه رسیدگی به اختلاف را در قلمرو اختیارات قانونی خود نداند با صدور اعلامیه رد درخواست رسیدگی به جهت عدم صلاحیت (طبق پیوست شماره هشت) مراتب را به دستگاه متقاضی ابلاغ می‌نماید. ماده ۱۱ - در صورت لزوم بنا به تشخیص مرجع رفع اختلاف از دستگاه یا دستگاه‌های مرتبط با موضوع (طبق پیوست شماره نه) نظرخواهی و رونوشت آن برای طرفین ارسال خواهد شد.

ماده ۱۲ - چنانچه رسیدگی به موضوع بنا به تشخیص مرجع رفع اختلاف مستلزم حضور طرفین و ارائه توضیح در

جلسه مشترک باشد، مرجع رفع اختلاف به موجب اعلامیه « دعوت به جلسه » (طبق پیوست شماره ده) طرفین اختلاف را برای حضور در جلسه با قید تاریخ، محل و دستور جلسه دعوت می‌نماید. عدم حضور هر یک از طرفین مانع از شنیدن اظهارات طرف حاضر نخواهد بود. خلاصه مباحث مؤثر صورت گرفته در صورت جلسه رسیدگی (طبق پیوست شماره یازده) درج و به امضاء نماینده طرفین اختلاف و رئیس جلسه خواهد رسید.

ماده ۱۳- در مواردی که ادامه روند اجرایی موجود در موضوع مورد اختلاف به تشخیص مرجع و مقامات زیر موجب بروز وضعیت یا خسارات غیرقابل جبران گردد با رعایت قوانین و مقررات مربوط، به ترتیب زیر عمل خواهد شد؛ الف) در مواردی که مرجع رفع اختلاف رئیس دستگاه ستادی است بنا به تشخیص و دستور وی روند اجرایی موجود ممکن است تا زمان مورد نظر متوقف شود.

ب) در مواردیکه موضوع در استانداری رسیدگی می‌شود در صورت اختیار قانونی استاندار طبق نظر وی عمل خواهد شد و در صورتیکه نیاز به تصمیم مرجع دیگری باشد مراتب جهت اقدام مقتضی به معاونت منعکس خواهد شد. ج) در مواردیکه موضوع توسط معاونت مورد رسیدگی است و طرفین در خصوص توقف روند اجرایی موجود توافق ندارند مراتب به ترتیبی که معاونت تشخیص دهد انجام خواهد شد.

فصل چهارم - صدور تصمیم نامه

ماده ۱۴- پس از اختتام رسیدگی، تصمیم نامه مرجع رفع اختلاف که باید متضمن موارد ذیل باشد (طبق پیوست شماره دوازده) صادر می‌گردد:

۱- دستگاه‌های طرف اختلاف ۲- موضوع اختلاف ۳- گردشکار رسیدگی و اقدامات صورت گرفته برای رسیدگی و رفع اختلاف ۴- وقایع موضوعی و ادله اثبات آن ۵- احکام قانونی ناظر بر موضوع ۶- مفاد تصمیم نامه و اقداماتی که بر مبنای استنادات صورت گرفته باید توسط طرفین انجام گیرد ۷- تعیین روش اجرای تصمیم نامه و مرجع اجراء.

ماده ۱۵- در مواردیکه رفع نهایی اختلاف طبق مقررات در صلاحیت مرجع قانونی دیگری (مانند هیأت وزیران) است تصمیم نامه مرجع رفع اختلاف همراه با ارائه راهکار به مرجع مربوطه اعلام می‌گردد.

ماده ۱۶- رؤسای دستگاه ستادی و استانداران در رسیدگی به پرونده‌های مطروحه، در موارد ابهام، اجمال، تعارض یا اختلاف برداشت از قوانین و مقررات مراتب را همراه با نظریه حقوقی دستگاه متبوع از معاونت استعلام کرده و بر مبنای آن اقدام خواهند کرد.

ماده ۱۷- تصمیم نامه تنظیمی پس از ثبت در دبیرخانه به تعداد طرفین به علاوه یک نسخه تکثیر و با امضای

مرجع رفع اختلاف به طرفین اختلاف ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۸- طرفین اختلاف باید ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ تصمیم نامه را اجرا و نتیجه را به مرجع رفع اختلاف منعکس نمایند.

ماده ۱۹- در مواردی که رسیدگی و صدور تصمیم‌نامه توسط مراجع موضوع ماده (۲) و (۳) آئین‌نامه انجام می‌گیرد مراجع مزبور در اجرای ماده (۱۰) آئین‌نامه رهنوشتی از تصمیم‌نامه را به معاونت ارسال می‌نمایند و در پایان هر سال نیز گزارشی متضمن تعداد پرونده‌های در حال رسیدگی، پرونده رسیدگی شده و جمع ارزش مالی پرونده‌های اخیر الذکر را تهیه و به معاونت اعلام خواهند نمود.

قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷

ماده ۱ - تأسیس، ساخت، تجهیز و بازسازی، توسعه، مدیریت، نظارت و سایر امور کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور به موجب این قانون انجام می‌شود.

ماده ۲ - به منظور ایفای وظایف مندرج در این قانون، هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امنای).

ب - رئیس شورای عالی استان‌ها.

ج - معاون ذیربط از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د - یک عضو از کمیسیون فرهنگی به پیشنهاد آن کمیسیون و تصویب مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر.

ه - رئیس کتابخانه ملی ایران.

و - پنج نفر از صاحب‌نظران و شخصیت‌های علمی، فرهنگی کشور که حداقل دو نفر آنان را بانوان تشکیل دهند به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حکم‌رئیس‌جمهور برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند که یک نفر از آنان به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌عنوان دبیر کل هیأت امنای مسؤلیت اداره امور دبیرخانه را به‌عهده خواهد داشت.

ماده ۳ - وظایف و اختیارات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور به شرح زیر می‌باشد:

الف - برنامه‌ریزی به منظور تأسیس، ساخت، تجهیز و توسعه و نظارت بر فعالیت کتابخانه‌های عمومی کشور.

- ب - تصویب دستورالعمل‌های لازم برای حمایت و نظارت بر ارائه خدمات کتابخانه‌های عمومی بخش خصوصی.
- ج - بررسی گزارشها در خصوص وضعیت کتابخانه‌های عمومی و اتخاذ تصمیمات لازم.
- د - بررسی و تصویب بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز در زمینه‌های اداری، مالی، جذب و نگهداری نیروی انسانی، امور مربوط به اخذ درآمدها و کمکها ونحوه هزینه کردن، تأمین کتاب و سایر منابع کتابخانه‌ای و تجهیزات، مبادلات با سایر مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها، عضوگیری، امانت دادن کتاب، تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا و هدایت فعالیتهای آنها.
- هـ - تعیین معیارها و سرانه‌های مربوط به امور مختلف کتابخانه‌های عمومی وشاخص‌های لازم برای درجه‌بندی آنها.
- و - بررسی و تصویب شرح وظایف، تشکیلات، ساختار، نحوه تأمین نیروی انسانی، ضوابط و مقررات مورد نیاز برای امور مالی و اداری دبیرخانه هیأت امناء و سایر موارد مرتبط با مأموریت‌های آن.
- ز - برنامه‌ریزی برای استفاده از امکانات کتابخانه‌ها در زمینه فعالیتهای فرهنگی وهنری.
- ح - برنامه‌ریزی برای استفاده نابینایان از امکانات کتابخانه‌های عمومی.
- تبصره - کلیه مصوبات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای اعتبار بوده و از طریق دبیرکل هیأت مذکور ابلاغ می‌شود.
- ماده ۴ - به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، تهیه گزارشهای موردنیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روشهای هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم براساس سیاستهای مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات، دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور زیرنظر رئیس هیأت امنات تشکیل می‌گردد.
- تبصره - دبیرکل مسؤولیت اداره کلیه امور دبیرخانه و اجرای وظایف مندرج در این قانون و تهیه گزارشهای مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روشهای هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم براساس سیاستهای مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات را برعهده دارد.
- ماده ۵ - منابع مالی برای اداره امور دبیرخانه هیأت امناء انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی به شرح زیر است:
- الف - کمکهای دولت در بودجه سالیانه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ب - درآمدهای حاصله موضوع ماده (۶) این قانون.

ج - هدایا و کمکهای مردمی سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی و مجامع بین‌المللی.

د - موقوفات.

ه - درآمدهای اختصاصی انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی از محل انجام فعالیتهای فرهنگی آموزشی مرتبط و دریافت حق عضویت.

تبصره - دولت می‌تواند اعتبارات تخصیصی خود را برای نیل به حداقل سرانه‌ها و معیارهای قابل قبول در بودجه‌های سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌بینی نماید.

ماده ۶ - شهرداری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰.۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

ماده ۷ - به منظور تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان و ایجاد هماهنگی و بررسی و پیشنهاد برنامه و بودجه، عملکرد و تراز مالی سالانه آنها به هیأت امناء و نیز حل و فصل مسائل و مشکلات انجمن‌های مذکور، انجمن کتابخانه‌های عمومی استان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - استاندار (رئیس انجمن استان).

ب - مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان (دبیر انجمن).

ج - رئیس سازمان آموزش و پرورش استان.

د - رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان.

ه - رئیس شورای اسلامی استان.

و - چهار نفر از شخصیت‌های حقیقی یا حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امناء.

ماده ۸ - ترکیب اعضای انجمن شهرستان به شرح زیر می‌باشد:

الف - فرماندار (رئیس انجمن).

ب - رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان (دبیر انجمن).

ج - شهردار شهر مرکز شهرستان.

د - رئیس شورای اسلامی شهرستان.

ه - پنج نفر از اشخاص حقیقی و حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امناء.

ماده ۹ - وظایف انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان عبارتند از :

الف - مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه‌های تحت پوشش و ارائه آن به انجمن استان.

ب - همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌های دولتی در زمینه ساخت، تجهیز، تکمیل و بازسازی کتابخانه‌ها.

ج - جذب، نگهداری و انجام سایر امور اداری مربوط به نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌های تحت پوشش.

د - تشویق به اهدای زمین، کتاب و سایر کمک‌های نقدی و غیرنقدی به کتابخانه‌ها.

ه - افتتاح حساب مخصوص در یکی از بانکهای دولتی در محل، برای نگهداری وجوه حاصل شده از محل کمک‌ها و درآمدها.

و - تهیه و نگهداری دفاتر قانونی و انجام امور دریافت و پرداخت و امور مالی و واریز کمک‌های نقدی و تقویم و نگهداری کمک‌های غیرنقدی.

ز - تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت بررسی به انجمن کتابخانه‌های عمومی استان.

ماده ۱۰ - انجمن کتابخانه‌های عمومی استان با تصویب هیأت امناء می‌تواند در بخش‌ها، شهرها و روستاهایی که دارای شرایط لازم هستند نسبت به تشکیل انجمن کتابخانه‌های عمومی بخش، شهر و روستا اقدام نماید.

تبصره - وظایف انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی بخش، شهر و روستا در چارچوب وظایف انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان، و ترکیب انجمن‌های مذکور با لحاظ نوع‌اعضای انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیأت امناء می‌رسد.

ماده ۱۱ - تکلیف مالکیت اموال منقول و غیرمنقول دولتی کتابخانه‌های عمومی و امور اداری، مالی و استخدامی آنها در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، لکن کمک‌ها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم‌دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امناء کتابخانه‌های عمومی کشور و طبق نظر اهداء کننده استفاده و هزینه می‌شود.

تبصره ۱ - کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان نهاد عمومی غیردولتی از استقلال مالی برخوردار بوده و هیأت امناء انجمن‌ها و دبیرخانه‌های آنها از ارکان آن محسوب می‌شوند.

تبصره ۲ - کتابخانه ملی، کتابخانه‌های آستان قدس رضوی (ع)، حضرت معصومه سلام‌الله علیها، حضرت عبدالعظیم (ع)، احمدبن موسی (ع)، کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی تابع ضوابط و مقررات مربوط به خود و کتابخانه‌های وقفی تابع وقفنامه می‌باشند.

تبصره ۳ - کتابخانه‌های خصوصی اشخاص که با حفظ مالکیت خود و بدون وقف‌نمودن، آن را مورد استفاده عمومی قرار داده یا خواهند داد از شمول حکم این ماده خارج است.

ماده ۱۲ - شهرداری‌ها می‌توانند مقدار مناسب از اراضی متعلق به خود را برای ساختمان کتابخانه‌های عمومی براساس طرح‌های توسعه شهری به صورت بلاعوض در اختیار انجمن کتابخانه‌ها قرار دهند. مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت نیز مجازند زمین و ابنیه مورد نیاز را برای ساختن کتابخانه عمومی به صورت بلاعوض واگذار نمایند.

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است فضاهای مورد نیاز کتابخانه‌های عمومی را که براساس معیارهای مذکور در بند (ه) ماده (۳) این قانون تعیین می‌شود در طرح‌های توسعه منظور نموده و مشاورین طرف قرارداد خود را ملزم به رعایت آنها نماید.

ماده ۱۳ - نحوه رسمیت یافتن جلسات و حدنصاب آراء لازم برای اخذ تصمیمات هیأت امناء و انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۱۴ - آئین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و حداکثر ظرف مدت سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵ - قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها مصوب ۱۳۴۴/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی و سایر قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آیین‌نامه اجرایی قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۳/۹/۱۴

شماره: ۴۳۸۰۲/۳۱۱۹ هـ. ش

تاریخ: ۱۳۸۳/۹/۱۴

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۱۰۰۷۷ مورخ ۱۳۸۳/۴/۲۵ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد ماده (۱۴) قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور - مصوب ۱۳۸۲ - آیین‌نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - عبارات زیر در این آیین‌نامه در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی - مصوب ۱۳۸۲.

ب - هیأت امناء: هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور.

ج - انجمن استان: انجمن کتابخانه‌های عمومی استان.

د - انجمن شهرستان: انجمن کتابخانه‌های عمومی شهرستان.

ه - انجمن شهر: انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر.

ماده ۲ - کتابخانه‌های عمومی، نهادی فرهنگی است که با مجموعه‌ای منظم از منابع مکتوب و مضبوط در اشکال مختلف به منظور برآورده ساختن نیازهای اطلاعاتی، علمی، پژوهشی، آموزشی، تفریحی و غنی سازی اوقات فراغت عموم افراد جامعه قطع نظر از سن، نژاد، جنسیت، مذهب، ملیت، زبان یا موقعیت اجتماعی آنها، به ارائه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌پردازد.

ماده ۳ - کتابخانه‌های عمومی به عنوان یک نهاد عمومی غیردولتی دارای ارکان زیر است:

الف - هیأت امناء

ب - انجمن‌ها

ج - دبیرخانه‌ها

ماده ۴ - جلسات عادی هیأت امناء هر سه ماه یک بار با دعوت رسمی دبیرکل هیأت امناء تشکیل می‌شود.

تبصره ۱ - جلسات فوق‌العاده بنا به ضرورت و تشخیص رییس هیأت امناء یا به پیشنهاد دبیرکل یا سه نفر از اعضای

هیأت امناء و تأیید رییس هیأت امناء و با دعوت دبیرکل برگزار می‌شود.

تبصره ۲ - دعوت‌نامه باید با دستور جلسه مشخص و حداقل ده روز قبل از تاریخ برگزاری جلسه، برای اعضای هیأت

امنا ارسال شود مگر آنکه دستور و وقت جلسه بعدی در همان جلسه توسط اعضای حاضر تعیین شود یا فوریت آن را رییس هیأت امنا تشخیص و اعلام نماید.

تبصره ۳ - جلسات هیأت امنا با حضور حداقل هفت نفر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با پنجرای موافق معتبر است. خلاصه و اهم مذاکرات و مصوبات جلسه، ثبت و صورت جلسات تهیه شده در دبیرخانه نگهداری می شود.

تبصره ۴ - چنانچه هر یک از اعضای موضوع بندهای "د" و "و" ماده (۲) قانون، در سه جلسه متوالی هیأت امنا بدون عذر موجه غیبت نماید، عضویت او سلب و جایگزین وی به ترتیب مقرر در قانون انتخاب خواهد شد. تشخیص عذر موجه با هیأت امنا است.

ماده ۵ - هیأت امنا مجاز است در تدوین دستورالعمل های مورد نیاز در زمینه های اداری و مالی موضوع بند "د" ماده (۳) قانون، چگونگی واگذاری حق بهره برداری از فضا و مکان کتابخانه ها و چگونگی اخذ وام یا استفاده از تسهیلات بانکی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط مشخص نماید.

ماده ۶ - هیأت امنا می تواند نسبت به تقدیر مادی و معنوی از اشخاص حقیقی یا حقوقی که در زمینه تأمین، ساخت، تجهیز، توسعه، اداره کتابخانه های عمومی و ارائه خدمات کتابداری و اطلاع رسانی خدمات برجسته ای ارائه نموده اند، به ویژه شوراها و شوراهای اسلامی شهر و شهرداری که در حسن اجرای مواد (۶) و (۱۲) قانون و ماده (۱۷) این آیین نامه، مساعدت خاص نموده اند، اقدام نماید.

ماده ۷ - دبیر کل هیأت امنا مسؤولیت اداره کلیه امور دبیرخانه هیأت امنا و اجرای وظایف مندرج در قانون و این آیین نامه و مصوبات هیأت امنا و نمایندگی دبیرخانه هیأت امنا، دبیرخانه انجمن ها و کتابخانه ها در مقابل اشخاص حقیقی و حقوقی، دولتی و غیردولتی، داخلی و بین المللی، مراجع قضایی و حل اختلاف (اختصاصی یا عمومی)، حق طرح هرگونه دعوا یا دفاع یا تعقیب دعاوی مربوط با حق استفاده از وکلای دادگستری یا کارشناسان حقوقی شاغل در دبیرخانه یا کتابخانه ها را با حق توکیل به غیر دارد.

تبصره - دبیر کل می تواند برخی از اختیارات خود را به مسؤولیت خود و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به هر یک از کارکنان تفویض نماید.

ماده ۸ - در شهرستانهایی که فاقد اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند، نماینده مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان به عنوان عضو و دبیر انجمن شهرستان منصوب می شود.

ماده ۹ - انجمن استان دارای وظایف و اختیارات زیر است که با هماهنگی دبیرخانه هیأت امنا نسبت به تحقق

کامل آنها اقدام خواهد کرد:

- الف - پیگیری و انجام مصوبات هیأت امنای و رایحه گزارشهای لازم در وقت مقرر به دبیرخانه هیأت امنای.
- ب - تشکیل دبیرخانه انجمن استان طبق ضوابط مربوط، نظارت بر حسن اداره آن و همکاری با واحدهای استانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاههای اجرایی مرتبط و دبیرخانه هیأت امنای.
- ج - نظارت کامل بر حسن اجرای قانون، این آیین نامه و مصوبات هیأت امنای در حوزه استان.
- د - برگزاری منظم جلسات - حداقل هر دو ماه یک بار - در سطح انجمن استان و نیز برگزاری جلسات هماهنگی با انجمنهای شهرستانهای استان جهت تأمین نیازهای انجمنها و دبیرخانههای مربوط و حل و فصل مسائل و مشکلات آنها و ارسال گزارش به دبیرخانه هیأت امنای.
- ه - دریافت و بررسی گزارش عملکرد و صورت های مالی و تراز سالانه و برنامه و بودجه پیشنهادی انجمنهای شهرستانهای تحت پوشش حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال و رایحه جمع بندی حاصل به انضمام گزارش عملکرد خود به دبیرخانه هیأت امنای حداکثر تا پایان خرداد ماه هر سال.
- و- بررسی برنامه و بودجه پیشنهادی انجمن هر شهرستان با حضور اعضای آن انجمن و رایحه نتایج حاصل به دبیرخانه هیأت امنای برای تصویب توسط هیأت امنای. در صورت عدم حصول توافق، در مواردی که اختلاف نظر وجود دارد، انجمن استان باید ضمن امانتداری کامل نسبت به نظر انجمن شهرستان، نظر مستند و مستدل خود را همراه پیشنهادات اصلاحی، مکتوب نموده و به هیأت امنای ارائه نماید.
- ز- به منظور رفع پاره ای محرومیتها و توزیع عادلانه منابع، انجمن استان می تواند بخشی از درآمد مازاد بر برنامه و بودجه سالانه انجمن شهرستان، شهر، بخش و روستا (در صورت تشکیل) را با رضایت آنها و در صورت انطباق با نظر هدیه دهنده، کمک کننده، وقفنامه و متولی وقف (در مواردی که درآمد ناشی از موقوفات باشد) در سایر نقاط استان منحصراً صرف هزینه های ساخت، تکمیل، توسعه و تجهیز کتابخانه ها نماید.
- ح - اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور در حدود اختیارات و وظایف محول شده با امضای ثابت رییس دبیرخانه انجمن استان به عنوان خزانه دار و امضای دبیر انجمن یا یکی از اعضای انجمن به انتخاب انجمن و مهر انجمن ذیربط معتبر است.
- ط - انجام سایر امور ارجاعی توسط دبیرخانه هیأت امنای با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ماده ۱۰ - سال مالی انجمنها از اول فروردین هر سال شروع و در آخر اسفند همان سال پایان می یابد.

ماده ۱۱ - به منظور تحقق کامل مفاد ماده (۱۲) قانون و تبصره آن، انجمن‌ها مکلف هستند براساس بررسی دقیق کارشناسی، اراضی، ابنیه و فضاهای مناسب برای کتابخانه‌های عمومی را شناسایی و طرح‌های پیشنهادی را پس از تصویب انجمن استان برابر ضوابط و استانداردهای مصوب هیأت امنا به مراجع مندرج در ماده و تبصره یادشده ابلاغ نمایند.

ماده ۱۲ - جلسات انجمن‌ها حداقل دو ماه یک بار تشکیل می‌شود و با حضور حداقل شش نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با رأی موافق نصف به علاوه یک اعضای حاضر در جلسه دارای اعتبار و لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۳ - رییس دبیرخانه انجمن در صورتی که عضو انجمن نباشد، بدون داشتن حق رأی در جلسات انجمن شرکت می‌کند.

ماده ۱۴ - انجمن شهر در برابر انجمن شهرستان و انجمن شهرستان در برابر انجمن استان در محدوده اختیارات قانونی، مسؤولیت دارند و باید پاسخگوی عملکرد حوزه فعالیت خود باشند.

ماده ۱۵ - کلیه امور اجرایی و اداری کتابخانه‌های عمومی و انجمن‌ها در استان براساس دستورالعمل‌های مصوب هیأت امنا و از طریق رییس دبیرخانه انجمن استان که به وسیله دبیر کل منصوب می‌شود، انجام خواهد شد.

ماده ۱۶ - اعتباراتی که برای تأمین منابع مالی کتابخانه‌های عمومی، همه‌ساله در بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کمک منظور می‌شود، طبق مقررات و ضوابط خاص کتابخانه‌های عمومی جهت‌ساخت، تکمیل و تجهیز، سازماندهی، توسعه منابع انسانی، مدیریت کتابخانه‌ها، هزینه‌های اداری حوزه‌ستادی و دبیرخانه انجمن‌ها به مصرف می‌رسد.

ماده ۱۷ - در اجرای ماده (۶) قانون، شهرداری‌ها مکلفند حداکثر تا پایان وقت اداری روز پانزدهم هرماه، نیم درصد (۰.۵٪) از کل درآمد ماه قبل خود را به صورت علی‌الحساب به حسابی که انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر مربوط معرفی کرده است واریز نمایند و نسخه‌ای از رسید بانکی به همراه نسخه‌ای از آماردرآمدهای وصولی تهیه شده براساس صورت جامع درآمد و هزینه شهرداری که در مقاطع شش‌ماهه به تأیید شورای اسلامی شهر می‌رسد، به انجمن شهر تحویل دهند. تسویه حساب قطعی سالانه حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تصویب نهایی صورت جامع درآمدها توسط شورای اسلامی شهر، به عمل خواهد آمد.

تبصره - شهردار در حوزه مسؤولیت خود نسبت به اجرای این ماده و تأدیه کامل سهم کتابخانه‌ها مسؤول است.

ماده ۱۸ - به منظور تحقق عدالت اجتماعی در قلمرو فعالیت کتابخانه‌های عمومی و عرضه عادلانه محصولات و

خدمات فرهنگی، هیأت امنای منابع مالی در اختیار را با اولویت نقاط محروم در برنامه‌ها و بودجه مصوب هزینه می‌کند. ماده ۱۹ - کلیه اموال منقول متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که در اختیار کتابخانه‌های عمومی قرار دارند به نهاد کتابخانه‌های عمومی واگذار می‌شوند.

ماده ۲۰ - حق استفاده از اموال غیرمنقول متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که تا زمان تصویب این آیین‌نامه در اختیار کتابخانه‌های عمومی قرار گرفته است یا حسب نیاز کتابخانه‌ها به درخواست هیأت‌امنا و با موافقت بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذیربط قرار خواهد گرفت، تا زمان رفع نیاز و اعلام آن توسط هیأت‌امنا، به نهاد کتابخانه‌های عمومی واگذار می‌شود و مالکیت دولت بر این گونه اموال به قوت خود باقی است. تبصره - پروژه‌های نیمه‌تمام کتابخانه‌های عمومی پس از تکمیل برای بهره‌برداری در اختیار نهاد کتابخانه‌های عمومی قرار خواهند گرفت.

قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹

ماده واحده - واحدهای سازمانی مشروحه زیر و مؤسسات وابسته به آنها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع تبصره ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ می‌باشند:

۱ - شهرداری‌ها و شرکتهای تابعه آنان مادام که بیش از ۵۰ درصد سهام و سرمایه آنان متعلق به شهرداری‌ها باشد.

۲ - بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی.

۳ - هلال احمر.

۴ - کمیته امداد امام.

۵ - بنیاد شهید انقلاب اسلامی.

۶ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.

۷ - کمیته ملی المپیک ایران.

۸ - بنیاد ۱۵ خرداد.

۹ - سازمان تبلیغات اسلامی.

۱۰ - سازمان تأمین اجتماعی.

تبصره ۱ - مؤسسه وابسته از نظر این قانون واحد سازمانی مشخصی است که به صورتی غیر از شرکت و برای مقاصد غیر تجارتي و غیر انتفاعی توسط یک یا چند مؤسسه و نهاد عمومی غیر دولتی تأسیس و اداره می‌شود و به نحوی مالکیت آن متعلق به یک یا چند مؤسسه یا نهاد عمومی غیردولتی باشد.

تبصره ۲ - اجرای قانون در مورد مؤسسات و نهادهای عمومی که تحت نظر مقام ولایت فقیه هستند با اذن معظم‌له خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه روز یکشنبه نوزدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۴/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰

ماده واحده - وزارتخانه‌ها و مؤسسات مشمول قانون استخدام کشوری و شرکت‌های دولتی و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، می‌تواند در صورت تقاضای بانوان کارمند رسمی و ثابت خود و موافقت بالاترین مقام مسئول خدمت آنها را نیمه وقت تعیین نمایند.

مدت و نحوه و ترتیب انجام خدمت نیمه وقت و وضع پست ثابت سازمانی و میزان حقوق و مزایا و نحوه محاسبه سنوات خدمت و بازنشستگی و اعطاء پایه و ارتقاء گروه و مرخصی به موجب قانونی که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه شده و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید، مشخص خواهد گردید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز پنجشنبه دهم آذر ماه یک هزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب دهم آذر ماه ۱۳۶۲

مصوب ۱۳۶۴/۱/۱۸

ماده ۱ - در اجرای بندهای ۱ و ۲ از اصل ۲۱ قانون اساسی بانوان کارمند رسمی و ثابت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها و نیروهای مسلح و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می‌توانند در صورت موافقت وزیر یا بالاترین مقام مؤسسه متبوع خود از خدمت نیمه وقت استفاده نمایند.

ماده ۲ - خدمت نیمه وقت خدمتی است که ساعات کار آن طبق مقررات این قانون نصف ساعات کار مقرر

هفتگی وزارتخانه و مؤسسات مربوط باشد. نحوه و ترتیب انجام خدمت نیمه وقت بر اساس ساعات کار وزارتخانه و مؤسسه ذیربط و طبق نظر بالاترین مقام مسئول دستگاه تعیین خواهد گردید و در هیچ مورد کمتر از نصف ساعات کار مقرر هفتگی وزارتخانه و مؤسسه و شرکت مربوط نخواهد بود.

ماده ۳ - کارمندی که از خدمت نیمه وقت استفاده می‌کنند نصف حقوق گروه و پایه و یا حقوق ثابت و فوق‌العاده شغل و یا مزایای شغل و یاعناوین مشابه دیگر و فوق‌العاده‌ها و مزایایی که به طور مستمر پرداخت می‌شود به آنان تعلق خواهد گرفت ولیکن فوق‌العاده‌های محل خدمت، بدی‌آب و هوا و محرومیت از تسهیلات زندگی از محدودیت مذکور مستثنی بوده و به طور کامل پرداخت می‌شود.

ماده ۴ - میزان حقوق و مزایایی که بر اساس مقررات این قانون به کارمندان نیمه وقت تعلق خواهد گرفت مشمول مقررات مربوط به حداقل پرداختی به کارکنان شاغل دولت نخواهد بود.

ماده ۵ - حداقل استفاده از خدمت نیمه وقت یک سال می‌باشد و در مورد مشمولین طرح بندی مشاغل معلمان کشور تاریخ انقضاء خدمت مزبور مقارن با اتمام سال تحصیلی خواهد بود.

ماده ۶ - کارمندان پیمانی و غیر ثابت دستگاه‌های اجرایی مشمول مقررات این قانون نیستند و استفاده مستخدمین رسمی و ثابت از این قانون موکول به پایان یافتن خدمت آزمایشی یا مشابه آن خواهد بود.

ماده ۷ - سنوات خدمت نیمه وقت بانوان از لحاظ سابقه خدمت لازم برای بازنشستگی و استفاده از حقوق وظیفه یا مستمری، به طور کامل محسوب خواهد شد لیکن در احتساب حقوق بازنشستگی و وظیفه یا مستمری و نیز دریافت پایه این گونه کارمندان (علاوه بر مدت خدمت تمام وقت) نصف مدت خدمت نیمه وقت منظور و محسوب خواهد گردید. کسور بازنشستگی یا حق بیمه مربوط به سهم کارمندان مزبور به نسبت حقوق و مزایایی که بر اساس این قانون به آنان تعلق می‌گیرد، کسر و به صندوق مربوط واریز خواهد شد.

تبصره - سنوات خدمت نیمه وقت بانوان به شرط پرداخت کسور بازنشستگی و حق بیمه به نسبت تمام حقوق گروه و پایه یا حقوق ثابت و فوق‌العاده شغل و یا عناوین مشابه تا سه سال از لحاظ حقوق بازنشستگی در حکم خدمت تمام وقت محسوب می‌شود.

ماده ۸ - دوران استفاده از مرخصی استحقاقی طبق مقررات مربوط به کارمندان تمام وقت بوده و فقط میزان حقوق و فوق‌العاده شغل و نیز سایر مزایای مستمر این گونه مستخدمین نصف مبالغ مربوط به کارمندان تمام وقت خواهد بود.

- ماده ۹ - مدت استفاده از مرخصی استعلاجی و زایمان برای بانوان مشمول خدمت نیمه وقت مانند کارمندان تمام وقت خواهد بود و در آن مدت از لحاظ حقوق و مزایا تابع مقررات مربوط به خدمت نیمه وقت خواهند بود.
- ماده ۱۰ - سنوات خدمت کارمندان نیمه وقت و ارتقاء گروه به نسبت نصف سوابق تجربی مقرر در طرح طبقه بندی مشاغل و یا مقررات مربوط محاسبه خواهد گردید.
- ماده ۱۱ - در صورتی که کارمندان نیمه وقت قبل از پایان مدت خدمت نیمه وقت در خواست انجام خدمت تمام وقت را بنمایند در صورت ضرورت و موافقت وزارتخانه و مؤسسه مربوط خدمت نیمه وقت آنان به خدمت تمام وقت تبدیل خواهد گردید و در هر حال خدمت نیمه وقت کمتر از یک سال نخواهد بود.
- ماده ۱۲ - استفاده از خدمت نیمه وقت موقوف به درخواست کتبی مستخدم و صدور حکم جداگانه در این مورد است و در حکم باید نحوه و ترتیب خدمت نیمه وقت و مدت استفاده از خدمت نیمه وقت و سایر موارد مشخص گردد.
- ماده ۱۳ - مضمولین این قانون به هیچ وجه و تحت هیچ عنوان نمی توانند در وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی یا غیر دولتی دیگر به کار اشتغال ورزند و در صورت اشتغال در واحدهای مذکور از دستگاه متبوع خود اخراج شده و حقوق و مزایای آنان از تاریخ اشتغال قطع می گردد.
- ماده ۱۴ - استخدام جدید به هر شکل به جای کارمند نیمه وقت ممنوع است.
- ماده ۱۵ - پرداخت فوق العاده اضافه کار ساعتی و فوق العاده روزانه به این قبیل کارکنان ممنوع می باشد.
- ماده ۱۶ - سایر موارد استخدامی که در این قانون پیش بینی نشده است تابع مقررات مربوط به خود خواهد بود.
- ماده ۱۷ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه مقررات مغایر با آن لغو می گردد.
- قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و یک تبصره در جلسه روز یکشنبه هجدهم فروردین ماده یک هزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۱/۲۱ به تأیید شورای محترم نگهبان رسیده است.

قانون الحاق یک تبصره به قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۹

- ماده واحده - تبصره زیر به ماده واحده قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰ الحاق می گردد:
- تبصره - به دستگاههای موضوع این قانون اجازه داده می شود در صورت تقاضای بانوان کارمند رسمی و ثابت خود و موافقت بالاترین مقام مسوول، همچنین بتوانند به جای نیمه وقت ساعات خدمت آنان را به سه چهارم ساعات کار مقرر تقلیل دهند.

قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷

ماده ۱ - منظور از ایرانگردی و جهانگردی عبارت است از هر نوع مسافرت انفرادی و یا گروهی که بیش از ۲۴ ساعت بوده و به منظور کسب و کار نباشد.

ماده ۲ - به منظور تعیین سیاستهای ایرانگردی و جهانگردی و ایجاد هماهنگی لازم بین دستگاههای ذیربط شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی، امور خارجه، امور اقتصادی و دارایی، فرهنگ و آموزش عالی، راه و ترابری و کشور تشکیل می شود.

تبصره - اساسنامه مربوط به وظایف این شورا توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳ - هر جهانگرد خارجی که از کشور خارج می شود می تواند بر اساس تسهیلات مقرر در این قانون علاوه بر لوازم شخصی متعارف خود حداکثر تا میزانی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود صنایع دستی یا محصولات مجاز کشور و کتاب و مطبوعات را با حفظ جنبه غیر تجاری آن از کشور خارج نماید.

ماده ۴ - گمرک ایران موظف است تسهیلات ویژه جهت جهانگردان خارجی به ترتیبی که در آیین نامه این قانون معین خواهد شد در مبادی ورودی و خروجی ایجاد نماید.

ماده ۵ - بانکها موظفند تشویق سرمایه گذاری بخش خصوصی و دولتی در زمینه ایجاد و توسعه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی تسهیلات بانکی را به نرخ صنعتی تأمین و پرداخت نمایند.

ماده ۶ - سازمان زمین شهری، شهرداریها، سازمان جنگلها و مراتع کشور و سایر وزارتخانهها و سازمانهای ذیربط موظفند زمین مورد نیاز برای احداث تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی را با معرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به قیمت منطقه ای یا تمام شده به گونه ای که موجب تقلیل در آمد عمومی نشود به متقاضیان واگذار نمایند.

بدیهی است اراضی مزبور صرفاً برای منظور فوق واگذار و قابل انتقال به غیر نمی باشد و هر گونه تغییر کاربری آن و یا عدم اجرای پروژه در مهلت مقرر موجب برگشت به مالکیت دولت خواهد شد و متقاضی که هیچگونه ادعایی را ندارد.

تبصره - تغییر کاربری تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی بدون موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در هر شرایطی ممنوع است و در صورت موافقت کلیه تخفیفات و تسهیلات و معافیت های داده شده برای تأسیسات مزبور ملغی و

بایستی عین یا معادل آن به قیمت کارشناسی روز به دولت پرداخت شود.

ماده ۷ - صدور هر گونه مجوز برای تأسیس و ایجاد دفاتر خدمات مسافرتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی منحصرأ به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و دفاتر خدمات مسافرتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی متعلق به بخش دولتی و خصوصی و نهادها موظف به رعایت سیاستها، مقررات، آیین نامه و دستورالعمل های ابلاغی از طرف وزارت مذکور می باشد.

ماده ۸ - کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی، دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از هر نظر اعم از سوخت، آب و برق، عوارض، مالیات، وام بانکی و غیره مشمول تعرفه ها مقررات و دستورالعمل های بخش صنایع می باشند.

ماده ۹ - فعالیتهای امور حج و زیارت در زمینه ایجاد تأسیسات و ارائه خدمات به منظور برگزاری توره های زیارتی اعم از اعزام ایرانیان به اماکن زیارتی خارج از کشور و همچنین ورود زوار سایر کشورها جهت زیارت اماکن زیارتی ایران نیز مشمول تسهیلات پیش بینی شده در این قانون می گردد.

ماده ۱۰ - کلیه مراکز، هتل ها و تأسیسات سیاحتی متعلق به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که به عللی در اختیار سازمان ها و نهاده ها و ارگان های دیگر است به جز اماکنی که طبق عقود شرعی واگذار شده باشد مجدداً برای تحقق این طرح حداکثر ظرف شش ماه در اختیار وزارت مذکور قرار می گیرد و نیز تمام مراکز سیاحتی و هتل ها و تأسیساتی که تغییر کاربری یافته اند به وضعیت اولیه بازگشته و در اختیار صنعت ایرانگردی و جهانگردی قرار می گیرد. تبصره - در پایان مهلت قانونی هر گونه تصرف در تأسیسات و مراکز موضوع فوق تصرف غیر قانونی در اموال دولتی محسوب و طبق قانون بامتصرف برخورد خواهد شد.

ماده ۱۱ - آیین نامه اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر از درجه اعتبار ساقط است.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی - ۱۳۷۰ مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۴/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۱۱) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی - مصوب ۱۳۷۰ - آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - به منظور ترغیب و جذب جهانگردان خارجی در قالب گشت‌های سیاحتی به کشور، سفارتخانه‌ها و نمایندگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور موظفند تسهیلات و خدمات صدور روادید سیاحتی برای اتباع کشورهای مختلف جهان که دارای مناسبات سیاسی با ایران هستند و به قصد بازدید و سیاحت و زیارت به ایران سفر می‌کنند را حداکثر ظرف ۱۰ روز فراهم کنند.

ماده ۲ - کلیه مأموران ناظر بر ورود و خروج اتباع بیگانه شامل اداره گذرنامه - گمرک - فرودگاه - راه‌آهن - بنادر مستقر در مبادی ورود و خروجی مرزها و همچنین شهرها موظفند تسهیلات لازم را برای جهانگردان فراهم کنند.

ماده ۳ - سازمان هواپیمایی کشوری، راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی، شهرداری‌ها، سازمان پایانه‌ها و گمرک موظفند محل مناسبی را برای استقرار دفاتر اطلاعات جهانگردی در مبادی ورودی و خروجی و داخل شهر در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهند.

ماده ۴ - علاوه بر کالاهای قابل ورود توسط مسافران و اعمال معافیت‌های گمرکی که بر اساس ضوابط مصوب تعیین شده است، هر جهانگرد می‌تواند کالاهای مشروح زیر که جنبه تجاری نداشته و عرفاً می‌تواند همراه داشته باشد به کشور وارد کند و به هنگام خروج از کشور خارج نماید، فهرست مشخصات این وسایل در برگه " کالای همراه جهانگرد " در گمرک ثبت، می‌شود.

۱ - جواهرات شخصی

۲ - یک عدد دوربین عکاسی

۳ - یک عدد دوربین ویدئو یا فیلمبرداری غیر حرفه‌ای

۴ - یک عدد دوربین چشمی

۵ - یک دستگاه وسیله موسیقی قابل حمل

۶ - یک دستگاه رادیو پخش و ضبط قابل حمل

۷ - یک دستگاه کامپیوتر شخصی قابل حمل

۸ - جعبه وسایل کمک‌های اولیه

۹ - یک چادر اردویی با وسایل آن

۱۰ - وسایل ورزشی از قبیل وسایل ماهیگیری، قایق تفریحی کوچکتر از ۵.۵ متر، وسایل اسکی معمولی و آبی،

راکت تنیس و وسایل مشابه

تبصره - ورود تفنگهای شکاری بر اساس آیین‌نامه‌های خواهد بود که جداگانه تهیه و به هیأت دولت ارائه می‌شود.

ماده ۵ - مسافران خارجی و جهانگردان یا ایرانیان مقیم خارج از کشور که با خودروی شخصی خود وارد کشور می‌شوند هر گاه برای آن خودرو جواز عبور از کانون‌های جهانگردی کشورهای ملحق به قرارداد گمرکی ورود موقت وسائط نقلیه شخصی سال ۱۹۵۴ منعقد در نیویورک در دست داشته باشند و به گمرک ورودی ارائه دهند می‌توانند تا سه ماه با توجه به مدت اعتبار جواز عبور بدون الزام به تسلیم اظهارنامه یا تأدیه وجه‌الضمانی به گمرک از وسیله نقلیه خود در کشور استفاده کنند و یا در مدت مزبور چندین بار با وسیله خود از راه‌های مجاز وارد و خارج شوند.

اداره گمرک می‌تواند به درخواست متقاضی در صورت داشتن عذر موجه مدت استفاده از وسیله نقلیه در داخل کشور را حداکثر تا پایان مدت اعتبار جواز تمدید کند.

تبصره ۱ - استفاده از مزایای این ماده موکول به این است که جواز عبور دارای سه شرط باشد:

الف - جواز مزبور برای ورود وسیله نقلیه به ایران دارای اعتبار باشد.

ب - مندرجات و اوصاف مذکور در جواز عبور با مشخصات وسیله نقلیه وارده مطابق باشد.

ج - در هیچ یک از قسمتهای مختلف جواز مزبور آثار قلم‌خوردگی یا حک و اصلاح وجود نداشته باشد مگر اینکه کانون صادرکننده جواز، اصلاحی را که به عمل آمده با مهر و امضای خود گواهی کرده باشد.

تبصره ۲ - ایرانیان مقیم خارج از کشور به شرطی می‌توانند از مقررات این ماده استفاده کنند که قبل از ورود به ایران شش ماه متوالی یا بیشتر در خارج اقامت داشته باشند.

ماده ۶ - هر جهانگرد هنگام خروج از کشور، می‌تواند علاوه بر لوازم شخصی، یک قالی یا دو قالیچه تا حداکثر ۱۲ متر مربع، صنایع دستی، آلات موسیقی ایران و سایر کالاهای ایرانی را در حدی که جنبه تجارتي نداشته باشد از کشور خارج کند.

تبصره ۱ - خروج اشیای عتیقه، مسکوکات قدیمی، آثار اصیل فرهنگی، کتب خطی، تابلوهای نقاشی عتیقی و مانند آنها مجاز نیست.

تبصره ۲ - خروج سه کیلو خاویار ممهور به مهر و یا پلمپ شرکت شیلات و قبض خرید فروشگاه شیلات فرودگاه بلامانع است.

ماده ۷ - جهانگردانی که از ایران عبور می‌نمایند همچنان از تسهیلات گمرکی مذکور در مواد ۱۷۴ و ۱۸۰ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی برخوردار خواهند بود.

ماده ۸ - گمرک ایران موظف است صندوق‌هایی را برای نگهداری کالاهای قابل ورود و یا غیر قابل ورود جهانگردان یا اخذ هزینه انبارداری در انبار موقت مرزها تأمین کند. حداکثر مدت نگهداری ۴ ماه است. مقررات و هزینه نگهداری کالا و بیمه (در صورت تمایل جهانگردان) در پشت قبض رسید درج می‌شود.

ماده ۹ - در مسیرهای عمده رفت و آمد جهانگردان خارجی اعم از جاده‌ها، پایانه‌ها مسافرتی هوایی، زمینی، دریایی داخل و خارج شهرها بازار و اماکن تاریخی و دیدنی، تابلو و علائم راهنما به زبانهای فارسی و عنداللزوم زبانهای دیگر با رعایت معیارهای بین‌المللی و رایج به وسیله دستگاه‌های اجرایی و با نظارت و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و نصب می‌شود. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عناوین تابلوها و علائم مورد نیاز را به دستگاه‌ها ذیربط اعلام خواهد کرد. زمان‌بندی نصب علائم و تابلوها با توافق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلام و دستگاه‌های ذیربط انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۰ - به منظور توسعه و گسترش هماهنگ مسافرت‌های دریایی، سازمان بنادر و کشتیرانی موظف است علاوه بر ایجاد تسهیلات لازم برای پذیرش کشتی‌های مسافربری و قایق‌های تفریحی و ورزشی حامل جهانگردان و قایقرانان، تعرفه‌ها ترجیحی با تخفیف ویژه برای شناورهای مذکور فراهم کند.

ماده ۱۱ - مرکز آموزش خدمات ایرانگردی و جهانگردی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است برای کلیه افراد شاغل در بخش جهانگردی دفاتر خدمات مسافرتی و تأسیسات اقامتی و پذیرایی که در چارچوب آیین‌نامه درجه‌بندی تأسیسات اقامتی و پذیرایی و ضوابط و مقررات فعالیت می‌کنند، خدمات آموزشی کاربردی فراهم کنند. همچنین کلیه مراکز جهانگردی موظفند بر اساس بخشنامه‌ها معاونت سیاحتی و زیارتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نسبت به آموزش کارکنان خود اقدام و گواهینامه لازم را دریافت کنند.

ماده ۱۲ - الف - تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از جمله مؤسسات داخل تأسیسات جهانگردی از نظر پرداخت عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول تعرفه بخش صنایع می‌باشند و شهرداری‌ها موظفند عوارض مقرر را فارغ از نوع پروانه و کاربری زمین بر اساس تعرفه بخش صنایع و با

معافیت از عوارض عرصه غیر از عوارض نوسازی، فقط در مورد ساختمان محاسبه و دریافت کنند.

تبصره - شهرداریها موظفند برای افزایش زیربنای تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی عوارض مقرر را بر اساس تعرفه بخش صنعت و با حداکثر تخفیف محاسبه و دریافت کنند.

ب - تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و دفاتر خدمات مسافرتی از نظر هزینههای سوخت، آب، برق و تلفن اعم از انشعاب و مصرف مشمول تعرفههای بخش صنایع است و دستگاههای ذیربط موظفند هزینهها مربوط را فارغ از نوع پروانه ساخت، کاربری محل و میزان مصرف بر اساس تعرفه بخش صنعت محاسبه و دریافت کنند.

قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب

۱۳۷۵/۱۱/۱۹

ماده واحده - مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

الف - در ماده (۲) رییس سازمان حفاظت از محیط زیست و رییس سازمان برنامه و بودجه به اعضای شورایی عالی ایرانگردی و جهانگردی اضافه می‌شود.

ب - ماده (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی به شرح زیر اصلاح و ۷ تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۷- صدور یا تمدید هرگونه مجوز تاسیس و ایجاد دفاتر خدمات سیاحتی و زیارتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و نیز تعلیق یا لغو آن به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. کلیه دفاتر خدمات سیاحتی، زیارتی و تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی متعلق به بخش دولتی، خصوصی و نهادهای انقلاب اسلامی و موسسات عمومی غیر دولتی موظف به رعایت سیاستها و خط مشیهای ابلاغی مربوط به ایرانگردی و جهانگردی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند.

تبصره ۱- مرجع صدور، تمدید، تعلیق یا لغو مجوز تاسیس دفاتر خدمات مسافرتی وزارت راه و ترابری است.

تبصره ۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به فعالیتهای سیاحتی و زیارتی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و تاسیس دفاتر خدمات سیاحتی و زیارتی و مسافرتی کرده و یا می‌کنند موظفند حسب مورد نسبت به اخذ مجوزهای موضوع این ماده و تبصره یک آن اقدام نمایند و در صورت عدم اخذ مجوزهای یاد شده به جریمه نقدی از پنج میلیون (۵ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تا ده میلیون (۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال و تعطیل دائمی محل کار محکوم خواهند شد.

تبصره ۳- میزان حداقل و حداکثر جریمه نقدی یاد شده در تبصره ۲ هر دو سال یکبار بوسیله وزارتخانههای

فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری بازبینی و عندالاقضا پیشنهاد جدید جهت بررسی و تصویب به شورایی عالی ایرانگردی و جهانگردی ارایه خواهد شد.

تبصره ۴- میزان وجوهی که بابت صدور یا تمدید مجوزهای موضوع این قانون اخذ می‌شوند به پیشنهاد جداگانه وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری و تصویب شورایی عالی ایرانگردی و جهانگردی تعیین خواهد شد.

تبصره ۵- وجوه حاصل از صدور یا تمدید مجوزها یا اخذ جرایم موضوع این ماده به حساب خزانه‌داری کل واریز می‌شود تا معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن به نسبت دریافتی توسط سازمان برنامه و بودجه در بودجه سالانه وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری به منظور توسعه و گسترش فعالیت‌های ایرانگردی و جهانگردی و امور خدمات سیاحتی، زیارتی و مسافرتی گنجانده شود.

تبصره ۶- آیین‌نامه اجرایی این ماده و سایر آیین‌نامه‌هایی که به تبع آن باید اصلاح شوند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و راه و ترابری و دادگستری به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۷- کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو می‌شود.

تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۵/۱۱/۱۶

تاریخ تصویب ۱۳۷۵/۱۱/۹

الحاق تبصره‌ای به ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی

مصوب ۱۳۷۸/۸/۲

تاریخ: ۱۳۷۸/۸/۲

شماره: ۸۴۷۶ ت ۱۹۹۳۶ هـ

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۸/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۹۷۷۸/۱۰/۱۲۵۴ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۱ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تصویب نمود:

متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی - مصوب

۱۳۷۰ - (موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۲۲۱ ت ۱۴۵ هـ مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۱) اضافه می‌شود:

تبصره - دستگاه‌های دولتی موضوع این ماده موظفند نسبت به تخفیف اجاره بهای محل‌های یاد شده حداکثر تا

نود درصد (۹۰٪) اقدام نمایند.

اصلاح تبصره الحاقی ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۹/۳/۱۸

شماره: ۱۲۱۶۴ ت ۲۳۰۰۴ هـ

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۲۹

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۸ با توجه به نظر رئیس محترم مجلس شورای اسلامی (موضوع نامه شماره ۵۲۶۵۳-ب مورخ ۱۳۷۹/۳/۴) و به استناد ماده (۶۲) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین - مصوب ۱۳۷۳ - تصویب نمود:

تبصره الحاقی ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی (موضوع تصویبنامه شماره ۸۴۷۶ ت ۱۹۹۳۶ هـ - مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۷) به شرح زیر اصلاح می شود:

دفاتر اطلاعات جهانگردی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به لحاظ اینکه به اقتضای وظایف قانونی برای راهنمایی اتباع خارجی در فرودگاهها مستقر شده اند، از پرداخت اجاره بهای محل های موضوع ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی معاف می باشند.

اصلاح آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۳/۷/۴

شماره: ۳۸۹۲۶ ت ۳۱۵۶۲ ک

تاریخ: ۱۳۸۳/۸/۶

وزرای عضو شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۷/۴ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویبنامه شماره ۲۸۰۶۳ ت ۳۱۱۹۴ هـ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۶ تصویب نمودند:

متن زیر به عنوان ماده (۱۳) به آیین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی موضوع تصویبنامه شماره ۴۲۲۱ ت ۱۴۵ هـ مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۱ الحاق می شود:

"ماده ۱۳ - به استناد ماده (۸) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی - مصوب ۱۳۷۰ - کلیه تسهیلات و امتیازات قانونی مربوط به صدور خدمات و کالاهای غیرنفتی به درآمدهای ارزی صنعت گردشگری نیز تسری می یابد. دستورالعمل نحوه محاسبه و روش عمل دستگاه های مختلف به طور مشترک توسط وزارت بازرگانی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و ابلاغ خواهد شد." این تصویبنامه در تاریخ ۱۳۸۳/۸/۴ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

اصلاح ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب

۱۳۸۳/۹/۲۹

شماره: ۳۰۱۷. ت ۳۲۰۴۴

تاریخ: ۱۳۸۳/۱/۲۴

وزیران عضو شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۹/۲۹ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۲۸۰۶۳.ت ۳۱۱۹۴. مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۶ تصویب نمودند:

ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی، موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۲۲۱.ت ۱۴۵. مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۲ - به استناد مواد (۵) و (۸) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی، تأسیسات گردشگری موضوع ماده (۱) آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ‌گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آنها و اصلاحات بعدی آن، دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی و تورگردانی و مؤسسات آموزش خدمات گردشگری، هتل‌های آموزشی، راهنمایان تور، ذخیره‌جا، تولید و عرضه اطلاعات گردشگری و مؤسسات حمل و نقل گردشگری ترجیحاً دارای مجوز از سازمان میراث فرهنگی و گردشگری متعلق به بخش‌های خصوصی، دولتی، عمومی و تعاونی از نظر پرداخت عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول تعرفه‌بخش صنایع می‌باشند و شهرداری‌ها موظفند عوارض مقرر را فارغ از نوع پروانه و کاربری زمین براساس تعرفه‌بخش صنایع و با معافیت از عوارض عرصه غیر از عوارض نوسازی فقط در مورد ساختمان محاسبه و دریافت نمایند. شهرداری‌ها موظفند برای افزایش زیربنای کلیه تأسیسات موضوع فوق‌الذکر عوارض مقرر را براساس تعرفه بخش صنعت و با حداکثر تخفیف محاسبه و دریافت کنند. کلیه تأسیسات و مؤسسات گردشگری موضوع این ماده از نظر هزینه‌های سوخت، برق، آب، تلفن و فاضلاب اعم از انشعاب و مصرف، انواع خدمات بیمه‌ای، تسهیلات بانکی، حق‌الثبت، حق‌التحریر، پذیره، سایر عوارض، تقسیط حق اشتراک و هر نوع تسهیلات دیگر که بخش صنایع از آن منتفع می‌شود با تشخیص و تأیید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مشمول تعرفه‌ها و دستورالعمل‌های بخش صنایع می‌باشند. دستگاه‌های ذیربط موظفند هزینه‌های مربوط را فارغ از میزان مصرف و نوع کاربری براساس تعرفه‌های بخش صنعت محاسبه و دریافت نمایند.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۴/۱/۲۲ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۳/۹/۲۹

ماده ۱ - سازمان‌های میراث فرهنگی کشور و ایرانگردی و جهانگردی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتزع و از ادغام آنها «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» با کلیه اختیارات و وظایفی که سازمان‌های مذکور به موجب قوانین و مقررات مختلف دارا بوده‌اند و کلیه امکانات، اموال و نیروی انسانی زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می‌گردد. رئیس سازمان با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود.

تبصره ۱ - کلیه وظایف و اختیارات وزیر و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور میراث فرهنگی و ایرانگردی و جهانگردی به رئیس سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲ - وظایف حاکمیتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری منتقل می‌شود و وظایف اجرایی و امور تصدی آن با همه امکانات، اعتبارات، نیروی انسانی، اموال و دارایی‌ها، تعهدات و اعتبارات در قالب یک شرکت دولتی با عنوان شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری وابسته می‌گردد.

ماده ۲ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری براساس اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۴/۲۸ و قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ اداره می‌شود. تعیین وظایف و اختیارات این سازمان ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت مفاد قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با جهت‌گیری واگذاری وظایف تصدی به بخش غیردولتی، حذف وظایف غیرضرور، تفکیک وظایف ملی و استانی با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تأیید هیأت وزیران به تصویب کمیسیون مشترک رسیدگی‌کننده به این قانون خواهد رسید.

تبصره - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است به‌منظور هماهنگی در چگونگی امکان بهره‌گیری از میراث‌های طبیعی کشور و اجرای تعهدات مطروحه در کنوانسیون حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان نسبت به تدوین آئین‌نامه‌های با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند.

آئین‌نامه مذکور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳ - شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور و عضویت

رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزرای امور خارجه، مسکن و شهرسازی، راه و ترابری، کشور، فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی و آموزش و پرورش و رؤسای سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و حفاظت محیط‌زیست و چهار نفر کارشناس خبره با پیشنهاد رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و حکم رئیس جمهور تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱ - رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دبیر شورای عالی خواهد بود و دبیرخانه شورای عالی در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، نهادها، شرکتها و مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در حدود وظایف قانونی خود، موظف به اجرای مصوبات این شورای عالی می‌باشند.

ماده ۴ - وظایف و اختیارات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به شرح زیر است:

الف - تصویب سیاستها، خط مشی‌ها و برنامه‌های کلان امور میراث فرهنگی و گردشگری.

ب - جلب حمایت بخش‌های دولتی و غیردولتی و بخش تعاونی و خصوصی برای تحقق اهداف بخش میراث فرهنگی و گردشگری.

ج - فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و افزایش سهم آن در امور مربوط به میراث فرهنگی و گردشگری.

د - کلیه وظایف قانونی که تا قبل از تصویب این قانون برعهده شورای سازمان میراث فرهنگی کشور و شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی بوده است.

ه - سایر وظایف و اختیارات تعیین شده برای شورای مذکور در این قانون.

تبصره - با پیشنهاد شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری و پس از تصویب هیأت وزیران حسب مورد در استان‌هایی که ضرورت ایجاب کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

ماده ۵ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری می‌تواند نگهداری و اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را زیر نظر هیأت‌های امنای منتخب انجام دهد. وظایف و اختیارات و چگونگی فعالیت هیأت‌های امناء و نحوه حمایت، نظارت و ارزیابی فعالیت‌های آنها به موجب آئین‌نامه‌های خواهد بود که به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶ - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۲، حسب پیشنهاد سازمان‌های موضوع این قانون در محدوده اعتبارات مصوب نسبت به هرگونه جابجائی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبارات ردیفهای بودجه‌ای آنها به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اختلالی در اداره امور مربوط ایجاد نشود، اقدام نماید.

ماده ۷ - سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است برنامه‌های تبلیغی ملی و بین‌المللی برای معرفی میراث فرهنگی ایران و جاذبه‌های جهانگردی آن را از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و خارجی به مرحله اجرا درآورد. کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلف به هماهنگی و همکاری با سازمان مذکور می‌باشند.

ماده ۸ - به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ در ایجاد تأسیسات زیر بنائی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش‌های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

ماده ۹ - شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است متناسب با جایگاه هر یک از کشورها در اهداف بازار جهانگردی ایران صدور روادید برای اتباع آنها را به ترتیب زیر دسته‌بندی و به وزارت امور خارجه جهت اقدام ابلاغ نماید:

الف - لغو روادید.

ب - اجازه ورود با پروانه گذر مرزی.

ج - صدور روادید در مبادی ورودی ایران برای مدت معین.

د - صدور روادید در سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور در زمان‌های معین حداکثر ظرف مدت یک هفته.

وزارت امور خارجه مکلف است برای تحقق اهداف جلب جهانگردان خارجی نسبت به صدور روادید برای آنان با رعایت مفاد این ماده اقدام نماید.

سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مرتبط با صدور روادید موظف به همکاری با وزارت امور خارجه برای تحقق این ماده می‌باشند.

ماده ۱۰ - اختیارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص معافیت‌های مذکور در بند (ل) اصلاحی ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در محدوده میراث فرهنگی و گردشگری به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری واگذار می‌شود.

ماده ۱۱ - دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا از سال ۱۳۸۳ برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه‌های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرح‌های جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرائی، خدمات حمل و نقل و سایر طرح‌های مرتبط، توسط بخش‌های غیردولتی اختصاص دهد. تبصره - اطلاق این ماده شامل مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام برای استفاده از منابع خارجی نخواهد بود.

ماده ۱۲ - این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراست و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم دی ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اساسنامه شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۶

شماره ۷۳۴۰۶/ت/۳۹۱۰۶هـ تاریخ: ۱۳۸۷/۵/۱۲

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۵۱۴۲ - ۸۶۲/۱ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۶ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و به استناد تبصره (۲) ماده (۱) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - مصوب ۱۳۸۲ - و ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - اساسنامه شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول - کلیات

ماده ۱- شرکت مادر تخصصی توسعه ایرانگردی و جهانگردی که از این پس به اختصار « شرکت » نامیده می‌شود براساس مفاد این اساسنامه فعالیت می‌کند.

ماده ۲- شرکت وابسته به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و طبق قوانین و مقررات مربوط به شرکتهای دولتی اداره خواهد شد.

ماده ۳- نوع شرکت سهامی (خاص) است و مدت آن نامحدود می‌باشد.

ماده ۴- مرکز اصلی شرکت در تهران است. شرکت می‌تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به تأسیس شعبه یا نماینده در داخل یا خارج از کشور اقدام نماید.

ماده ۵- سرمایه شرکت مبلغ ده میلیارد (۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال است که به یک میلیون سهم ده هزار (۱۰.۰۰۰) ریالی بانام و غیرقابل انتقال تقسیم می‌شود و کلیه سهام آن متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۶- سال مالی شرکت از اول فروردین هر سال آغاز و در پایان اسفند همان سال خاتمه می‌یابد به استثنای سال اول که از تاریخ تشکیل شرکت تا پایان اسفند همان سال خواهد بود.

فصل دوم - موضوع فعالیت، وظایف و اختیارات شرکت

ماده ۷- موضوع فعالیت، وظایف و اختیارات شرکت به شرح زیر می‌باشد:

الف - برنامه‌ریزی و توسعه زیرساخت‌های صنعت گردشگری از قبیل مراکز اقامتی، اردوگاه گردشگری (کمپینگ) و حمام‌های آب معدنی، مجتمع‌های خدماتی رفاهی بین‌راهی، مناطق نمونه گردشگری، مجتمع‌های سیاحتی و تفریحی، تأسیسات و تجهیزات جابجایی گردشگر بر مبنای سیاستهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها از طریق عقد قرارداد با پیمانکاران و مشاوران صلاحیت‌دار.

ب - انعقاد قرارداد در زمینه فعالیت‌های شرکت با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

پ - تحصیل و تملک اراضی و املاک موردنیاز طرح‌ها و پروژه‌ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ت - مشارکت با بخش غیردولتی به منظور انجام کلیه طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با موضوع فعالیت شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ث - انجام خدمات تخصصی و پژوهشی، مطالعات و مهندسی در راستای موضوع فعالیت شرکت.

ج - انجام تمهیدات لازم به منظور مشارکتهای بخش غیردولتی و شهرداری‌ها در توسعه صادرات محصولات صنایع دستی و توسعه زیرساخت‌های صنعت گردشگری و استفاده از خدمات آنها برای امور مطالعاتی و اجرایی و نظارت به منظور کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح خدمات.

چ - استفاده از تسهیلات داخلی و خارجی به منظور گسترش زیرساخت‌های صنعت گردشگری با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ح - انجام کلیه امور محوله از طرف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان بازوی اجرایی

خ - تهیه بسته‌های سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های صنعت گردشگری و واگذاری آن به سرمایه‌گذاران جهت اجرا.

فصل سوم - ارکان شرکت

ماده ۸ - ارکان شرکت به شرح زیر است:

الف - مجمع عمومی.

ب - هیئت مدیره و مدیرعامل.

پ - بازرس (حسابرس).

ماده ۹ - مجمع عمومی شرکت از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف - رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (رییس مجمع عمومی).

ب - معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور.

پ - وزیر امور اقتصادی و دارایی.

ت - وزیر مسکن و شهرسازی.

ث - وزیر جهاد کشاورزی.

ماده ۱۰ - مجامع عمومی شرکت عبارتند از:

الف - مجمع عمومی عادی.

ب - مجمع عمومی فوق‌العاده.

ماده ۱۱ - مجمع عمومی عادی حداقل سالی دو بار برای بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به صورت‌های مالی شرکت،

تصویب بودجه شرکت و رسیدگی به سایر موضوعات مذکور در دستور جلسه تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۲ - مجمع عمومی عادی با حضور اکثریت اعضاء و مجمع عمومی فوق‌العاده با حضور حداقل چهار عضو

رسمیت خواهد داشت.

تصمیمات در مجمع عمومی عادی با سه رأی موافق و در مجمع عمومی فوق‌العاده با چهار رأی موافق نافذ است.

دعوت مجمع عمومی اعم از عادی یا فوق‌العاده با ذکر تاریخ و محل تشکیل و دستور جلسه توسط رییس مجمع

عمومی بعمل می‌آید. دستور جلسه و سوابق مربوط به موضوعاتی که در دستور مجمع قرار دارد باید همراه دعوتنامه

حداقل ده روز قبل از تشکیل برای اعضای مجمع ارسال شود.

تبصره - رییس هیئت مدیره، مدیرعامل، سایر اعضای هیئت مدیره و بازرس شرکت می‌توانند در جلسات مجمع عمومی بدون داشتن حق رأی شرکت نمایند.

ماده ۱۳- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی به شرح زیر تعیین می‌شود:

- الف - بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به خط مشی کلی، برنامه عملیاتی و بودجه سالانه شرکت.
- ب - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به گزارشهای هیئت مدیره و صورت‌های مالی شرکت با توجه گزارش حسابرس، هیئت مدیره و عملکرد سالانه شرکت.
- پ - نصب و یا عزل اعضای هیئت مدیره به پیشنهاد رییس مجمع عمومی.
- ت - تعیین حقوق و مزایا و پاداش اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت با رعایت مصوبات شورای حقوق و دستمزد و در چارچوب قوانین و مقررات مربوط.
- ث - تعیین بازرس (حسابرس) شرکت و میزان حق الزحمه مربوط.
- ج - بررسی آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی که از سوی هیئت مدیره پیشنهاد می‌شود و ارایه به مراجع ذیربط قانونی جهت تصویب.
- چ - اتخاذ تصمیم در خصوص ارجاع دعاوی به داوری با رعایت اصل یکصد و سی و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ح - اتخاذ تصمیم نسبت به مطالبات مشکوک‌الوصول و یا غیرقابل وصول که از طرف هیئت مدیره پیشنهاد می‌شود.
- خ - اتخاذ تصمیم در خصوص سایر پیشنهادات هیئت مدیره با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- د - اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قانون به عهده مجمع عمومی عادی می‌باشد.
- ماده ۱۴- وظایف مجمع عمومی فوق‌العاده به شرح زیر تعیین می‌شود:
- الف - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش یا کاهش سرمایه شرکت در چارچوب قانون و پیشنهاد به هیئت وزیران برای تصویب.
- ب - بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به اصلاح یا تغییر مواد اساسنامه شرکت در چارچوب قانون و پیشنهاد به هیئت وزیران جهت تصویب.
- ت - بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به انحلال شرکت در چارچوب قانون و پیشنهاد به هیئت وزیران برای تصویب.

ماده ۱۵- هیئت مدیره شرکت مرکب از پنج عضو اصلی که با تصویب مجمع عمومی عادی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و پس از انقضای مدت تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است در سمت خود باقی خواهند بود و انتخاب مجدد آنها برای دوره‌های بعد بلامانع است.

ماده ۱۶- جلسات هیئت مدیره حداقل هر ماه یکبار بطور منظم تشکیل و دستور جلسه یک هفته قبل از تشکیل جلسه توسط رئیس هیئت مدیره برای اعضا ارسال خواهد شد. جلسات هیئت مدیره در صورت لزوم و درخواست کتبی دو نفر از اعضای هیئت مدیره بطور فوق‌العاده تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱- جلسات هیئت مدیره با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت آرای موافق حاضر در جلسه اتخاذ خواهد شد.

تبصره ۲- اداره جلسات هیئت مدیره با رئیس هیئت مدیره و در غیاب وی با نایب رئیس هیئت مدیره می‌باشد.

ماده ۱۷- هیئت مدیره دارای دفتری خواهد بود که صورتجلسات هیئت مدیره در آن با درج نظر مخالفین ثبت و به امضای اعضای حاضر خواهد رسید. مسئولیت ابلاغ و پیگیری مصوبات هیئت مدیره با رئیس هیئت مدیره می‌باشد.

ماده ۱۸- هیئت مدیره شرکت برای انجام هرگونه عملیات و معاملاتی که مربوط به موضوع فعالیت شرکت بوده و اتخاذ تصمیم درباره آنها در حیطه وظایف مجامع عمومی قرار نگرفته باشد دارای اختیارات کامل است. هیئت مدیره به ویژه وظایف و اختیارات زیر را دارا می‌باشد.

۱- اجرای مصوبات و تصمیمات مجمع عمومی شرکت.

۲- بررسی و تعیین برنامه عملیات و تعیین خط مشی و سیاست کلی شرکت و ارایه به مجمع عمومی برای تصویب.

۳- بررسی و تأیید برنامه و بودجه سالانه و صورت‌های مالی شرکت و ارایه به مجمع عمومی برای تصویب.

۴- بررسی و پیشنهاد آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی شرکت و ارایه به مجمع عمومی با رعایت قانون مدیریت خدمات کشوری.

۵- بررسی و پیشنهاد اصلاح مواد اساسنامه یا انحلال شرکت به مجمع عمومی برای اتخاذ تصمیم.

۶- پیشنهاد تغییرات در سرمایه شرکت به مجمع عمومی

۷- بررسی و پیشنهاد ساختار تشکیلاتی شرکت و برنامه جذب و تعدیل نیروی انسانی مربوط و ارایه به مجامع

ذیربط.

- ۸- اتخاذ تصمیم نسبت به خرید، فروش، اجاره، استجاره، رهن، اموال منقول و غیرمنقول و اماکن، ماشین آلات و تجهیزات موردنیاز در چارچوب آیین نامه مالی و معاملاتی شرکت.
- ۹- بررسی و پیشنهاد به مجمع عمومی در مورد صلح و سازش در دعاوی و ارجاع به داوری و تعیین داور و نیز استرداد دعوی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۰- رسیدگی با اتخاذ تصمیم در مورد معاملات و قراردادهایی که طبق آیین نامه معاملاتی شرکت باید به تصویب هیئت مدیره برسد.
- ۱۱- بررسی و پیشنهاد در مورد مطالبات مشکوک الوصول و غیرقابل وصول شرکت به مجمع عمومی برای اتخاذ تصمیم.
- ۱۲- اتخاذ تصمیم در خصوص سرمایه گذاری و مشارکت با بخش غیردولتی و شهرداریها با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۳- انجام حسابرسی داخلی نسبت به عملیات، معاملات و کلیه فعالیت های شرکت.
- ۱۴- طراحی و اجرای برنامه های آموزشی در جهت ارتقای دانش کارکنان شرکت.
- ۱۵- قبول هرگونه مال یا حقی که طبق قانون به شرکت منتقل یا هبه می گردد.
- ۱۶- خرید، فروش اجاره، استجاره و رهن هرگونه مال اعم از منقول و غیرمنقول در جهت فعالیت شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ماده ۱۹- هیئت مدیره از بین خود یا خارج از اعضا یک نفر را به عنوان مدیرعامل انتخاب می نماید که با حکم رییس مجمع عمومی به مدت دو سال منصوب می شود.
- ماده ۲۰- مدیرعامل بالاترین مقام اجرایی شرکت بوده و مسئول حُسن جریان امور و حفظ حقوق و اموال شرکت است و کلیه امور شرکت را طبق مفاد این اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط اداره می کند.
- تبصره - مدیرعامل می تواند با مسئولیت خود تمام یا قسمتی از اختیارات خود را با ابلاغ کتبی به هر یک از اعضای هیئت مدیره و یا کارکنان شرکت تفویض نماید.
- ماده ۲۱- مدیرعامل نماینده قانونی شرکت در کلیه مراجع اداری و قضایی بوده و برای دفاع از حقوق شرکت و تعقیب دعاوی و طرح آنها اعم از کیفری و حقوقی حق توکیل به غیر را دارد.
- ماده ۲۲- مدیرعامل دارای وظایف و اختیارات زیر می باشد:

- ۱- اجرای مصوبات و تصمیمات مجمع عمومی و هیئت مدیره و انجام کلیه امور اداری و اجرای شرکت در حدود بودجه مصوب.
 - ۲- تهیه و تنظیم بودجه سالانه شرکت و صورت‌های مالی شرکت و ارایه به هیئت مدیره.
 - ۳- رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره کلیه امور اداری، آموزشی، استخدامی و اخراج کارکنان طبق آیین‌نامه‌های مصوب و سایر قوانین و مقررات مربوط.
 - ۴- تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی و استخدامی شرکت به هیئت مدیره.
 - ۵- معرفی امضاهای مجاز شرکت.
 - ۶- اتخاذ تصمیم و اقدام نسبت به کلیه امور عملیات شرکت به استثنای آنچه که از وظایف مجمع عمومی و هیئت مدیره است.
- ماده ۲۳- کلیه اسناد و اوراق مالی و اسناد تعهدآور و قراردادهای شرکت باید به امضای مدیرعامل و یکی از اعضای هیئت مدیره به انتخاب هیئت مدیره برسد و کلیه چک‌ها به امضای مدیرعامل و به امضای ذی‌حساب و یا نماینده وی خواهد رسید.
- مکاتبات اداری با امضای مدیرعامل یا کسانی که از طرف مدیرعامل حق امضا دارند صورت می‌پذیرد.
- ماده ۲۴- شرکت دارای بازرس (حسابرس) خواهد بود که طبق قوانین و مقررات مربوط با تصویب مجمع عمومی برای مدت یک سال انتخاب می‌شود.
- تبصره ۱- اقدامات بازرس (حسابرس) در اجرای وظایف خود نباید مانع جریان کارهای عادی شرکت گردد.
- تبصره ۲- بازرس (حسابرس) می‌تواند برای انجام وظیفه خود از کارشناسان و متخصصین داخل و خارج شرکت و سایر امکانات مورد نیاز استفاده نماید.
- مدیرعامل شرکت موظف است جهت انجام وظیفه بازرس (حسابرس) امکانات لازم را در اختیار وی قرار دهد.
- ماده ۲۵- صورت‌های مالی (ترازنامه و حساب سود و زیان) شرکت و یادداشتهای توضیحی همراه آن باید با رعایت استانداردهای حسابداری در موعد مقرر قانونی تهیه و در اختیار بازرس (حسابرس) قرار داده می‌شود.
- ماده ۲۶- احکامی که مطابق قانون مدیریت خدمات کشوری و مقررات اداری و استخدامی برای شرکتهای دولتی لازم‌الرعایه می‌باشد در مورد شرکت نیز لازم‌الرعایه خواهد بود.
- این اساسنامه به موجب نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۸۲۲ مورخ ۱۳۸۷/۴/۲۵ شورای نگهبان به تأیید شورای یادشده رسیده است.

تصویب نامه در خصوص شرایط فعالیت دفاتر پیشخوان خدمات توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۷/۱

شماره : ۴۰۵۸۷/ت/۹۲۳۰۸

تاریخ : ۱۳۸۷/۶/۷

وزیران عضو ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۳۹۳۴/ت/۳۹۶۱۴ هـ مورخ ۱۳۸۷/۲/۴ تصویب نمودند:

- ۱- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی) موظف است شرایط فعالیت دفاتر پیشخوان خدمات به تعداد کافی و توزیع به جغرافیایی مناسب را فراهم سازد.
- تبصره - همه دستگاه های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - برای ارائه خدمات از طریق دفاتر پیشخوان خدمات، باید از دفاتری که دارای مجوز، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی می باشند، استفاده نمایند. ایجاد و فعالیت دفاتر با کاربرد مشابه ممنوع می باشد.
- ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است شماره تلفن (۱۰۰) در سراسر کشور را به مرکز تماس ایران اختصاص دهد.

۳- شماره گذاری وسایل نقلیه تولید داخل و وارداتی با رعایت شرایط زیر امکان پذیر می باشد:

- الف - نصب برچسب انرژی و درج رتبه انرژی در سند (با حروف فارسی) برای خودروهای بنزینی و موتورسیکلت ها از تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۱ و برای سایر وسایل نقلیه از تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱.
- ب - برای کاربری تاکسی: دوگانه سوز بودن از ابتدای سال ۱۳۸۷ و پایه گازسوز بودن از تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱ در شهرهای دارای جایگاه عرضه گاز طبیعی (بنا به اعلام وزارت نفت).
- ج - مجهز بودن به ترمز ضد قفل از تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱ برای کلیه خودروها و وسایل نقلیه باری و مسافری (به جز موتورسیکلت).
- د - پرداخت عوارض و اسقاط خودروی فرسوده برای خودروهای تک سوخته بنزین سوز یا نفت گاز سوز از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ طبق جدول زیر:

نوع مصرف در ۱۰۰ کیلومتر چرخه ترکیبی شرایط شماره گذاری

اسقاط خودروی فرسوده برای خودروهای بنزین سوز و نفت گاز سوز پرداخت عوارض برای خودروهای بنزین سوز

سواری، ون و وانت وارداتی ۶ لیتر و کمتر ۱۰ درصد ارزش گمرکی

بیش از ۶ لیتر و کمتر از ۱۰ لیتر و ۱۰ لیتر ۲ دستگاه

بیش از ۱۰ لیتر ۳ دستگاه

سواری تولید داخل بیش از ۱۰ لیتر ۱ دستگاه معاف

تبصره ۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است عوارض مندرج در این بند را اخذ نماید.

تبصره ۲- خودروهایی که با پلاک عمومی یا تاکسی شماره گذاری شوند، آمبولانسها و خودروهای نظامی و انتظامی

مشمول جزء (د) این بند نمی‌باشند.

تبصره ۳- پرداخت عوارض و اسقاط خودرو در ازای واردات تا تاریخ ۱۳۸۷/۶/۳۱، طبق شرایط مصوب گذشته

می‌باشد.

۴- وسایل نقلیه در صورت عدم امکان دریافت گواهی معاینه فنی یا سن بالاتر از مقادیر جدول زیر فرسوده

محسوب می‌شوند.

وسيله نقلیه سواری شخصی سواری دولتی تاکسی (سواری و ون) مینی‌بوس و

میدی‌بوس اتوبوس کامیون و کشنده وانت موتور

سیکلت سایر وسایل نقلیه باری و مسافری

درون شهری برون شهری

سن فرسودگی به سال ۲۵ ۱۵ ۱۰ ۱۵ ۱۰ ۱۵ ۲۵ ۱۰ ۱۵

تبصره - در صورت تغییر کاربری خودروهای سواری، سن فرسودگی با توجه به جدول فوق معادل سازی

خواهد شد.

۵ - تسهیلات بانکی و یا کمک بلاعوض برای از رده خارج شدن وسایل نقلیه فرسوده متناسب با ارزش وسیله

نقلیه فرسوده حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۰ اعطا می‌گردد. تسهیلات و یا کمک بلاعوض به تدریج کاهش خواهد یافت

به گونه‌ای که تا پایان زمان مذکور، معادل ارزش قطعات تشکیل دهنده وسیله نقلیه فرسوده خواهد شد.

تبصره ۱- اولویت استفاده از تسهیلات بانکی و یا کمک بلاعوض با وسایل نقلیه‌ای است که سن آنها بالاتر از

مقادیر مندرج در بند (۴) این تصویب‌نامه باشد.

تبصره ۲- کمک بلاعوض از محل منابع عمومی یا تخفیفات ترجیحی در سود بازرگانی واردات، تأمین می‌گردد.

تبصره ۳- استفاده همزمان از تسهیلات و کمک بلاعوض چند وسیله نقلیه فرسوده امکان‌پذیر می‌باشد.

- تبصره ۴- قابلیت تردد وسیله نقلیه برای استفاده از تسهیلات بانکی و یا کمک بلاعوض الزامی می‌باشد.
- تبصره ۵ - نیروی انتظامی موظف است گواهی اسقاط را حداکثر ظرف پنج روز کاری پس از اسقاط صادر نماید.
- تبصره ۶ - نیروی انتظامی موظف است اقدامات پیشگیرانه برای عدم استفاده مجدد از وسایل نقلیه اسقاط شده و قطعات آنها (شاسی، اتاق، موتور، تجهیزات سوخت‌رسانی) را انجام داده و با متخلفین برخورد نماید.
- تبصره ۷- فروش یا واگذاری وسایل نقلیه فرسوده دستگاه‌های اجرایی به اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع می‌باشد. این وسایل نقلیه بدون استفاده از تسهیلات مندرج در این بند از رده خارج می‌شوند.
- ۶ - نیروی انتظامی موظف است از تردد وسایل نقلیه با سن بیش از میزان مندرج در جدول زیر (بر حسب سال) پس از تاریخ‌های مذکور در این جدول جلوگیری به عمل آورد:

نوع وسیله نقلیه تاریخ منع تردد

۱۳۸۸/۲/۱ ۱۳۸۸/۱۱/۱ ۱۳۸۹/۱۱/۱ ۱۳۹۰/۱۱/۱

سواری شخصی ۲۵ ۳۰ ۳۵ ۴۰

وانت ۲۰ ۲۵ ۳۰ ۴۰

تاکسی ۱۰ ۱۳

مینی‌بوس ۱۵ ۲۵ ۳۰ ۳۵

میدی‌بوس ۱۵ ۳۵

اتوبوس شهری ۱۰ ۱۵ ۲۰ ۳۵

اتوبوس برون شهری ۱۵ ۲۰ ۲۵ ۳۵

کامیون و کشنده ۲۵ ۲۸ ۳۳ ۳۵

موتورسیکلت ۱۰ ۱۵ ۲۰

تبصره - خودروهای کلکسیونی مشمول این بند نمی‌باشند. تشخیص خودروهای کلکسیونی به عهده نیروی انتظامی می‌باشد.

۷- در شهرهایی که دارای جایگاه عرضه گاز طبیعی می‌باشند (بنا به اعلام وزارت نفت)، دستگاه‌های دولتی موظف به خرید خودروهای دوگانه سوز می‌باشند. خودروهای کمک‌دار از شمول این بند مستثنی می‌باشد.

۸ - وزارت نفت موظف است تدابیری اتخاذ نماید که عرضه سوخت برای وسایل نقلیه طبق جدول زیر صورت

پذیرد:

ردیف موضوع تاریخ اجرا

۱ عرضه نفت گاز با کارت هوشمند ۱۳۸۷/۶/۱

۲ عرضه سوخت در حداقل ۲۰٪ از جایگاهها با کیفیت استاندارد یورو ۴ ۱۳۸۸/۸/۱

۳ عرضه سوخت در حداقل ۸۰٪ از جایگاهها با کیفیت استاندارد یورو ۴ ۱۳۹۰/۸/۱

تبصره - مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مسؤول نظارت بر اجرای ردیفهای (۲) و (۳) جدول فوق

می باشد.

۹- وزارت نفت موظف است تعداد نازلهای فعال عرضه سوخت با توزیع جغرافیایی مناسب را در سال ۱۳۸۷ به

تعداد مندرج در جدول زیر افزایش دهد:

شرح تعداد تا پایان سال ۱۳۸۷

تعداد نازل عرضه گاز طبیعی فشرده

(سوختگیری سریع) حداقل ۵۲۰۰ نازل (معادل با ۱۸۰۰ جایگاه)

تعداد نازل عرضه بنزین ۱۵۰۰۰

تعداد نازل عرضه نفت گاز ۴۵۰۰

تبصره ۱- وزارت نفت موظف است برنامه افزایش تعداد نازلهای عرضه سوخت تا پایان سال ۱۳۹۰ را تا تاریخ

۱۳۸۷/۷/۱ به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

تبصره ۲- احداث، بهره‌برداری و مالکیت حداقل نود درصد (۹۰٪) جایگاههای جدید به عهده بخش خصوصی یا

تعاونی می باشد.

تبصره ۳- وزارت نفت موظف است برنامه واگذاری جایگاههای دولتی عرضه سوخت را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت

تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

تبصره ۴- وزارت نفت موظف است طرح تأمین تسهیلات بانکی برای خرید تجهیزات جایگاههای عرضه گاز و

پرداخت یارانه براساس میزان سوختگیری وسایل نقلیه (در صورت لزوم برای صرفه اقتصادی احداث و بهره‌برداری از

جایگاههای عرضه گاز) را تا تاریخ ۱۳۸۷/۶/۱۵ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

تبصره ۵- وزارت نفت مجاز است در صورت لزوم نسبت به خرید زمین جایگاه (جدید یا موجود) واگذاری به بخش

خصوصی با تسهیلات بانکی اقدام نماید.

تبصره ۶ - وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند در صورت رعایت دستورالعمل‌های فنی نسبت به نصب انشعاب برای جایگاه‌های گاز طبیعی فشرده (خانگی، متوسط و بزرگ) حداکثر یک ماه پس از درخواست اقدام نمایند.

وزارتخانه‌های راه و ترابری و جهاد کشاورزی و شهرداری‌ها و سایر دستگاه‌های مرتبط موظفند همکاری لازم را برای نصب انشعاب در مهلت یادشده به عمل آورند.

تبصره ۷ - شهرداری‌ها و کمیسیونهای ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - مصوب ۱۳۵۱ - موظفند نسبت به تغییر کاربری و صدور مجوز برای احداث جایگاهها به ویژه در پایانه‌ها و توقفگاههای عمومی اقدام نمایند.

تبصره ۸ - شهرداری‌ها موظفند جهت جبران هزینه‌های ایجاد و نگهداری جایگاههای عرضه گاز نسبت به صدور مجوز کاربری تجاری به میزان بیست درصد (۲۰٪) از مساحت زمین جایگاه تا سقف دویست (۲۰۰) مترمربع و صرفاً با اخذ عوارض مصوب اقدام نمایند. وزارت بازرگانی موظف است تدابیر لازم را برای صدور پروانه کسب به کاربریهای مذکور در این تبصره اتخاذ نماید.

۱۰ - وزارت نفت موظف است کارت سوخت وسایل نقلیه دارای شرایط زیر را ظرف (۲۴) ساعت پس از اعلام مرجع ذیصلاح غیرفعال نماید:

۱ - وسیله نقلیه سرقت شده بنا به اعلام نیروی انتظامی.

۲ - وسیله نقلیه اسقاط شده بنا به اعلام نیروی انتظامی.

۳ - وسیله نقلیه دارای منع تردد طبق بند (۶) این تصویب‌نامه.

۱۱ - وزارت کشور مکلف است در راستای افزایش قابلیت اطمینان و سرعت حمل و نقل عمومی و ایجاد زمینه برتری آن نسبت به حمل و نقل شخصی به نسبت توسعه حمل و نقل عمومی، از طریق شهرداری‌ها مقررات محدود کننده تردد خودروهای شخصی را اعمال نماید.

۱۲ - کمیسیونهای ماده (۵) قانون یادشده موظفند در هنگام بررسی و تصویب کاربریهای جدید و تغییر کاربریها، اثرات ترافیکی آنها را بررسی و تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

۱۳ - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است در تهیه و تصویب طرح‌های مرتبط با بافت فرسوده، تدابیر و سیاستها و راهکارهای مصوب طرح‌های جامع حمل و نقل ترافیک شهری را لحاظ نماید. توجه به محوریت حمل و نقل انبوه و

جمعی، تأمین توقفگاه و تناسب کاربری حریم ایستگاهها و کریدور حمل و نقل ریلی شهری در طرح‌های یادشده الزامی است.

۱۴- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است شرح خدمات ترافیکی مناسب تهیه شده توسط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور را در تهیه و تصویب در طرح‌های توسعه شهری اعمال نماید.

۱۵- وزارت کشور موظف است تمهیداتی را اتخاذ نماید که در اجرای کلیه طرح‌ها و کاربریهای شهری، طرح‌ها و تدابیر ترافیکی در اولویت اجرا قرار گیرند.

۱۶- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است انتقال کاربریها بین شهرها را پیگیری نموده و در طرح‌های ناحیه‌ای و منطقه‌ای لحاظ نماید. همچنین در تهیه طرح‌های توسعه شهری مراکز عمده جذب جمعیت را به نحوی جانمایی کند که حجم ترافیک در مناطق پرتراکم شهری کاهش یابد.

۱۷- وزارت کشور موظف است نسبت به تدوین سیاستها و تدابیر حمل و نقل حومه‌ای بر مبنای طرح مجموعه شهری و طرح‌های توسعه شهری و همچنین برنامه اسکان جمعیت و نحوه توسعه آینده شهرها اقدام نماید.

۱۸- وزارتخانه‌های کشور و راه و ترابری موظفند برنامه چهارساله (۱۳۹۰-۱۳۸۷) توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی درون و برون شهری (ریلی و غیرریلی) را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نمایند.

۱۹- وزارت صنایع و معادن موظف است برنامه تبدیل خودروهای بنزین سوز موجود به دوگانه‌سوز را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

۲۰- وزارت نفت موظف است طرح جامع سبذ سوخت در بخش حمل و نقل را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

۲۱- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است طرح اصلاح کاربری‌های موجود (شامل مکانیابی مراکز جدید جذب سفر، جابه‌جایی کاربری‌ها، ایجاد مجتمع‌ها و غیره) در راستای بهبود تقاضای سفر را تا تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

۲۲- وزارت کشور موظف است با هماهنگی وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست، دستورالعمل اخذ عوارض سالیانه و جریمه از وسایل نقلیه بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی با رویکرد برقراری توازن بین منابع و مصارف مالی شهرداری‌ها را تا تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ جهت تصویب به ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت ارایه نماید.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۶/۵ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده‌است.

لایحه قانونی اختیارات استانداران کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۹

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون استانداران از طرف وزیر کشور به هیأت دولت معرفی می‌شوند و پس از تصویب انتصاب آنان در هیأت وزراء حکم استانداری با امضای رییس جمهور و نخست‌وزیر و وزیر کشور صادر خواهد شد.

ماده ۲ - استانداران در قلمرو مأموریت خود نماینده عالی دولت محسوب می‌شوند و مسئول اجرای سیاست عمومی دولت در حوزه مأموریت خود هستند و در کلیه امور اجرای استان نظارت تامه و عالی دارند.

تبصره ۱ - استانداران می‌توانند به بازرسی سازمان‌ها و ادارات دولتی بپردازند و چنانچه نسبت به امور واحدهای مزبور نظری داشته باشند با همکاری مدیر یا رییس واحد موضوع را حل و فصل کنند، در صورتی که موضوع در مرکز استان حل نشود استانداران می‌توانند با وزیر متبوع واحدمذاکره کنند و مسأله را حل نمایند و وزیر متبوع با بررسیهای لازم در مورد گزارش استاندار اقدام مقتضی معمول خواهند داشت.

تبصره ۲ - در صورتی که قضیه به ترتیب فوق فیصله نیابد استانداران موضوع را به اطلاع وزیر کشور می‌رسانند. وزیر کشور مورد را در هیأت‌وزیران مطرح می‌کند تصمیم هیأت وزیران به استانداران برای اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۳ - به منظور نظارت و مراقبت کامل در برنامه‌های رادیو و تلویزیون استانداران می‌توانند نماینده‌ای در سازمان رادیو تلویزیون استان بگمارند. نماینده مذکور نماینده دولت محسوب می‌شود.

ماده ۴ - برای هماهنگ نمودن اقدامات ادارات و سازمان‌های دولتی و نهادهای انقلابی و اجتماعی هر استان با سیاست عمومی دولت و به منظور تحکیم نهادهای فوق استانداران می‌توانند هر وقت مقتضی بدانند جلسات مشترکی مرکب از مدیران و رؤسا و متصدیان مربوط و افراد دیگری که لازم بدانند تشکیل دهند و در صورت ضرورت اطلاعات لازم را در اختیار مردم بگذارند.

ماده ۵ - حفظ نظم و امنیت و رفاه مردم و آرامش عمومی در هر استان از طریق شورای تأمین با استانداران است علاوه بر این تأمین ارزاق و مایحتاج عمومی و مراقبت دقیق در اجرای برنامه‌های عمرانی و نوسازی و بهسازی شهرها و دهات و امثال اینها از طریق شورای سازمان‌های ذیصلاح از وظایف استانداران است.

تبصره ۱ - استانداران باید اشخاص و مؤسسات را به تأسیس شرکتها و اشتغال به امور عام‌المنفعه و مانند آنها

تشویق کنند.

تبصره ۲ - پاکسازی ادارات و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به دولت بر طبق قوانین با مشورت و نظارت استانداران اجرا می‌شود.

ماده ۶ - ادارات دولتی و نمایندگان اعزامی از طرف وزارتخانه‌ها و سایر ارگان‌های دولتی و ملی نسبت به مسائلی که با سیاست عمومی تماس داشته باشد یا از لحاظ سیاست محلی حائز اهمیت باشد باید به اطلاع و راهنمایی استاندار و وظایف خود را انجام دهند.

طرح تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنان مصوب

۱۳۷۷/۷/۲۸

تاریخ: ۱۳۷۷/۷/۳۰

شماره: ۱۲/۶۰۲

شورای عالی اداری در هشتادمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۷/۲۸ بنا به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت کشور در اجرای مفاد تبصره ۳۱ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به منظور متناسب کردن اختیارات استانداران و فرمانداران با مسئولیت‌های محوله در استان و تعیین نحوه ارتباط آنها با مقامات مرکزی و نحوه نظارت بر عملکرد مدیران محلی و چگونگی عزل و نصب آنان و همچنین تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنها و چگونگی ارتباط آنها با مسئولین دستگاه‌های اجرایی تصویب نمودند:

ماده (۱) استانداران در قلمرو ماموریت خویش به عنوان نماینده عالی دولت، مسئولیت اجرای سیاست‌های عمومی کشور در ارتباط با وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند، نهادهای انقلاب اسلامی، نیروهای انتظامی، شوراهای اسلامی شهر و شهرداری‌ها و موسسات عمومی غیر دولتی را عهده‌دار خواهند بود.

تبصره (۱) نیروهای نظامی در چارچوب وظایفی که در ارتباط با امنیت مناطق دارند، تحت نظارت استانداران عمل خواهند کرد.

تبصره (۲) استاندار به عنوان نماینده عالی دولت در برابر رئیس جمهور و هیات وزیران مسئول بوده و به عنوان نماینده وزارت کشور مسئولیت اجرای وظایف و اختیارات آن وزارت در استان را عهده‌دار خواهد بود و در مقابل وزیر

کشور پاسخگوست.

ماده ۲) وظایف و اختیارات استانداران در قلمرو ماموریت خویش به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- استاندار مسئول برقراری و حفظ نظم و امنیت استان است.
- تبصره - وظایف امنیتی استانداران را شورای امنیت کشور تعیین می‌نماید.
- ۲- هدایت و تشکیل مرتب جلسات شورای تامین استان و نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن.
- تبصره ۱ - کلیه ارگان‌های عضو شورای تامین و سایر دستگاه‌های اجرایی استان موظفند مصوبات شورای تامین و دستورات امنیتی استاندار را اجرا نمایند و رویدادهای امنیتی و سیاسی را به استاندار گزارش نمایند. با متخلفین برابر مقررات رفتار خواهد شد.
- تبصره ۲ - هدایت و نظارت بر عملکرد شوراهای تامین شهرستانها و اقدامات امنیتی فرمانداران و سایر دستگاه‌های اجرایی محلی و هماهنگی در حفظ آمادگی ارگان‌های امنیتی.
- ۳- پیش‌بینی و پیشگیری معضلات امنیتی استان، تعیین و تدوین اولویت‌ها و سیاست‌های امنیتی و تعیین حدود وظایف و اختیارات امنیتی کلیه دستگاه‌های اجرایی استان در چهارچوب وظایف قانونی آنها.
- ۴- فراهم آوردن موجبات اجرای طرح‌ها و سیاست‌های عام امنیتی و انتظامی، مصوبات مراجع قانونی، دستورالعمل‌ها و ابلاغیه‌های امنیتی.
- ۵- تایید تشکیل موقت یا دائم و یا انحلال رده‌های انتظامی در سطح استان در چهارچوب قوانین و دستورالعمل‌های مربوطه.
- ۶- نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی، گذرنامه و وظیفه عمومی.
- ۷- پیشگیری و مقابله با مشکلات مرزی و نظارت و مراقبت از مرزهای آبی و خاکی استان و برنامه‌ریزی به منظور جلوگیری از هر گونه تردد و نقل و انتقالات غیر مجاز در چهارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مصوب.
- ۸- بررسی و تعیین مناطق ممنوع و محدود برای اسکان و تردد و تعیین گذرهای مرزی مجاز.
- ۹- بررسی و ارائه پیشنهاد ایجاد مرزهای رسمی (زمینی، هوایی، دریایی) استان به وزارت کشور.
- ۱۰- بررسی زمینه‌های مشترک همکاری با استان‌های کشورهای همجوار و انعقاد یادداشت تفاهم همکاری محلی در چهارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلی نظام.
- ۱۱- برنامه‌ریزی، هدایت و ایجاد هماهنگی‌های لازم در خصوص مبارزه با مواد مخدر، قاچاق سلاح، مواد منفجره،

- ۱۲- نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط به تردد، اقامت، تابعیت، استملاک و سایر امور مربوط به اتباع و نمایندگی‌های خارجی، پناهندگان، معاودین، مهاجرین و آوارگان.
- ۱۳- فراهم آوردن موجبات تشکیل و تقویت شوراهای اسلامی به منظور جلب مشارکت همه جانبه مردم استان در امور مشارکت‌پذیر و سازماندهی مطلوب آن و اعمال نظارت بر شوراهای فوق در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه.
- ۱۴- تشکیل و هدایت شوراهایی که مسئولیت آنها بر عهده استاندار می‌باشد و رعایت تصمیمات متخذه شوراهای مذکور طبق قوانین و مقررات مربوطه.
- ۱۵- در غیاب شورای اسلامی شهر (به جز شهر تهران) استاندار جانشین شورای اسلامی شهر خواهد بود. در این حالت کلیه وظایف شوراهای اسلامی شهرهای تابعه استان به غیر از وظیفه مربوط به تصویب برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن بر عهده استاندار می‌باشد.
- ۱۶- ایجاد زمینه‌های لازم برای تاسیس و توسعه مجامع و تشکل‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و تخصصی و نظارت بر فعالیت‌های آنها به منظور گسترش مشارکت‌های مردمی در همه زمینه‌ها و نهادینه شدن آزادی‌های سیاسی و اجتماعی.
- ۱۷- نظارت بر همه‌پرسی و کلیه انتخاباتی که به موجب قانون برگزار می‌گردد.
- ۱۸- انجام مطالعات و اقدامات اجرایی تقسیمات کشوری.
- ۱۹- نظارت بر حسن جریان امور مربوط به ثبت احوال.
- ۲۰- ایجاد زمینه مناسب جهت رشد و ارتقاء فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بانوان و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های ذربط و نظارت بر فعالیت آنها.
- ۲۱- فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای رشد و پیشرفت و گسترش آموزش و پرورش، ورزش همگانی، بهداشت عمومی، آموزش عالی و تحقیقات.
- ۲۲- حفظ و حراست از ارزشهای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و گسترش فرهنگ اصیل اسلامی.
- ۲۳- هدایت و هماهنگی اقدامات مربوط به پیشگیری و جلوگیری از منکرات و مفسدات اجتماعی.
- ۲۴- فراهم آوردن زمینه‌های عدالت اجتماعی و فقرزدایی
- ۲۵- اتخاذ تدابیر و اعمال هماهنگی لازم به منظور پیشگیری، کنترل و مهار بحران‌های ناشی از حوادث و بلایای

طبیعی از قبیل سیل، زلزله و...

۲۶- نظارت بر امور اینثارگران و خانواده‌های معظم شهداء

۲۷- هماهنگی و نظارت بر مسائل رفاهی کارکنان دولت و هماهنگ نمودن امور رفاهی آنان.

۲۸- مطالعه و بررسی امور اداری و استخدامی در استان و ارائه پیشنهادات لازم به سازمان امور اداری و

استخدامی کشور و سایر مراجع ذیصلاح.

۲۹- نظارت بر حسن اجراء قوانین و مقررات

۳۰- نظارت و بازرسی از کلیه ارگان‌های موضوع ماده یک این مصوبه به جز مواردی که به حکم قانون مستثنی

شده باشد و همچنین مراقبت در رفتار و اعمال کلیه کارکنان ارگان‌های مذکور.

۳۱- ارزشیابی عملکرد مدیران براساس مصوبات و دستورالعمل‌های مراجع ذیصلاح.

۳۲- فراهم آوردن زمینه همکاری و ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های دستگاه‌های دولتی، سازمان‌های محلی،

نهادهای انقلاب اسلامی، شوراهای محلی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه.

۳۳- نظارت و مراقبت در اجرای برنامه‌های عمرانی (ملی، استانی) و در صورت لزوم دادن تذکر به مسئولین

اجرایی و یا اعلام مراتب به سازمان و وزارتخانه مربوطه در جهت رفع نواقص احتمالی.

۳۴- نظارت بر حفظ و حراست از منابع طبیعی و محیط زیست و استفاده بهینه از منابع و امکانات بالقوه و

موجود استان.

۳۵- شناسایی استعدادهای منطقه‌ای و تعیین نیازمندی‌های استان و تصمیم‌گیری، هماهنگی و هدایت

برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی استان با تاکید بر اولویت‌های توسعه منطقه‌ای در چهارچوب سیاست‌ها و راهبردهای توسعه

ملی.

۳۶- پیشنهاد وضع عوارض جدید بر فعالیت‌های اقتصادی و خدماتی در محدوده استان و شناسایی منابع جدید

درآمدی و پیشنهاد آن به مراجع ذیربط در جهت اجرای برنامه‌های توسعه منطقه‌ای.

۳۷- تلاش در جهت کسب منابع درآمدی مقرر در قوانین مربوطه در محدوده استان و همکاری با دستگاه‌های

ملی ذیربط در این خصوص.

۳۸- هدایت و هماهنگی فعالیت بانکها و تعیین اولویت‌ها در اعطای تسهیلات تکلیفی بانکی در چهارچوب

سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و تشویق سرمایه‌گذاران از طریق تشکیل موسسات

اعتباری غیر دولتی و جذب سرمایه‌های محلی و سوق دادن آنها به سمت فعالیت‌های تولیدی و عمرانی.

۳۹- نظارت، هماهنگی و هدایت امور مربوط به صادرات غیر نفتی، مبادلات مرزی، ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی و مناطق ویژه حراست شده و تاسیس و راه‌اندازی بازارچه‌های مرزی طبق قوانین و مقررات مربوط.

۴۰- اجرای سایر وظایفی که در استان‌ها از طریق مراجع ذیصلاح بر عهده استاندار محول می‌گردد.

ماده ۳) استانداران به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیات وزیران با حکم رئیس جمهور منصوب می‌گردند.

ماده ۴) عزل استانداران به پیشنهاد وزیر کشور، تایید رئیس جمهور و حکم وزیر کشور انجام می‌شود.

تبصره) در صورت استعفاء، عزل، فوت و یا سایر مواردی که مانع از انجام وظایف استانداران گردد، سرپرست استانداری موقتاً از سوی وزیر کشور تعیین می‌شود، وزیر کشور موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه استاندار جدید را به هیات وزیران پیشنهاد نماید.

ماده ۵) نصب و عزل فرمانداران با پیشنهاد استاندار و تایید حکم وزیر کشور خواهد بود.

ماده ۶) نصب و عزل بخشداران با پیشنهاد فرماندار و تایید استاندار و حکم وزیر کشور خواهد بود.

تبصره) اختیارات وزیر کشور موضوع این ماده قابل تفویض به استانداران می‌باشد.

ماده ۷) در صورت استعفاء، عزل، فوت یا سایر مواردی که مانع از انجام وظایف فرمانداران و بخشداران باشد، سرپرست فرمانداری یا بخشداری از طریق استاندار تعیین می‌گردد. استاندار و فرماندار موظفند حداکثر ظرف مدت یک‌ماه نسبت به معرفی فرماندار و بخشدار جدید اقدام لازم را معمول دارند.

ماده ۸) نصب مدیران کل و یا بالاترین مقامات اداری، مدیران پروژه‌های ملی، بالاترین مقام نهادهای انقلاب اسلامی، فرماندهان نواحی و مناطق نیروهای انتظامی و مدیران صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در استان توسط وزراء یا بالاترین مقام دستگاه ذیربط با هماهنگی استاندار صورت می‌گیرد.

تبصره ۱) چنانچه بین استاندار و وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذیربط در خصوص نصب مدیران استان اختلاف نظر وجود داشته باشد، به منظور حل اختلاف، هیاتی مرکب از وزیر کشور، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذیربط و یکی از معاونین رئیس جمهور با انتخاب رئیس جمهور ظرف مدت یک ماه تشکیل و اتخاذ تصمیم خواهند نمود.

تبصره ۲) عزل و تغییر مدیران استان توسط وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذیربط و با اطلاع استاندار صورت

می‌گیرد.

ماده ۹) کلیه مدیران کل و بالاترین مقامات اجرایی در استان و فرمانده ناحیه انتظامی موظفند عدم حضور خود را

در محل خدمت به اطلاع استاندار برسانند و جانشین موقت خود را به وی معرفی نمایند.

ماده ۱۰) روسا و مسئولین ادارات موضوع ماده ۸ در شهرستان با هماهنگی فرماندار منصوب می‌شوند.

تبصره ۱) چنانچه بین فرماندار و مدیر کل یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی استان در خصوص نصب روسا و مسئولین ادارات شهرستان اختلاف نظر وجود داشته باشد، به منظور حل اختلاف، هیاتی مرکب از استاندار به عنوان نماینده رئیس جمهور، مدیر کل و یا رئیس سازمان ذیربط و فرماندار شهرستان مربوطه تشکیل و اتخاذ تصمیم خواهند نمود.

تبصره ۲) عزل و تغییر روسا و مسئولین ادارات شهرستان توسط مقام‌های مجاز دستگاه‌های ذیربط با اطلاع فرماندار صورت می‌گیرد.

ماده ۱۱) کلیه روسای ادارات و یا بالاترین مقام اجرایی در شهرستان و فرمانده منطقه انتظامی موظفند عدم حضور خود را در محل خدمت به اطلاع فرماندار برسانند و جانشین موقت خود را به وی معرفی نمایند.

ماده ۱۲) در مواردی که استاندار حضور مدیری را در استان و فرماندار حضور رئیس اداره‌ای را در شهرستان در زمان معین ضروری بدانند مدیر و یا رئیس اداره مزبور موظف است از مرخصی یا ماموریت در آن زمان صرف‌نظر نموده و در محل خدمت خود حضور یابد.

ماده ۱۳) استانداران می‌توانند مستقیماً با مقامات عالی‌رتبه جمهوری اسلامی ارتباط برقرار نمایند و مسائل مورد نظر در قلمرو ماموریت خویش را مطرح سازند.

ماده ۱۴) فرمانداران می‌بایستی از طریق استانداران با مقامات موضوع ماده ۱۳ ارتباط برقرار نمایند.

ماده ۱۵) در اجرای اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی به منظور فراهم آوردن زمینه‌های رشد و پیشرفت منطقه‌ای و اداره مطلوب و بهینه استان در صورت موافقت رئیس جمهور و تصویب هیات وزیران در شرایط خاص و حسب ضرورت استانداران به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهور تعیین می‌گردند که در این صورت تصمیمات آنان در حدود اختیارات مشخص در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیات وزیران خواهد بود.

ماده ۱۶) استانداران می‌توانند در اجرای وظایف واحدهای اجرایی در استان که به نحوی با برنامه‌های توسعه و سیاست‌های عمومی، مسائل امنیتی و آرامش عمومی مرتبط است و همچنین ایجاد هماهنگی بین واحدهای مذکور و استفاده بهینه از امکانات آنها با رعایت قوانین و مقررات مبادرت به تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های اجرایی نمایند.

تبصره - دستگاه‌هایی که از لحاظ تشکیلاتی به صورت منطقه‌ای فعالیت می‌نمایند و فعالیت‌های آنها شامل چند

استان می‌گردد لیکن مرکز آنها در یک استان قرار دارد موظفند در مورد فعالیت‌های مربوط به هر استان با هماهنگی استاندار ذیربط اقدام نمایند.

ماده (۱۷) کلیه واحدهای قضایی در استان موظفند در خصوص مسائلی که به نحوی با آرامش و امنیت عمومی استان مرتبط می‌باشد، هماهنگی‌های لازم را با استانداران معمول دارند. آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با همکاری وزارت کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

ماده (۱۸) کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند که استانداران از ماموریت‌های سازمانی و اقدامات به عمل آمده و آخرین دستورالعمل‌ها و ضوابط و بخشنامه‌های صادره آگاهی داشته باشند.

تبصره - کلیه شوراها، ستادها و مجامعی که برای هماهنگی انجام وظایف دستگاه‌های اجرایی در استان‌ها طبق قوانین و مقررات تشکیل می‌گردد زیر نظر استانداران فعالیت خواهند نمود.

ماده (۱۹) واحدهای اجرایی استان موظف به ارائه گزارش عملکرد دوره‌ای خویش به استانداران می‌باشند. استانداران می‌توانند در صورت لزوم حسب مورد خارج از دوره مزبور نیز از واحدهای استانی گزارش امور مربوط را دریافت نمایند.

ماده (۲۰) استانداران با هماهنگی وزارت کشور و موافقت وزارت خارجه می‌توانند با مراکز فرهنگی و اقتصادی کشورهای دیگر ارتباط برقرار نمایند.

تبصره ۱- برقراری ارتباط رسمی و اداری با نمایندگان سیاسی و کنسولی در استان بر عهده استانداران می‌باشد.
تبصره ۲- هر گونه ارتباط استانداران با مراکز سیاسی کشورهای دیگر حسب ماموریت محوله از طرف مراجع ذیصلاح کشور صورت خواهد گرفت.

ماده (۲۱) در اجرای سیاست عدم تمرکز و به منظور تسریع در انتقال وظایف اجرایی موسسات و شرکت‌های دولتی به واحدهای استانی، استانداران موظفند ضمن هماهنگی و همکاری با سازمان امور اداری و استخدامی موجبات تحقق هر چه سریعتر امر فوق را فراهم نمایند.

ماده (۲۲) به منظور فراهم ساختن زمینه مناسب جهت هماهنگی بین فعالیت‌های مختلف و افزایش قابلیت‌ها و کارایی دستگاه‌های اجرایی و تحقق سیاست‌های عمومی و برنامه‌های توسعه در استان و شهرستان، شورای اداری استان به ریاست استاندار و شورای اداری شهرستان به ریاست فرماندار تشکیل می‌گردد.

ترکیب، وظایف، اختیارات و نحوه کار شوراهای مزبور براساس آیین نامهای خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با همکاری وزارت کشور تهیه و به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

ماده ۲۳) انجام مراسم تشریفات (استقبال، پذیرایی و مشایعت) از مقامات عالیرتبه داخلی و خارجی که رسماً به استان سفر می نمایند به عهده استاندار می باشد.

تبصره- آیین نامه اجرایی موضوع این ماده و همچنین نحوه انجام مراسم تشریفات مربوطه به موجب آیین نامهای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت کشور و وزارت امور خارجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۴) کلیه وظایف و اختیاراتی که بر عهده استانداران محول گردیده است فرمانداران نیز همان وظایف و اختیارات (به استثنای اختیار مطرح در بند ۱۵ ماده ۲ این مصوبه) را در شهرستان محل ماموریت خود دارا هستند.

تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنان مصوب

۱۳۷۸/۲/۲۵ شورای عالی اداری

تاریخ: ۱۳۷۸/۲/۲۶

شماره: ۷۰/۳۳۰

عنوان مصوبه: طرح مربوط به آیین نامه اجرایی ماده ۲۲ مصوبه شماره ۱۲/۶۰۲ مورخ ۷۷/۷/۳۰ شورای عالی

اداری موضوع تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و نحوه عزل و نصب آنان

شورای عالی اداری در هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت کشور و به استناد ماده ۲۲ مصوبه شماره ۱۲/۶۰۲ مورخ ۱۳۷۷/۷/۳۰ شورا، مبنی بر تعیین وظایف و اختیارات استانداران و فرمانداران و چگونگی عزل و نصب آنان، آیین نامه اجرایی موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱) در هر یک از استانهای کشور، شورایی تحت عنوان (شورای اداری استان) به ریاست استاندار با وظایف، اختیارات و اعضای زیر تشکیل می شود:

الف) وظایف شورا:

- ایجاد هماهنگی در برنامهها و فعالیتهای دستگاههای اجرایی و نهادها و سایر ارگانهای مستقر در سطح استان به منظور بهره گیری هر چه بیشتر از توان آنها و محقق ساختن سیاستهای عمومی دولت و برنامههای توسعه در سطح استان و شهرستان.

- ایجاد وحدت رویه و تشریک مساعی کلیه واحدهای اجرایی استان در پیشرفت امور.
- بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادهای و راه‌حل‌های منطقی و مناسب به منظور رفع آنها به مراجع ذیربط.

- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص مواردی که از سوی دستگاه‌های اجرایی مستقر در استان پیشنهاد می‌شود.
- بررسی مسائل و مشکلات مطروحه از سوی ائمه جمعه و یا نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی.
- بررسی و اظهار نظر در خصوص مواردی که از سوی استاندار در چارچوب قوانین و مقررات مربوط مطرح می‌شود.

(ب) اعضای شورا:

- استاندار (رئیس شورا)
 - معاونین استاندار و مدیران ستادی استانداری
 - بالاترین مسئول اجرایی سازمان‌های مستقل و وزارتخانه‌های مستقر در استان
 - بالاترین مسئول واحدهای استانی موسسات و شرکت‌های وابسته به وزارتخانه‌ها.
 - بالاترین مقام قضایی مستقر در استان
 - روسای دانشگاه‌های مستقر در استان
 - فرماندهان ارشد نیروهای نظامی و انتظامی استان
 - رئیس مرکز صدا و سیما استان
 - مدیران یا روسای بالاترین سطح مدیریتی نهادهای انقلاب اسلامی در استان
 - شهردار مرکز استان
 - فرمانداران، مدیران و سرپرستان بانکها و سایر مسئولین و مدیران استان با تشخیص و صلاحدید استاندار.
- ماده (۲) در هر یک از شهرستان‌ها، شورای اداری شهرستان به ریاست فرماندار و عضویت بالاترین مسئول دستگاه‌های موضوع بند ب ماده یک این آیین‌نامه مستقر در شهرستان تشکیل می‌گردد.
- وظایف این شورا، مشابه وظایف مندرج در بند الف ماده (۱) در سطح شهرستان می‌باشد.
- ماده (۳) دبیرخانه شورای اداری استان در استانداری و دبیرخانه شورای اداری شهرستان در فرمانداری مربوط می‌باشد.

ماده ۴) شورای اداری استان می تواند به منظور انجام بررسی های لازم پیرامون موضوعات مطروحه در شورا حسب ضرورت کمیسیون های تخصصی تشکیل و پس از انجام ماموریت محوله بکار آنها خاتمه دهد. آیین نامه داخلی، نحوه اداره کمیسیون های مزبور به پیشنهاد استاندار و تصویب شورای اداری استان خواهد بود.

ماده ۵) آیین نامه داخلی، نحوه اداره و تشکیل جلسات شورای اداری استان و شهرستان پس از اخذ نظرات استانداریها توسط وزارت کشور تدوین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۶) وزارت کشور مسئول حسن اجرای این آیین نامه می باشد و گزارش لازم را به دبیرخانه شورای عالی اداری ارائه می نماید.

آیین نامه نامگذاری شهرها، خیابانها، اماکن و مؤسسات عمومی مصوب ۱۳۷۵/۹/۱۶ شورای

عالی فرهنگی

تاریخ: ۱۳۷۵/۹/۱۷

شماره: ۳۱۰۵۰ د ش

شهرهای جمهوری اسلامی ایران در ظاهر و باطن باید نمایانگر تاریخ و جغرافیای تمدن و فرهنگ اسلامی و ایرانی باشد. یکی از مصادیق مهم این امر، اسامی خیابانها، اماکن و مؤسسات عمومی در شهرهاست و این اسامی در حکم شناسنامه شهرها و بیانگر ارزشهای اعتقادی، تاریخی، فرهنگی و ملی جامعه است.

ماده اول - ضوابط و معیارهای نامگذاری

۱- نام شخصیت های مهم تاریخ صدر اسلام و انقلاب اسلامی و شهدای گرانقدر آن و حوادث مهم تاریخ مبارزات اسلامی مردم ایران در درجه اول و نام شخصیت های فرهنگی، ادبی، علمی، سیاسی و تاریخی ایران و اسامی راجع به اندیشه، فکر و هنر و نیز مظاهر طبیعت زیبای ایران در مرتبه بعد برگزیده شود.

۲- در نامگذاری تناسب اسم و مسمی رعایت شود.

۳- اسامی باید رسا، کوتاه، سلیس و روان باشد.

۴- از اسامی مناسبی که باعث ایجاد روحیه افتخار ملی و حماسی، و انبساط خاطر و تلطیف اخلاقی و عاطفی مردم و بیانگر غنای فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی باشد استفاده شود.

۵- به منظور حفظ و تحکیم یکپارچگی سیاسی و فرهنگی کشور و حفظ هویت ملی، نامها باید فقط به زبان

فارسی باشند.

- ۶- در نقاط مختلف کشور ضمن توجه به ویژگیهای منطقه‌ای از اسامی شهرهای دیگر هم استفاده شود.
- ۷- به منظور ایجاد پیوندهای سیاسی و فرهنگی با کشورهای دیگر می‌توان در نامگذاری اماکن با پیشنهاد وزارت امور خارجه و تایید شورای فرهنگ عمومی کشور از نام شخصیت‌های سیاسی و مردمی خارجی یا اسامی اماکن خارجی استفاده کرد. در این زمینه اولویت با کشورهای اسلامی است.
- ۸- در نامگذاری علاوه بر توجه به شخصیت‌های ملی و قهرمانان، به شخصیت‌های محلی هر منطقه نیز توجه شود.
- ۹- از نام اشخاص خیری که تاسیسات مهم عام المنفعه (اعم از دینی، آموزشی، علمی، فرهنگی، هنری و تربیتی) احداث کرده‌اند می‌توان برای نامگذاری اماکن یاد شده استفاده کرد.
- ۱۰- فروشگاهها، شرکتهای و مراکز کار و پیشه باید از گذاشتن اسامی خارجی جدا " خودداری کنند. نامها باید فقط به زبان فارسی باشد. مگر در مواردی که به تشخیص شورای فرهنگ عمومی این اسامی به منظور ایجاد پیوندهای فرهنگی، علمی و سیاسی انتخاب شده باشند. شیوه نامه آن را شورای فرهنگ عمومی تهیه و ابلاغ خواهد کرد.

ماده دوم - موارد مشمول نامگذاری

۱- آیین نامه نامگذاری شامل این موارد می‌شود:

شهرها، شهرکها، بندرها، رودها، جزیره‌ها، بزرگراهها، خیابانها، بازارها و کوچه‌ها، مدارس و مهد کودکها، موسسات تحقیقاتی و مجامع علمی و فرهنگی، تالارهای عمومی، بیمارستانها و مراکز بهداشتی و درمانی، سینماها و مراکز تفریحی و باغها و بوستانها، میدانها و پایانه‌ها، فرودگاهها و ایستگاههای راه آهن و پالایشگاهها، کارخانه‌ها، بانکها و مراکز ورزشی و باشگاهها، فروشگاهها، شرکتهای و مراکز کار و پیشه...

۲- این آیین نامه در باره اماکن جدیدالاحداث است ولی در مورد تغییر اسامی نامناسب موجود لازم است بر طبق شیوه نامه‌های که شورای فرهنگ عمومی بر اساس این آیین نامه تنظیم و ابلاغ می‌کند عمل شود.

ماده سوم - مرجع نظارت

۱- نظارت بر حسن اجرای ضوابط و معیارهای شورای عالی انقلاب فرهنگی در امر نامگذاری اماکن به عهده شورای فرهنگ عمومی است.

۲- این شورا همه ساله گزارش بررسی و نظارت و عملکرد خود را به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌دهد.

ماده چهارم -

این آیین نامه در ۴ ماده و ۱۴ بند در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و

آیین نامه‌های قبلی لغو می‌شود.

برنامه ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۰

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۲۵

شماره: ۳۷۹۹۵ت۲۸۶۱۷هـ

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ بنا به پیشنهاد شماره ۱۶۰۸۸ ک مورخ ۱۳۸۲/۲/۱۶ نهاد ریاست جمهوری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی "برنامه ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد" را به شرح زیر تصویب نمود:

۱- ارتقای سلامت نظام اداری از طرق زیر تحقق می‌یابد:

الف - شفاف سازی انجام امور و فعالیتها و افزایش پاسخگویی

ب - افزایش رضایتمندی خدمت گیرندگان و احقاق حقوق و احترام به ارباب رجوع

ج - برقراری نظام شایسته سالاری در انتخابها و انتصابها

د - بهبود فرهنگ عمومی و تقویت نظارت مردمی

هـ - بهبود فرهنگ سازمانی و تقویت ارزشهای دینی و اخلاقی در رفتار سازمانی و شغلی کارکنان

و - تقویت مشارکت و فعالیت بخش‌های غیردولتی با رفع موانع انحصاری در فعالیتهای اقتصادی، اجرایی و توسعه‌ای کشور

ز - تدوین نظام حقوقی مؤثر برای پیشگیری و مبارزه با فساد و افزایش سلامت در اتخاذ تصمیمات، اقدامات و فعالیتهای سازمان‌های دولتی و عمومی.

۲- به منظور پیشگیری از بروز فساد در کلیه دستگاه‌ها، سازمان‌های دولتی و عمومی و مؤسسات و سازمان‌های وابسته به آنها و ارتقای سلامت در نظام اداری و اجرایی کشور، کلیه دستگاه‌های مشمول این برنامه موظفند لوایح مورد نظر ذیل را برای تسری، اصلاح یا اطلاق قوانین انجام و ظرف یکسال پس از ابلاغ این برنامه به هیأت وزیران ارائه نمایند:

الف - قانون تجارت در جهت اصلاح وظیفه نظارتی مجامع عمومی شرکتها و هیأت مدیره‌ها (وزارت بازرگانی)

ب - قانون محاسبات عمومی کشور در جهت اصلاح تعریف شرکتهای دولتی و دایره شمول آنها و نحوه

انجام معاملات (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

ج - قانون مالیاتهای مستقیم در جهت الزام کلیه اشخاص به ارائه صورت درآمد و هزینه و ایجاد ضمانت اجرایی قوی برای اظهار صحیح مؤدیان و افزایش ریسک اظهار ناصحیح مؤدیان (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

د - قوانین مربوط به بازار سرمایه از جمله قانون تأسیس سازمان بورس اوراق بهادار در جهت ممنوعیت استفاده از اطلاعات قبل از انتشار عمومی آن و ممنوعیت معاملات کارگزاران و کارمندان بورس (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

ه - قانون راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷

- در جهت رفع ابهام و کاهش اشخاص مشمول و تصریح موارد استثنای آن (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

و - قانون تشدید مجازات ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری - مصوب ۱۳۶۷ - در جهت افزایش ریسک و ظرفیتهای قانونی مقابله با مرتکبان فساد (وزارت دادگستری).

ز - لایحه تشدید مجازات سوءاستفاده کنندگان از اطلاعات منتشر نشده و نیز افشای غیرقانونی اطلاعات اشخاص نزد دستگاههای مختلف (وزارت اطلاعات با همکاری وزارت دادگستری).

ح - لایحه حمایت از مخبران و شهود (وزارت اطلاعات).

ط - لایحه ضد انحصار و رانت خواری (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

ی - لایحه شایسته سالاری و همچنین انتخاب و انتصاب مدیران با تأکید بر تعیین صلاحیت تخصصی مدیران و کارمندان واحدهای بازرسی، نظارتی و امور مالی و دستگاههای مشمول این برنامه و مکانیزمهای ارزیابی آنها (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور).

ک - لایحه نحوه پاسخگویی به مردم و تأمین و تولید اطلاعات مورد نیاز دستگاهها و واحدهای نظارتی و بازرسی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت اطلاعات).

ل - لایحه ممنوعیت ارائه گزارش ناقص یا غیرواقعی به دستگاهها و واحدهای نظارتی و بازرسی و مدیران عالی نظام (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارتخانههای اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی).

م - لایحه معاضدت قضایی در زمینه تبادل اطلاعات مالیاتی و گمرکی با حداقل ۳۰ کشور دارای بالاترین روابط تجاری با کشور (وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارتخانههای امور خارجه و دادگستری).

ن - لایحه هدفمند کردن یارانه ها با تأکید بر شفاف سازی آنها (سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور).

س - لایحه خصوصی سازی در جهت تقویت مشارکت و فعالیت بخشهای غیردولتی و افزایش رقابت در فعالیتهای

اقتصادی کشور (وزارت امور اقتصادی و دارایی).

ع - لایحه ضد فساد (ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دستگاه‌های عضو ستاد).

ف - لایحه اصلاح قانون استخدام کشوری با رویکرد تأثیر سلامت اداری و میزان رضایت ارباب رجوع بروضعیت استخدامی و حقوق و مزایای کارکنان و مدیران.

۳ - کلیه دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و عمومی و مؤسسات و سازمان‌های وابسته به آنها موظفند بر اساس برنامه‌هایی که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیرامون موارد ذیل تنظیم و پس از تصویب در شورای عالی اداری ابلاغ می‌نماید اقدامات لازم را برای اجرای آنها به عمل آورند:

الف - کوچک سازی و کاهش تصدی‌گری دستگاه‌ها و رفع و حذف تمرکزهای غیرضروری و به طور همزمان گسترش حیطه نظارت و اعمال حاکمیت دولت.

ب - ساده سازی و رفع پیچیدگیهای غیرضرور در ساختارها، فرآیندها، مناسبات و بوروکراسی حاکم بردستگاه‌ها و کاهش رابطه رودررو بین کارکنان و خدمت گیرندگان با تأکید بر تسریع در انجام امور.

ج - شفاف سازی حیطه وظائف، اختیارات و نحوه انجام امور و فعالیت واحدها و دستگاه‌های اجرایی با تأکید بر توسعه آگاهیهای همگانی در خصوص حقوق، وظائف و تکالیف مربوط به کارکنان واحدها و دستگاه‌ها.

د - بهبود نظام‌های جذب و به کارگیری کارکنان با تأکید بر ورود و حضور شایسته‌ترین افراد و ایجاد نظام‌های تشویقی برای کارکنان شایسته و دارای سلامت در نظام اداری جهت تداوم خدمت کارکنان و بستر سازی آموزشی و فرهنگی لازم برای افزایش سطح اخلاق و وجدان کاری کارکنان دستگاه‌ها.

ه - ارتقای سطح برخورداریهای کارکنان و بهبود کیفیت زندگی آنان به ویژه منطقی نمودن سطح حقوق و مزایای کارکنان متناسب با تخصص، اهمیت، نقش و کیفیت عمل آنان.

و - بهبود و افزایش پاسخگویی در قبال تصمیمات و اقدامات مربوط و افزایش آگاهی عمومی نسبت به عملکرد دستگاه‌ها و ایجاد فرصت طرح انتقادات و ارزیابیهای مردم از آنها با همکاری رسانه‌های جمعی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

ز - تعیین شاخصهای استاندارد فعالیت، شاخصهای سلامتی و رتبه‌بندی دستگاه‌ها جهت سنجش میزان سلامتی

آنها.

۴ - وزارتخانه‌های کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی موظفند بررسیها، تسهیلات، اقدامات، همکاریها و هماهنگی‌های لازم را در خصوص توانمندسازی و حمایت از سازمان‌های غیردولتی و مطبوعات در زمینه پیشگیری و مبارزه با فساد را با رعایت مصالح نظام و در چارچوب قوانین و مقررات مربوط معمول دارند.

۵ - مسؤولیت پیشگیری از فساد و سالم سازی در هر یک از دستگاه‌های مشمول این برنامه با وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه می‌باشد که با رعایت قوانین و مقررات مربوط آن را انجام می‌دهد.

۶ - به منظور ارتقای سلامت نظام اداری در دستگاه‌های اجرایی و پیگیری و اجرای این تصویبنامه، کمیته‌ای به ریاست وزیر یا بالاترین مقام مسؤول دستگاه و معاونان ذیربط تشکیل می‌گردد.

یکی از معاونان دستگاه از طرف بالاترین مقام مسؤول دستگاه به عنوان دبیر کمیته انتخاب شده و به عنوان رابط دستگاه مربوط در جلساتی که هر ماه یک بار از طرف "ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد" تشکیل می‌گردد شرکت خواهد نمود.

تبصره - کلیه دستگاه‌ها موظفند در چارچوب آیین‌نامه "هماهنگی و ارتقای واحدها و دستگاه‌های نظارتی" ابلاغی به شماره ۴۱۵۷۵ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲ ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد، اقدام نمایند.

۷ - دستگاه‌های مشمول برنامه موظفند در چارچوب قوانین و مقررات مربوط کلیه معاملات خود را در چارچوب آیین‌نامه شفاف سازی اطلاعات که از سوی "ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد" تصویب و ابلاغ می‌گردد، انجام دهند.

۸ - کلیه دستگاه‌های مشمول برنامه موظفند بر اساس شاخصهای سلامتی و رتبه‌بندیهایی که از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تنظیم و ابلاغ می‌شود، وضعیت دستگاه را از نظر شیوع، کاهش و یا زمینه‌های بروز فساد از طریق نظرسنجی از مردم و شکایات مردم به دفاتر بازرسی ارزیابی و گزارش لازم را در خصوص وضعیت موجود به صورت ادواری به "ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد" ارائه نمایند.

۹ - ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد حداقل دارای دو کمیته پیشگیری و مقابله با فساد خواهد بود.

تبصره ۱- هر یک از کمیته‌ها با حضور معاونان دستگاه‌های ذیربط تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲- کمیته مقابله با فساد با حضور معاون وزارت اطلاعات، دبیر ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق، رییس بازرسی ویژه دفتر رییس جمهور معاون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با مسؤولیت دبیر ستاد تشکیل خواهد شد.

۱۰ - به منظور مقابله با فساد در نظام اداری، ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد لایحه "ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد" را تدوین و به هیأت دولت ارائه خواهد نمود.

۱۱ - پیگیری و نظارت بر حسن اجرای این برنامه به عهده ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد می باشد.

۱۲ - مسؤولیت برنامه ریزی، ایجاد و هماهنگی بین دستگاهها برای همکاری با مجامع بین المللی در زمینه برگزاری اجلاس بر عهده ستاد ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد خواهد بود.

قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶

ماده ۱ - کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار و کار کشاورزی هستند مشمول مقررات این قانون می باشند.

تبصره - گروه های زیر از شمول مقررات این قانون مستثنی هستند:

۱ - بازنشستگان و از کارافتادگان کلی.

۲ - صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه شدگان اختیاری.

۳ - اتباع خارجی.

ماده ۲ - بیکار از نظر این قانون بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد.

تبصره ۱ - بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه به تشخیص وزارتخانه ذیربط و تأیید شورای عالی کار بیکار موقت شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲ - بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله جنگ، آتش سوزی و... بیکار می شوند با معرفی واحد کار و امور اجتماعی محل از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد.

ماده ۳ - بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایت های تأمین اجتماعی است و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر، به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکار می شوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۴ - بیمه شده بیکار با معرفی کتبی واحد کار و امور اجتماعی محل از مزایای این قانون منتفع خواهد شد.

تبصره - بیکاران مشمول این قانون کلیه حقوق و مزایا و خسارات مربوطه (موضوع قانون کار) را دریافت خواهند

کرد.

ماده ۵ - حق بیمه بیکاری به میزان (۳٪) مزد بیمه شده می‌باشد که کلاً توسط کارفرما تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره - مزد بیمه شده و نحوه تشخیص تعیین حق بیمه بیکاری، چگونگی وصول آن، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد بر اساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایت‌های تأمین اجتماعی در قانون و مقررات تأمین اجتماعی پیش‌بینی شده است.

ماده ۶ - بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه بیکاری را خواهند داشت:
الف - بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل (۶) ماه سابقه پرداخت بیمه را داشته باشد. مشمولین تبصره (۲) ماده (۲) این قانون از شمول این بند مستثنی می‌باشد.

ب - بیمه شده مکلف است ظرف (۳۰) روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد. مراجعه پس از سی روز با عذر موجه و با تشخیص هیأت حل اختلاف تا سه ماه امکان‌پذیر خواهد بود.

ج - بیمه شده بیکار مکلف است در دوره‌های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی و یا سایر واحدهای ذیربط با تأیید وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌شود شرکت نموده و هر دو ماه یک بار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید.

تبصره ۱ - کارگرانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری به شغل یا مشاغلی گمارده می‌شوند که میزان حقوق و مزایای آن از مقرری بیمه بیکاری متعلقه کمتر باشد مابه‌التفاوت دریافتی بیمه شده از حساب صندوق بیمه بیکاری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جزء سوابق پرداخت حق بیمه، بیمه شده از نظر بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت محسوب خواهد شد.

ماده ۷ - مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن به شرح زیر است:

الف - جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دائمی آن برای مجردین حداکثر (۳۶) ماه و برای متأهلین یا متکلفین حداکثر (۵۰) ماه بر اساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و به شرح جدول ذیل می‌باشد:

سابقه پرداخت حق بیمه حداکثر مدت استفاده از مقرری جمعاً با احتساب دوره های قبلی برای مجردین برای متاهلین یا متکفلین

از (۶) ماه لغایت (۲۴) ماه (۶) ماه (۱۲) ماه

از (۲۵) ماه لغایت (۱۲۰) ماه (۱۲) ماه (۱۸) ماه

از (۱۲۱) ماه لغایت (۱۸۰) ماه (۱۸) ماه (۲۶) ماه

از (۱۸۱) ماه لغایت (۲۴۰) ماه (۲۶) ماه (۳۶) ماه

از (۲۴۱) ماه به بالا (۳۶) ماه (۵۰) ماه

تبصره - افراد مسن مشمول این قانون که دارای ۵۵ سال سن و بیشتر می باشند مادامی که مشغول به کار نشده اند می توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی تحت پوشش بیمه بیکاری باقی بمانند.

ب - میزان مقرری روزانه بیمه شده بیکار معادل (۵۵٪) متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده می باشد. به مقرری افراد متأهل یا متکفل، تا حداکثر (۴) نفر از افراد تحت تکفل به ازاء هر یک از آنها به میزان (۱۰٪) حداقل دستمزد افزوده خواهد شد. در هر حال مجموع دریافتی مقرری بگير نباید از حداقل دستمزد، کمتر و از (۸۰٪) متوسط مزد یا حقوق وی بیشتر باشد.

ج - مقرری بیمه بیکاری از روز اول بیکاری قابل پرداخت است.

تبصره ۱ - متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه بیکاری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر روزهای کار، و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر (۹۰) در صورتی که بیمه شده کارمزد، ظرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرار گرفته به منزله دستمزد ایام بیکاری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.

تبصره ۲ - افراد تحت موضوع این ماده عبارتند از:

۱ - همسر (زن یا شوهر)

۲ - فرزندان اناث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفه و شغل باشند.

۳ - فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته و یا طبق

نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی، از کارافتاده کلی باشند.

۴ - پدر و مادر که سن پدر از (۶۰) سال متجاوز باشد و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی از کارافتاده کلی باشند و در هر حال معاش آنان منحصراً توسط بیمه شده تأمین گردد.

۵ - خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان اناث و ذکور، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره.

تبصره ۳ - دریافت مقرری بیمه بیکاری مانع از دریافت مستمری جزئی نمی‌گردد.

تبصره ۴ - در صورت بیکاری زوجین فقط یکی از آنان (زن یا شوهر) محق به استفاده از افزایش مقرری به ازاء هر یک از فرزندان خواهد بود.

تبصره ۵ - بیمه شده بیکار و افراد تحت تکفل، در مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری از خدمات درمانی موضوع بندهای "الف" و "ب" ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۶ - مقرری بیمه بیکاری مانند سایر مستمریهای تأمین اجتماعی از پرداخت هر گونه مالیات معاف خواهد بود.

ماده ۸ - در موارد زیر مقرری بیمه بیکاری قطع خواهد شد.

الف - زمانی که بیمه شده مجدداً اشتغال به کار یابد.

ب - بنا به اعلام واحد کار و امور اجتماعی محل و یا نهضت سوادآموزی و سایر واحدهای ذیربط از طریق وزارت کار و امور اجتماعی، بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی یا سوادآموزی خودداری نماید.

ج - بیمه شده بیکار از قبول شغل تخصصی خود و یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد.

د - بیمه شده بیکار ضمن دریافت مقرری بیمه بیکاری مشمول استفاده از مستمری بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی شود.

ه - بیمه شده به نحوی از انحاء با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار مربوطه اعاده گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری محرز شود که بیکاری بیمه شده، ناشی از میل و اراده او بوده است کارگر موظف به استرداد وجوه دریافتی به سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. مشمولین بند (ه) این ماده نیز مکلف به بازپرداخت مقرری بیمه بیکاری دریافتی، به سازمان مذکور می‌باشند.

تبصره ۲ - چنانچه بیمه شده بیکار اشتغال مجدد خود را مکتوم داشته و مقرری بیمه بیکاری را دریافت کرده

باشد، ملزم به بازپرداخت مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال خواهد بود.

تبصره ۳ - دریافت کمک‌هزینه حین کارآموزی مانع استفاده از مقرری بیمه بیکاری نخواهد بود.

ماده ۹ - کارفرمایان موظفند با هماهنگی شوراهای اسلامی و یا نمایندگان کارگران، فهرست محل‌های خالی شغل را که ایجاد می‌شوند به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند. محل‌های شغلی مذکور (به استثنای رده‌های شغلی کارشناسی به بالا) منحصراً توسط مراکز خدمات اشتغال و با معرفی بیکاران تأمین می‌گردد.

تبصره ۱ - دولت مکلف است همه‌ساله از طریق سیستم بانکی و منابع اعتباری سازمان تأمین اجتماعی و با استفاده از اعتبارات قرض‌الحسنه، طرح‌های اشتغال‌زای مشخصی را جهت اشتغال به کار بیکاران مشمول این قانون در بودجه سالانه کشور پیش‌بینی و رأساً یا از طریق شرکتهای تعاونی و یا خصوصی و با نظارت وزارت کار و امور اجتماعی به مورد اجراء گذارد.

تبصره ۲ - بیکاران مشمول این قانون در اخذ پروانه‌های کسب و کار و موافقت اصولی و تأسیس واحدهای اقتصادی از وزارتخانه‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی با معرفی وزارت کار و امور اجتماعی در اولویت قرار خواهند داشت.

تبصره ۳ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همزمان با اجرای قانون بیمه بیکاری، آموزش مهارت‌های موردنیاز بازار کار و نیز بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری موضوع بند "ج" ماده (۷) این قانون را در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و یا مراکز آموزش جوار کارخانجات فراهم نماید. هزینه‌های مربوط از محل اعتبارات حساب صندوق بیمه بیکاری مطابق آیین‌نامه‌های که به پیشنهاد سازمان‌های آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی، و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید قابل پرداخت است.

تبصره ۴ - نهضت سوادآموزی موظف است با همکاری کارفرمایان و وزارتخانه‌های ذیربط نسبت به تشکیل کلاسهای سوادآموزی برای بیسوادان مشمول این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۰ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حسابهای درآمد حق بیمه بیکاری و پرداخت مقرری بیمه بیکاری موضوع این قانون را جداگانه نگهداری و در صورت‌های مالی خود منعکس نماید و گزارش عملکرد مالی خود را هر سال یک بار به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی و شورای اقتصاد ارائه نماید.

ماده ۱۱ - وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی مجری این قانون خواهند بود.

ماده ۱۲ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است هزینه‌های موضوع این قانون را منحصرأ از محل درآمدهای ناشی از آن تأمین نماید.

هزینه‌های اداری و پرسنلی هر دو دستگاه مجری قانون به طوری که از (۱۰٪) میزان مقرری پرداختی به بیمه شدگان تجاوز ننماید با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی تعیین و تخصیص داده می‌شود.

ماده ۱۳ - زمان اجرای این قانون از زمان اتمام قانون آزمایشی بیمه بیکاری (۱۳۵۹/۵/۶) لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۴ - آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف یک ماه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و بیست و یک تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یک هزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹/۷/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۲

شماره: ۱۲۰۱۲۰۶۹۱۰۱۲۶۲۶ه
تاریخ: ۱۳۶۹/۱۰/۱۲

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۱۲ بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد ماده (۱۴) قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ در این آیین‌نامه اختصارأ قانون نامیده می‌شود.

ماده ۲ - کلیه مدیران و کارفرمایان کارگاه‌ها، مؤسسات تولیدی (صنعتی و کشاورزی)، خدمات فنی و خدماتی دارای کارکنان مشمول قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار یا کار کشاورزی هستند موظف به اجرای مقررات این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۳ - بیکار از نظر این آیین‌نامه بیمه شده‌ایست که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد. تشخیص بیکاری بدون میل و اراده و تاریخ وقوع بیکاری به‌عهده واحد کار و امور اجتماعی محل است.

ماده ۴ - هر گونه تغییر یا بازسازی خط تولید، جابجایی کارگاه و ماشین‌آلات به منظور کاهش وابستگی و بهینه کردن تولید که در راستای سیاستهای اقتصادی و اجتماعی دولت صورت گیرد تغییر ساختار اقتصادی تلقی می‌گردد و

تصمیم‌گیری در مورد کارکنان این قبیل کارگاه‌ها که موقتاً بیکار شناخته شده در چارچوب بند "الف" ماده (۷) قانون از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند نمود، به عهده شورای عالی کار می‌باشند.

تبصره ۱ - مدیران و کارفرمایان کارگاه‌های موضوع این ماده موظفند طرح تغییر ساختار اقتصادی واحد خود را که به تصویب وزارتخانه ذیربط واحدهای تابعه در استان‌ها) رسیده است، همراه با تقاضای کتبی، تعهدات لازم و فهرست اسامی کارکنان مشمول طرح که موقتاً بیکار خواهند شد با ذکر مدت زمان استفاده از مقرری بیمه بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی محل تسلیم نمایند و پس از تأیید طرح توسط شورای عالی کار نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

تبصره ۲ - واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند حداکثر ظرف (۱۵) روز پس از دریافت طرح و تقاضای کتبی، مدارک مربوط را همراه با گزارش بازرسی کار جهت اتخاذ تصمیم به شورای عالی کار ارسال نمایند. شورای عالی کار ظرف یک ماه پس از دریافت مدارک مربوط تصمیم خود را اعلام خواهد نمود.

ماده ۵ - کلیه مدیران و کارفرمایان و مجریان پروژه‌ها مکلفند حق بیمه بیکاری مشمولین قانون را به ترتیب مذکور در قانون تأمین اجتماعی، از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ به شعب مربوط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

تبصره ۱ - مبنای پرداخت حق بیمه بیکاری، مزد بیمه شده می‌باشد.

تبصره ۲ - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه بیکاری طبق ضوابط قانون تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگانی که با توجه به مقررات این آیین‌نامه بیکار شناخته شده و از طریق واحدهای کار و امور اجتماعی معرفی می‌شوند، مقرری بیمه پرداخت نماید.

ماده ۶ - بیمه‌شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و... بیکار می‌شوند، در صورتی که سابقه پرداخت حق بیمه آنان کمتر از (۶) ماده باشد، مطابق با مشمولینی که دارای (۶) ماده سابقه پرداخت حق بیمه می‌باشند از مقرری بیمه استفاده خواهند نمود.

ماده ۷ - بیمه‌شده بیکار موظف است ظرف ۳۰ (۹۰ روز از تاریخ بیکاری فرم تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را تکمیل و به واحد کار و امور اجتماعی محل ارائه نماید.

تبصره ۱ - چنانچه بیمه شده بیار در فاصله زمانی (۳۰) روز بعد از بیکاری امکان مراجعه و یا اعلام بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی و ارائه یا ارسال تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را پیدا نکند تا (۳) ماه از تاریخ وقوع بیکاری فرصت دارد مدارک خود را مبنی بر عذر موجه، همراه با تقاضای کتبی به واحد کار و امور اجتماعی محل به

منظور طرح در هیأت حل اختلاف ارائه نماید. در صورتی که هیأت حل اختلاف استان مربوط عذر متقاضی را موجه تشخیص دهد مراتب را اعلام خواهد نمود.

تبصره ۲ - بیمه شده بیکار از تاریخ ارائه تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اعلام نموده است و موظف است در فاصله زمان‌های معینی که توسط واحد کار و امور اجتماعی تعیین می‌گردد در اداره کار و امور اجتماعی محل حضور یافته و دفاتر مربوط را امضا نماید.

ماده ۸ - واحدهای کار و امور اجتماعی موظفند حداکثر ظرف (۳۰) روز پس از اخذ مدار تکمیل شده (موضوع ماده ۷ این آیین‌نامه)، نسبت به غیر ارادی بودن بیکاری متقاضی اظهار نظر نموده و در صورت تأیید، وی را کتباً به سازمان تأمین اجتماعی معرفی نمایند. واحدهای اجرایی سازمان تأمین اجتماعی مکلفند ظرف (۱۰) روز پس از ثبت معرفی‌نامه فرد بیکار نسبت به احراز شرایط مندرج در بند "الف" ماده (۶) قانون اظهار نظر و متعاقب آن مقرری بیمه بیکاری وی را برقرار نمایند.

ماده ۹ - بیکارانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری با معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی به شغل یا مشاغلی گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آنان کمتر از میزان مقرری بیمه بیکاری باشد، مابه‌التفاوت حقوق و مزایای دریافتی تا میزان مقرری بیمه بیکاری متعلقه توسط سازمان تأمین اجتماعی به آنان پرداخت خواهد شد. در اینگونه موارد اشتغال بیمه شده بیکار و میزان حقوق و مزایای وی توسط واحد کار و امور اجتماعی محل به شعبه تأمین اجتماعی پرداخت کننده مقرری بیمه بیکاری، اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰ - پرداخت مقرری بیمه بیکاری به مقرری‌بگیران دارای (۵۵) سال سن و بیشتر در صورت عدم امکان اشتغال به کار آنان، بدون رعایت بند "الف" ماده (۷) قانون تا رسیدن به سن بازنشستگی موضوع ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی ادامه می‌یابد.

ماده ۱۱ - مقرری بیمه‌شدگانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری به خدمت وظیفه عمومی اعزام می‌گردند در صورتی که متأهل نباشند قطع می‌گردد و پس از پایان خدمت وظیفه عمومی در صورت عدم اشتغال، با معرفی واحد کار و امور اجتماعی مجدداً نسبت با باقیمانده مدت استحقاقی، مقرر آنان برقرار خواهد شد.

ماده ۱۲ - در مورد کارگرانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری بر اساس حکم صادر شده از سوی مراجع ذیصلاح بازداشت یا زندانی می‌گردند در صورت صدور رأی مراجع مذکور مبنی بر مجرمیت آنان، مشروط بر آنکه متأهل نباشد پرداخت مقرری بیمه بیکاری متوقف می‌گردد و پس از گذراندن دوره محکومیت به شرط عدم اشتغال،

با معرفی واحد کار و امور اجتماعی مجدداً برقراری خواهد شد.

ماده ۱۳ - چنانچه دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری حائز شرایط استفاده از مستمریهای بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی گردد مقرری بیمه بیکاری وی قطع و مستمریهای مذکور طبق قانون تأمین اجتماعی برقرار می‌گردد.

تبصره - ملاک انجام حمایت‌های موضوع قانون تأمین اجتماعی در ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری حقوق و مزایای مبنای کسر حق بیمه زمان اشتغال بیمه‌شده بیکار خواهد بود.

ماده ۱۴ - در صورتی که در طول مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری در تعداد افراد تحت تکفل بیمه شده تغییراتی حاصل شود، میزان مقرری وی طبق مقررات بند "ب" ماده (۷) قانون محاسبه و پرداخت خواهد شد. بیمه‌شده مکلف است تغییرات تعداد عائله خود را با ارائه مدارک مثبت به شعبه پرداخت کننده مقرری و واحد کار و امور اجتماعی محل اطلاع دهد.

تبصره - احراز کفالت خواهر و برادر بیمه‌شده بیکار به عهده وزارت کار و امور اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۵ - دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری در صورت اشتغال مجدد مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ (۹ روز از تاریخ اشغال مراتب را به واحد کار و امور اجتماعی و شعبه پرداخت کننده مقرری کتباً اعلام نماید.

ماده ۱۶ - واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند مشخصات مقرری‌بگیرانی را که بدون عذر موجه از شرکت در دوره‌های کارآموزی یا سوادآموزی و یا قبول شغل تخصصی یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری می‌نمایند با ذکر تاریخ امتناع، به سازمان تأمین اجتماعی اعلام نمایند.

سازمان تأمین اجتماعی موظف است مقرر بیمه بیکاری این قبیل افراد را از تاریخ امتناع، قطع نماید.

ماده ۱۷ - واحد کار و امور اجتماعی محل مکلف است در صورت اطلاع از اشتغال به کار بیمه شده که مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌نماید، فوراً بررسی نموده و پس از احراز اشتغال به کار مقرری‌گیر مراتب را به شعبه پرداخت کننده مقرری جهت قطع مقرری، اعلام نماید.

چنانچه سازمان تأمین اجتماعی نیز به نحوی از انحا از اشتغال به کار مقرری‌گیر مطلع گردد، لازم است ضمن قطع مقرری بیمه‌شده مراتب را به واحد کار و امور اجتماعی محل اعلام نماید.

تبصره - در صورت اعتراض کارگر نسبت به قطع مقرری توسط سازمان تأمین اجتماعی، واحد کار و امور اجتماعی مکلف است مراتب را بررسی و اعلام نظر نماید. نظر واحد کار و امور اجتماعی قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۸ - مقرری بیمه بیکاری بیمه‌شدگانی که با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار اعاده می‌گردند قطع می‌شود و این قبیل افراد مکلفند مقرری دریافتی در دوران مزبور را طبق اعلام سازمان تأمین اجتماعی مسترد نمایند. مدیران و کارفرمایان بیمه‌شدگان موضوع این ماده واحده‌های کار و امور اجتماعی مکلفند مراتب اعاده به کار مقرری بگیر را کتباً به شعبه پرداخت‌کننده مقرری اطلاع دهند.

تبصره - مدیران و کارفرمایان بیمه‌شدگان موضوع این ماده مکلفند حق بیمه‌های موضوع ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی و ماده ۵ (۹) قانون بیمه بیکاری، مربوط به ایام بلا تکلیفی را طبق ضوابط مقرر به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

ماده ۱۹ - در مواردی که بیمه‌شده بیکار تحت هر عنوان من غیر حق مبالغی را از صندوق بیمه بیکاری دریافت نموده باشد. ملزم به بازپرداخت وجوه دریافتی مذکور خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از اختیارات اجرایی ناشی از قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول وجوه موضوع این ماده اقدام می‌نماید.

ماده ۲۰ - در اجرای ماده (۹) قانون کلیه مدیران و کارفرمایان موظفند فرصت‌های اشتغال واحد خود را با هماهنگی شوراهای اسلامی کار یا نماینده کارگران به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند.

تبصره - مراکز خدمات اشتغال مکلفند ظرف (۳۰) روز نسبت به تأمین و معرفی نیروی کار مورد نیاز که از طرف مدیران و کارفرمایان به آنان اعلام می‌شود اقدام نمایند و در غیر این صورت مراتب عدم امکان تأمین نیروی مذکور را کتباً به واحد درخواست‌کننده اطلاع دهند.

ماده ۲۱ - کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی که به نحوی از انحا پروانه کسب کار و موافقت اصولی و اجازه تأسیس واحدهای تولیدی و صنعتی و کشاورزی و خدمات فنی را صادر می‌نمایند موظفند بیمه‌شدگانی را که مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌نمایند بر اساس معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی جهت اخذ مجوزهای کسب و کار و موافقت اصولی، در اولویت قرار دهند.

تبصره - مقرری بیمه‌شدگان بیکاری که با استفاده از مزایای قانون بیمه بیکاری و این آیین‌نامه موفق به اخذ پروانه کسب و کار و یا موافقت اصولی می‌شوند از تاریخ آغاز بهره‌برداری و کسب و کار طبق اعلام وزارت کار و امور اجتماعی قطعی می‌گردد.

ماده ۲۲ - آن دسته از بیمه‌شدگانی که تاریخ وقوع بیکاری آنان قبل از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ باشد از هر بحث مشمول

قانون و مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به قانون دوره آزمایشی بیمه بیکاری خواهند بود.

ماده ۲۳ - در اجرای ماده (۱۲) قانون، اعتبار لازم جهت هزینه‌های اداری و پرسنلی وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در اجرای قانون بیمه بیکاری و این آیین‌نامه بر اساس توافق وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی از محل درآمدهای ناشی از قانون بیمه بیکاری تعیین می‌گردد و به مصرف می‌رسد.

ماده ۲۴ - مقررات این آیین‌نامه از تاریخ اتمام دوره قانون آزمایشی بیمه بیکاری (۱۳۶۹/۵/۶) لازم‌الاجرا است.

قانون ایمنی راه‌ها و راه آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷

ماده ۱ - شاهراه به راهی اطلاق می‌شود که حداقل دارای دو خط اتومبیل‌رو و یک شانه حداقل به عرض ۳ متر برای هر طرف رفت و برگشت بوده و دو طرف آن به نحوی محصور و در تمام طول شاهراه از هم کاملاً مجزا باشد و ارتباط آنها با هم فقط به وسیله راه‌های فرعی که از زیر یا بالای شاهراه عبور کند تأمین شود و هیچ راه دیگری آن را قطع نکند.

ماده ۲ - هر شاهراه که با خصوصیات فوق ساخته شده یا بشود از تاریخی که وزارت راه اعلام کند مشمول مقررات این قانون می‌باشد.

ماده ۳ - وزارت راه مکلف است در هر شاهراه حداقل و حداکثر سرعت همچنین انواع وسائط نقلیه‌ای که عبور آنها مجاز نیست با نصب علائم مشخص کند و نیز کلیه علائم مربوط به مقررات رانندگی و محل‌های توقف مجاز و سایر علائم لازم را که برای پیشگیری از خطرات احتمالی تصادف لازم است در طول راه برای اطلاع رانندگان نصب کند.

ماده ۴ - ورود و عبور عابرین پیاده و انواع وسائط نقلیه غیر مجاز و عبور دادن دام در شاهراه‌ها و همچنین توقف وسائط نقلیه در خطوط عبور ممنوع است.

هر گاه به جهات مذکور حادثه‌ای واقع شود که منجر به ضرب یا جرح یا قتل یا خسارت مالی شود راننده مجاز که وسیله نقلیه او مجاز به حرکت در شاهراه باشد نسبت به موارد فوق مسئولیتی نخواهد داشت. ولی در هر حال مکلف است در صورت بروز حادثه وسیله نقلیه را در شانه سمت راست متوقف نموده و مصدوم را با وسیله نقلیه خود یا وسیله دیگر بلافاصله به اولین درمانگاه یا بیمارستان برساند و مراتب را به مأمورین انتظامی اطلاع دهد. عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

تبصره - وزارت راه مکلف است محل‌های توقف ضروری مجاز وسائط نقلیه در طول شاهراه‌ها را ایجاد کند.

ماده ۵ - دولت می‌تواند با تصویب کمیسیونهای راه و دارایی مجلسین برای شاهراه‌ها عوارض مناسبی تعیین و وصول کند.

ماده ۶ - اقدام به هر گونه عملیاتی که موجب خرابی جاده گردد همچنین ایجاد هر گونه مستحذات یا درختکاری یا زراعت یا اقدام به حفاری در حریم قانونی شاهراه‌ها و راه‌های اصلی و فرعی و راه‌آهن که میزان هر یک به طریق و وسائل متناسب مشخص و از طرف وزارت راه آگهی می‌شود بدون اجازه وزارت راه ممنوع است.

تبصره ۱ - وزارت راه مکلف است به حضور نماینده دادسرا و در نقاطی که دادسرا نباشد با حضور نماینده دادگاه بخش این قبیل مستحذات یا درختکاری و یا زراعت و حفاریات را ضمن تنظیم صورت مجلس رأساً قلع و آثار تجاوز را محو کند.

تبصره ۲ - اشخاص ذینفع می‌توانند به مراجع دادگستری مراجعه کنند دادگاه خارج از نوبت به اینگونه پرونده‌ها رسیدگی نموده و حکم لازم را صادر می‌کند.

ماده ۷ - هر گاه در طول خطوط راه‌آهن از طرف رانندگان وسائل نقلیه راه‌آهن بر اثر رانندگی وسائل مزبور قتل یا جرح یا ضرب واقع شود باید وسیله نقلیه متوقف گردد و ضمن مبادرت به کمکه‌های نخستین در مورد مجروحین و مصدومین صورت مجلس در محل حادثه به وسیله مأمورین انتظامی راه‌آهن و مأمورین مربوط راه‌آهن تنظیم و پس از تحقیقات اولیه از راننده و مطلعین در صورتی که به سبب حادثه جسد یا اجسام دیگری روی خطوط راه‌آهن قرار گرفته و مانع عبور قطار و وسایل نقلیه راه‌آهن باشد مأمورین پلیس انتظامی راه‌آهن آن را به محاذات محل به خارج خط در نقطه مناسبی انتقال داده و بلافاصله قطار و وسیله نقلیه را حرکت دهند.

مأمورین پلیس انتظامی راه‌آهن موظفند آثار و علائم موجود را در محل حادثه حفظ کرده و مراتب را در صورت وقوع قتل فوراً به مقامات قضایی برای حضور و انجام تشریفات قانونی گزارش دهند.

ماده ۸ - راه‌آهن دولتی ایران مکلف است در طول راه‌آهن معابر و گذرگاه‌های مجاز برای افراد و وسایل نقلیه را با نصب علامات مشخص کند.

ماده ۹ - عبور از روی خطوط راه‌آهن و ورود در محوطه ایستگاه‌ها و کارخانه‌ها و تأسیسات فنی راه‌آهن به استثنای سکوه‌های مسافری و امکانه و گذرگاه‌ها و معابر مجاز واقع در ایستگاه‌ها و در طول خطوط ممنوع است جز برای آن عده از مأمورین راه‌آهن که بر حسب وظیفه مجاز به ورود و عبور می‌باشند و در صورت تخلف و بروز حادثه راه‌آهن دولتی ایران مسئول نخواهد بود.

ماده ۱۰ - عبور هر گونه وسیله نقلیه اعم از موتورسیکلت و غیر موتورسیکلت از یک طرف خط آهن به طرف دیگر در غیر محل‌های مجاز ممنوع است و متخلف از این امر مسئول هر گونه پیشامد و خسارت وارده می‌باشد.

ماده ۱۱ - از تاریخ تصویب این قانون غرامت موضوع ماده (۱۳) قانون کیفر بزه‌های راه‌آهن مصوب فروردین ماه ۱۳۲۰ از پانصد ریال تا پنج هزار ریال خواهد بود و تجاوز به محدوده ایستگاه‌ها در حکم تجاوز به حریم خط آهن می‌باشد.

تبصره - حدود ایستگاه راه‌آهن عبارت است از محوطه‌ای که مورد نیاز راه‌آهن بوده و بر اساس نقشه‌های مصوب راه‌آهن قانوناً به تصرف و تملک راه‌آهن درآمده باشد و به وسیله علائم مخصوص از طرف راه‌آهن مشخص می‌شود.

ماده ۱۲ - تبصره ذیل به ماده ۲۱ قانون بزه‌های راه‌آهن اضافه می‌شود:

تبصره - تعقیب متهم در دادگستری موقوف به شکایت راه‌آهن خواهد بود.

ماده ۱۳ - هر گاه بر اثر عبور انسان یا دام یا وسیله نقلیه‌ای که حرکت آن بستگی به راه‌آهن ندارد و برخورد آن با وسائل نقلیه مجاز راه‌آهن در روی خط آهن حادثه‌ای منجر به قتل یا جرح یا ضرب یا خسارت مالی شود راننده مجاز که بر حسب وظیفه رانندگی وسائل نقلیه راه‌آهن را روی خط آهن به‌عهده دارد در صورتی که نظامات و مقررات مربوط را رعایت نموده باشد مسئولیتی نخواهد داشت. عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

ماده ۱۴ - وزارت راه مکلف است هنگام ایجاد راه‌های جدید و راه‌آهن گذرگاه‌های ضروری و مجاری لازم را در نظر گرفته موجبات ارتباط طرفین راه‌آهن را به نحو مقتضی فراهم کند و در مورد شاهراه‌ها وسیله ارتباط تلفنی در طول راه به مسافتهای معین ایجاد نماید.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۴۹/۳/۳۰ در جلسه روز یکشنبه هفتم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و نه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

قانون اصلاح قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۱

ماده ۱ - متون زیر به عنوان تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵) به ماده (۶) قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ افزوده می‌شود:

تبصره ۳ - دادگاه با درخواست وزارت راه و ترابری در خصوص میزان خسارت و هزینه‌ها، خارج از نوبت به موضوع

رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود.

تبصره ۴ - مأموران مربوط در وزارت راه و ترابری و راه‌آهن و مأموران نیروی انتظامی موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راه‌ها و راه‌آهن و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسئول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

تبصره ۵ - برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع پانصد (۵۰۰) متر از بالادست و یک کیلومتر از پایین دست پلها ممنوع است و متخلفان به مجازات مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۲ - متن زیر به عنوان ماده (۷) به قانون یاد شده اضافه و شماره مواد بعدی به ترتیب به (۸) تا (۱۶) اصلاح می‌گردد:

ماده ۷ - ریختن زباله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راه‌ها و راه‌آهن و حریم قانونی آنها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب اختلال در امر تردد وسایل نقلیه می‌شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

تبصره ۱ - مرتکبان جرایم بالا علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم و چنانچه تخریبی صورت نگرفته باشد مرتکب یا مرتکبین، حسب مورد ضمن رفع موانع و رفع تجاوز و جبران خسارت وارده به یک ماه تا شش ماه حبس و یا پرداخت جزای نقدی از پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) تا پنج میلیون (۵۰۰۰۰۰۰) ریال محکوم خواهند شد. در مورد اخیر با جبران خسارت تعقیب موقوف خواهد شد.

تبصره ۲ - ایجاد راه دسترسی به حریم و گذرگاه مناسب، درختکاری و عبور دادن تأسیسات از عرض راه و راه‌آهن و نصب تابلو در حریم آنها با اجازه وزارت راه و ترابری مجاز است. در موارد اضطراری به منظور ترمیم تأسیسات عمومی که از عرض راه عبور نموده است دستگاه مربوط با کسب موافقت وزارت راه و ترابری و ضمن رعایت کلیه نکات ایمنی اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳ - وزارت راه و ترابری مکلف است نسبت به برآورد هزینه و خسارت وارده به راه‌ها و حریم آنها و ابنیه فنی و علائم و تأسیسات و تجهیزات ایمنی که در اثر برخورد وسائط نقلیه و یا عبور بارهای ترافیکی و لوله‌های آب، گاز، فاضلاب و کابل برق و مخبرات و غیره و هر گونه عملیاتی که منجر به بروز هزینه و خسارت گردد، اقدام و مبالغ دریافتی را به حساب خزانه واریز و صد درصد (۱۰۰٪) آنرا به منظور ایمن سازی راه‌ها به مصرف برساند.

ماده ۳ - متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۲) قانون یاد شده افزوده می‌شود و تبصره ذیل آن به تبصره (۱)

تغییر می‌یابد:

تبصره ۲ - حسب درخواست شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، مرجع قضایی صالح دستور لازم را مبنی بر همکاری و نظارت مأموران نیروی انتظامی با آن شرکت جهت ایجاد نظم به منظور انسداد محل‌های تردد غیرمجاز صادر می‌کند.

ماده ۴ - ماده (۱۴) قانون یاد شده به صورت زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۴ - وزارت راه و ترابری مکلف است هنگام ایجاد راه‌های جدید و راه‌آهن، گذرگاههای ضروری و مجاری لازم را در نظر گرفته و موجبات ارتباط و طرف راه‌های را به نحو مقتضی فراهم کند. وزارت پست و تلگراف و تلفن در مورد فراهم نمودن امکانات ارتباطی و وزارت نیرو در مورد تأمین روشنایی راه‌ها مکلفند حسب اعلام وزارت راه و ترابری و در چهارچوب مقررات موجود اقدام کنند.

ماده ۵ - متن زیر و تبصره‌های آن به عنوان ماده (۱۷) به قانون یاد شده افزوده می‌شود:

ماده ۱۷ - ایجاد هر گونه ساختمان و دیوار کشی و تأسیسات به شعاع صد (۱۰۰) متر از انتهای حریم راه‌ها و حریم راه‌آهن‌های کشور و در طول کنارگذرهایی که وزارت راه و ترابری احداث نموده یا می‌نماید و یا مسئولیت نگهداری آنها به عهده دارد بدون کسب مجوز از وزارت مذکور ممنوع می‌باشد.

وزارت راه و ترابری موظف است در مورد متخلفان برابر تبصره (۱) ماده (۶) قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن اقدام کند. با تصویب این ماده تبصره ذیل ماده (۱۵) لغو می‌گردد.

تبصره ۱ - وزارت راه و ترابری مکلف است نوع کاربری زمینهای اطراف راه‌ها و راه‌آهن‌های کشور به عمق صد (۱۰۰) متر را بعد از حریم قانونی آنها تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند و از متقاضیانی که برحسب ضرورت وفق ماده (۱۵) همین قانون نیاز به احداث مستحدثاتی در حد فاصل فوق را داشته باشند وجوهی را براساس آیین‌نامه‌های که به تأیید هیأت وزیران می‌رسد اخذ و به حساب خزانه واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آنها به منظور ایمن‌سازی راه‌ها به مصرف برساند.

تبصره ۲ - نظارت بر امر ساخت و ساز در حاشیه راه‌ها و راه‌آهن‌ها تا شعاع صد (۱۰۰) متر از منتهی‌الیه حریم قانونی آنها توسط وزارت مذکور اعمال می‌شود.

به وزارت یاد شده اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد هماهنگی براساس موارد موضوع تبصره (۱) همین ماده نسبت به صدور مجوز ایجاد مستحدثات به متقاضیان اقدام نماید. بدیهی است متقاضیان باید سایر مجوزهای لازم را از

مراجع مربوط اخذ نمایند.

تبصره ۳ - ایجاد تأسیسات عمومی نظیر خطوط آب ، برق، فاضلاب، نفت، گاز، مخابرات و نظایر آنها با رعایت مسائل فنی و ایمنی مربوط به هر یک، تابع آیین نام‌های است که ظرف سه ماه از تصویب این قانون به پیشنهاد وزیر راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶ - متن زیر به عنوان ماده (۱۸) به قانون ایمنی راهها و راه‌آهن افزوده می‌شود:

ماده ۱۸ - وزارت جهاد سازندگی همچنان عهده‌دار وظایف مربوط به برنامه‌ریزی، احداث، نگهداری و مرمت راه‌های روستایی بوده و با متجاوزین به حریم راه‌های روستائی برابر ماده (۶) همین قانون و تبصره‌های ذیل آن اقدام خواهد نمود.

ماده ۷ - متن زیر به عنوان ماده (۱۹) به قانون یاد شده اضافه می‌شود:

ماده ۱۹ - وزارتخانه‌های راه و ترابری و جهاد سازندگی مکلفند علائم افقی و عمودی و تجهیزات ایمنی لازم را در طول هر یک از راه‌های مربوط مشخص و در محل‌های مورد نیاز نصب و اجراء نمایند.

تبصره - وزارتخانه‌های مذکور مکلفند برای انجام عملیات احداث و مرمت و یا نگهداری راه‌های مربوط علائم ایمنی لازم را نصب نمایند چنانچه براهر کوتاهی در بکار بردن علائم یاد شده خسارتی به اشخاص (حقیقی یا حقوقی) وارد شود هر یک از وزارتخانه‌های یاد شده حسب مورد موظف است از مطالبات پیمانکار یا اعتبارات جاری و عمرانی وزارتخانه ، خسارت وارده را پرداخت نماید و چنانچه مأموران دولت یا پیمانکاران مرتکب تقصیر شده‌باشند ، دولت خسارت پرداخت شده را از آنها استیفاء خواهد نمود.

ضمناً در کلیه مواد مربوط به قانون ایمنی راهها و راه‌آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ و اصلاحات بعدی آن عبارات ذیل

جایگزین می‌گردد:

- به جای کلمه "شاهراه" عبارت "آزاد راه" جایگزین می‌شود.

- به جای عبارت "وزارت راه" عبارت "وزارت راه و ترابری" جایگزین می‌گردد.

- به جای عبارت "معاونین راهداری و حمل و نقل جاده‌ای" عبارت "معاونین راهداری و حمل و نقل جاده‌ای و

پایانه‌ها" جایگزین می‌شود.

- به جای عبارت "کمیسیونهای راه و دارائی مجلسین" عبارت "کمیسیون مسکن و شهرسازی و راه و ترابری و

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی و تعاون مجلس شورای اسلامی" جایگزین می‌گردد.

قانون الحاق ۳ تبصره به ماده ۱۰ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب تیر ماه ۱۳۴۹ مصوب

۱۳۵۴/۳/۵

ماده واحده - تبصره‌های زیر به ماده ۱۰ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب تیر ماه ۱۳۴۹ اضافه می‌گردد:

تبصره ۱ - تخلف از مقررات این ماده مستوجب پانصد ریال جزای نقدی است. ترتیب رسیدگی به تخلف مزبور به نحوی است که در قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی مصوب سال ۱۳۵۰ مقرر گردیده و تا تشکیل گارد ترابری موضوع ماده (۱۶) قانون تغییر نام وزارت راه و ترابری افسران یا درجه داران دیپلمه پلیس انتظامی راه آهن و در نقاطی که پلیس انتظامی راه آهن نباشد افسران یا درجه داران دیپلمه پلیس راه ژاندارمری کشور وظایف مذکور در آن قانون را انجام خواهند داد و پس از تشکیل گارد ترابری حق رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم با افراد دیپلمه گارد مذکور خواهد بود.

تبصره ۲ - هرگاه عبور وسایط نقلیه موجب خرابی یا انحراف قسمتی از ریل و همچنین خاکریز و سایر تأسیسات مربوط به راه آهن گردد راننده وسیله نقلیه به پرداخت جزای نقدی از ۱۰۰۰ ریال تا ۵۰۰۰ ریال و جبران خسارت وارده محکوم می‌شود.

تبصره ۳ - وجوه حاصل از اجرای تبصره یک به حساب خزانه داری کل منظور خواهد گردید.

قانون الحاق سه تبصره به ماده ۴ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ و ۴ به ماده ۴ قانون ایمنی راهها و راه آهن الحاق می‌گردد و تبصره ذیل آن به تبصره ۱ تغییر می‌یابد.

تبصره ۲ - وسائل نقلیه غیر مجازی که به طور موقت و به سبب ضرورت و مأموریت‌های ضروری می‌بایست در بزرگراه تردد نمایند، فقط با اجازه وزیر راه و ترابری و یا معاونین راهداری و حمل و نقل وی و یا بالاترین مقام اجرایی ادارات کل راه و ترابری استان‌ها در حوزه استحفاظی خود و با نصب تابلو "عبور آزاد از بزرگراه" در پشت وسیله نقلیه که به وسیله پلیس راه به راننده تحویل و اخذ خواهد شد، می‌توانند وارد بزرگراه شوند. تابلو فوق‌الذکر به تعداد لازم توسط وزارت راه و ترابری تهیه و تحویل پلیس راه می‌گردد.

تعیین حداقل و حداکثر سرعت آن گونه وسائل طبق آیین‌نامه‌های خواهد بود که به تصویب وزارت راه و ترابری

می‌رسد.

تبصره ۳ - مأمورین سازمان‌های دولتی و انتظامی و یا افرادی که به سبب ضرورت جهت انجام مأموریت و ارائه خدمات در سطح یا حاشیه بزرگراه‌ها به صورت پیاده تردد یا توقف می‌نمایند با رعایت ضوابط ایمنی در صورت بروز حادثه از شمول حکم ماده ۴ مستثنی می‌باشند و مسئولیت راننده مقصوسیله نقلیه مجاز که منجر به تصادف شده است، به قوت خود باقی است.

تبصره ۴ - وسایل نقلیه غیر مجاز به عبور از آزادراه‌ها که طبق این ماده واحده مجوز عبور می‌گیرند، موظف هستند از خطوط مجاز در آزادراه‌ها عبور و مرور نمایند.

قانون الحاق یک ماده و یک تبصره به قانون ایمنی راه‌ها مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲

ماده واحده - ماده و تبصره زیر به عنوان ماده ۱۵ و تبصره آن به قانون ایمنی راه‌ها مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ الحاق می‌شود.

ماده ۱۵ - خارج از محدوده شهرها در مناطقی که هیأت وزیران تصویب و وزارت راه اعلام می‌نماید احداث دیوار به ارتفاع بیش از یک متر در اراضی و مستحدثاتی که تا فاصله هفتاد متر از انتهای حریم راه‌آهن و شاهراه‌ها و راه‌های اصلی واقع شده ممنوع است مگر برای اراضی واقع در مسیر طوفان‌شن که به منظور جلوگیری از ورود توده‌های شنی مالکین حسب مورد با اخذ پروانه از ادارات راه یا راه‌آهن می‌توانند به احداث آن اقدام نمایند.

با متخلفین حسب مقررات تبصره‌های یک و دو ماده ۶ این قانون رفتار خواهد شد.

تبصره - نرده‌کشی و سیم‌کشی به هر ارتفاع و احداث هر نوع ساختمان و ترمیم دیوارهای موجود در اراضی و مستحدثات فوق‌الذکر بلامانع است.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۹/۱۴ در جلسه روز دوشنبه دوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

تصویب آیین نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب

۱۳۸۱/۱۱/۱۶

شماره: ۳۵۲۱۶ت ۲۵۰۸۸ه

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۲۶

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۵۳۲۴/۱۱ مورخ ۱۳۸۰/۵/۱۷ وزارت راه و ترابری و به استناد تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۷۹- آیین نامه اجرایی تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آیین نامه، واژه ها و عبارات زیر در مفاهیم مربوط به کار می روند:

الف - حریم قانونی راه و راه آهن:

محدوده‌ای از اراضی بستر و حاشیه راه و راه آهن است که توسط مراجع ذی صلاح و از جمله کمیسیون موضوع ماده (۳) تصویب نامه شماره ۱۶۷۲ مورخ ۱۳۴۶/۲/۴ هیئت وزیران تعیین یا افزایش آنها براساس جدول و کروکی پیوست به تصویب کمیسیون مذکور رسیده و یا برسد.

ب - وجوه: هزینه‌ای است که وزارت راه و ترابری برای صدور مجوز ایجاد هرگونه ساختمان، دیوارکشی و تاسیسات به عمق یکصد متر از منتهی الیه حریم راه و راه آهن برآورد و به صورت یکجا یا به طور اقساط دریافت می‌دارد.

ج - ترافیک سبک: ترافیک با تردد تا دو هزار وسیله نقلیه در روز

د - ترافیک متوسط: ترافیک با تردد از دو هزار تا پنج هزار وسیله نقلیه در روز

ه - ترافیک سنگین: ترافیک با تردد بیش از پنج هزار وسیله نقلیه در روز

و - محدوده شهر: محدوده قانونی شهرها است که توسط مراجع ذیصلاح تعیین شده یا می‌شود.

ماده ۲- صدور مجوز برای ایجاد هرگونه ساختمان و دیوارکشی و تاسیسات و نظایر آن به عمق یکصد متر از انتهای حریم راهها و راه آهن‌های کشور با رعایت موارد زیر مجاز است: الف- صدور هرگونه مجوز برای ایجاد مستحقات به هر صورت در مجاورت ابنیه فنی راه یا راه آهن نظیر پل (بادخانه ۱۰ متر و بالاتر) تونل، دیوار حائل، دیوار ضامن، گالری بهمن گیر، پاسگاه‌های پلیس راه، پارکینگ، تقاطع‌های همسطح و غیرهمسطح و نظایر آنها در فاصله ۱۰۰ تا ۲۵۰ متر در طول محور راه حسب مورد قبل و بعد از آنها ممنوع است. ایجاد تاسیسات خدمات زیربنایی حسب مورد با مجوز وزارت راه و ترابری مجاز می‌باشد.

ب - صدور مجوز برای ایجاد مستحدثات در زمین‌هایی که دارای کاربری کشاورزی هستند (کلیه زمین‌هایی که به موجب قوانین و ضوابط جاری زمین کشاورزی یا باغ شناخته شده و تبدیل آنها منع قانونی دارد) ممنوع است مگر اینکه مالک اراضی، مجوز لازم مبنی بر بلامانع بودن تبدیل اراضی کشاورزی را از مراجع ذی ربط اخذ و ارایه نماید. ایجاد مستحدثاتی مثل خانه باغی، تلمبه خانه، حفر چاه و نظایر آن فقط در چارچوب و حدود مجاز همان مقررات و با اخذ مجوز از وزارت راه و ترابری بلامانع است.

تبصره - محصور کردن اراضی کشاورزی و باغات به ارتفاع حداکثر یک متر با مجوز و طبق مشخصاتی که وزارت راه و ترابری تعیین می‌کند بعد از نوار با کاربری تاسیسات زیربنایی بلامانع است.

ج - اراضی واقع در نوار به عرض (۳۰) متر برای راه‌ها و راه آهن‌های کشور، از ابتدای محدوده یکصد متری، بلافاصله بعد از حریم قانونی راه و راه آهن، فقط دارای کاربری تاسیسات زیربنایی خواهند بود. مستحدثات مجاز در این محدوده (نوار با کاربری تاسیسات زیربنایی) عبارتند از:

۱ - شبکه‌های تاسیسات زیربنایی نظیر خطوط آب، برق، فاضلاب، گاز، نفت، مخابرات و امثال آن.

۲ - افزایش حریم راه‌ها و ایجاد تاسیسات وابسته به آن نظیر پارکینگ با رعایت حقوق مکتسبه تاسیسات زیربنایی ایجاد شده.

تبصره ۱- در مواردی که عرض نوار یاد شده برای تاسیسات زیربنایی براساس معیارهای فنی و مهندسی کافی نباشد، با هماهنگی وزارت راه و ترابری استفاده بیش از نوار یاد شده بلامانع است.

تبصره ۲- برای حفظ حقوق مالکان اراضی واقع در محدوده با کاربری تاسیسات زیربنایی، هرگونه تصرف و استفاده از اراضی مذکور، برای کلیه متقاضیان منوط به رعایت قوانین مربوط از جمله لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت - مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۷ - شورای انقلاب است.

د- برای ایجاد مستحدثاتی نظیر شهرک‌های صنعتی و مسکونی، مجتمع‌های خدماتی و رفاهی در خارج از محدوده قانونی شهرها مرجع صدور مجوز با رعایت مفاد این آیین نامه، مجوز صادر می‌نماید.

تبصره ۱- واحدهای خدماتی و رفاهی از قبیل جایگاه فروش مواد روغنی و سوختی، تعمیرگاه وسایط نقلیه، هرگونه فروشگاه، هتل و متل و نظایر آنها در قالب مجتمع‌های خدماتی و رفاهی و در مکان‌هایی که وزارت راه و ترابری در چارچوب قانون اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و مشارکت غرف و فروشگاه‌های پایانه‌های عمومی بار و مسافر و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی - مصوب ۱۳۷۷- تعیین نموده یا می‌نماید، مستقر و احداث می‌شوند.

تبصره ۲- ایجاد هرگونه مستحذات در محدوده یکصدمتری بعد از حریم راهها در موارد زیر ممنوع است:

- ۱- در سمت دیگر راههایی که روستاها در یک سمت آنها قرار گرفته اند.
 - ۲- در ضلع خارجی کمربندیها و کنارگذرها.
 - ۳- در نقاطی که محدودیت دید وجود دارد یا ایجاد مستحذات جدید باعث کاهش زاویه و محدود دید گردد.
 - ۴- بین دو باند رفت و برگشت جدا از هم.
- ه - در تهیه طرح جامع، تفصیلی و هادی شهرها یا بازنگری طرحهای موجود، رعایت مفاد این آیین نامه الزامی بوده و هرگونه تغییر در آن تغییر اساسی محسوب می شود.
- و- احداث مستحذات در محدوده یکصد متر بعد از حریم راهها و راه آهنهای کشور در محدوده روستاهای دارای طرح هادی مصوب، با رعایت مفاد این آیین نامه و اصلاح طرحهای هادی، مجاز می باشد.
- تبصره ۱- در روستاهای فاقد طرح هادی، صدور مجوز در چارچوب این آیین نامه مجاز است.
- تبصره ۲- در تهیه و بازنگری طرحهای هادی مصوب یا طرحهای جدید، رعایت مفاد این آیین نامه الزامی است.
- ز- به منظور تامین حداکثر ایمنی برای راهها و راه آهن های کشور لازم است، در صدور مجوز به نحوی عمل شود که بعد از نوار با کاربری تاسیسات زیربنایی با توجه به موقعیت محل و زمین، به ترتیب محوطه یا فضای سبز، پارکینگ و سپس بنا و اعیانی قرار گیرند.
- ح - نصب نورافکن یا پروژکتور و هرگونه تابلو اعم از تبلیغاتی یا غیر آن به هر کیفیت در محدوده موضوع این آیین نامه، برابر ضوابطی است که وزارت راه و ترابری تعیین و اعلام می نماید.
- ماده ۳- کلیه مستحذاتی که قبل از تصویب قانون اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن - مصوب ۱۳۷۹- در خارج از حریم و در محدوده یکصد متر بعد از حریم راهها و راه آهن های کشور با اخذ مجوز از مراجع ذی ربط در حال احداث می باشند در موارد زیر ملزم به تطبیق وضعیت خود هستند:
- الف - ممنوعیت ایجاد مستحذات در نوار با کاربری تاسیسات زیربنایی (در مواردی که هنوز کار اجرایی شروع نشده است).
- ب - تجدید نظر در جانمایی اعیانی برای تامین بیشترین فاصله اعیانی از نوار با کاربری تاسیسات زیربنایی (در مواردی که هنوز کار اجرایی شروع نشده است).
- ج - تامین دسترسی مناسب.

تبصره - مجوزهای صادر شده توسط مراجع ذی ربط که هنوز کاراجرایی آنها شروع نشده است حداکثر شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه معتبر بوده و پس از انقضای مهلت مذکور، دارندگان مجوز مکلف به اخذ مجوز از وزارت راه و ترابری هستند. در غیر این صورت وزارت مذکور موظف است از هرگونه ساخت و ساز فاقد مجوز جلوگیری نماید.

ماده ۴- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود در قبال صدور مجوز طبق مفاد این آیین نامه نسبت به وصول وجوهی به شرح زیر از کلیه متقاضیان ایجاد مستحقات اقدام نماید. وجوه اخذ شده به حساب خزانه واریز و صد درصد آن به منظور ایمن سازی راهها به مصرف می رسد.

الف - مبلغ پایه به ازای هر متر طول دیوارحداکثر به ارتفاع یک متر یا حصار یا نظایر آن ۷۵۰ ریال

ب - مبلغ پایه به ازای هر مترمربع عرصه به استثنای اراضی کشاورزی ۱۰۰۰ ریال

ج - مبلغ پایه به ازای هر مترمربع اعیان به استثنای تاسیسات کشاورزی نظیر خانه باغی و تلمبه خانه ۳۰۰۰

ریال

تبصره ۱- مبالغ پایه پس از اعمال ضرایب حسب مورد طبق جدول زیر محاسبه و عمل می شود: موقعیت اقتصادی ترافیک نوع راه یا راه آهن به فاصله ۵ کیلومتری سایر شهرها به فاصله ۱۰ کیلومتری مراکز استانها سنگین متوسط سبک آزادراه اصلی و بزرگراه فرعی و راه آهن ۱.۵ ۲ ۱ ۱.۵ ۲ ۱ ۱.۵

تبصره ۲- احداث کنندگان دیوار به ارتفاع یک متر یا حصار به وسیله فنس، سیم خاردار یا چپر برای محصور کردن اراضی کشاورزی از پرداخت وجه بند (الف) (۷۵۰ ریال به ازای هر متر طول) معاف هستند.

تبصره ۳- مبالغ پایه در فروردین ماه هر سال براساس آخرین تغییر شاخص عمومی قیمت ها که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می شود، تعدیل می گردد.

تبصره ۴- نظر به اهمیت تامین راه دسترسی در ایمنی راهها، وزارت راه و ترابری می تواند در هنگام صدور مجوز نسبت به اخذ تضمین حسن انجام کار، معادل هزینه احداث راه دسترسی به تشخیص وزارت یاد شده از متقاضی اقدام نماید. تضمین مذکور پس از اتمام عملیات اجرایی و تامین راه دسترسی مسترد می شود. وزارت راه و ترابری می تواند چنانچه متقاضی نسبت به انجام تعهد اقدام نماید از محل تضمین مذکور نسبت به رفع نواقص احتمالی اقدام نماید.

تبصره ۵- پس از ابلاغ این آیین نامه، دستورالعمل های قبلی مبنی بر اخذ هرگونه وجه به ازای صدور مجوز احداث ساختمان، دیوارکشی و تاسیسات در فاصله یکصد متر از منتهی الیه حریم راهها و راه آهن های کشور، توسط وزارت

راه و ترابری لغو می‌گردد.

ماده ۵- وزارت راه و ترابری موظف است در جهت ارتقای کیفیت فضای اطراف راه‌ها از طریق مطالعه، مسایلی نظیر مالکیت اراضی موجود در طرح، وضعیت موجود کاربریها و مستحذات، مسایل زیست محیطی، میراث فرهنگی، ایجاد منظر مناسب، ویژگیهای توپوگرافی، اجتماعی و اقتصادی ظرفیتهای هر ناحیه، تعیین کاربری مناسب، ضمن برنامه‌ریزی و ارایه ضوابط لازم نسبت به تهیه «طرح هدایت و ساماندهی فضایی برای هر یک از راه‌های کشور» اقدام نماید.

ماده ۶- راه‌های روستایی از شمول این آیین نامه مستثنا می‌باشند. محمدرضا عارف معاون اول رییس جمهور رونوشت با توجه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به انضمام تصویر نامه اشاره شده در متن برای اطلاع ریاست محترم مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود. تایید نهایی تایید انطباق متن و تصمیم کنترل اطلاعات کنترل ابلاغ تایید محتوا و متن تنظیم متن رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون اول رییس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رییس جمهور، دفتر رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

اصلاح بند (و) ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راه‌ها و

راه آهن مصوب ۱۳۸۶/۵/۲۴

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۵/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۵۲۸۴۸/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۰ وزارت مسکن و شهرسازی و به استناد تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راه‌ها و راه آهن - مصوب ۱۳۷۹- تصویب نمود:

بند (و) ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۷) اصلاحی قانون ایمنی راه‌ها و راه آهن - مصوب ۱۳۷۹- موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۶۱۶۴/ت/۲۵۰۸۸-ه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۶ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

و - حدود محور راه و یا حریم آن که از داخل روستا عبور می‌نماید به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱- حریم قانونی راه باید کاملاً حفظ شود.

۲- احداث مستحدثات در محدوده یکصد متری بعد از حریم راه عیناً مطابق طرح هادی روستا با رعایت ضوابط و مقررات مربوط انجام می‌شود.

تبصره - در روستاهای فاقد طرح هادی که محدوده آنها تعیین نشده است، نظر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی جهت تعیین محدوده ملاک عمل می‌باشد.

قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶

ماده ۱ - دولت موظف است زمینه‌های لازم را برای تأمین حقوق معلولان، فراهم و حمایت‌های لازم را از آنها به عمل آورد.

تبصره - منظور از معلول در این قانون به افرادی اطلاق می‌گردد که به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی بر اثر ضایعه جسمی، ذهنی، روانی یا توأم؛ اختلال مستمر و قابل توجهی در سلامت و کارآئی عمومی وی ایجاد گردد، به طوری که موجب کاهش استقلال فرد در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی شود.

ماده ۲ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره‌مندی از آنها برای معلولان همچون افراد عادی فراهم گردد.

تبصره ۱ - وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند جهت دسترسی و بهره‌مندی معلولان، ساختمان‌ها و اماکن عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل خدماتی موجود را در چارچوب بودجه‌های مصوب سالانه خود مناسب‌سازی نمایند.

تبصره ۲ - شهرداری‌ها موظفند از صدور پروانه احداث و یا پایان کار برای آن تعداد از ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابری که استانداردهای تخصصی مربوط به معلولان را رعایت نکرده باشند خودداری نمایند.

تبصره ۳ - سازمان بهزیستی کشور مجاز است بر امر مناسب‌سازی ساختمان‌ها و اماکن دولتی و عمومی دستگاه‌های مذکور در ماده فوق نظارت و گزارشات اقدامات آنها را درخواست نماید.

تبصره ۴ - آئین‌نامه اجرایی ماده فوق ظرف سه ماه مشترکاً توسط وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳ - سازمان بهزیستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل

را به عمل آورد:

الف - تأمین خدمات توانبخشی، حمایتی، آموزشی و حرفه‌آموزی مورد نیاز معلولان با مشارکت خانواده‌های معلولان و همکاری بخش غیردولتی (خصوصی، تعاونی، خیریه) و پرداخت یارانه (کمک هزینه) به مراکز غیردولتی و خانواده‌ها.

ب - گسترش مراکز خاص نگهداری، آموزشی و توانبخشی معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی‌سرپرست، معلولان مجهول‌الهویه، معلولان با ناهنجاریهای رفتاری) با همکاری بخش غیردولتی و پرداخت تسهیلات اعتباری و یارانه (کمک هزینه) به آنها.

ج - تأمین و تحویل وسایل کمک توانبخشی مورد نیاز افراد معلول.

د - گسترش کارگاههای آموزشی، حمایتی و تولیدی معلولان و ارائه خدمات توانبخشی حرفه‌ای به معلولان جهت توانمندسازی آنان.

تبصره - کارگاههای آموزشی، حمایتی و تولیدی معلولان موضوع ماده فوق از شمول قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مستثنی خواهد بود.

ماده ۴ - معلولان می‌توانند در استفاده از امکانات ورزشی، تفریحی، فرهنگی و وسایل حمل و نقل دولتی (مترو، هواپیما، قطار) از تسهیلات نیمه بها بهره‌مند گردند.

تبصره - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تربیت بدنی و شهرداری‌ها موظفند کتابخانه، اماکن ورزشی، پارک و اماکن تفریحی خود را به نحوی احداث و تجهیز نمایند که امکان بهره‌مندی معلولان فراهم گردد.

ماده ۵ - افراد تحت سرپرستی معلولان با معرفی سازمان بهزیستی کشور تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و معلولان تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و بیمه مکمل درمانی قرار می‌گیرند.

ماده ۶ - یکی از فرزندان اولیائی که خود ناتوان و معلول بوده (هر دو یا یکی از آنها معلول باشد) و یا حداقل دو نفر از فرزندان آنها ناتوان و معلول باشد از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف می‌گردد.

تبصره - همسرانی که زن ناتوان و معلول خود را سرپرستی می‌نمایند مادامی که سرپرستی همسر ناتوان و معلول را برعهده داشته باشند از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف می‌گردند.

ماده ۷ - دولت موظف است جهت ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد معلول تسهیلات ذیل را فراهم نماید:

الف - اختصاص حداقل سه درصد (۳٪) از مجوزهای استخدامی (رسمی، پیمانی، کارگری) دستگاه‌های دولتی و

عمومی اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکتها و نهادهای عمومی و انقلابی و دیگر دستگاه‌هایی که از بودجه عمومی کشور استفاده می‌نمایند به افراد معلول واجد شرایط.

ب - تأمین حق بیمه سهم کارفرما توسط سازمان بهزیستی کشور و پرداخت آن به کارفرمایانی که افراد معلول را به کار می‌گیرند.

ج - پرداخت تسهیلات اعتباری به واحدهای تولیدی، خدماتی، عمرانی و صنفی و کارگاههای تولیدی حمایتی در مقابل اشتغال افراد معلول به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می‌گردد.

د - پرداخت تسهیلات اعتباری خود اشتغالی (وجوه اداره شده) به افراد معلول به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می‌گردد.

ه - پرداخت تسهیلات اعتباری (وجوه اداره شده) جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی اشتغالزا به شرکتها و مؤسساتی که بیش از شصت درصد (۶۰٪) سهام و سرمایه آنها متعلق به افراد معلول است.

و - اختصاص حداقل شصت درصد (۶۰٪) از پستهای سازمانی تلفنچی (اپراتور تلفن) دستگاهها، شرکتها دولتی و نهادهای عمومی به افراد نابینا و کم بینا و معلولان جسمی، حرکتی.

ز - اختصاص حداقل شصت درصد (۶۰٪) از پستهای سازمانی متصدی دفتری و ماشین‌نویسی دستگاهها، شرکتها و نهادهای عمومی به معلولین جسمی، حرکتی.

تبصره ۱ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکتها دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی مجازند تا سقف مجوزهای استخدامی سالانه خود، افراد نابینا و ناشنوا و معلولین ضایعات نخاعی واجد شرایط را رأساً به صورت موردی و بدون برگزاری آزمون استخدامی به کار گیرند.

تبصره ۲ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است سه درصد (۳٪) از مجوزهای استخدامی سالانه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات دولتی، شرکتها و نهادهای عمومی و انقلابی را کسر و در اختیار سازمان بهزیستی کشور قرار دهد تا نسبت به برگزاری آزمون استخدامی اختصاصی برای معلولین واجد شرایط با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام و معلولین واجد شرایط پذیرفته شده را حسب مورد به دستگاه مربوطه معرفی نماید.

تبصره ۳ - سازمان بهزیستی کشور مجاز است در قالب اعتبارات مصوب خود، صندوق فرصت‌های شغلی معلولان و مددجویان بهزیستی را ایجاد و اساسنامه آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۴ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است آموزشهای لازم فنی و حرفه‌ای را متناسب با بازار کار برای معلولان به صورت رایگان و تلفیقی تأمین نماید.

ماده ۸ - معلولان نیازمند واجد شرایط در سنین مختلف می‌توانند با معرفی سازمان بهزیستی کشور از آموزش رایگان در واحدهای آموزشی تابعه وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دیگر دستگاه‌های دولتی و نیز دانشگاه آزاد اسلامی، بهره‌مند گردند.

تبصره - آئین‌نامه اجرائی این ماده مشترکاً توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارتخانه‌های مذکور و دانشگاه آزاد اسلامی ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹ - وزارت مسکن و شهرسازی، بانک مسکن و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظفند حداقل ده درصد (۱۰٪) از واحدهای مسکونی احداثی استیجاری و ارزان قیمت خود را به معلولان نیازمند فاقد مسکن اختصاص داده و با معرفی سازمان بهزیستی کشور در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره ۱ - سیستم بانکی کشور مکلف است، تسهیلات اعتباری یارانه‌دار مورد نیاز احداث و خرید مسکن معلولان را تأمین و به معلولان یا تعاونی‌های آنها و یا مؤسسات خیریه‌ای که برای معلولان، مسکن احداث می‌نمایند پرداخت کند.

تبصره ۲ - سازمان ملی زمین و مسکن موظف است زمین مورد نیاز احداث واحدهای مسکونی افراد معلول فاقد مسکن را به نرخ کارشناسی تهیه و در اختیار افراد مذکور و یا تعاونی‌ها و مؤسسات خیریه‌ای که برای آنان مسکن احداث می‌نمایند قرار دهد.

تبصره ۳ - معلولان از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، آماده‌سازی زمین و عوارض نوسازی معاف می‌گردند.

تبصره ۴ - سازمان بهزیستی کشور موظف است در قالب اعتبارات مصوب خود در قوانین بودجه سالانه و کمکهای یارانه‌ای اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به احداث واحدهای مسکونی برای معلولان و مددجویان اقدام و مالکیت یا بهره‌برداری آنها را مطابق آئین‌نامه‌های که سازمان بهزیستی کشور با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به معلولان و مددجویان واجد شرایط واگذار نماید.

ماده ۱۰ - میزان کمک هزینه (یارانه) پرداختی سازمان بهزیستی کشور به مراکز غیردولتی (روزانه و شبانه‌روزی) بابت نگهداری، خدمات توانبخشی و آموزشی و حرفه‌آموزی معلولان همه ساله با در نظر گرفتن نرخ تمام شده خدمات

و تورم سالانه مشترکاً توسط سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت بازرگانی تهیه و قبل از خرداد ماه هر سال به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱ - مرکز آمار ایران مکلف است در سرشماری‌های عمومی جمعیت کشور به نحوی برنامه‌ریزی نماید که جمعیت افراد معلول به تفکیک نوع معلولیت آنها مشخص گردد.

ماده ۱۲ - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است حداقل دو ساعت از برنامه‌های خود را در هر هفته در زمان مناسب به برنامه‌های سازمان بهزیستی کشور و آشنائی مردم با توانمندیهای معلولین اختصاص دهد.

ماده ۱۳ - سازمان بهزیستی کشور موظف است با ایجاد ساز و کار مناسب، نسبت به قیومت افراد معلول اقدام نماید، دادگاه‌ها موظفند در نصب یا عزل قیوم افراد معلول صرفاً از طریق سازمان مذکور عمل و مبادرت به صدور حکم نمایند.

تبصره ۱ - سازمان بهزیستی کشور موظف است جهت دفاع از حقوق افراد معلول، در محاکم قضائی و کیل تعیین نموده و به دادگاه مربوطه معرفی کند.

تبصره ۲ - سازمان بهزیستی کشور مجاز است در موارد ضروری جهت جلوگیری از تضییع حقوق معلولان بی‌سرپرست به نمایندگی از آنها در دادگاه‌ها طرح دعوا و دادخواهی نماید.

تبصره ۳ - آئین‌نامه اجرائی این ماده ظرف مدت سه ماه مشترکاً توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴ - مؤدیان مالیاتی می‌توانند از طریق سازمان بهزیستی کشور و با نظارت آن جهت احداث مراکز توانبخشی، درمانی و حرفه‌آموزی و مسکن مورد نیاز افراد معلول اقدام نمایند. گواهی هزینه مؤدیان مالیاتی در موارد فوق که به تأیید سازمان بهزیستی کشور رسیده باشد به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی آنان تلقی می‌گردد.

تبصره - آئین‌نامه اجرائی این ماده مشترکاً توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ قانونی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵ - رؤسای سازمان‌های بهزیستی استان‌ها مجازند در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و گروه‌های کاری آن به عنوان عضو شرکت نمایند.

تبصره - به منظور کمک به اشتغال معلولان و مددجویان، رئیس سازمان بهزیستی کشور مجاز است در جلسات شورای عالی اشتغال شرکت نماید.

ماده ۱۶ - اعتبار مورد نیاز اجرای این قانون از محل منابع زیر تأمین می‌گردد:

- ۱ - از محل اعتباراتی که دستگاهها و نهادها حسب وظایف قانونی در قوانین بودجه سالانه منظور می‌نمایند.
 - ۲ - از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای سازمان بهزیستی کشور که تاکنون از محل اعتبارات مذکور خدمات لازم را به معلولان ارائه می‌داده است.
 - ۳ - از محل وجوه واصله از اجرای طرح هدفمند کردن یارانهها در کشور.
 - ۴ - از محل صرفه‌جویی در هزینه‌های دستگاهها، شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی که میزان سالانه آن برای هر یک از دستگاهها و شرکتهای و نهادها را هیأت وزیران مشخص می‌نماید.
- تبصره ۱ - آئین‌نامه اجرائی این ماده توسط سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- تبصره ۲ - آن تعداد و یا بخشی از مواد این قانون که نیاز به اعتبار جدید داشته باشند مادامی که اعتبار لازم از محل منابع مذکور در این ماده تأمین نگردد، اجرا نخواهد شد.
- قانون فوق مشتمل بر شانزده ماده و بیست و چهار تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران واصل نگردید.

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۴/۳/۴

شماره: ۱۴۲۷۷ تا ۳۱۹۶۰ هـ - تاریخ: ۱۳۸۴/۳/۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۳/۴ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۱۰۰/۴۷۷۸ مورخ ۱۳۸۳/۹/۲۵ وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی و مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد تبصره (۴) ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳ - آیین‌نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - عبارات زیر در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف - مناسب سازی:

اصلاح محیط و تدارک وسایل حمل و نقل است به طوری که افراد معلول قادر باشند تا آزادانه و بدونخطر در

محیط پیرامون خود اعم از اماکن عمومی، معابر، محیط شهری و بین‌شهری و ساختمان‌های عمومی حرکت کنند و از تسهیلات محیطی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی با حفظ استقلال فردی لازم بهره‌مند شوند.

ب - دستگاه‌های مشمول این آیین‌نامه:

کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی .

پ - ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان:

ضوابط مصوب مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۶ شورای عالی شهرسازی و معماری و اصلاحات بعدی آن برای افراد معلول و

ناتوان .

ت - اماکن عمومی:

کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، اماکن ورزشی، پایانه‌ها، فرودگاه‌ها، دانشگاه‌ها، قطارهای شهری و برون‌شهری، مراکز تجاری، بانکها و خودپردازها، بوستان‌ها، معابر عمومی و نظایر آنها .

ماده ۲- شهرداری‌های سراسر کشور موظفند از صدور پروانه احداث و پایان کار برای ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابری که ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان را رعایت نکرده باشند، خودداری نمایند.

تبصره - کلیه دستگاه‌ها موظفند هنگام تنظیم بودجه سالانه خود اعتبارات مورد نیاز مناسب‌سازی را پیش‌بینی و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دیگر مراجع ذیربط پیشنهاد نمایند.

ماده ۳- دستگاه‌ها موظفند در طی یک برنامه سه ساله از زمان تصویب و ابلاغ این آیین‌نامه هر سال حداقل سی درصد (۳۰٪) از ساختمان‌های عمومی وابسته را برای استفاده معلولان، ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان مناسب‌سازی نمایند.

ماده ۴- شهرداری‌های سراسر کشور موظفند جهت مناسب‌سازی اماکن عمومی اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - مناسب‌سازی معابر عمومی با اولویت معابر اصلی و نزدیک به تقاطع‌ها و همچنین پارک‌ها .

ب - تجهیز و نصب چراغها و علائم راهنمایی مناسب در معابر عمومی و برجسته‌سازی سطوح پیاده‌روهای نزدیک به تقاطع‌ها و همچنین پارکها.

پ - رفع موانع و تطبیق مقررات صدور پروانه با ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان.

تبصره - اعتبار لازم برای اجرای این ماده و سایر مواردی که برعهده شهرداری‌ها گذاشته شده است از محل اعتبار مربوط تأمین می‌گردد.

ماده ۵- کلیه شرکتها و سازمانهای حمل و نقل عمومی درون شهری و برون شهری موضوع این آیین نامه موظفند طی یک برنامه پنج ساله نسبت به مناسب سازی اماکن عمومی خود (ایستگاهها، بنادر و فرودگاهها) و وسایل حمل و نقل عمومی مربوط براساس ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان اقدام نمایند.

ماده ۶- شرکتهای خودروساز داخلی موظفند استانداردهای لازم جهت ساخت وسایل نقلیه عمومی به منظور استفاده معلولان و جانبازان را رعایت و نسبت به ساخت خودروهای شخصی متناسب با وضعیت معلولان و بنا به سفارش آنان یا دستگاههای ذیربط اقدام نمایند.

ماده ۷- سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بنیاد شهید وامور ایثارگران موظفند با هماهنگی سازمان بهزیستی کشور نسبت به تولید و پخش برنامههای آموزشی در رسانه های عمومی (ملی و استانی) برای ارتقای آگاهی عمومی در زمینه مناسب سازی برای افراد دارای معلولیت اقدام نمایند.

ماده ۸- سازمان بهزیستی کشور موظف است به منظور پی گیری و ایجاد هماهنگیهای لازم برای مناسب سازی، ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی را با ترکیب زیر تشکیل دهد:

۱- وزیر رفاه و تأمین اجتماعی یا معاون ذیربط او (رییس).

۲- نماینده ثابت وزارت کشور .

۳- نماینده ثابت وزارت مسکن و شهرسازی .

۴- نماینده ثابت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور .

۵- نماینده ثابت وزارت راه و ترابری.

۶- نماینده ثابت وزارت صنایع و معادن.

۷- نماینده ثابت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۸- نماینده ثابت سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور.

۹- نماینده ثابت بنیاد شهید و امور ایثارگران.

۱۰- نماینده تشکلهای غیردولتی ایثارگران .

۱۱- نماینده ثابت شورای هماهنگی تشکلهای غیردولتی معلولان.

تبصره - ستاد می تواند در صورت ضرورت نسبت به دعوت از سایر سازمان های دولتی و غیردولتی و اشخاص

صاحب نظر حسب مورد اقدام نماید.

ماده ۹- نظارت بر اجرای این آیین‌نامه در سراسر کشور با سازمان بهزیستی کشور بوده و سازمان یادشده موظف است گزارش نظارتی خود را به هیأت وزیران منعکس نماید.

قانون محل دفاتر روزنامه و مجله مصوب ۱۳۷۷/۲/۱۳

ماده واحده - تأسیس دفاتر مطبوعات موضوع ماده (۱) قانون مطبوعات مصوبه ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ و نیز فعالیت شغلی صاحبان روزنامه‌ها و مجله‌ها در واحد مسکونی مستقل و یا مجتمعی که بطور کامل در اختیار روزنامه و مجله قرار گیرد و همچنین ساختمان‌های اداری و تجاری و استیجاری بلامانع است.

تبصره - آئین‌نامه اجرائی این قانون توسط وزارتخانه‌های کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

آیین‌نامه محل تأسیس دفاتر مطبوعات مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۷

شماره: ۱۸۱۵۱. ت ۲۲۹۱۸ هـ تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲۳

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۴۵۶۲/۱۰/۶۵۴ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۲ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد تبصره ماده واحده قانون محل ۱۳۷۹/۲/۲۲ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد تبصره ماده واحده قانون محل دفاتر روزنامه و مجله - مصوب ۱۳۷۷ - آیین‌نامه محل تأسیس دفاتر مطبوعات را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - دفتر مطبوعات مکانی است که دارنده پروانه رسمی انتشار نشریه برای فعالیتهای مطبوعاتی بر اساس تعریفی که از نشریات در قانون مطبوعات شده یا می‌شود، از آن استفاده می‌نماید.

تبصره ۲ - متقاضی باید برای اخذ مجوز تأسیس، رونوشت سند مالکیت یا اجاره نامه ملک مورد نظر را به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارایه نماید.

ماده ۲ - مقصود از فعالیت شغلی مقرر در قانون، کلیه فعالیت‌هایی است که قبل از مرحله چاپ هر نشریه صورت می‌گیرد، فعالیت بخش‌های مختلف مانند هیأت تحریریه، سرویس‌های خبر و گزارش، آگهی و خدمات، نصب و احداث سامانه‌های رایانه‌ای، انجام عملیات فنی لیتوگرافی برای تهیه فیلم و کپی و زینک، حروفچینی و صفحه‌بندی از جمله مصادیق این فعالیت‌هاست.

ماده ۳ - تأسیس دفتر مطبوعات در واحدهای مسکونی مستقل، اداری و تجاری مجاز است.

تبصره - تأسیس دفتر چند نشریه در یک واحد مسکونی مستقل یا مجتمعی که به طور کامل در اختیار مطبوعات باشد بلامانع است.

ماده ۴ - نصب تابلوهای راهنما به منظور مشخص نمودن دفتر مطبوعات الزامی است به طوری که به وسیله آن محل دفتر به سادگی قابل شناسایی باشد.

ماده ۵ - انجام هر نوع فعالیت غیر مطبوعاتی در محل دفتر ممنوع است.

تبصره ۱ - در استان تهران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در سایر استانها ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و در سایر استانها ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان در خصوص رعایت مقررات قانون یاد شده و این آیین نامه ملزم به بازرسی از دفاتر مطبوعات هستند.

تبصره ۲ - تخلف از مقررات این ماده موجب تذکر کتبی از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تهران و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سایر استانها به صاحب امتیاز نشریه است و در صورت تکرار تخلف، مراتب به مراجع ذیصلاح اعلام می شود.

ماده ۶ - در صورت توقف فعالیت نشریه به حکم دادگاه یا تصمیم هیأت نظارت بر مطبوعات یا هر دلیل دیگر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موضوع را به مراجع ذی صلاح اعلام می کند تا نسبت به ممانعت از فعالیت مطبوعاتی در دفاتر یاد شده اقدام نمایند.

قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب ۱۳۷۵/۹/۱۴

ماده واحده- به منظور حفظ قوت و اصالت زبان فارسی به عنوان یکی از ارکان هویت ملی ایران و زبان دوم عالم اسلام و معارف و فرهنگ اسلامی، دستگاههای قانونگذاری، اجرایی و قضایی کشور و سازمانها، شرکتها و موسسات دولتی و کلیه شرکتهایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است و تمامی شرکتها، سازمانها و نهادهای مذکور در بند (د) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه موظفند از بکاربردن کلمات و واژههای بیگانه در گزارشها و مکاتبات، سخنرانیها، مصاحبههای رسمی خودداری کنند و همچنین استفاده از این واژهها بر روی کلیه تولیدات داخلی اعم از بخشهای دولتی و غیر دولتی که در داخل کشور عرضه می شود ممنوع است.

تبصره ۱- فرهنگستان زبان و ادب فارسی باید براساس اصول و ضوابط مصوب خود برای واژههای مورد نیاز با

اولویت واژه‌هایی که کاربرد عمومی دارند راسا یا با همکاری مراکز علمی واژه‌گزینی و یا واژه‌سازی کند و هر شش ماه یکبار گزارش فعالیت‌های خود را به کمیسیون ارشاد و هنراسلامی و وسایل ارتباط جمعی و حسب مورد سایر کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۲- واژه‌هایی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی وضع معادل فارسی را برای آنها ضروری نمی‌داند و نیز کلماتی که هنوز واژه فارسی معادل آنها از سوی فرهنگستان به تصویب نرسیده است از شمول این قانون مستثنی هستند.

تبصره ۳- فرهنگستانهای علوم و علوم پزشکی و دستگاه‌های آموزشی و پژوهشی، دانشگاه‌ها و دیگر سازمان‌های علمی و فرهنگی مکلفند در زمینه واژه‌گزینی و واژه‌سازی تخصصی اقدام کنند و واژه‌های پیشنهادی خود را به تصویب فرهنگستان زبان و ادب فارسی برسانند.

تبصره ۴- در مواردی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی در زمینه واژه‌گزینی و واژه‌سازی تخصصی خواستار همکاری دستگاه‌ها و مراکز علمی، آموزشی صنعتی و فرهنگی باشد، این دستگاه‌ها و مراکز موظفند با فرهنگستان همکاری کنند.

تبصره ۵- کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و اماکن تولیدی و خدماتی و تجاری موظفند ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون اسامی تولیدات و ظرف مدت یک سال نام اماکن خود را به نام‌ها و واژه‌های غیر بیگانه برگردانند.

تبصره ۶- چاپخانه‌ها، مراکز طبع و نشر، روزنامه‌ها و سایر مطبوعات مکلف به رعایت این قانون هستند و در صورت تخلف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است مطابق تبصره هشتم همین قانون با آنها رفتار کند.

تبصره ۷- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران موظف است از بکارگیری واژه‌های نامانوس بیگانه خودداری کند و ضوابط دستوری زبان فارسی معیار را رعایت نماید، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و کلیه دستگاه‌های مذکور در ماده واحده موظفند واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی را پس از ابلاغ در تمامی موارد بکار ببرند.

تبصره ۸- تولید و توزیع‌کنندگان کالاها و صاحبان مراکز کسب و پیشه در صورت تخلف از این قانون به ترتیب به مجازات‌های زیر محکوم خواهند شد:

الف - اخطار کتبی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - تعویض علائم و نشانه‌ها و تغییر اسامی و عناوین پس از اعلام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط وزارت

کشور یا دستگاه‌های ذیربط باهزینه متخلف.

ج - تعطیل موقت محل کار.

د - لغو پروانه کار.

تبصره ۹- نیروی انتظامی موظف است از نصب و استفاده از علائم به زبان و خط بیگانه توسط مراکز تولید، توزیع و صنوف جلوگیری نماید.

تبصره ۱۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه پس از تصویب با پیشنهاد کمیسیون فرهنگی دولت به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

آیین‌نامه اجرایی قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب

۱۳۷۸/۲/۱۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۲/۱۹ بنا به پیشنهاد کمیسیون فرهنگی هیأت دولت و باستناد تبصره ۱۰ قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه - مصوب ۱۳۷۵ - آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- تعاریف اصطلاحات و واژه‌های استفاده شده در این آئین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف - قانون: قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه مصوب ۱۳۷۵

ب - فرهنگستان: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

ج - اسم خاص که اسمی است که برای نامیدن شخص معین یا جایی معین یا چیز معین بکار می‌رود.

د - روزنامه و سایر مطبوعات: نشریه‌های نوشتاری یا به صورت‌های دیگر به طور مستقیم با نام ثابت و تاریخ و

شماره ردیف، در زمینه‌های گوناگون براساس قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ مجاز به انتشار می‌باشند.

ه - گزارشها و مکاتبات: گزارشها و نامه‌های رسمی که با امضای مسئولان دستگاه‌های مندرج در قانون ارسال می‌شوند.

و - سخنرانی و مصاحبه رسمی: سخنرانی و مصاحبه رؤسای قوای سه‌گانه، وزیران، معاونان رئیس‌جمهور،

رؤسای دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری، دادستان کل کشور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، فرماندهان

ستادهای مشترک سپاه پاسداران و ارتش و فرماندهان نیروی پنجگانه سپاه پاسداران و نیروی سه‌گانه ارتش و

فرمانده نیروی انتظامی، معاونان وزیران، رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی، رؤسا، معاونان و مدیران کل سازمان‌ها دولتی و افراد همتراز آنان.

ماده ۲- دستگاه‌های قانونگذاری، اجرایی و قضائی کشور و سازمان‌های وابسته به آنها و شرکت‌های زیرپوشش، وابسته یا تابعه و شرکت‌های دولتی، ملی شده و یا مصادره شده یا دارای مدیریت دولتی که به نحوی زیر پوشش یکی از وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دولتی اداره می‌شوند و یا به نحوی از انحاء از بودجه عمومی کل کشور استفاده می‌کنند یا قسمتی از بودجه آنان را دولت تأمین می‌کند و مؤسسه‌ها و شرکت‌هایی که شمول مقررات بر آنها مستلزم ذکر نام است مانند سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران، شرکت مخابرات ایران، شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و همچنین شهرداری‌ها و مؤسسه‌ها و نهادهای عمومی موضوع تبصره ذیل ماده ۵ قانون محاسبات عمومی، مشمول قانون و این آئین نامه می‌باشند.

ماده ۳- مقامات مذکور در ماده ۱ و دستگاه‌های موضوع ماده ۲ این آئین نامه موظفند الفاظ و واژه‌های بیگانه را در گزارش نویسی، نامه نگاری، سخنرانی و مصاحبه‌های رسمی بکار نبرند.

ماده ۴- آن دسته از کلمات عربی و همچنین بعضی از واژه‌های متعلق به سایر زبانها که از دیرباز در زبان فارسی رواج یافته و اهم اکنون جزئی از زبان فارسی محسوب می‌شود یا واژه‌ها و اصطلاحات عربی برگرفته از متون و معارف فرهنگ اسلامی که با بافت زبان فارسی معیار هم خوانی و تناسب داشته باشد، واژه بیگانه تلقی نمی‌شود.

ماده ۵- مکاتبات و آگهی‌هایی که دستگاه‌های موضوع ماده ۲ برای مخاطبان غیر ایرانی تهیه می‌کنند از شمول این آئین نامه خارج است.

ماده ۶- افرادی که علاوه بر زبان فارسی به یک از زبانهای خاص اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی با گویش‌های محلی و قومی رایج در بعضی مناطق ایران سخن می‌گویند، مجازند از اسامی خاص متعلق به آن زبان یا گویش در نامگذاری محصولات و مؤسسه‌ها و اماکن مربوط به خود در همان مناطق استفاده کنند.

ماده ۷- تبدیل نام‌های خاص محصولات ساخت کشورهای دیگر به زبان فارسی الزامی نیست و تغییر اسامی مؤسسه‌هایی که این نوع محصولات را عرضه می‌کنند ضرورت ندارد.

ماده ۸- کالاهای صادراتی، مشروط به اینکه در داخل کشور توزیع نشود، از شمول قانون و این آئین نامه خارج است.

ماده ۹- عبارت‌های شامل الفاظ بیگانه که در نوشته‌ها یا سخنان موضوع قانون و این آئین نامه به لحاظ رعایت امانت در نقل قول یا بیان خصوصیات مقتضیات تاریخی و اجتماعی و آموزشی ذکر آنها ضرورت دارد از شمول قانون و این آئین نامه مستثنی هستند.

ماده ۱۰- دستگاه‌های اصلی مذکور در ماده ۲ این آئین نامه موظفند به منظور زمینه سازی برای اجرای قانون و این آئین نامه با تشکیل شورای حفظ و ترویج زبان فارسی، به ریاست نماینده بالاترین مقام انتظامی محل اعلام می نمایند تا نسبت به تعویض نشانه‌ها و تغییر اسامی و عناوین اقدام لازم بعمل آید. در صورت تکرار تخلف مراتب از طریق مراجع قضائی برای اعمال مجازات‌های بند (ج) و د تبصره ۸ قانون منعکس خواهد شد.

ماده ۱۷- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیروی انتظامی موظفند با اختصاص واحد متناسب برای اجرای قانون و این آئین نامه اقدام نمایند.

ماده ۱۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و فرهنگستان زبان و ادب فارسی و سایر سازمان‌ها ذی ربط موظفند به نحو مقتضی از طریق وسایل ارتباط جمعی زمینه‌های اجتماعی فرهنگی اجرای قانون و این آئین نامه را فراهم کنند.

آیین‌نامه ممنوعیت استعمال و عرضه سیگار و سایر مواد دخانی در اماکن عمومی مصوب

۱۳۷۶/۸/۷

شماره : ۷۵۰۲۴ت۱۷۴۴۶هـ

تاریخ : ۱۳۷۶/۸/۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۷ بنا به پیشنهاد شماره ۶۷۱۲ مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۶ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

ماده ۱ - به منظور حفظ حقوق افراد جامعه و تأمین سلامت آنها در برابر زیانها و بیماریهای ناشی از استعمال دخانیات، استعمال هر نوع سیگار و سایر مواد دخانی در اماکن عمومی مسقف به هر نحو ممنوع است.

تبصره ۱ - اماکن عمومی مسقف به محل‌هایی اطلاق می‌شود که محل استفاده و مراجعه عمومی مردم می‌باشد از قبیل اماکن متبرکه و مقدسه، مساجد، مصلی‌ها، کارخانجات، بیمارستانها، درمانگاه‌ها، مطب‌ها، سالن‌های نمایش، سینماها، سالن مهمانخانه‌ها (هتلها) و مهمانسراها و میهمان پذیرها، خوراک‌سراها (رستوران‌ها)، گنجینه‌ها (موزه‌ها)، پایانه‌ها (ترمینالها)، فروشگاه‌های بزرگ، اماکن فرهنگی و فرهنگسراها، کتابخانه‌های عمومی، ورزشگاه‌ها، مدارس،

دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی، وسایل نقلیه عمومی، مؤسسات و سازمان‌های دولتی و عمومی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها، شرکتهای دولتی و شهرداری‌ها.

تبصره ۲ - مسئولان اماکن عمومی موظفند تابلوی ممنوعیت مصرف دخانیات را به تعداد مناسب در محل‌هایی که قابل رؤیت باشد نصب نمایند و ممنوعیت استعمال دخانیات در اماکن عمومی را یادآور شوند.

ماده ۲ - وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما و سایر دستگاه‌های فرهنگی و شهرداری‌ها موظفند به منظور جلوگیری از اعتیاد جوانان و تبیین زیانهای جانی، بهداشت، اجتماعی و مالی ناشی از مصرف دخانیات از هر گونه اقدامی که موجب تبلیغ، تشویق یا تحریک افراد به استعمال یا مصرف بیشتر دخانیات شود، جلوگیری نموده و نسبت به تهیه برنامه‌های منظم و منسجم فرهنگی و تبلیغی مناسب در زمینه تبیین مضرات و تقبیح مصرف مواد دخانی برای همگان به ویژه جوانان اقدام نمایند و همچنین برای حسن اجرای این قانون اقدامات لازم را به عمل آورند. هیأت وزیران هر شش ماه یک بار گزارش چگونگی اجرای این قانون را از سازمان‌های مربوط دریافت خواهد کرد.

تبصره ۱ - شرکت دخانیات ایران موظف است هشدارهای لازم مربوطه مضرات سیگار را در روی بسته‌های سیگار اعلام نماید.

تبصره ۲ - تبلیغ و هر گونه اقدامی که به ترتیب مقرر در آیین‌نامه اجرایی این قانون منجر به تشویق عموم به مصرف دخانیات شود، ممنوع است.

ماده ۳ - سازمان صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، شهرداری‌ها و مطبوعات باید ترتیبی اتخاذ نمایند که در کارها و انتشارات خود، فیلمها و سریالهای تولید، تبلیغ دخانیات به طور مستقیم یا غیر مستقیم صورت نگیرد و شخصیت‌های مثبت فیلمها استعمال دخانیات نمایند.

آیین‌نامه نحوه نظارت بر انتخاب، ساخت و نصب مجسمه و یادمان در میدانها و اماکن

عمومی مصوب ۱۳۷۸/۳/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

تاریخ: ۱۳۷۸/۳/۱۶

شماره: ۸۵۸ . دش

ماده ۱: به منظور تدوین سیاستها و انتخاب و نظارت بر ساخت و نصب مجسمه و یادمان (شامل ستون یادبود و نقوش برجسته و یادگاری‌ها و آثار حجمی) در اماکن عمومی، شورایی تحت عنوان ((شورای سیاستگذاری و نظارت

برانتخاب، ساخت و نصب مجسمه و یادمان)) در مرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود.

ماده ۲: شورای سیاستگذاری و نظارت برانتخاب، ساخت و نصب مجسمه و یادمان که در این آیین نامه ((شورای

نظارت)) نامیده می‌شود با ترکیب زیر در مرکز هنرهای تجسمی تشکیل خواهد شد.

۲.۱ - معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (رییس شورا).

۲.۲ - مدیر کل مرکز هنرهای تجسمی.

۲.۳ - نماینده وزارت کشور.

۲.۴ - نماینده سازمان میراث فرهنگی کشور.

۲.۵ - نماینده انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.

۲.۶ - نماینده فرهنگستان هنر.

۲.۷ - یک نفر از اساتید برجسته هنرهای تجسمی با معرفی وزارت فرهنگ و آموزش عالی.

۲.۸ - شهردار شهری که نصب مجسمه در آن پیشنهاد شده است.

۲.۹ - دو نفر از صاحب نظران مسایل فرهنگ و تاریخ اسلام به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و تصویب

شورای فرهنگ عمومی.

۲.۱۰ - نماینده بنیاد شهید انقلاب اسلامی.

ماده ۳: مدت عضویت اعضای شورای نظارت دو سال خواهد بود و تجدید انتخاب آنان برای دوره‌های بعد بلامانع

است.

تبصره ۱: احکام اعضای شورای نظارت توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود.

تبصره ۲: تصمیمات شورای نظارت حداقل با تأیید دو سوم از اعضاء معتبر خواهد بود.

تبصره ۳: شورا می‌تواند بنا به مورد از نماینده وزارت آموزش و پرورش برای شرکت در جلسات شورا دعوت نماید.

تبصره ۴: شورای نظارت دبیرخانه‌ای خواهد داشت که وظیفه آن تشکیل جلسات شورا و اقدام لازم درباره

تصمیمات شورای نظارت است.

ماده ۴: کلیه وزارتخانه‌ها، مراکز و سازمان‌ها و نهادهای دولتی و شهرداری‌ها موظف به اجرای سیاستهای مصوب

شورای نظارت در موضوع این آیین نامه هستند.

ماده ۵: شورا می‌تواند عنداللزوم از متخصصین و مطلعین امر برای شرکت در جلسات شورا دعوت نماید. ضرورت

امور و انتخاب فرد مورد نظر با تأیید اکثریت اعضای شورا خواهد بود.

ماده ۶: کلیه پیشنهادهای مربوط به تهیه و ساخت مجسمه و یادمان، نقش برجسته و ستون یاد بود همراه با گزارش توجیهی و ذکر مشخصات کامل و ارائه طرح و نمونه کوچک توسط شورای فرهنگ عمومی مرکز و استانها و یا انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، شهرداریها و سایر سازمانها برای کسب مجوز به شورای نظارت ارسال می شود.

تبصره ۱: دستورالعمل چگونگی رسیدگی به این پیشنهادهای به تصویب شورای نظارت می رسد.

تبصره ۲: مرکز هنرهای تجسمی (دبیرخانه شورای نظارت) حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت تقاضا به درخواستهای واصله پاسخ خواهد داد.

ماده ۷: سازمان سفارش دهنده موظف است قبل از حمل و نصب مجسمه و یادمان و بناهای یاد بود، مجوز نصب آن را از شورای نظارت دریافت نماید.

ماده ۸: سیاستها و ضوابط اجرایی شورای نظارت پیش از پیشنهاد آن شورا، به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می رسد.

این آیین نامه در هشت ماده و شش تبصره در جلسه ۴۴۲ مورخ ۱۳۷۸/۳/۴ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

منابع و مأخذ

۱- حجتی اشرفی، غلامرضا، قوانین و مقررات محشای شهرداری و شوراهای اسلامی، چ ۱۴، تهران، گنج دانش،

۱۳۸۷.

۲- عباس‌زاده، عبدالرضا، انجام معاملات در شهرداری‌ها، چ ۱، تهران، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور،

۱۳۹۰.

۳- سایت روزنامه رسمی کشور.

۴- سایت دولت.

۵- سایت سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.

استادزاري خراسان شمالي
معاونت امور عمراني
دفتر امور شهري و شوراه

وزارت کشور

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور
پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی

شهریار

پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی
تهران - بلوار کشاورز
ابجدای خیابان نادری
پلاک ۱۷

تلفن: ۸۸۹۸۶۳۹۸

نمابر: ۸۸۹۷۷۹۱۸

www.imo.org.ir

ISBN:978-600-5950-73-1

9 786005 950731

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال